

lertidige medlemmer af Folketinget fra og med den 21. oktober 2003:

1. stedfortræder for Venstre i Storstrøms Amtskreds, dyrlæge Flemming Møller, i anledning af Hans Andersens orlov. Hans Andersen er valgt i Frederiksborg Amtskreds, men da der ingen stedfortrædere er for Venstre i denne amtskreds, overgår retten til Storstrøms Amtskreds.

1. stedfortræder for Socialdemokratiet i Nordjyllands Amtskreds, leder Helle Christensen, i anledning af Frank Jensens orlov.

1. stedfortræder for Socialdemokratiet i Sønderjyllands Amtskreds, forstander Lise von Seelen, i anledning af Poul Qvist Jørgensens orlov.

1. stedfortræder for Kristeligt Folkeparti i Århus Amtskreds, studerende Betina Fredensborg Hoffmann, i anledning af Jann Sjursens orlov.

Indstillingen satte til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Afstemning

Udvalgets ovennævnte indstilling vedtoges enstemmigt med 122 stemmer.

Den næste sag på dagsordenen var:

3) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 1:

Forespørgsel til statsministeren og udenrigsministeren [om EU-regeringskonferencen].

Af Charlotte Antonsen (V), Henrik Dam Kristensen (S), Kristian Thulesen Dahl (DF), Gitte Seeberg (KF), Anne Grete Holmsgaard (SF), Elisabeth Arnold (RV), Søren Søndergaard (EL) og Mogens Nørgård Pedersen (KRF). (Anmeldt 8/10 2003).

Formanden:

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.

Kl. 10.10

Den næste sag på dagsordenen var:

4) Forhandling om redegørelse nr. R 1:

Statsministerens redegørelse ved Folketingets åbning.

(Redegørelsen givet 7/10 03. Meddelelse om forhandling 7/10 03).

Formanden:

Jeg gør opmærksom på, at man under denne sags behandling også kan omtale den næste sag på dagsordenen, nemlig første behandling af forslag til finanslov for finansåret 2004.

Jeg gør opmærksom på, at reglerne for, hvordan de korte bemærkninger praktiseres, er om delt til Tingets medlemmer, og jeg skal derfor ikke gennemgå dem nærmere.

Forhandling

Jens Rohde (V):

I går blev Hans Kongelige Højhed Kronprins Frederik og frøken Mary Elizabeth Donaldson forlovet. Jeg vil gerne på Venstres vegne lykønske Hans Kongelige Højhed Kronprinsen og frøken Mary Donaldson med forlovelsen og ønske dem lykke på vejen gennem livet.

Forlovelsen har været kendt i nogen tid. Den 24. september meddelte hoffet, at der skulle være bryllup. Venstres folketingspolitikere og medarbejdere på Christiansborg modtog meddelelsen med stor glæde og et glas champagne ved frokosttid.

Hvorfor nu det? Moderne mennesker er da ikke royalister, og rigtige mænd bliver da i hvert fald ikke rørt over et kongeligt bryllup. Men jo, det gjorde vi. Og måske er det netop sådan, at moderne mennesker i et moderne Danmark med konstant fokus på rationalitet, teknologi og effektivitet mere end nogen sinde har brug for et kongehus. Vort kongehus forener det, som politik og økonomi så ofte adskiller.

Danmark i dag er en hel verden af muligheder. Den teknologiske udvikling har skabt grundlag for en markant økonomisk fremgang de sidste 50 år. Men den moderne verden er med sin videnskabsdyrkelse, areligiositet, forstandsprioritering, detailplanlægning og styring også med til at undertrykke menneskets følelser. Hvis mennesker skal leve, er der behov for følelsesknytning og følelsesudladning.

Derfor har vi som mennesker, som danskere brug for vort kongehus. Og vi har som mennesker brug for de eventyr, som kongehuset for-

tæller. Værdier kan ikke udelukkende måles i økonomi, status og effektivitet, fordi vi er mennesker, før vi er titler, og fordi vi er mennesker af nødvendighed og kun statsborgere ved en tilfældighed.

Menneskets frihed og ansvar for fællesskab er grundstenen i Venstres politik. Derfor skal en værdidiskussion også tage sit udgangspunkt heri. Værdikamp handler om menneskets frihed og om menneskets ansvar for det fællesskab, vi er en del af. Den handler om muligheder, men også om personligt ansvar. Den handler om frihed til forskellighed, men også om ansvar for samhørighed. Værdikamp handler ikke om ensretning af mennesker, om kamp mod andre eller knægtelse af forskellige kunst- eller kultursyn.

Jeg vil gerne sige til alle liberale mennesker i Danmark, at hvis en værdikamp tager udgangspunkt i at kæmpe mod bestemte grupper, får kampen et totalitært præg. En sådan kamp vil aldrig kunne skabe fælles værdier, kun grave grøfter. Det er vigtigt som liberal at være opmærksom på det, for ellers begår vi forkæmpere for den liberale tanke den samme fejl, som socialismen historisk set altid har gjort.

Alle ved i dag godt inderst inde, at socialismen fejlede og spillede fallit. Det var der mange grunde til. Den vigtigste systemfejl i socialismen er, at der ikke er plads til andre end socialister i det socialistiske samfund. I et liberalt samfund er og skal der også være plads til socialister. Dermed ikke sagt, at alt er lige gyldigt, for så bliver det hele ligegyldigt.

Liberale mennesker må også kæmpe for at sætte grænser for politik. Vi skal ikke politisere alt. I kunstnerisk forstand betyder det jo ikke noget, hvad folk som Jens Jørgen Thorsen, Poul Dissing eller Lars von Trier stemmer eller har stemt på. De har provokeret os, givet os oplevelser og stof til eftertanke. Det er jo det vigtige. Uden dem havde Danmark ganske enkelt været et kedeligere land at leve i.

Vi er ikke ens, og vi skal ikke være ens. Et rigt samfund som det danske har og skal have plads til, at vi alle kan leve og udtrykke os, som vi ønsker. Men når det er sagt, er det samtidig uendelig vigtigt at slå fast, at det er en udtrykkelig forudsætning for friheden, at man ikke krænker andres frihed, hverken økonomisk, politisk eller åndeligt. Vi har alle et personligt ansvar for den fælles frihed.

Venstre vil styrke borgersynet. Vi ønsker at stimulere den enkeltes syn på helheden i vort samfund. Vi ønsker gennem vores politik at ud-

trykke anerkendelse af de mennesker, som tager vare ikke bare på sig selv, men også på fællesskabet. Det kræver et opgør med det konsekvensløse samfund. Venstre vil belønne dem, som tager vare på fællesskabet, og vi vil sætte konsekvent ind over for dem, som føler sig hævet over fællesskabet.

Kl. 10.15

Som menneske og borger må man gøre sig klart, at frihed og ansvar følger hinanden. Hvis man forlanger frihed, må man også spørge sig selv, hvad man selv kan gøre, for at andre oplever frihed. Man kan ikke bare forvente frihed til sig selv, mens man kræver af andre. Enhver borger skal gøre sig klart, at hver gang vi forlanger noget af staten, er der andre, der må betale for det.

Under den tidligere regering var den betaling ikke så synlig, fordi ingen i realiteten lagde mærke til, når der blev lagt en lille ekstra afgift på pas, sodavand, chokolade, varme, vand. Og dermed blev det at kræve ind til sig selv og sine en gratis omgang. Man behøvede ikke som borger at forholde sig til, at nogen skulle betale gildet. Resultatet blev, at friheden for den enkelte blev indsnævret, og at egoismen blev sat i system.

Det vil Venstre modvirke. Derfor indførte regeringen også fra dag et et skattestop. Skattestoppet er nemlig ikke blot et effektivt økonomisk styringsredskab, der hjælper os med at holde de offentlige udgifter nede. Skattestoppet stimulerer os alle sammen til at indse, at der er andre, der må af med penge, hver gang vi selv kræver.

Det styrker borgersynet at appellere til det personlige ansvar for fællesskabet. Det fortæller, at man ikke bare kan definere sig selv som bruger af staten og som offer for alt det, som staten ikke gør for en. Offermentalitet er usundt for mennesket og jo dermed også for fællesskabet. Hvis vi hele tiden ser os selv som ofre, glemmer vi at spørge: Hvad kan jeg gøre for mig selv og for andre?

Når danske gymnasieelevers sammenslutning, DGS, argumenterer med, at elevernes fravær skyldes kedelig undervisning, er det jo, fordi de definerer sig selv som brugere af skolen, som var gymnasiet et serviceapparat. Men skolen er ikke et serviceapparat. Skolen har til formål at skabe myndige borgere med en kunnen, der rustes til mødet med virkelighedens barske verden uden for de trygge mure.

I stedet for at kæmpe for fraværret, burde DGS tage kampen op for mere accept af, at læreren ved noget, som eleverne ikke ved, tage kampen op for fælles fodslag og ansvarlighed over for fællesskabet og kæmpe for klare mål med det, man foretager sig på skolen. Det vil alle elever have glæde af på sigt.

Følelse af fællesskab forudsætter naturligtvis, at man føler, at man er i et fællesskab, at man hører til. En vigtig del af vores fællesskabsfølelse er i dag tæt forbundet med vores arbejdskolleger og arbejdsplads. Det er derfor en dybt uheldig situation for den enkelte, der oplever at blive sagt op fra sit arbejde.

Selv om vi har høj beskæftigelse i Danmark, kan og skal det ikke skjules, at heller ikke vi er sluppet uden om den internationale afmatning. Et land, som hovedsagelig lever af at eksportere sine varer og sin viden, er dybt afhængig af, hvordan den økonomiske situation i omverdenen ser ud.

Lad det være sagt med det samme, staten kan ikke løse problemet alene med den stigende ledighed, men regeringen gør alt, hvad der er økonomisk og politisk muligt og forsvarligt for at råde bod på de tab af arbejdspladser, som den internationale afmatning fører med sig.

Den bedste måde at sikre arbejdspladser på er at give de virksomheder, som skal skabe arbejdspladserne de bedst mulige vilkår. Ingen regering har gjort så meget på så kort tid for erhvervslivet, og en lang række nye tiltag er på vej.

Vi letter personskatterne den 1. januar. Vi har allerede reduceret erhvervslivets administrative byrder kraftigt, og vi fortsætter målrettet med arbejdet. Vi belønner de virksomheder, der påtager sig ansvar for fællesskabet, men straffer dem, som forbrøder sig mod fællesskabet.

Vi finder nye og spændende måder at samarbejde på mellem det offentlige og det private. Vi lukker det økonomiske kæmpehul, som den tidligere regering efterlod i forskningsmidlerne, og vi fremmer samspelet mellem universiteternes forskning og erhvervslivet. Alt sammen tiltag, der gør vores fællesskab rigere og skaber arbejdspladser.

Regeringen har desuden valgt at fremrykke en række offentlige investeringer, så der kommer mere gang i byggeriet. Det er noget, man skal være forsigtig med, men regeringen har gjort det inden for en ansvarlig økonomisk ramme.

Folk, der bliver sagt op i forbindelse med massefyringer, får penge til omskoling, uanset om de har fast job i vente eller ej. Og AF-kontorerne rykker ud med hurtig jobassistance tæt på de virksomheder, hvor medarbejderne er. Regeringen satser målrettet på at skaffe ledige i rigtige job, men vi kan ikke løfte opgaven alene. Også her er der behov for, at vi alle løfter i flok – for sig selv og for fællesskabet.

Virksomhederne må også spørge sig selv, om de gør nok for at holde på de ældre medarbejdere. De må spørge sig selv, om de tager det rummelige arbejdsmarked alvorligt. Fagbevægelsen må spørge sig selv, om man er fleksibel nok og ikke gennem for stive regler forhindrer virksomheder i at tage socialt ansvar.

Kl. 10.20

De ledige må spørge sig selv, om de nu også søger de stillinger, der er, selv om de måske ikke altid svarer til drømmejobbet. Det er lettest at nå sit drømmejob fra en plads i beskæftigelse frem for en plads uden for.

Alle må medvirke til at skabe de bedste muligheder for beskæftigelse i Danmark. Igen kan man sige, at medvirker man til at skabe værdier for andre, skaber man også værdier for sig selv. Vi står over for en kæmpe udfordring, og vi må løfte i flok.

Det er også en fælles og personlig opgave at sikre omsorg for de mennesker, som ikke kan klare sig på lige fod med andre. Solidaritet og ansvarsfølelse for vores medmennesker er ikke noget, man bare kan parkere på finansloven. Jeg ved godt, at nogle mennesker synes, at det er så dejligt at henvise til finansloven, for så kan man jo også ligesom måle sin egen godhed.

Og ja, der skal penge til, måske også mange. Regeringen har da også sat en lang række initiativer i gang til f.eks. at bekæmpe den negative sociale arv. Der er afsat midler til en tidlig og tværfaglig indsats hos jordemødre og sundhedsplejersker; der er afsat penge til efteruddannelse af sagsbehandlere; der er afsat penge til børnehuse for udsatte børn; og så har vi styrket fagligheden i folkeskolen og i dagtilbuddene.

For de hjemløse er der afsat penge til varige boliger og alternative plejehjem; der er indført behandlingsgaranti for stofmisbrugere; der er indgået en 4-årig psykiatraftale; og der er afsat penge til en forstærket indsats over for kvinder og børn på krisecentre.

Men de mange penge, som vi bruger, kan jo ikke alene afhjælpe vores største problem, nemlig ensomheden og det, man med et grimt ord

kan kalde marginalisering. Hvis et menneske føler sig sat uden for fællesskabet, kan 1.000 kr. mere på lommen måske hjælpe på den økonomiske situation, men følelsen af ikke at høre til, at være med, er der jo stadig.

Det er her, at vi som mennesker og som borgere skal være os vores ansvar bevidst; det er her, vi skal gøre en forskel. Vi må kunne forlange af hinanden, at vi tager et ansvar og er der for vores egne forældre. De har givet os vores opvækst – ja, livet. Er det for meget forlangt, at vi midt i vores selvrealiseringsiver også selv tager et ansvar, at vi tager et personligt ansvar for vores børns opdragelse, at det er vores opgave som forældre at gøre vores børn til myndige borgere, der kan fungere i fællesskaber og ikke kun på egne betingelser og vilkår?

I Venstre vil vi gerne sikre gode tilbud til vores børn, til vores ældre og til de svageste – vi ikke alene vil, vi skal – men vi skal også turde sige til hinanden, at vi alle har et personligt ansvar for den måde, vi forvalter vores liv på i forhold til os selv og i forhold til fællesskabet.

Heldigvis er der mange, som hver dag gør en kæmpe indsats for de mest sårbare i vores samfund. De påtager sig ansvar og skaber livskvalitet. De findes både i familier, institutioner og frivillige organisationer. De viser hver dag vejen for os andre. De viser, at man kan gøre noget på trods. De fortæller historien om, at det ikke altid er andres skyld, hvis ikke tilværelsen flasker sig optimalt for mig og mine. Det er ikke altid samfundets, opvækstens, forældrenes, ægteskabets, tidernes forfald eller sågar vejrets skyld, hvis alt ikke altid er godt. Vi bliver som mennesker nødt til også at spørge: Hvad kan jeg gøre for at få verden til at blive et bedre sted at leve i?

For et års tid siden læste jeg en artikel, skrevet af en Kirstine Andersen. Det var en artikel, som var væsentlig, relevant og god, og hun fortalte en tankevækkende historie. Som studerende var hun tilkaldt i børneinstitutioner.

I en børnehave blev personalet altid trætte ved tanken om, at børnene skulle ud, når det var regnvej. Alt det tøj, der skulle af og på, og alt det griseri, og så skulle man stå og fryse derude i regnvejret. Det var svært for dem at få en god arbejdsdag ud af det, og derfor blev de helst inde, og hvis de endelig gik ud, var humøret gråt som skyerne.

I en anden børnehave forstod de at vende situationen om. Juhu, nu regner det, nu skal vi have temadag om vand, hvad skæg kan vi få ud af regnvej, nu hvor det hele kommer gratis til

os? De udnyttede det faktum, at børn synes, at det er sjovt med regnvej, vandpytter og paraplyer.

Den lille historie viser, hvordan de forstod kunsten at finde mulighederne i det, der er. Vejret er det samme, men der er stor forskel på måden at forholde sig til det på.

To af dansk åndslivs helt store skikkelser har på hver deres måde for mange år siden givet os et stærkt fundament at diskutere og udleve vores menneskelige forholdemåder på – i forhold til os selv og i forhold til fællesskabet. De levede måske i en fjern fortid, men deres tænkning er mere aktuel end nogen sinde. Jeg taler om Kierkegaard og Grundtvig. For Grundtvig var åndsfriheden og udvikling af den myndige borger central. For Kierkegaard var det netop vores måde at forholde os til livet på, der prægede hans forfatterskab.

Det er den kobling, Kirstine Andersen i sin kronik bruger til sin historie om børnehaven. Det er ikke den ydre verden og dens tilskikkelser, men måden, vi forholder os til den på, der er det egentlige i livet.

Kl. 10.25

Livet består af nødvendigheder og muligheder, som vi hele tiden må sætte sammen: Nødvendigheder er det, jeg ikke kan lave om på, f.eks. vejret, muligheder er måden, jeg forholder mig til livets nødvendigheder på. Det er vores udfordring som mennesker. Jeg har ikke selv bestemt, hvilken barndom jeg har haft, men det er mig, der vælger, hvordan jeg forholder mig til den.

Kierkegaard er i sit forfatterskab optaget af at hjælpe det enkelte menneske til at tage livet på sig, sådan som det nu engang er. Han vil have os til at være den, vi er, og til at træde i karakter dér, hvor vi er.

Sådan må det også være i forhold til praktisk politik. Som statsministeren nævnte i sin tale, vil Venstre skabe et samfund, hvor der er bedre plads til iværksættere, privat initiativ og den frodige fantasi. Vi vil skabe et samfund, hvor der er hjælp og omsorg for de udsatte grupper. Regeringen vil skabe nye rammer for politiet og retsvæsenet gennem reformer. Vi reformerer hele vore måde at håndtere de offentlige opgaver på og tegner nye landkort. Vi strammer op på retspolitikken og styrker indsatsen for børn, der udsættes for vold eller seksuelle overgreb.

Regeringen har fremlagt en ambitiøs integrationsplan med obligatorisk sprogstimulering for tosprogede børn og initiativer, som yderligere

styrker integrationen på arbejdsmarkedet. Regeringen vil sikre mere it i folkeskolen. Vi vil belønne gymnasieelever, der tager ekstra fag på højere niveau, og vi lægger op til en modernisering af prøver, eksaminer og karakterer.

Vi udmønter mere end 25 initiativer for de handicappede, lægger op til en ny vandmiljøplan, øger trafikikkerheden, og vi stimulerer sygehusene til en ekstra indsats gennem aktivitetssafhængige bevillinger. Vi sikrer en mere moderne og brugervenlig offentlig sektor, og vi viderefører vores skattestop. Allerede nu har regeringen præsenteret 220 lovforslag, som vil blive fremsat i den kommende samling. Der bliver nok at tage fat på for alle.

Med økonomiske midler og gennem praktisk politik kan vi skabe rammerne, men det er det enkelte menneske, som må udfylde rammerne, og det er her, det personlige ansvar bliver centralt. Hver dag og hele tiden må vi hver især prøve at udfylde de rammer, som samfundet, og det vil jo sige alle de mennesker, der er omkring os, stiller til rådighed. Det handler i virkeligheden om at forholde sig til livet og dets tilskikkelser med troen på, at man selv kan nå langt ved at gøre noget.

Når vi sådan går og småbrokker os, fokuserer vi jo på alt det, vi ikke er herre over. Vi overser alt det, vi faktisk kunne gøre selv, og dermed står vi i fare for at blive ofre. Dermed begrænser vi ikke bare vores indflydelse på egen arbejds- eller livssituation, vi mister efterhånden også evnen til at få øje på, hvad det er, vi selv drømmer om og håber på.

Hverken Kristine Andersens eller mit budskab er, at man bare skal tage sig sammen og lade være med at klynke. Budskabet er ikke, at enhver er sin egen lykkes smed, og at alle bestemmer deres lykke og livskvalitet. Det er vigtigt for mig at sige, for det er nok de motiver, jeg vil blive skudt i skoene om et øjeblik, når debatten begynder: Nej, vi har ikke lige muligheder, og vi vælger ikke selv lykken. De vigtigste ting i livet kommer til os udefra. Vi kan sidde i livssituationer, der kan gøre det overordentlig svært at få øje på nogen som helst valg og handlemuligheder.

Vi skal ikke flygte fra livets smerte og sorg ved at lege halleluja-optimister, tro på »tænk positivt«, »fede energier« og »klar det hele selv«. Sigtet er, at vi prøver at få øje på, hvad vi selv kan gøre, få øje på, hvordan vi kan hjælpe hinanden og udfylde de helt fantastiske rammer,

som det danske samfund jo i virkeligheden giver os.

At bruge Grundtvigs frisind og Kierkegaards menneskekarakter er et godt udgangspunkt at bygge menneskelig værdighed og værdig fællesskab på. For i bund og grund handler det jo for os alle om at leve og om at forsøge at leve forfra og ikke bagfra, om at tage et ansvar for sig selv og andre, men vel at mærke ikke leve livet gennem andre.

For nogle år siden døde den 85-årige Nadine Starr i USA. Hun efterlod sig et brev, som for mange i dag er velkendt, men som jeg gerne vil læse op her i dag. Hun skrev:

Hvis jeg kunne gøre mit liv om, ville jeg prøve at begå flere fejltagelser. Jeg ville slappe af, jeg ville varme op og være mere vild, end jeg har været i denne omgang. Jeg ville tage flere chancer, jeg ville vove mere, jeg ville bestige flere bjerge, svømme over flere floder og se flere solnedgange. Jeg ville spise flere is og færre bønner. Jeg ville have flere reelle problemer og færre indbildte.

Forstår du, jeg har været en af dem, der levede fornuftigt, spartansk og pænt. Time efter time. Dag efter dag. Jo, jeg har da haft mine nu'er, men hvis jeg skulle gøre det hele om, så ville jeg sørge for at få mange flere af dem.

Jeg har været en af dem, der aldrig gik nogle steder uden termometer, gurglevand og varmedunk, regnfrakke og paraply.

Hvis jeg skulle gøre det hele om, ville jeg rejse meget lettere, end jeg har gjort. Jeg ville starte barfodet tidligere om foråret, og jeg ville blive ved med at være det til længere ud på efteråret. Jeg ville køre mere i karrusel og prøve lykken noget oftere og hilse på flere mennesker og plukke flere blomster, danse noget mere, hvis jeg skulle gøre det hele om. Men som du ved, det skal jeg ikke.

Tak hr. formand.

Kl. 10.30

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

I foråret var Socialdemokratiet henvist til at være mørkemænd, medlemmer af Folketinget, der forsøgte at tale krisen i gang i Danmark. Og nu, ganske få måneder efter, vedgår ikke kun statsministeren, men også Venstres ordfører, at vi havde ret, da vi advarede imod, at arbejdsløsheden nu er ved at bide sig fast igen i Danmark.

Vi fik SR-regeringen til magten i 1993, men ikke siden 1994 har vi oplevet den voldsomme

vækst, vi nu har haft i arbejdsløsheden. Og hvad var så svaret i statsministerens tale og i Venstres ordførertale her i dag? Det var, at vi nu bare skal sidde og vente på bedre tider. Det går ganske enkelt ikke for de mennesker, der følger den her debat og søger svar på, hvad det er, regeringen vil.

Regeringen har jo ansvaret, regeringen har ikke kun magten, men også ansvaret for at gøre noget ved den arbejdsløshed. Her til morgen fik vi så arbejdsløshedstallet for august måned, og desværre er der yderligere 2.000, der nu må stille sig op i arbejdsløhedskøen, sådan at vi er oppe på en arbejdsløshed på 170.000. Hvad vil Venstre med den stigende arbejdsløshed, hvad gør Venstre?

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg ved ikke, om det var, fordi min tale var kedelig, at hr. Frank Jensen ikke hørte efter, men jeg brugte faktisk en del af min tale på at tale om de initiativer, vi har taget. Og derfor er det jo ikke helt fair, hvis vi nu skal have en ordentlig dialog om det her – jo, det synes jeg jo kunne være interessant, om ikke andet så for den danske befolkning – at sige, at budskabet var, at vi bare skal sætte os ned og vente på bedre tider.

Alle ved, at vi er afhængige af konjunkturerne i omverden. Sådan er det. Det nævnte jeg, ja. Og så oplistede jeg ellers en lang række initiativer, men jeg skal gerne gentage nogle af dem.

For det første er der ikke nogen regering, der har gjort så meget for erhvervslivet som den her regering på så kort tid, bl.a. med at stoppe stigningen i skatter og afgifter, med afbureaukratisering. Det er jo alt sammen sådan noget, som gør virksomhederne mere konkurrencedygtige, så de kan skabe reelle job.

Derudover fremrykker vi også nogle offentlige investeringer. Vi lukker det kæmpe hul i forskningsmidlerne, som den tidligere regering efterlod, og fremmer samspillet mellem universiteter og forskning.

Alle sådan nogle ting er med til at øge vores konkurrenceevne i modsætning til svaret fra Socialdemokratiet, som er, at man skal have mere bureaukrati, flere afgifter og højere skatter. Det skaber i hvert fald ikke flere job.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg tror nok, at de fleste mennesker kan huske, hvordan det gik op igennem 1990'erne. Vi over-

tog efter den tidligere borgerlige regering en arbejdsløshed, der var kommet op på 350.000 mennesker, og da SR-regeringen gik af i 2001, var den bragt ned til 140.000. Nu for første gang i ganske mange år stiger arbejdsløsheden, og så får vi at vide af Venstres ordfører, at det er udlandets skyld. Altså undskyld mig: Har Venstre ingen ambitioner om at gøre noget selv? Skal det bare være udlandets skyld?

Se, vi har lagt en plan frem fra Socialdemokratiets side, hvor vi inviterer regeringen til et samarbejde om at få knækket den arbejdsløshedskurve igen. Vi mener, der skal investeres i de ting, der i øjeblikket forfalder i vores samfund, i skolerenovering, i fremrykning af byggeeri til boliger til mennesker, men også i, at vi får opkvalificeret arbejdsstyrken.

Siden regeringen er trådt til, er efteruddannelsesaktiviteten på det danske arbejdsmarked faldet med 25 pct. på bare 2 år, fordi regeringen har indført brugerbetaling på 750 kr. pr. uge. Undskyld mig, er det også udlandets skyld?

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Når nu det her opsving kommer, hvad vi jo forhåbentlig alle sammen håber på og regner med sker på et tidspunkt, og beskæftigelsen dermed stiger, så håber jeg, at hr. Frank Jensen vil komme herop og give os hele æren for, at beskæftigelsen så stiger. For det må nødvendigvis være vores, hvis det er sådan, at vi har hele skylden for, at ledigheden stiger på nuværende tidspunkt.

Hr. Frank Jensen ved godt, hvordan det hænger sammen, også hvordan de internationale konjunkturer var fra 1992 og fremefter. Det ved hr. Frank Jensen alt om.

Kl. 10.35

Det, jeg kan konstatere, er, at vi har taget en lang række initiativer, som styrker dansk erhvervslivs konkurrenceevne. Det er sådan noget, der skaber varige og rigtige job. Vi letter personskatterne fra 1. januar, vi har reduceret erhvervslivets administrative byrder. Det fortsætter vi med aktivt. Og så har vi faktisk gjort og gør faktisk det, at vi fremrykker offentlige investeringer.

Men jeg ved da godt, at hver eneste gang jeg kommer herop med pærer, æbler og bananer, så vil Socialdemokratiet altid komme med pærer, æbler og bananer og vindruer og blommer. Men regningen skal jo betales et sted, og det kommer

i sidste ende til at gå ud over konkurrenceevnen og dermed færre i arbejde på lang sigt.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg vil da godt komplimentere hr. Jens Rohde for en på mange måder god tale. Det er sjældent, at Grundtvig og Kierkegaard bliver citeret her fra Folketingets talerstol, og der er så meget poesi. Det synes jeg var opløftende, og det var da også charmerende at opleve hr. Jens Rohde som blød mand. Det er jo ikke så tit – og velkommen i klubben, hr. Jens Rohde.

Så meget desto mere kunne det måske være relevant også at se lidt på de hårde facts, fordi selv bløde mænd er nødt til også at tage hensyn til facts og kigge ud ad vinduet, som vi jo snakkede om forleden dag.

Hvis vi nu ser på hele folkeskoleområdet, vil hr. Jens Rohde så ikke medgive, at hvis vi nu skal have mere faglighed, hvis vi også skal have nogle bløde værdier ind i folkeskolen, det ved jeg ikke, om Venstre vil, men det synes jeg da stadig væk er relevant også dér, så kræver det også noget økonomi, og at der er en sammenhæng imellem det forhold, at børnene ikke lærer så meget, og at der er skåret vældig meget ned på folkeskolen.

Det vil sige, at hvis man ikke ved så meget om geografi, så kunne det jo skyldes, at man har nogle landkort fra før Murens fald, at man har noget ældgammelt undervisningsmateriale. Derfor vil jeg godt stille Venstre det hårde økonomiske spørgsmål: Vil Venstre ikke være med til, at vi nu foretager en kraftig økonomisk oprioritering af lærebøger, af hele undervisningsmaterialets situation i folkeskolen?

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Vi kan jo tage en diskussion om, hvem der er mest blød, det kunne sikkert blive en meget hyggelig studiekreds, vi kunne lave sammen om det, os to.

Men de hårde facts er jo altså bare, uanset om hr. Holger K. Nielsen mener, om det er blødt eller hårdt, at budgetterne på folkeskoleniveauet ligger 1,9 mia. kr. over – over – det niveau, som folkeskolen havde, dengang der sad en socialdemokratisk regering støttet af SF og hr. Holger K. Nielsen. Vi ligger 1,9 mia. kr. over.

Det er den saltvandsindsprøjtning, den her regering har sørget for, at folkeskolen har fået bl.a. også i kraft af de aftaler, som man har ind-

gået, efter at vi lavede en opkvalificering og satte det klare fokus på, at der i folkeskolen skal være klare mål. Det har vi lavet et bredt forlig om i Folketinget uden SF.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Ja, men det er svært at benægte fakta, selv om en gammel Venstrestatsminister engang forsøgte at gøre det alligevel. Fakta er, at vi allerede kan se nu, at der i 2003 i hvert fald i fire ud af ti kommuner – det er det, Danmarks Lærerforening har regnet sig frem til – vil ske nedskæringer på folkeskoleområdet. I fire ud af ti kommuner vil der ske nedskæringer. Det her skal jo ses i forhold til børnetalsudviklingen, ses i forhold til, at der er et vældigt efterslæb.

Lad os nu igen kigge lidt ud ad vinduet, som statsministeren jo lagde meget vægt på forleden dag. Kom ud og se en folkeskole. Statsministeren vil, og jeg tager gerne med. Jeg synes, at vi skal tage ud og se en folkeskole, se nogle folkeskoler, se, hvor slidt det er mange steder, hvor dårligt arbejdsmiljøet er, hvor meget der trænger til at blive renoveret.

Kl. 10.40

I betragtning af at vi har en stigende arbejdsløshed, ville det så ikke være relevant, at vi fremskød nogle investeringer i at renovere folkeskoler? Og se på lærebogssituationen. Jeg synes virkelig, at det er sympatisk med de her bløde taler, men hvis der ikke er økonomiske muligheder bag, så bliver det altså tom snak.

Formanden:

Så er det hr. Jens Rohde og dernæst hr. Keld Albrechtsen.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Hr. Holger K. Nielsen har det med, at han måler alting i, hvor mange penge der bliver givet. Alting skal måles op, og man definerer kvalitet ud fra, om der gives så mange penge, eller om der gives så mange penge. Vi har givet folkeskolerne en saltvandsindsprøjtning på 1,9 mia. kr. Det er det, budgetterne ligger over det, som budgetterne lå på under den tidligere regering. Det er jo virkeligheden.

Men virkeligheden derude er jo også – og jeg går ud fra, vi er enige om, at det er vigtigt, at vi har en national lokal folkeskole – at kommunerne har et ansvar for folkeskolen. Og dér er det interessante jo, at der er meget stor forskel – me-

get stor forskel – på, hvad en elev koster i folkeskolen fra kommune til kommune. Og det er altså ikke bare dér, hvor udgiften er højest, at undervisningen er bedst. Det er det ikke.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Det er naturligvis vældig flot, når hr. Jens Rohde taler om åndsfrighed og Grundtvig, men kendsgerningen er jo, at i det konservative samfund, som hr. Jens Rohde og hans regering ønsker at skabe, er der plads til hr. Jens Rohde, men der er ikke plads til Christiania. I et socialistisk og liberalt samfund, kan jeg love hr. Jens Rohde, vil der være plads til både hr. Jens Rohde og Christiania. Det er forskellen.

Så siger regeringen: Noget for noget. Gælder det også i Nordsøen? Hidtil er det sådan, at det alene er A.P. Møller, der har fået. A.P. Møller har sammen med de andre olieselskaber scoret 88 mia. kr. indtil nu efter skat, og regeringen har indgået en aftale, hvor det skal være sådan, at i den kommende 40-års-periode skal A.P. Møller og selskaberne så score et tilsvarende beløb efter skat. Er det noget for noget? Er det noget for noget, at det alene er A.P. Møller, der skal have, men ikke samfundet?

Derfor vil jeg godt spørge hr. Jens Rohde: Hvorfor går regeringen ind for at forære olieselskaberne det stort set samme beløb, som de allerede har fået? Er det noget for noget?

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Sagt i spøg: Det kunne man jo egentlig godt sige, det er. Men den aftale, som regeringen har lavet, synes jeg er god. Den peger jo godt ud i fremtiden, og man skal altså også huske, når man taler om de her olieinvesteringer, at det er ufatteligt dyrt. Det koster jo rigtig mange penge, og det tager meget lang tid, før man begynder sådan at kunne få nogle penge ud af det, når man investerer i den slags, og vi skal jo have nogen til at gøre det. Så den aftale, som regeringen har lavet, finder jeg er helt fin og velafbalanceret.

Det, jeg synes, der er lidt pudsigt i den kritik, der kommer, er, at det ikke lykkedes at få den tidligere regering til at lave en aftale, når nu hr. Keld Albrechtsen og Enhedslisten jo altid har stillet det her forslag om, at der skulle ske noget. Ja, dengang kunne man ikke finde ud af det. En socialdemokratisk regering kunne ikke lave en ny aftale, ville ikke lave en ny aftale om oliepenge.

Det har denne her regering gjort. Så er det fair nok, at vi kan være uenige om størrelsen på tallene, om de nu er rigtige, om der burde være 2 mia. eller 3 mia. Den diskussion kan vi jo altid få, og den kan være interessant nok, men det afgørende er, at vi rent faktisk har lavet en aftale, at vi rent faktisk har lavet en ny aftale, som er bedre for staten end den, vi havde tidligere.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu siger hr. Jens Rohde så, at den nye aftale er bedre end den, som var. Det spurgte jeg også økonomi- og erhvervsministeren om i går og bad ham om at foretage en beregning. Det nægtede han. Det nægtede han. Han vil simpelt hen ikke foretage en beregning, hvori han sammenligner de nuværende beskatningsregler med den aftale, som er blevet indgået mellem A.P. Møller og regeringen.

Og så siger hr. Jens Rohde, at det jo koster en ufattelig masse penge at bore efter olie og gas i Nordsøen. Jamen de penge er trukket fra i det regnestykke, jeg nævned. I de 88 mia. kr., som selskaberne allerede har scoret efter skat, er de penge, der er brugt til udgifterne, taget i betragtning, og i det beløb, som man nu forærer selskaberne efter skat, et beløb af tilsvarende størrelsesorden for de kommende 40 år, er udgifterne også trukket fra.

Kl. 10.45

Så det hører ingen steder hjemme, at hr. Jens Rohde får det til at lyde, som om der er kæmpeudgifter. Det er der taget højde for. Men hvorfor skal der foræres et sådant tilsvarende stort beløb, som vi allerede har foræret bort? Det spørgsmål svarer hr. Jens Rohde ikke på, og det er i strid med noget for noget-princippet, som regeringen ellers selv har lagt op til skal indføres over en bred bank.

Formanden:

Ja tak. Selv om der skal bores dybt efter olien, er der kun 60 sekunder til det.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Beskatningen er jo øget væsentligt. Hvor staten tidligere fik 40 pct., så får vi nu 60 pct. af udbyttet. Jeg synes faktisk, det er en ret god aftale. Det er jo netop udtryk for noget for noget. Men hr. Keld Albrechtsen vil jo ikke erkende, at for at man kan udvinde olie, må man også have nogle aktører på banen, som har knowhow, kapital og

risikovillighed. Det er, som om den virkelighed ikke eksisterer for hr. Keld Albrechtsen.

Men sådan fungerer det bare ikke ude i den virkelige verden. Jeg synes, det er en særdeles god aftale, som regeringen har fået lavet her. Og denne her regering har formået at lave en ny aftale. Det var det, den tidligere regering ikke ville, ikke kunne, på trods af at den var støttet af hr. Keld Albrechtsen.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Når nu folk sidder hjemme ved skærmene og har tændt i forhåbning om at høre en god debat, så tænker de jo nok, at det, de kan høre, så er udtryk for, hvad der vil ske her i den kommende folketingssamling. Hvad er det sådan, der er voldsomt prioriteret? Hvad er det, vi nu virkelig skal have debatteret rent politisk set?

Så diskuterer vi folkeskolen. Det er jo også glimrende. Det er jo altid glimrende at diskutere folkeskolen. Men det blev der jo sådan set lavet forlig om i sidste folketingssamling, så man skulle jo tro, at der havde man fægtet kampen og forfægtet sine synspunkter osv.

Se, så hører man hr. Jens Rohdes tale og regner så med, at o.k., det var så det med folkeskolen. Men hvad er der så ellers til debat i den kommende folketingssamling? Og så bliver man lidt forvirret, for så har man egentlig hørt noget fra statsministeren om, at der var et eller andet omkring EU, som vist var vigtigt.

Men se, hr. Jens Rohde havde ikke et ord med om EU i sin tale, ikke et ord om den forfatning, vi skal stemme om. Nu er det jo ikke, fordi jeg tror, at hr. Jens Rohde slet ikke er tilhænger af skidt det dernede, for det ved jeg jo godt han er og kæmper energisk for det. Men det er dog mærkeligt, at vi i den tid, vi går i møde her, skal have en afstemning, proklameret af statsministeren om en ren forfatning for EU, og at hr. Jens Rohde så ikke nævner med ét eneste ord, hvorfor vi skal det, og hvad han mener om det. Man kunne jo mistænke hr. Jens Rohde for, at det måske i virkeligheden er, fordi han godt ved, at han har en rigtig elendig sag og derfor ikke vil gøre ret meget reklame for den heroppe fra Folketingets talerstol ...

Formanden:

Jeg vil give hr. Jens Rohde muligheden, værsgo hr. Jens Rohde.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Det er rigtigt, at jeg valgte at se bort fra EU – det er i øvrigt første gang, jeg gjorde det i en tale – men det skyldes, at Folketinget her i morgen har en meget stor forespørgselsdebat netop om EU, og dér skal hr. Kristian Thulesen Dahl nok få al sin lyst styret og også jeg til at tale om EU.

Hr. Kristian Thulesen Dahl ved jo måske bedre end mange andre her i Folketinget, hvor meget EU og EU-sagen står mit hjerte nær, så den diskussion vil jeg gerne tage. Men vi har jo en lang forespørgselsdebat i morgen, og jeg synes ligesom, at jeg ville gemme Venstres ord til den debat. Det var derfor, jeg ikke tog det med.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det er nu alligevel højst ejendommeligt. Altså når vi har en åbningsdebat, hvor man regner med, at vi nu får en generel debat om, hvad der skal ske i det kommende år, at ordføreren for landets største parti så vælger ikke med ét eneste ord at sige noget om det EU og den forfatning, vi skal stemme om, hvad jeg har forstået, regeringen ellers prioriterer meget højt.

Jeg forstår det måske alligevel et eller andet sted godt, fordi man jo har en elendig sag. Hvad forfatningen indeholder, vil man jo helst ikke have debatteret. Man vil helst ikke engang kalde det en forfatning.

Kl. 10.50

Jeg ved ikke, hvad hr. Jens Rohdes reaktion var, da han hørte statsministerens tale forleden, og statsministeren ikke med ét eneste ord nævnte ordet forfatning, men konsekvent brugte ordet traktat for at give det en mindre betydning end det, en forfatning selvfølgelig er udtryk for.

Er det et forsøg fra Venstres side på nu generelt at tale det her ned? Er det et forsøg på at undgå, at vi får en reel debat om indholdet i den forfatning, som borgerne skal spørges om? Er det virkelig, fordi man ønsker, som der jo har været forlydender om, at man kommer pludselig som en tyv om natten med en folkeafstemningsdato, prøver at få den tid, der bliver til kampagne, ned på det kortest mulige, så man kan undgå, at folk reelt finder ud af, hvad forfatningen indeholder?

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg havde ventet, at hr. Kristian Thulesen Dahl ville komme herop, for at vi skulle have en god

EU-diskussion; det synes jeg da også er helt fint. Men i alt det, hr. Kristian Thulesen Dahl siger, ender det jo med at blive en debat om debatten, og det synes jeg sådan set ikke er sådan specielt interessant.

Hr. Kristian Thulesen Dahl har kun nævnt én ting, der var interessant; det var begrebet forfatning eller ikkeforfatning. I hr. Kristian Thulesen Dahls optik er EU-forfatning eller -traktat – man kan kalde det, hvad man vil, jeg kalder det gerne EU-forfatning, det har jeg ikke noget problem med – noget, der skal erstatte den danske grundlov.

Vi har også hørt fra Dansk Folkepartis landsmøde, at man nu udhuler den danske grundlov og laver en EU-forfatning. Men det er jo ikke tilfældet. Det ved hr. Kristian Thulesen Dahl også godt. Ja, man laver en traktat, man laver et forfatningsudkast, det er fint, for bl.a. at styrke den demokratiske proces i EU, som jeg håber, vi kan være enige om ikke har været for stærk indtil videre. Det er det, man gør.

Vi er også nødt til at tage højde for, at vi nu er 25 lande og ikke 15 lande. Det er det, man prøver at arbejde på, så vi stadig væk har et godt og stabilt EU, som vi er nogle, der er tilhængere af. Men der er ikke tale om, at man erstatter grundloven med en forfatning. Det vil jeg gerne slå meget fast.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Nu har vi snart hørt flere gange i det forgangne år omkring det med børn, at vi skal bryde den sociale arv, og det er måske derfor, at Venstres ordfører nu vil have børnene lukket ud i regnvejret. Det er måske, fordi der ikke er plads i institutionerne, fordi der er dårligt arbejdsmiljø i institutionerne, men var det jo ikke netop den plads i institutionerne, som regeringen ville bruge til at lære de her små børn noget ved at indføre læreplaner?

Det virker, som om man på den ene side skal ud i regnvejret og ikke måle og veje tingene, når man er et lille barn i en institution, og på den anden side er det jo netop det, som skal måles og vejes, der skal føres ind i vores daginstitutioner i dag. Hvordan hænger det sammen?

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Det hænger særdeles godt sammen. Jeg har ikke sagt noget om, at børnene skal ud i regnvejret, men de har godt af at lege ude også. Men det, at

man laver leg og læring, er altså ikke nødvendigvis to modsætninger. Jeg har selv en datter, som går i en børnehave. Først havde jeg hende i én børnehave, hvor der ikke skete så meget; der var ikke den store stimulering af børnene. Så var jeg så heldig at få hende ind i en anden børnehave.

I den børnehave, hun nu i dag er i, arbejder man meget, meget bevidst og eksplicit formuleret med sprogstimulering, med at øge børnenes sociale kompetence, og børnene synes, at det er rart, det er godt. De keder sig ikke, og de får virkelig lært det at opbygge sociale kompetencer og får samtidig også en god sprogstimulering.

Se, det synes jeg er en rigtig, rigtig god ting, for det er det bedste, vi kan gøre for vores børn. Og derfor er det forslag, der er kommet fra socialministeren, også i min optik et særdeles godt forslag, noget af det bedste, vi overhovedet kan gøre på daginstitutionsområdet og på folkeskoleområdet, hvis vi vil bryde den negative sociale arv, og her har regeringen virkelig taget initiativer, der rykker ved noget.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Jamen det er jo netop det der med at bryde den sociale arv, og det er altså Venstres opfattelse, at den sociale arv, brydes i institutionen. Nu er det heller ikke sådan, at jeg, selv om jeg er en alderende herre, ikke har børn og har oplevet daginstitutioner, det har jeg såmænd.

Men hvorfor er det så, at regeringen ikke sætter mere ind på at hjælpe der, hvor der er bedst hjælp at få for børnene, netop i familien? Hvad har regeringen og hr. Jens Rohde tænkt sig at gøre for at kunne sikre bedre sammenhold i familien, mere fleksibel arbejdstid, mere tid til børnene i familien, der, hvor den sociale arv virkelig kunne brydes?

Kl. 10.55

Formanden:

Så er det hr. Jens Rohde og derefter hr. Anders Samuelsen.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Kristeligt Folkeparti ved jo ganske udmærket godt, at vi har arbejdet meget hårdt på at få øget fleksibilitet og prøver at gøre det i alle former, både i forhold til frit valg-ordninger, i forhold til arbejdsmarkedets parter osv., osv. Der kæmper vi jo en fælles kamp, og hr. Mogens Nørgård Pe-

dersen ved jo godt, at vi der ikke ligger så langt fra hinanden.

Vi er også meget optaget af forældrenes ansvar for børnene. Derfor nævnte jeg faktisk også i min tale, at det er vigtigt, at vi som forældre også siger, at vi *har* ansvaret som forældre for opdragelsen af vores børn, for at skabe myndige borgere osv.

Men vi har jo også nogle børn, hvor både far og mor i mange tilfælde arbejder ude, og det er nogle andre familiemønstre, end der var tidligere, som er i daginstitutioner. Og det er dér, vi så siger: Lad os få det optimale ud af disse børneinstitutioner, sikre sprogstimulering, sikre, at børn får opbygget nogle sociale kompetencer og hele tiden ruste dem til de videre skridt, de skal tage i livet. Og der har vi et godt eksempel på, hvordan det personlige ansvar og det offentlige kan spille sammen, hvis vi formår at udnytte det ordentligt. Og det er det, vi prøver på i Venstre.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Vi har en træet regering, og det har vi allerede efter 2 år. Hvis der er nogen, der er i tvivl, så prøv at tage et kik ned på regeringsbænkene: Folk sidder med et tomt udtryk i ansigtet, der er en slap holdning, folk bladrer fraværende i papirerne, og nogle sidder oven i købet og hvisker og tisser med hinanden.

Havde det været ude i den folkeskole, som regeringen i den grad har lagt for had, så var man blevet taget alvorligt under vingerne. Man havde fået besked på at holde bøjle, når læreren taler, rette opmærksomheden mod katederet og i det hele taget holde bøjle, ja, først og fremmest holde bøjle.

Jeg blev inspireret af hr. Jens Rohdes tale, fordi hr. Jens Rohde har opdaget Grundtvig. Jeg synes, at hr. Jens Rohde skulle slå op i salme nr. 692 og få øje på Kingo. Den salme kunne hr. Jens Rohde så synge for regeringen: Vågn op og slå på dine strenge! Det var en opfordring til regeringen.

Jeg kunne godt tænke mig at spørge hr. Jens Rohde om, hvorvidt regeringen vil tage de anbefalinger, som kommer fra Velfærdskommissionen, som regeringen nu har nedsat, alvorligt. Hvis nu Velfærdskommissionen anbefaler, at man laver et kraftigt indhug i efterlønnen eller ligefrem fjerner efterlønnen eller måske decideret anbefaler – og det kunne man jo godt forestille sig – at man skulle ophæve skattestoppet, vil regeringen så efterleve de anbefalinger, eller vil

man ignorere dem og dermed have udstillet, at man bare har nedsat en syltekrukke?

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Ja, nu kan jeg jo se, at fru Marianne Jelved sidder og smiler og synes, at det var et rigtig, rigtig godt spørgsmål, som hr. Anders Samuelsen fik stillet mig her, og det er jo sådan lidt pudsig, da det ikke er så forfærdelig lang tid siden, at fru Marianne Jelved på De Radikales eget landsmøde argumenterede for, at man ikke skulle gøre noget ved efterlønnen. Men lige pludselig er det altså blevet god radikal latin, at det skal man, og så er sådan en Velfærdskommission bare en syltekrukke. Nej, det er den ikke.

Naturligvis vil vi tage de anbefalinger eller scenarier, som Velfærdskommissionen må komme med, alvorligt og drøfte dem. Så har man så bagefter en politisk holdning til det. Det er jo økonomer, der laver det, og det er fint, når man har skitseret nogle scenarier, for så kan vi da i det mindste få en god debat om det, der hviler på et mere sagligt grundlag end megen af den debat, som kører i dag, og så tager vi så politisk stilling efter det.

Men jeg har bare to forudsætninger, der skal være opfyldt, før Venstre medvirker til reformer på efterløn eller andre områder, hvor det måtte være. Punkt 1: Det skal ske efter en ordentlig debat, en saglig debat, en oplyst debat med befolkningen. Man skylder befolkningen ikke at gøre som i 1998, hvor det hele kom som en tyv om natten, fordi det underminerer tilliden til hele opsparingssystemet, det er ikke ret godt for samfundet.

Punkt 2: Det må være brede forlig, der skal tegnes, når man taler om noget, der rækker så langt ud i fremtiden som f.eks. efterløn. Det betyder, at De Radikale, men så sandelig også Socialdemokraterne må være med, hvis det er sådan, at der skal laves noget på de her områder. Det er vores forudsætning. Så kender man spillereglerne.

Kl. 11.00

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Ikke nok med at regeringen tilsyneladende er faldet i søvn, den er også holdningsløs, kan man forstå. Eller også må jeg vel konkludere – det vil jeg gerne have bekræftet af hr. Jens Rohde – at de garantier om efterløn og skattestop, regeringen gik til valg på sidste gang, ikke holder læn-

gere. Vi kan sagtens komme til at opleve en situation, hvor regeringen, efter at kommissionen er færdig med sit arbejde – fordi regeringen vælger at tage kommissionen alvorligt, den kommission, som man selv har nedsat – vender rundt på en tallerken og går ind for afskaffelse af efterlønnen eller en stærk forringelse af efterlønnen og afskaffelse af skattestoppet, for det har den kommission med de kloge hoveder, som man selv har udpeget, anbefalet. Er det rigtigt, at Venstre på den måde løber fra sine løfter?

Der er i øvrigt yderligere en salme, som man kunne tage ved lære af, og det er den, der starter med: Vågn op, du som sover, stat op fra de døde.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Det er spændende undervisning, vi får fra hr. Anders Samuelson her i dag.

Jeg kan sige, at skattestoppet jo er en politisk beslutning, vi har truffet, og i mit udgangspunkt står skattestoppet simpelt hen ikke til diskussion. Vi vil have et skattestop, og hvis det er sådan, at man er imod skattestoppet, er det en ren tilståelse. Så må det være, fordi der skal findes nogle andre penge steder.

Jeg er nødt til at sige, at rent historisk – hvis bare hr. Anders Samuelson dog ville erkende det – har det faktisk været sådan, at rent fleksible skatter altid har været lig med højere skat og afgiftsbetaling. Altid! Opfindsomheden herinde til at bruge penge er jo enorm. Det er den såmænd også blandt os, det skal jeg da ikke lægge skjul på, og derfor er det et godt styringsredskab.

Det er samtidig også et godt redskab til at sikre, at vi alle sammen forholder os til, at der rent faktisk er nogle mennesker, der skal betale gildet, hver gang vi kræver ind til os selv. Det er faktisk en sund mental øvelse, at man forholder sig til, at der er nogle mennesker, der må af med penge, når man selv kræver. Det er det borger-syn, jeg talte om i min tale, der lidt er gået fløjten, men som vi kan være med til at styrke gennem skattestoppet. Derfor ligger skattestoppet fast.

Formanden:

Så tager vi fat på anden runde af korte bemærkninger. Den første er hr. Frank Jensen.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Se, nu prøver jeg igen med et spørgsmål, og så svarer hr. Jens Rohde: Noget for noget, sådan må det jo være.

Jeg stillede tidligere et spørgsmål om arbejdsløsheden, der vokser og vokser måned for måned, nu viser også de seneste tal, vi har fået her til morgen, yderligere 2.000. Og så spurgte jeg hr. Jens Rohde: Er det så klogt nu, hvor vi har stigende arbejdsløshed, at regeringen har indført brugerbetaling for erhvervslivets efteruddannelse på 750 kr. pr. uge for at komme på efteruddannelse? I en periode, hvor vi har stigende arbejdsløshed, er det så dem, man skal straffe? Er det så de medarbejdere, er det så de virksomheder, der benytter sig af efteruddannelse, der skal straffes?

Konsekvensen ligger lige for: 25 pct.s nedgang i efteruddannelsesaktiviteten. Jeg tror, at hr. Jens Rohde også kommer for lidt ud i virkeligheden derude på de arbejdspladser og i de virksomheder, hvor man har masser af ufaglærte ansatte. Det er derude, at resultatet bliver yderligere arbejdsløshed.

Kan vi ikke få at vide, om Venstre vil fjerne den brugerbetaling og erstatte den med, at alle bidrager til at finansiere vores efteruddannelses-system og ikke kun dem, der benytter sig af det.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Nej, vil jeg sige til hr. Frank Jensen, den vil vi ikke fjerne. Erhvervslivet må tage et ansvar for at uddanne de medarbejdere, de har. Det er vel rimeligt og fair nok, at man forlanger, at erhvervslivet tager et ansvar. De har jo selv en meget kraftig interesse i, at de skal efteruddannes deres medarbejdere, så de står stærkt i konkurrencen. Det har enhver virksomhed en interesse i. Derfor er det helt naturligt, at vi siger til erhvervslivet, at de skal tage et større ansvar. Samtidig har vi jo lettet et hav af byrder for erhvervslivet.

Jeg ved ikke, om hr. Frank Jensen mener, at det er bedre, at man pålægger virksomheder lønsumsafgift på 2 promille og arbejdsmiljøafgifter osv. – alle de forslag, som ligger i den socialdemokratiske suppedas. Hr. Frank Jensens cigarkassetænkning duer ikke, fordi det er åh så forfærdeligt det ene sted, hvis man pålægger virksomhederne noget, men det andet sted kan man roligt gøre det.

Samtidig har hr. Frank Jensen det der forhold til penge, at hvis man giver borgerne 500 kr. i skattelettelser eller mere, så er det ingenting. Men hvis det er sådan, at man pålægger nogle at betale 100 kr., er det pludselig nærmest lig med social massegrav. Det er da et underligt forhold at have til penge, vil jeg sige til hr. Frank Jensen.

Kl. 11.05

Formanden:

Så er det hr. Frank Jensen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Nu skal jeg lade være med at kommentere hr. Jens Rohdes personlige forhold til penge. Jeg kan bare sige, at i den regering, hr. Jens Rohde støtter op om, er pengene fossed ud af kassen. Det kan vi jo se på de tal, vi har fået her til morgen.

Men det er ikke det, der optager mig og Socialdemokratiet. Det, der optager os, er, at regeringen har indført en skat på det at efteruddanne sig, på det at opkvalificere den million mennesker på arbejdsmarkedet, hvis eneste mulighed for at kunne holde sig fast på det arbejdsmarked er, at de får efteruddannelse.

Så siger hr. Jens Rohde: Jamen i øvrigt har vi lempet beskatningen på en lang række andre områder. Ja, på aktieoptioner har man lettet beskatningen. Det giver mennesker en stor berigelse. Men for specialarbejderen, for den kvindelige arbejder i industrien bliver der indført beskatning på efteruddannelsen. Hvis det er den form for lemper i velfærdssamfundet, hr. Jens Rohde og Venstre vil stå inde for, er det virkelig noget, der skævvrider det danske samfund. Vi kan se konsekvenserne. Hvorfor forholder Venstre sig ikke til, at efteruddannelsesaktiviteten er faldet med 25 pct.? Der må da være nogle i Venstre, der er optaget af, at vi får hævet kvalifikationer i den danske arbejdsstyrke. Hvis ikke hr. Jens Rohde er det, må der være nogle, der må give ham en belæring.

Formanden:

Så er det hr. Jens Rohde, og dernæst er det hr. Holger K. Nielsen.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Vi mener faktisk i Venstre, at det er ganske sundt, at der her i forhold til virksomhederne er

en udbuds- og efterspørgselsstyring. Det er det, der er, og det står vi et hundrede procent ved. For virksomhederne har vi generelt lettet omkostningerne ved at drive virksomhed. Vi har lettet de administrative byrder. Vi har taget en lang række initiativer, som sikrer også borgerne, som jo bliver lettet i skat pr. 1. januar, større råderum og mere disponibel frihed.

Men så må virksomhederne også påtage sig et ansvar for det, de selv har en interesse i, nemlig at uddanne deres medarbejdere og efteruddanne deres medarbejdere. For det er jo virksomhederne selv, der har den interesse? både for sig selv og for deres medarbejdere. Så det er ganske sundt. Derfor står vi hundrede procent ved den ændring, vi har lavet.

Må jeg så sige om de offentlige finanser: Det hænger jo ikke sammen, når hr. Frank Jensen står heroppe og siger, at pengene fosser ud af statskassen, når han samtidig anklager os for ikke at gøre noget i forhold til ledigheden. Der er stadig væk overskud på statens finanser. Der er stadig væk et overskud i den finanslov, som finansministeren har fremsat. Men når det er lidt mindre, end det har været tidligere, er det rent faktisk, fordi vi tager ledigheden alvorligt og gør noget ved den.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg vil godt vende tilbage til folkeskolen, for det synes jeg er en vigtig diskussion, som nu er kommet på dagsordenen. Det er jo rigtigt nok, som hr. Jens Rohde siger, at det her ikke bare er et spørgsmål om penge. Men det er jo også et spørgsmål om penge. Det er jo ikke ligegyldigt for undervisningen, om man sidder i nedslidte lokaler, og om man har undervisningsmateriale, som er tidssvarende.

Jeg vil godt spørge endnu en gang: Hvis der skal være hold i det, regeringen går og siger, ville det så ikke være tilpas, om man gjorde en langt mere målrettet indsats for at få et mere tidssvarende undervisningsmateriale?

Men jeg er enig i, at den her mere ideologiske debat, som hr. Jens Rohde rejser, også er vigtig. Han taler om borgersyn, men jeg vil hellere tale om medborgerskab, som er vigtigt i forhold til at være forbrugere i den offentlige sektor. Men i den sammenhæng er det vel også vigtigt, at vi ser på de signaler, der kommer herindefra.

Vi hørte statsministeren sige i tirsdags, at man sidder i en rundkreds rundt omkring i folkeskolen – jamen hvad er det for noget? Skulle

vi ikke kigge ud ad vinduet? I TV-avisen om aftenen kunne man se interview med skoleelever, som sagde, at det er en fuldstændig forkert beskrivelse. Jeg har selv fire børn, der har gået i folkeskolen og går i folkeskolen. Jeg har store erfaringer med den, og jeg kan da ikke genkende det billede, at man bare sidder i en rundkreds. Hvad skal det til for? Ville det ikke være en idé, at vi kiggede ud ad vinduerne og fik en reel og virkelig og tidssvarende beskrivelse af den virkelighed, som børnene fungerer i?

Kl. 11.10

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg er nødt til at sige til hr. Holger K. Nielsen, at vi ønsker ikke i Venstre en national folkeskole. Vi ønsker en lokal, nej en national/lokal folkeskole. Og de budgetmæssige rammer for folkeskolen er 1,9 mia. kr. højere, end dengang den socialdemokratiske regering sad. 1,9 mia. kr.

Så er der nogle, der taler om rundbordspædagogik, og vi har en diskussion om det, men det, man i hvert fald kan sige, uanset hvad det er for nogle ord, man vælger at bruge, er, at der har været et problem med, at man ikke har haft nok fokusering på fagligheden i folkeskolen. Det er det, vi har lavet et bredt forlig om bl.a. med Socialdemokraterne. Jeg beklager, at SF ikke ville være medvirkende til det. Men det har vi lavet et bredt forlig om. Der var jo bred enighed om, at der skulle større fokus på fagligheden i folkeskolen.

Så er det jo interessant, at hr. Holger K. Nielsen lige pludselig er meget optaget af vigtigheden af de signaler, vi sender herindefra. For det er ellers ikke det, man oplever, når man hører på analysen af statsministerens tale, altså at når den var værdibaseret, var det, fordi der ikke var noget som helst i den. Jeg hørte jo, at hr. Holger K. Nielsen mente, at det var den dårligste tale, han havde hørt herinde. Men der var da masser af signalgivning i den tale. Den tog netop udgangspunkt i, at vi skal kunne diskutere nogle værdier, men det har så lige pludselig ingen værdi for hr. Holger K. Nielsen. Det er en mærkelig verden, vi lever i.

Formanden:

Så er det hr. Holger K. Nielsen for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Ja, det er en mærkelig verden. Det synes jeg også det er. Det, jeg opponerede imod, var de forkerte signaler, der blev sendt. Det var notorisk forkerte signaler, der blev sendt af statsministeren. Jeg har da ikke noget imod, at der bliver sendt signaler. Men det var netop udtryk for, at hverken statsministeren eller hr. Jens Rohde kigger ud ad vinduet, som de skulle. Det var jo en forkert virkelighedsbeskrivelse, der kom. Det, jeg så siger, er: Tror hr. Jens Rohde ikke, det ville være en fordel også for den lokale debat, for medborgerskabsudviklingen, at når landets statsminister siger noget om folkeskolen, er det korrekt? At det så ikke bare er et eller andet vrangbillede, der er helt, helt forkert, som han forsøger at beskrive af en skole.

Jeg kan nu forstå, at hr. Jens Rohde vil have ikke en national, men en lokal skole. Men så forstå jeg bare ikke noget som helst i de signaler, der kommer fra regeringen i øjeblikket. Man kan i dag læse i avisen, at De Konservative vil have ensartede nationale test, multiple-choice-test en gang om ugen i alle landets skoler på samme tid hver dag året rundt sådan efter DDR-model. Jamen det er det, De Konservative foreslår. Det er da interessant, synes jeg, at få det afklaret. Kan den idé ikke blive skudt ned allerede i dag på det her tidspunkt?

Formanden:

Så er det hr. Jens Rohde. Efter hr. Jens Rohde er det fru Line Barfod.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg sagde national/lokal folkeskole. Jeg ved godt, at jeg sagde national først eller lokal først, men jeg rettede det til national/lokal folkeskole. Det nationale er de fælles mål. Det er de klare mål, som vi ønsker ind i undervisningen. Det lokale er så udmøntningen af, hvordan man når de mål. Det er den måde, Venstre ønsker folkeskolen opbygget på.

Så kan jeg ellers bare sige, at der i dag eksisterer et folkeskoleforlig, et bredt forlig, som jeg igen beklager at SF ikke valgte at deltage i. Men deri står det meget klart beskrevet, hvad det er vi vil, og hvad det er vi ikke vil. Jeg holder mig selvfølgelig til det folkeskoleforlig, som jeg selv har været med til at indgå for Venstre.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Hr. Jens Rohde talte en del om værdier og om det liberale samfund, han forestiller sig. Det var jo lidt spændende at høre. Når man så læser regeringens lovkatalog, kan man se, at nu skal man straffes og registreres som kriminel, hvis man ryger hash til en fest. Jeg vil gerne høre, om det er Venstres opfattelse af et liberalt samfund, at flere tusinde mennesker, en meget stor del af befolkningen, skal til at registreres, fyldes op i kriminalregisteret og have en plet på straffeattesten, fordi de har røget hash til en fest. Er det det liberale samfund, at en meget stor del af befolkningen skal til at registreres som kriminelle?

Kl. 11.15

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg kan kun sige, at det jo altid har været forbudt. Det må vi så have en diskussion om. Diskussionen om, hvorvidt visse stoffer bør være forbudt eller ikkeforbudt, er sådan set meget interessant. Det kan man have en meget lang diskussion om af både social og sundhedsmæssig karakter osv., men den vil jeg ikke gå ind i her. Men når noget er forbudt, så er det jo forbudt. Det er også forbudt at køre uden cykellygte, der får man også en bøde på 500 kr., og regeringen har bare sagt, at der skal være konsekvens i, at man har et forbud. Længere er den ikke.

Formanden:

Fru Line Barfod for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg kan så forstå på hr. Jens Rohde, at det skal have konsekvens, hvis ikke man overholder reglerne, og derfor skal mange tusinde i befolkningen registreres som kriminelle.

Men det er jo lidt sjovt, hvis man ser på en anden del af samfundet; noget der virkelig er et samfundsproblem, nemlig de store multinationale selskaber, der unddrager samfundet flere milliarder i skattebetaling, og som man nu igen har konstateret ikke overholder reglerne. Så skulle man tro, at her skulle der også gælde konsekvens, men når man ser, hvad regeringens udspil er, hvad er så konsekvensen over for de mange selskaber, der ikke overholder reglerne? Vil regeringen så komme med bøder? Nej, regeringen vil iværksætte en oplysningskampagne.

Her kan man altså tydeligt se, hvad det er for et liberalt samfund. De mange, der ryger hash til en fest, skal registreres som kriminelle, mens man over for de multinationale selskaber, der unddrager samfundet skat for flere milliarder, vil lave en oplysningskampagne.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg vil komme med en redegørelse på det område, altså de multinationale selskaber, og regeringen gør jo netop noget. Vi ved godt, at der kan være problemer med dokumentationskravene, men vi kan ikke gå ind og direkte påvise, at her er der altså nogle selskaber, som forbryder sig mod gældende lov. Det har vi ikke noget belæg for.

Hvis det er sådan, at nogle forbryder sig mod gældende lov, vil der naturligvis også være konsekvens for dem. Det vil der være for alle. Det er ligeegyldigt, hvor man sidder henne i samfundet. Det er regeringens politik, og det vil det også være, hvis selskaber går ud og begår en decideret ulovlighed.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu kunne jeg jo mærke på hr. Jens Rohde for lidt siden, da jeg spurgte om EU, at der kom fornyet energi i hans besvarelser heroppefra. Det var helt tydeligt, at den gode gamle hr. Jens Rohde så frygtelig gerne ville debattere EU, men åbenbart havde fået at vide, at det skulle man vente med til i morgen.

Men jeg vil alligevel give hr. Jens Rohde chancen for nu at komme på banen igen om lige præcis det spørgsmål, han jo brænder så meget for, og stille et spørgsmål i relation til den forfatning, som Venstre ønsker vi skal stemme om i den kommende folketingssamling og have folkeafstemning om: Jeg vil spørge hr. Jens Rohde, om ikke han er af den opfattelse, at de, der anbefaler et nej, men så sandelig også de, der anbefaler et ja til forfatningen, har et ansvar for at fortælle befolkningen, hvad de tror vil ske, hvis den afviser forfatningen.

Vi har forfatningen foran os på det tidspunkt, hvor vi stemmer. Vi ved nogenlunde, hvad den vil indebære af frygtelige ting for Danmark, men har man ikke også et ansvar for at fortælle, hvad der vil ske, hvis danskerne stemmer nej, så der for danskerne er en reel valgmulighed? Man kan stemme ja, men man kan også stemme nej, og

nejet ved man hvad betyder, fordi der er fremlagt et alternativ til forfatningen.

Nu står vi jo nok i den situation, at det ikke alene vil være Danmark, der vil afvise forfatningen, men muligvis også en række andre lande, og derfor – i særdeleshed når man sidder med regeringsansvaret – har man jo et ansvar for at lægge et fair og ordentligt folkeafstemningstema frem for befolkningen.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Det er jo den omvendte verden, hr. Kristian Thulesen Dahl fremstiller. Jeg synes, det må være sådan, at de mennesker – heriblandt hr. Kristian Thulesen Dahl – der anbefaler et nej, også påtager sig et ansvar for at formulere, hvad det så er de vil. Hvad er det så man vil? Hvis man ikke ønsker det, som regeringen lægger frem i Folketinget, må man jo påtage sig et ansvar i stedet for bare at sige nej, altså fremlægge et alternativ. Hvad er det, hr. Kristian Thulesen Dahl og Dansk Folkeparti vil? Det står mig lidt uklart. Skal vi helt ud af EU, eller hvad skal vi egentlig?

Kl. 11.20

Det er da hr. Kristian Thulesen Dahls opgave at formulere det. Det er da ikke vores opgave. Vi kæmper for vores sag. Hvis man ikke kæmper for den og synes, at den er en dårlig idé, må man da formulere et alternativ. Det andet er ansvarsforflygtigelse, og det ved hr. Thulesen Dahl godt.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Det var da et mærkeligt svar. Jeg har lige stået heroppe og sagt, at såvel nejsiden som jasiden mener, vi har et ansvar for at fremlægge, hvad der skal ske, hvis det bliver et nej til forfatningen, og så står hr. Jens Rohde minsandten heroppe og siger: Jamen har vi ikke et ansvar, vi, der anbefaler et nej? Jamen det har jeg jo lige sagt vi har. Det var sådan set ikke det, der var spørgsmålet. Det var bare et faktum.

Nu spurgte jeg så hr. Jens Rohde, om ikke hr. Jens Rohde mener, at hvis man vil sidde med regeringsmagten og dermed have ansvaret for at lede landet, og befolkningen så stemmer nej, bør man så ikke have fortalt befolkningen, hvad man tror, det sandsynlige scenarie af det er, hvis man vil være ansvarlig leder?

Det ville jo forholde sig anderledes, hvis nu statsministeren måske på hr. Jens Rohdes anbe-

faling i den situation ville overlade til Dansk Folkeparti at forhandle på Danmarks vegne med de andre EU-lande om, hvad der skal ske efter et nej. Det er klart, at så har vi en ny situation, det anerkender jeg. Så skal jeg nok gå op med nye bemærkninger senere under debatten.

Jeg tror ikke, det er det, vi vil stå med. Jeg tror, vi vil stå i den situation, hvis det bliver et nej til den kommende forfatning, at regeringen vil fastholde, at det er regeringen, der forhandler på Danmarks vegne om, hvad der så skal ske. Så må regeringen da også have et ansvar for at komme med sit bud på, hvad den forudser skal være løsningen på den situation. Det kan endda være så heldigt, at vi ikke er alene om at stemme nej denne gang, men at der vil være andre lande. Derfor mener vi også, at EU på regeringskonferencen bør formulere et alternativ. Men det kan vi komme tilbage til senere under debatten.

Formanden:

Så er det hr. Jens Rohde og dernæst hr. Mogens Nørgård Pedersen.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Hvis jeg skal give mit bud, men det må jo bare stå for egen regning, så betyder det, at stemmer vi nej til den kommende traktat, bliver det et farvel til medlemskabet af EU. Jeg kan ikke se, hvordan vi skal kunne lave nye forbehold, lave nye tiltag, som på en eller anden måde holder os inde i fællesskabet i EU, hvis vi siger nej. Det har jeg meget svært ved at se.

Jeg kan forstå, at der også var samme tanke. Jeg kan i hvert fald forstå af alle de aviser, jeg har læst, at Dansk Folkeparti jo er citeret for, at så skulle vi have en tilknytning som f.eks. Norges. Og Norge er ikke medlem, men gennemfører al den lovgivning, som man vedtager, og de er jo nogle af de første til overhovedet at gennemføre direktiverne, der kommer fra EU. Men de har bare ingen indflydelse på dem. Den situation synes jeg sådan set er temmelig uinteressant for Danmark. Den er trist, fordi vi mister indflydelsen og bare kan følge trop.

Men jeg mener stadig væk, at det grundlæggende er nejpartienes ansvar at formulere helt klart: Hvad er det, man vil, hvis ikke man vil være med? Det ansvar påhviler ikke os.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Jeg vil gerne tilbage til det med den sociale arv, for jeg synes faktisk, at det er utrolig vigtigt, og derfor vil jeg gerne spørge, om hr. Jens Rohde tror, at et femårsbarn med en far og en mor, der drikker alt for meget, kan bryde den negative sociale arv, hvis bare der kommer læseplaner i børnehaverne.

Regner regeringen med, at far og mor holder op med at drikke, fordi barnet kommer hjem og kan stave sit eget navn eller tælle til 30, inden det fylder 6 år? Der er brug for en målrettet indsats for at løse familiens problemer. Der er ikke brug for at læsse tidlig skolestart ind ad bagdøren.

Der er altså ingen vej udenom, og den her proces for at bryde den negative sociale arv koster penge, hvis de problemer skal løses. Men det er måske dybest set det, der er hr. Jens Rohdes og regeringens problem, at de ting, der skal gøres, og den indsats, der skal gøres, ikke må koste noget.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

En af de bedste taler, jeg nogen sinde har hørt om det at bryde den negative sociale arv, er holdt her i Folketinget af fru Tove Videbæk, der er partifælle til hr. Mogens Nørgård Pedersen. Deri gjorde fru Tove Videbæk meget sobert og flot rede for, at det her ikke bare handlede om penge og om penge og om penge, men at mange ting kunne løses, uden at man hver gang fokuserede på de økonomiske midler.

Kl. 11.25

Men nu er det jo ikke korrekt, at vi ikke har sat økonomiske midler af til det. Vi har jo lavet en lang række tiltag, som jeg endda læste op i min tale, og vi går jo netop ind og prøver at løse problemerne med de forældre, som drikker for meget, ved f.eks. at fastholde dem i familiekontrakter, hvor man simpelt hen fastholder dem i kontrakterne for at få dem ud af deres misbrug og for at hjælpe børnene.

Der er også afsat midler til en tidlig og tværfaglig indsats hos jordemødre og sundhedsplejersker, det vil sige på det tidligste stadie, vi overhovedet kan komme ind. Der er afsat penge til efteruddannelse af de sagsbehandlere, som sidder med de her sager. Der er afsat penge til børnehuse for udsatte børn. Og så betyder det

altså også noget, at vi styrker faglighed og social indlæring osv. i både dagtilbuddene og i folkeskolen.

Det er ét langt, sejt træk, som skal til, og der prøver vi at skabe en sammenhæng mellem det, vi gør for de mindste, og hele vejen op.

Formanden:

Hr. Mogens Nørgård Pedersen for den sidste korte bemærkning.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Jamen jeg underkender bestemt ikke hverken min kollega, fru Tove Videbæk, eller regeringens indsats på det her område, men det er bare specielt for mig at se, at der bliver sat så meget fokus på institutionen i de udmeldinger, vi har hørt fra hr. Jens Rohde og fra regeringen. Det giver altså ikke børnene øget selvværd, at man tager hånd om dem nogle få timer om ugen, for der må helt anderledes tiltag til. Så kan vi selvfølgelig være uenige i, hvor meget der skal til, for at det ændrer sig.

I Kristeligt Folkeparti er vi bare af den opfattelse, at de udspil, som regeringen er kommet med, slet ikke er tilstrækkelige, hvis den sociale arv virkelig skal brydes. Er hr. Jens Rohde ikke enig med mig i, at det er noget af det, som regeringen har prioriteret højt lige siden åbningsdebatten sidste år?

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jo, vi prioriterer det særdeles højt, og derfor har vi også sat en lang række initiativer i gang. Der synes jeg også, det er fair nok, at man kan tage en diskussion: Er det nok, eller er det ikke nok, hvad kan vi så gøre, hvad ved vi virker, hvad ved vi ikke virker? Det er en udmærket diskussion at få.

Den mulighed er der jo også, når vi fordeler satspuljemidlerne i de forhandlinger, vi har, for der kan man byde ind på, hvad det så er man vil. Jeg er meget spændt på og glæder mig til måske under hr. Mogens Nørgård Pedersens tale senere i dag at høre, hvad det er for nogle initiativer, som Kristeligt Folkeparti gerne vil have fremmet. Så må vi tage en åben diskussion om dem. Sådan er det, og sådan skal det helst være.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg vil gerne starte med at takke hr. Jens Rohde for det meget klare svar, han gav min kollega, hr. Anders Samuelson, nemlig at Venstre har tænkt sig at fastholde skattestoppet, uanset hvad Velfærdskommissionen i og for sig måtte anbefale. Det er rart at vide, hvor man har Venstre, men man kan spørge sig selv, hvad de så skal med Velfærdskommissionen, hvis de er ligeglade med dens anbefalinger.

Men jeg vil i øvrigt gerne lidt ind på, hvilke konsekvenser skattestoppet har haft på bare ét område, nemlig miljøet. Det miljø, som hverken statsministeren eller hr. Jens Rohde nævnte med et eneste ord i deres taler. Det kunne jo være, fordi vi her har at gøre med en regering, der har skåret over 50 pct. af midlerne til den danske miljøindsats både herhjemme og ude i verden.

En regering, der stik imod alle forlig simpelt hen har fjernet rammen for den internationale miljøindsats oven i de besparelser, man lavede i ulandsbistanden. En regering, der har skåret puljerne til vedvarende energi, kollektiv trafik og en masse andre miljøpuljer ned til sokkehølderne, samtidig med at man har uddelt tusindvis af tilladelser til at udvide svinefarme, tilladelser, vi skal til at købe tilbage igen, når vi skal holde vandmiljøplanerne. De få midler, der er tilbage, har man så givet, forstår man på pressen, til vennetjenester. Det giver i sandhed »noget for noget« et nyt indhold.

Mit spørgsmål til hr. Jens Rohde er i al enkelthed: Bekymrer miljøet overhovedet ikke hr. Jens Rohde, og har man overhovedet ikke nogen bekymringer over de regninger, man sender til fremtidige generationer?

Kl. 11.30

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jo, så sandelig da, så sandelig da, og vi gør på en lang række områder også mere, end den tidligere regering nogen sindé gjorde.

Den tidligere regering havde ingen konkrete initiativer i kampen mod partikler. Regeringen afsætter 30 mio. kr. til indsatsen mod partikler. Regeringen planter mere statsskov end den tidligere regering. Det gør vi gennem partnerskab, og dermed opnår vi også mere skov for pengene.

På habitatområdet udpegede den tidligere regering 198 lokaliteter, men Kommissionen fandt den udpegning utilstrækkelig. Vi har udpeget

254 områder, der nu er godkendt af EU, og med hensyn til adgang til naturen har regeringen bl.a. indgået en frivillig aftale med en række interessenter om bedre adgangsmuligheder til naturen.

Jeg kan nævne mange andre ting. Det er lykkedes med Vadehavet. Det lykkedes ikke den tidligere regering at få Vadehavet optaget på UNESCO's liste over verdens kulturarv på grund af stor lokal modstand mod planen. I forbindelse med den nuværende regerings arbejde med udpegning af pilotprojekter for nationalparker er der i Sønderjylland taget initiativ til en lokal debat om at gøre Vadehavet til pilotprojekt for en nationalpark, og sådan er der en lang række områder, hvor vi er kommet væsentligt længere. På hele kemikalieområdet gør vi jo væsentligt mere end den tidligere regering, så det er ganske enkelt ikke korrekt, at vi ikke gør noget.

Det kan godt være, vi anvender pengene på anden vis, og det kan også være, vi ikke bare kaster dem ud i blinde, som den tidligere regering gjorde. Men vi gør og har en lang række initiativer, som i langt højere grad er målrettede end den tidligere regerings.

Formanden:

Så er tiden gået.

Hr. Martin Lidegaard for en sidste kort bemærkning.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Det er tydeligt at høre, at hr. Jens Rohde var forberedt på spørgsmålet, og det fortæller jo lidt om, at regeringen trods alt er bevidst om, hvad det er, den laver på området.

Han nævner de 30 mio. kr. til bekæmpelse af partikler, og han nævner de 50 mio. kr. til naturparkerne og de få millioner til skovrejsning. Det er selvfølgelig alt sammen forslag, som vi har støttet, men helt ærligt: Det er jo fuldstændig proportionsforvrængning. Man har skåret 1,5 mia. kr. på internationalt miljøarbejde, man har skåret 800 mio. kr. på nationale miljøindsatser, og så har man så givet et par enkelte millioner ud for at kunne dække sig bag dem. Én ting er, at man vælger at fortsætte den prioritering til fordel for et dødsdygt skattestop, men en anden ting er, at man ikke vil stå ved det, at man ikke vil stille sig op og sige: Det er altså de konsekvenser, skattestoppet har. Vi skriver ubetalte regninger ud til næste generation.

I øvrigt vil jeg sige: Det har man altså valgt, men at man oven i det vælger at uddele tilladelser til at udvide svinefarme, som alle ved vi kommer til at købe tilbage om et år og dermed bruge penge, er mig til gengæld fuldstændig uforståeligt.

Jeg kan altså konkludere, at hvis hr. Jens Rohde ikke har noget bedre svar, har han ikke tænkt sig at ændre på den nuværende miljøpolitik, hvor man fortsat vil udstede regninger til fremtidige generationer og med andre ord fortsætter med at ruinere den danske miljøindsats.

Formanden:

Så er det hr. Jens Rohde, og dernæst kan vi gå over til ordførerrækken igen.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Alene den skingre tone og den måde, hr. Martin Lidegaard svinger sig op på med fuldstændig urigtige tal, hvor man bare tager det hele over ét og siger, at det er på grund af skattestoppet, er altså også en ren tilståelsessag.

Jeg ved godt, at Det Radikale Venstre meget gerne vil have skattestoppet ophævet. Man går hele tiden og påstår, at grunden til, man vil ophæve skattestoppet, er, at vi trænger til at få skatten på arbejdskraft ned. Men så laver man igen en cigarkassetænkning, for så kommer borgerne nemlig bare til at betale på alle mulige andre områder. De skal betale for, at man sætter skatten ned på arbejdskraft, og så skal de i øvrigt sørge for at putte endnu flere penge ind på stort set alle områder, hvor regeringen har lavet nogle rationaliseringer.

Det er den radikale politik, men den hænger jo ikke sammen. En borger, en familie, der sidder i eget hus, ved, at hvis det er sådan, at når man får en skattelettelse på arbejdsindkomst, men det hele bliver spist af kommunale skatteøgninger og amtslige skatteøgninger, hvis det hele bliver spist af ejendomsværdistigninger, hvis det hele bliver spist, fordi afgifterne på benzin osv. skal op, så det bliver dyrere at komme til og fra arbejde, er der ikke noget ved det.

Det er en mærkelig akademisk teoretisk tankegang, man har, men det er bare ikke sådan, det fungerer ude i virkeligheden. Det er borgerne, som kommer til at betale prisen, hvis skattestoppet bliver ophævet, og den bliver høj. Vi har en historisk erfaring for, at det gør den, hvis De Radikale og Socialdemokraterne får magt, som de har agt.

Formanden:

Så er det hr. Frank Jensen som ordfører.

Frank Jensen (S):

Der må da komme noget, der er bedre – der må da komme noget, der er bedre – sådan synger den danske sangskat Niels Hausgaard om ægteparret, der aften efter aften sidder foran fjernsynet og hele tiden håber, at der kommer noget, der er bedre, indtil de sidst på aftenen sidder ved den sorte skærm og igen må konstatere, at det kom der altså heller ikke i aften.

Kl. 11.35

Sådan tror jeg mange havde det i tirsdags, da statsministeren gennemgik regeringens planer for den kommende folketingssamling: Nu må der da snart komme noget, der er bedre. Men som ægteparret foran fjernsynet måtte vi konstatere, at heller ikke i denne åbningstale fra statsministeren kom der noget, der var bedre.

Kogte man statsministerens tale ned, var der jo kun en lille bouillonterning uden megen kraft tilbage. Talen kunne lige så godt være holdt af Venstres leder i opposition, som om han ikke regerede, som om han ikke havde påtaget sig lederskabet af vort land. Men vi var måske advaret, for Venstres ordfører var jo for nylig ude med den melding, at vi har en slidt regering.

Statsministeren forsøgte i åbningstalen at skabe logik i den værdi- og kulturkamp, regeringen har kastet sig ud i, men indtil nu har det været en gang bragesnak. Der har været for meget »Life of Brian« over den.

VK-regeringen er under dække af at gøre op med eksperter, smagsdommere og de venstreorienterede i gang med at gennemføre en politik præget af ensretning og selvtilstrækkelighed. Regeringen gør op med gode danske værdier som ordentlighed, mangfoldighed og frisind. Regeringens værdikamp har indtil nu været gennemsyret af magtfuldkommenhed og en beruselse af at have sit højreorienterede flertal med Dansk Folkeparti på plads.

Dér, hvor værdikampen kunne gøre størst nytte lige nu, ser ud til at være i statsministerens eget bagland. Noget tyder i hvert fald på, at stribevis af Venstrefolk ikke kender de sande værdier, statsministeren ellers talte så varmt om i sin grundlovstale, lige før han tiltrådte som statsminister, hvor han jo gik til kamp mod kammerateri, vernetjenester og magtfordrejning. Men det er som sagt farligt at kaste med sten, hvis ens rådhus er af glas og placeret i Farum eller Greve, så se at få ryddet op i eget hus, hr. statsminister.

Vi Socialdemokrater deltager gerne i en reel værdikamp, og det har vi i øvrigt altid gjort. Skabelsen af det danske velfærdssamfund har været én lang værdikamp for Socialdemokratiet, oftest med de nuværende regeringspartier som modspillere.

For os Socialdemokrater handler værdierne om den enkelte. Socialdemokratiets mål handler ikke om samfundet eller om verden, det handler om mennesket. Vores vision er, at hvert eneste menneske får mulighed for at virkeliggøre sine drømme om et godt liv. Fællesskabet er ikke et mål; det er et middel, men et meget vigtigt middel til skabelse af de bedst mulige betingelser for, at ethvert menneske kan leve et godt liv. Det gælder i Danmark som i resten af verden, at forudsætningen for at skabe muligheder for alle er frihed, lighed og fællesskab. Det er de tre værdier, som er vore, og som vi har forsøgt at præge det danske velfærdssamfund med. Det er lykkedes ganske godt, og dem står vi også fast på.

Men vi står ikke stille. Frihed handler også om, at den enkelte har handlemuligheder og reel indflydelse på sit eget liv, og frihed handler også om at respektere andres lige ret til at leve deres måske meget anderledes liv. Fællesskabet handler også om, at vi hver især bidrager til og tager ansvar for fællesskabet. Vi siger ja til frisind og internationalt udsyn, ja til et stærkt demokratisk fællesskab i Danmark og i Europa og ja til at investere i fremtiden i stedet for at solde den op.

Venstre markedsførte sig i valgkampen som dem, der kunne give mere velfærd og samtidig lade os betale mindre for den. Man skulle bare gøre op med socialdemokratisk betontænkning og lade driftige Venstrefolk komme til. Men ude i hver eneste kommune eller hvert eneste amt ved de af bitter erfaring, at der ikke er nogen sammenhæng mellem de løfter, regeringen har givet borgerne på kommunernes og amternes vegne, og de midler, regeringen har givet til at indfri løfterne.

Folkeskolen får ikke flere midler til at leve op til de store mål, tværtimod. 43 pct. af landets kommuner planlægger nedskæringer på folkeskoleområdet næste år. Der er stadig for mange stopure i ældreplejen, der skæres ned på tildelingen af hjemmehjælp til ældre, og der ligger stadig ældre patienter på gangene på nogle sygehuse. Skævvridningen af sygehusområdet er i fuld gang, og den fortsætter dag for dag med de medicinske patienter som tabere. Samtidig har regeringens nedskæringer på finansloven ramt de internationale bidrag, den hjemlige miljøpoli-

tik, uddannelses- og kulturområdet hårdt, men regeringen snakker uden om nedskæringerne og den arbejdsløshed, de trækker med sig.

Kl. 11.40

Lad mig gøre det klart, hvor skillelinjerne mellem os og den nuværende regering går: Det handler ikke, som Venstre ynder at påstå, om, hvorvidt mennesker skal være frie eller ej. Nej, forskellen mellem vores og regeringens politik er: Skal vi sikre den frihed for den enkelte, vi som samfund i fællesskab skal arbejde for? Eller er det alene markedet, som skal sikre friheden? Skal vi være borgere i samfundet Danmark, eller skal vi være kunder i butikken Danmark? Det er den grundliggende skillelinje.

Der er for meget kunde og for lidt borger i regeringens frihedsidealer, og det er en forskel, som gør en forskel. Det handler om, hvorvidt vi skal skabe en fremtid, hvorvidt Danmark skal føre en offensiv og langsigtet investeringspolitik, eller vi blot er henvist til at sejle op og ned i de internationale konjunkturers bølgegang. Det handler om, hvorvidt vi skal investere i fremtiden, eller vi skal sende regningen videre til næste generation, og hvad er det, den nuværende regering gør?

Regeringen sender regningen videre til den næste generation. Regeringen har taget ét stort pauselån. VK-regeringen er i færd med at formøble ikke blot det overskud, vi byggede op i fællesskab i løbet af 1990'erne i det danske samfund, men også det, vi skal leve af i fremtiden. Statsministerens åbningstale var en tynd kop te, når det drejer sig om at finde konkrete svar på de store udfordringer, det danske samfund står over for.

Statsministeren er åbenlyst glad for begrebet »noget for noget«, så lad os tage statsministeren på ordet og gøre det konkret for det enkelte menneske:

Nu har Ishmaral passet sin skole og gjort, som mor og far sagde, hun skulle. Så må samfundet sørge for, at hun får en praktikplads – noget for noget! Lis og Per har fået barn. De deles om barselsorloven, men de vil begge gerne tilbage til deres job efter 6 måneder, og vi har brug for Lis og Per på arbejdsmarkedet som henholdsvis tandlæge og maskinmester, så Lis og Per har brug for en pasningsgaranti – noget for noget! Bent er 67 år og skal til genoptræning efter en diskusprolaps. Han har været arbejdsmand, siden han var 16 år, og betalt sin skat, og nu må samfundet sørge for, at der er en genoptræningsplads – noget for noget! Men nej, sådan

skal statsministerens noget for noget-filosofi ikke forstås. Det er ikke rettigheder og pligter i et samfund, men hvad er det så egentlig? Ja, svaret svæver lidt i vinden, og det tilpasses retorikken.

Vi har et samfund, vi kan være stolte af, og statsministeren havde da også travlt med at inkassere de store fremskridt, Danmark gjorde under SR-regeringen op gennem 1990'erne. Men sandheden bag succesen i 1990'erne var, at vort land hele tiden skulle udvikles, og regeringens nuværende kurs afspejler den nødvendige udvikling.

Der er syv områder, hvor vi Socialdemokrater vil gøre en ekstra indsats: vi vil skaffe 15.000 job her og nu; vi vil have flere lærere i skolerne, it og nye bøger i folkeskolen; vi vil investere 2 mia. kr. i de kommende år i ekstra uddannelse og forskning; vi skal sikre bedre tid i ældreplejen; vi skal skaffe flere læger og sygeplejersker til de svageste patienter på hospitalerne; vi skal stoppe nedskæringerne på naturen og det rene drikkevand, og vi vil indføre et loft over prisen for børnepasning til en maksimumtakst på 1.000 kr. pr. barn pr. måned.

Der er brug for, at vi investerer, og der er brug for, at vi investerer massivt, når det drejer sig om uddannelse og forskning. Vi skal investere 2 mia. kr. ekstra om året i de kommende år til forskning og uddannelse og sikre, at vore uddannelser altid er af høj kvalitet med indbygget fremtid, og det skal ske gennem udviklingskontrakter med alle dele af uddannelsessektoren.

Der skal stilles krav og klare målsætninger, så større bevillinger følges af højere kvalitet. Derfor foreslår Socialdemokratiet, at man laver en ny national treårsplan, hvor forskning og uddannelse, erhvervslivet, organisationerne, lærerne og de studerende bør inddrages. Vi opfordrer regeringen til en bred politisk aftale, der sikrer Danmarks fremtid, når det drejer sig om uddannelse og forskning.

Statsministeren brugte megen tid på skolen i sin åbningstale, og af gode grunde. Men det bilde, statsministeren tegnede af en skole med rundbordspædagogik og hvad synes du selv-tilgang til børnene, er ikke det billede, jeg kender af mine egne børns skolegang, og ingen her i salen vil vel forsvare det skræmmebillede af skolen, som statsministeren tegnede. Så hvorfor den negative kampagne mod skolen, hr. statsminister?

Det er vel ikke det at kunne klare sig godt i Trivial Pursuit med paratviden, som skal sikre vores fælles fremtid. Folkeskolen skal være det bedste tilbud til alle børn på tværs af sociale og etniske skel, for den er fundamentet for al god undervisning og uddannelse og for et godt fællesskab. Vi ønsker, at vore børn skal lære mere i folkeskolen, men det kræver ro i klassen, stor faglighed og kvalitet, opbakning fra forældrene og klare mål for den enkelte elev. En god skolegang er helt afgørende for at modvirke negativ social arv. Danmarks fremtid afhænger af, hvordan vi behandler børnene i dag.

I de kommende år får vi 30.000 flere elever i skolen. Finansministeren har den løsning, at de bare skal proppes ind i klasserne uden ekstra lærere. Som finansministeren sagde for nylig: Børnene har godt af at få flere legekammerater. Vi vil afsætte midler til at ansætte 3.000 flere lærere i folkeskolen, så vi kan sikre en høj kvalitet og undgå, at der bare proppes endnu flere børn ind i klasserne.

Vores børn skal lære at læse og suge ny viden til sig i skolen. Derfor nytter det heller ikke noget at give dem lasede bøger med forældet indhold. Undervisningsmaterialerne skal være tidsvarende og moderne, og vores børn skal lære at bruge computere og moderne teknologi som en fast del af folkeskoleundervisningen.

I adskillige år er skolen et omdrejningspunkt i vores børns liv, og derfor skal skolen selvfølgelig også være et rart sted at være. Mange skoler har akut brug for renovering, men der skal være gode fysiske rammer, og det skal vi have gjort noget ved nu, hvor vi desværre har alt for mange ledige bygningshåndværkere.

Der er brug for en ganske særlig indsats og et kvalitetsløft af skolerne i de områder, hvor vi skal sørge for at integrere mange tosprogede elever. Vi må bremse flugten fra den lokale folkeskole i de områder, hvor danske forældre i dag føler sig tvunget til at flytte deres børn og deres engagement ud af folkeskolen og over i private tilbud.

Vi ved, at mange børn har svært ved at koncentrere sig om indlæringen, hvis de ikke får optrænet de praktiske og fysiske færdigheder og får ordentlig mad. Det må være et naturligt krav i et velfærdssamfund som vores, at både folkeskolen og børnepasningstilbuddene giver børnene et godt tilbud om mad i form af en frokostordning for alle børn.

Hver dag, siden VK-regeringen tiltrådte, har mere end 50 mennesker mistet deres arbejde, og

det er dramatisk og meget foruroligende. Mange er blevet tvunget til at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet, og mere end 30.000 flere end for 2 år siden er blevet arbejdsløse. Regeringens passivitet bekymrer os dybt, og det gør regeringens letsindige forhold til statens finanser også. Regeringen gør Danmark og danskerne unødigt sårbare med risiko for økonomisk krise og massearbejdsløshed.

Regeringen overlader de arbejdsløse til sig selv. Det er blevet et privat problem at være arbejdsløs i Danmark under VK-regeringen. VK-regeringens angreb på de supplerende dagpenge vil forhindre lønmodtagere i at tage deltidsjob og vil således kun være med til at sikre en stigende arbejdsløshed og endnu større udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse.

Danskerne har alle forudsætninger for at klare sig godt i den internationale konkurrence, men vi skal her og nu udnytte og befæste den styrkeposition, vi har. Vores mål om en senere og mere gradvis tilbagetrækning og om at få indvandrere integreret langt, langt bedre vil med sikkerhed mislykkes, hvis regeringen bliver ved med at lade stå til over for den stigende arbejdsløshed. Der skal også gøres en større indsats og langt mere for integration, og den umenneskelig lave, integrationsmodvirkende start-hjælp, der er indført under den borgerlige regering, skal fjernes. Arbejdsløsheden skal bekæmpes, og Socialdemokratiet har allerede fremlagt en 5-punkts-plan, der her og nu vil skabe mindst 15.000 nye job.

De fleste ældre mennesker i vores samfund har en god tilværelse. I de kommende år får vi flere pensionister, der ud over folkepensionen har gode pensionsordninger, og Socialdemokratiet vil forbedre økonomien for dem med forholdsvis små supplerende indtægter.

Kl. 11.50

Vigtigere end penge er imidlertid, at omsorgen er god, hvis helbredet svigter, og her lovede VK-regeringen jo store forbedringer op til sidste valg. Efter valget er der blevet bevilget 500 mio. kr. til ældreområdet, men forleden kunne TV 2 bringe tal fra kommunerne, der sort på hvidt viser, at der ikke er kommet flere hjemmehjælpstimer til de svageste ældre, selv om regeringen har fyret 500 mio. kr. af.

Mange svage gamle, der har brug for hjælp, oplever, at der er blevet mindre tid til ældreplejen. Selv om de borgerlige partier i valgkampen lovede at gøre op med stoppurstyraniet, er der mange eksempler på, at det er blevet meget, me-

get mere udbredt under Fogh Rasmussen-regeringen, og hvorfor? Fordi det er nødvendigt at gennemføre tvangsudbud af ældreplejen i kommunerne til private virksomheder. Der er brugt hundredvis af millioner kroner på ideologisk begrundet bureaukrati på at lave udbud, som skulle gøre, at der kom private virksomheder på banen, men de private virksomheder har ikke udvist nogen særlig stor interesse, og uhyre få borgere har ønsket det.

De allerfleste penge er ædt op i bureaukrati og er ikke brugt til bedre pleje til de ældre. Hver eneste krone kunne være brugt til at forbedre kvaliteten af den kommunale hjemmehjælp, men i stedet oplever vi stressede hjemmehjælpere, der ikke har tid til at give den omsorg, der kan få hverdagen til at hænge sammen, og det er forkert. Omsorg og samtale skal være en naturlig del af hjemmehjælpen, men det kræver mere tid i hverdagen.

Regeringens skandale på ældreområdet tårner sig op måned for måned, og vi forventer som et af de partier, der stemte for loven, at der nu kommer styr på det, og at Rigsrevisionen meget snart kaster sig over den skandale, der ligger her og lurer. Tænk, hvor mange hjemmehjælpstimer vi kunne have fået for 500 mio. kr.!

På sygehusområdet bildte Venstre folk ind, at problemet kunne løses med den såkaldte aktivitetspulje. Men hvor er Venstrefolkene henne, når det nu er kommet frem, at de svækkede ældre medicinske patienter er dem, der lades i stikken, som ligger på gangene, og som ikke fået den nødvendige pleje? De kan ikke tage til genmæle, og de har ikke stærke organisationer i ryggen, der kan varetage deres interesser.

Langt størstedelen af patienterne på vore sygehuse er akut indlagte patienter, og har de haft glæde af regeringens sundhedspolitik? Hvad var det, VK-partierne stillede i udsigt op til det sidste valg? Væk med ventelisterne og ind med et effektivt sundhedsvæsen, bare man slap de frie og liberale kræfter løs.

Regeringens ideologiske korstog om frit valg baner vejen for flere og flere private sygehuse og dækker over, at der reelt er sket nedskæringer på området i de år, vi lige har været igennem. På trods af regeringens løfter på sygehusområdet er sandheden mange steder, at der er færre penge til rådighed. Der flyttes ressourcer væk fra de afdelinger, hvor syge mennesker er indlagt for at blive raske, og den udvikling skal stoppes.

Vi vil i Socialdemokratiet genoprette situationen på de hårdt pressede afdelinger, og vi vil til

at starte med give 200 mio. kr. til at forbedre faciliteterne samt ansætte flere læger og sygeplejersker, hvor der er behov for det. Socialdemokratiet har med sit finanslovudspil vist, hvordan det kan finansieres, og hvordan vi kan investere i fremtiden og velfærden, og Socialdemokratiet vil investere i fremtiden uden at sende regningen videre til næste generation.

Det er på tide, at vi får gjort op med regeringen og dens mørkemænd, Venstre, Konservative og Dansk Folkeparti, der gerne vil skrue tiden tilbage. Engang troede vi, at det var at skrue tiden tilbage til Morten Korchs 1950'ere, men sådan som kulturkampen har vist sig at udfolde sig, må vi tro, at det er tilbage til et dunkelt tidspunkt før oplysningstiden. Det er en stor opgave, de har påtaget sig, men heldigvis en umulig opgave i vores land, og derfor er det ikke så sært, at regeringen allerede er ved at køre træet. Når man står her og ser ud over regeringens ministre, er der sket meget, siden statsministeren præsenterede sin regering som sit dream team for mindre end 2 år siden.

Udsigterne for den folketingsssamling, som vi nu tager hul på, er ikke lyse. Det vil være en nedskæringsdagsorden for den danske velfærd, vi kommer til at opleve, men der findes en anden dagsorden. Der findes en dagsorden om at investere i Danmarks fremtid, om at investere sig rigere frem for at spare sig fattigere. Det kræver imidlertid et nyt, ansvarligt lederskab, der er parat til at investere i fremtiden uden at sende regningen videre til næste generation, og vi er parate til at tage fat med det samme.

Formanden:

Der er indtil nu fire, der har bedt om korte bemærkninger: hr. Keld Albrechtsen, hr. Jens Rohde, fru Pia Kjærsgaard og fru Margrethe Vestager. Men jeg tror, jeg vil udsætte mødet indtil klokken 13.00 for frokostpause.

Jeg skal her udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 13.00.

Mødet udsat kl. 11.55

Mødet genoptaget kl. 13.00

Meddelelser fra formanden

Første næstformand (Svend Auken):

Skatteministeren (Svend Erik Hovmand) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af selskabsskatte- loven, fusionsskatte- og ligningsloven. (Indgangsværdier for afskrivningsberettigede aktiver samt kreditlempelse ved sambeskatning). (Lovforslag nr. L 27).

Forhandlingen genoptages

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne spørge hr. Frank Jensen om en sag, der faktisk har undret mig en hel del, nemlig hvorfor Socialdemokratiet har godkendt den plan for en kommende unionstraktat, som statsministeren har spillet ud med. Det er jo en overordentlig besynderlig og indviklet plan, som indebærer, at man skal have en folkeafstemning om unionsforfatningen, men der er så indbygget mulighed for en ny folkeafstemning om udviklede detaljer, og der er sådan et halvt forbehold, som statsministeren vil have. Det hele bliver meget uoverskueligt og indviklet, og det bliver faktisk meget vanskeligt at overskue, hvad man stemmer ja eller nej til, og hvilken rækkevidde det har.

Det, der undrer mig, er, at jeg havde forstået det sådan, at Socialdemokratiet ville have undtagelserne afskaffet i deres helhed; det kunne Socialdemokratiet ikke komme igennem med. Hvorfor siger Socialdemokratiet så ikke: Jamen så stemmer vi om traktaten – traktaten og hverken mere eller mindre? Så vil vi da kunne vide, præcis hvad det er, vi stemmer om. Og bliver det så et ja eller et nej, så ved vi bagefter, hvad vi diskuterer ud fra. Derfor synes jeg, Socialdemokratiet har rodet sig ud i en underlig plan, som man burde have ladet statsministeren selv ligge og rode med.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg vil sige til Enhedslistens ordfører, at det også kommer som en meget stor overraskelse for Socialdemokratiet, at statsministeren valgte at lave om på det, vi troede, der var enighed om blandt de partier, der har stået sammen om at anbefale

en ophævelse af de danske undtagelser. Men statsministeren har jo altså valgt på baggrund af en fornemmelse af, hvor folkestemningen er på den her sag, at dele denne her afstemning op i to: først en afstemning om traktaten, dernæst muligheden for, at Danmark kan få en anden undtagelse end den, vi har på det retlige og indre område.

Da statsministeren har truffet det valg og vi ikke kunne komme igennem med fra Socialdemokratiets side at få det, der i offentligheden er blevet kaldt the Big Bang, altså det, at man stemte om forbeholdene og tilslutningen til den nye traktat under et, ja, så ser vi det som den eneste vej frem, så der trods alt er en række partier, der kan stå sammen om at anbefale en model, hvor Danmark kan fastholde sin tilknytning til det europæiske samarbejde og endda forhåbentlig også en tættere tilknytning end den, vi har i dag. Det er baggrunden for det.

Til gengæld giver den jo altså også nogle nye muligheder, som tiden under de her korte bemærkninger ikke tillader at gå igennem, men dem kender hr. Keld Albrechtsen jo også så udmærket.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg opfatter hr. Frank Jensens svar sådan, at han faktisk er enig i, at den fremgangsmåde, der er valgt, er noget rod. Så må man jo så vurdere: Skal man så godkende en sådan fremgangsmåde, eller skal man ikke gøre det? Det har Socialdemokratiet åbenbart følt sig tvunget til. Det forstår jeg ikke rigtig, for hvis Socialdemokratiet ville det anderledes, så ville der vel kunne skabes et flertal her i Folketingssalen for, at vi stemmer rent om forfatningstraktaten – hverken mere eller mindre. Det tror jeg der kunne være flertal for her i Folketingssalen, hvis Socialdemokratiet ville være med til at sige nej tak til det rodeforslag, som statsministeren nu har pånødet Socialdemokratiet.

Jeg håber så i det mindste, at Socialdemokratiet vil tage afstand fra den skræmmekampagne, som hr. Rohde og statsministeren allerede er begyndt på, hvor de er begyndt at sige til folk, at hvis de stemmer nej, så ryger vi ud af EU og ud i Atlanterhavet, eller hvordan man nu vil komme til at sige det. Man har allerede startet den skræmmekampagne, og det håber jeg hr. Frank Jensen vil tage afstand fra.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg vil gerne sige til hr. Keld Albrechtsen, at man ikke kan skræmme den danske befolkning til noget som helst. Den danske befolkning er veloplyst – nok den mest veloplyste befolkning, vi har i Europa – om det europæiske spørgsmål, og derfor er man nødt til at gå i en tæt dialog.

Og jeg er nødt til at sige det igen: Socialdemokratiet stod alene i debatten om at få et opgør med de fire danske forbehold i tilknytning til den nye grundtraktat eller forfatningstraktat. Der var ikke andre partier, der tilsluttede sig den model, det havde vi ønsket. Statsministeren er så drejet om og vil ikke have et opgør med de danske forbehold eller undtagelser på det retlige og indre område, men vil altså have det i to tempi med muligheden for, at det danske Folketing kan tilslutte sig elementer af det retlige og indre samarbejde, ikke mindst på politiområdet, og ikke mindst i forhold til det civilretlige område.

Men jeg tror også, vi kommer til at se, at der vil være et stort flertal i Folketinget, der vil tilslutte sig en række af de fælles europæiske initiativer, der kommer på asyl- og immigrationsområdet, fordi Europa bliver nødt til at have fælles regler her. Det er en nødvendighed for at sikre, at der er rimelighed på det her felt. Vi kan ikke have, at asylansøgere i Europa skal rejse rundt fra det ene land til det andet, og derfor er fælles europæiske regler den eneste vej at gå.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Det er en pudsig tendens, man har udviklet i Socialdemokratiet: Man bander og svovler over næsten alt det, regeringen gør, og så tilslutter man sig alligevel. Det er efterhånden stort set på alle områder. Man harcelerer meget kraftigt over alt, hvad statsministeren gør, men så tilslutter man sig alligevel, og så fortsætter man med at harcelere lidt, indtil man så finder ud af: Nej, det må vi nok hellere lade være med, for ellers så får vi et problem. Det er det samme hver gang, og det er stort set på alle områder. Det må være træls – for nu at bruge et godt nordjysk udtryk – at skulle have det på den måde. Hvis man ikke kan lide de ting, man er en del af, må man finde nogle alternativer og så melde det klart ud til befolkningen.

Nu sagde hr. Frank Jensen i sin tale, at det, regeringen gør, er, at vi optager pauselån. Men så er det jo interessant at vurdere konsekvenserne af Socialdemokraternes samlede udgiftsforslag

og forslag til finanslov. Der viser det sig jo i de beregninger, som er foretaget af Finansministeriet, at S's finanslovsforslag – ud over en stigning af skatten – betyder, at samfundet skylder det samme om 10 år, som man gør i dag. Det er da et pauselån, vil jeg gerne sige til hr. Frank Jensen, for det er ikke sådan, den her regering agerer.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg troede ikke, jeg havde ikke fantasi til at forestille mig, at hr. Jens Rohde ville gå op og tale om ansvarlighed i den økonomiske politik – efter de tal, der er kommet frem her til morgen. Jeg tror ikke, hr. Jens Rohde har studeret nationalregnskabstallene. Altså regeringen opererer jo selv med, at gælden vil være 70 mia. kr. større i 2010, end den var under SR-regeringen.

Jeg vil gerne sige til hr. Jens Rohde, at man altså skal være mere end almindeligt naiv i debatten, hvis det er sådan, at man tror, man kan gå op og rejse *den* debat, uden at man igen får at vide, at man overtog et samfund, hvor der var penge i alle kasser: 36 mia. kr. var der i overskud på de offentlige finanser. Og hvad er situationen i dag? Ja, udsigten er jo desværre, at vi er kommet i minus også her. Vi har altså oplevet en massiv stigning i arbejdsløsheden, og vi har oplevet, at pengene er soldet op.

Hr. Jens Rohde kunne ikke forstå i formiddags, at man både kunne sige, at pengene fossede ud af kassen og så samtidig sige, at man skulle investere noget mere. Jo, det kan man. Problemet er, at pengene er soldet op til ingenting. Vi har ikke fået noget for de penge. Vi har ikke fået noget på skolerne, vi har ikke fået noget på ældreområdet, vi har ikke fået noget på sygehusområdet, må jeg sige til hr. Jens Rohde. Det er fakta.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Det er i hvert fald overhovedet ikke fakta. Hr. Frank Jensen ved godt, at der er flere penge på ældreområdet, end dengang hr. Frank Jensen sad i regering; der er flere penge på sygehusområdet, end dengang hr. Frank Jensen sad i regering; der er 1,9 mia. kr. mere på skoleområdet, end dengang hr. Frank Jensen sad i regering. Det er dog et faktum, som hr. Frank Jensen kan tage og føle på; det er jo virkeligheden.

Kl. 13.10

Man taler om troværdig økonomisk politik. Det kan godt være, jeg ikke er økonom, men så

forklar mig, hvordan det kan hænge sammen. Jeg har Socialdemokraternes udgiftsforslag listet op, og der er 84 udgiftsforslag. Der står hele tiden: øget støtte, øget tilskud, øget støtte, øget tilskud, øget støtte til det og det og det. Masser af penge skal der bruges af offentlige midler, og samtidig prøver man at bilde befolkningen ind, at det skatteforslag, man har lavet, betyder en mindre samlet beskatning af den danske befolkning. Det kan da ikke lade sig gøre – eller hvordan?

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg er meget glad for, at Venstres ordfører giver mig lejlighed til at komme op og kommentere også den klare fejl, hr. Jens Rohde begik i formiddags, hvor hr. Jens Rohde stod og fortalte om, hvor mange penge der blev tildelt folkeskolen under den nuværende regering. Bare ved et opslag i Kommunal budgetredøgørelse 2003 kan man se, at det ikke passer.

Jeg ved ikke, hvor hr. Jens Rohde får de milliarder fra. Der er tale om et fald i udgifterne pr. elev både i 2002 og 2003. Der er tale om, at der kommer betydelig flere elever, ja, men udgifterne pr. elev falder ude i kommunerne, og det gør i øvrigt også den samlede ramme for folkeskolen. Jeg ved ikke, hvor hr. Jens Rohde får sine tal fra, men jeg kan låne hr. Jens Rohde denne her budgetredøgørelse, så kan hr. Jens Rohde se, at der er tale om faldende bevillinger.

Så når hr. Jens Rohde står her og taler om folkeskolens økonomi, og når hr. Jens Rohde også taler om den store samlede samfundøkonomi, så holder det ganske enkelt ikke, og det hænger ikke sammen.

Hvis hr. Jens Rohde synes, det hele ser så flot og fornuftigt ud, hvordan kan det så være, at dansk erhvervsliv er dybt, dybt bekymret? Ja, selv Dansk Handel & Service siger, at regeringen har taget ét stort pauselån.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Det var jo en gang grædekoneri. Hold da op altså, hvor var det dog surt og negativt og trist.

Hr. Frank Jensen sagde i sin tale vedrørende integrationen af udlændinge i det danske samfund, at man nu blev nødt til at investere i fremtiden, for man skulle ikke sende regningen videre til kommende generationer. Det lyder jo fantastisk flot og meget statsmandsagtigt, og det er så rigtigt, så rigtigt, så rigtigt.

Men så vil jeg godt spørge hr. Frank Jensen: Anerkender man nu i Socialdemokratiet, at man har påført det danske samfund et problem, et problem, som er gjort op til, at de samfundsøkonomiske konsekvenser ved manglende integration kommer til at beløbe sig til 33 mia. kr. inden for en meget kort periode?

Dertil er bl.a. Socialdemokratiet en meget, meget stor årsag, hvor Socialdemokratiet *intet* gjorde ved det, da man sad i regering. Anerkender Socialdemokratiet nu, at det er antallet, der er et problem? Det har jeg spurgt om før, og jeg har ikke fået svar på det; jeg vil godt have det i dag.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Fru Pia Kjærsgaard ved jo godt, at det først var under SR-regeringen, der overhovedet blev lavet en integrationspolitik i Danmark. Man kan altid sige, at det var for sent, vi kom i gang, ja, specielt i forhold til sidst, vi havde en borgerlig regering i Danmark i 1980'erne. Der fik vi jo store, store tal vedrørende antallet af mennesker, der søgte og fik asyl i Danmark. Der var ingen integrationspolitik; de boede i centre. Vi husker, at de var ude på skibe osv. i danske havne. Ingen integrationspolitik; den kom først under SR-regeringen. Vi kom alt for sent i gang. Det var fortidens synder, vi fik lov at rette op på.

Men jeg må sige, at det, der bekymrer mig nu, er, at i finanslovsforslaget, som nu foreligger, vil regeringen også spare på integrationen.

Kan fru Pia Kjærsgaard og Dansk Folkeparti her i dag sige, om man vil tilslutte sig den besparelse, der er på at få indvandrere og flygtninge i arbejde. Er det ikke det, det drejer sig om: at vi skal have gjort dem selvforsørgende?

Regeringen lægger op til i finanslovsforslaget for 2004, som jeg forstår at Dansk Folkeparti skal bære igennem her i Folketinget, at der skal ske besparelser på det allermest fundamentale i integrationspolitikken, nemlig selvforsørgelsen.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Pia Kjærsgaard.

Undskyld, vil man lige lade være med at blokere for medlemmer, der er på vej til talerstolen? Jeg ved godt, det ikke er med vilje, men det er alligevel upraktisk.

(Kort bemærkning)

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg fik ikke svar på mit spørgsmål til hr. Frank Jensen, og det er så afgørende, for det er jo faktisk rigtigt, som hr. Keld Albrechtsen var inde på for et stykke tid siden, at Socialdemokratiet bare hopper med på alt, hvad man sådan lige finder ud af hen ad vejen nok alligevel er det bedste at gøre, efter at man har lavet en masse bulder og brag.

Kl. 13.15

Jeg vil så bare høre: Er Socialdemokratiet i dag kommet til den erkendelse, at problemet, som bl.a. Socialdemokratiet – og Socialdemokratiet med stor andel – har påført det danske samfund, er antallet af udlændinge i Danmark, og at det er det, der medfører det meget, meget store integrationsproblem? Det er et integrationsproblem, som jeg faktisk har svært ved at se, vi kan få løst, uanset hvor mange penge vi sætter i projektet; det vedkender jeg mig. Jeg tror, det er meget, meget sværere, end hr. Frank Jensen lægger op til. Men jeg vil godt høre om Socialdemokratiets holdning til *antallet*. Jeg ved, det er et diskussionsemne. Hvad har man fundet frem til? Hvad er nu standpunktet?

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Hvis man ikke sørger for, at der er en integrationspolitik, hvis man ikke sørger for, at der er en høj beskæftigelse i vores samfund, hvis man ikke sørger for at stoppe den arbejdsløshedsskabende politik, som fru Pia Kjærsgaard og Dansk Folkeparti lægger stemmer til år efter år under den borgerlige regering, ja, så bliver det et større og større problem for integrationen, og så bliver antallet i sig selv et større og større problem, fordi de ikke bliver integreret.

Jeg fik heller ikke noget svar fra fru Pia Kjærsgaard på det spørgsmål, jeg stillede fru Pia Kjærsgaard: Vil Dansk Folkeparti bære den besparelse igennem, der sørger for selvforsørgelsen for de udlændinge, der er her i samfundet? Vil fru Pia Kjærsgaard og Dansk Folkeparti bære den besparelse igennem?

Jeg har svaret på mit spørgsmål: Antallet er et problem, hvis man ikke sørger for en integrationspolitik, der gør, at de bliver selvforsørgende; så er antallet et problem. Men Danmark har jo gennemført en udlændingepolitik med stramninger, stramninger og stramninger, og der kommer betydelig færre udlændinge i dag. Derfor burde vi kunne sørge for, at de, der kommer

her, bliver ordentligt integreret og bliver selvforsørgende, og at de kan komme på arbejdsmarkedet.

Men det skulle ikke undre mig, om Dansk Folkeparti igen stemmer en finanslov igennem, hvor der bliver skåret på det, der skaber grundlaget for selvforsørgelse for mennesker af anden etnisk oprindelse i Danmark.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg hørte med stor interesse hr. Frank Jensens tale imod den ordening, regeringen har gennemført om frit valg af hjemmehjælp: bureaukrati, bureaukrati, bureaukrati; der kommer ikke mere eller bedre hjemmehjælp ud af det. Det synes jeg var vældig godt. Det var jo sådan set en gentagelse af det, Det Radikale Venstre sagde ved lovens første behandling, og en gentagelse af det, Det Radikale Venstre har skrevet i betænkningen. Vi var og vi er imod. Det var også en gentagelse af det, den socialdemokratiske ordfører sagde ved førstebehandling.

Derfor synes jeg, det er et stort og åbent spørgsmål, hvad der egentlig fik Socialdemokratiet til at stemme for den lovgivning. Hvad var det, man forventede, der skulle komme ud af det? Hvad var det, man blev stillet i udsigt? For erkendelsen må klart være i dag: Der er ikke kommet noget godt ud af det.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Socialdemokratiet har både i regering og i opposition arbejdet for, at de ældre får en bedre hjemmepleje. Vi har ført en politik i Danmark, der består i, at man skal være længst muligt i eget hjem – og jeg tror faktisk også, at de ældre gerne vil have lov at have det sådan – men så skal man også have en ordentlig pleje og kommunale ordninger, der gør, at de ældre kan få hjemmepleje og sygepleje i deres eget hjem, og vi skal have gode hjemmehjælpere, der kommer i hjemmet og også har tid til at tale med den ældre.

Det var også vores formål med at sikre, at der kunne blive frit valg: Man skal ikke som ældre alene have en hyldevare; man skal have mulighed for også som ældre at have et valg. Men jeg må sige, at den måde, hvorpå det her er blevet udmøntet og med de rapporter, vi får fra kommunerne, så er de her penge forsvundet i bureaukrati. Vi føler et særligt ansvar, også fordi vi stemte for loven, for at få det her rettet op, og det er derfor, vi siger, at hvis vi ikke får regering-

gen til selv at tage konsekvensen af den model, man har udmøntet det her efter, ja, så må vi altså have statsrevisorerne og Rigsrevisionen til at se på det her, for vi må have det her pengespild, hvor pengene ender i bureaukrati, stoppet. De ældre har ingen glæde af, at vi får ansat en række mennesker til at sidde og administrere; de har brug for, at vi får flere hjemmehjælpere, der kan styrke hjemmeplejen.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Det er meget centralt i det pædagogiske grundsyn, som jeg tror Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet deler, at man lærer af sin egen praksis, af de succeser, man har, og af de ting, man måske godt kunne have gjort anderledes.

Der er efterhånden en række tilfælde, hvor vi har set Socialdemokratiet egentlig være imod en lovgivning, men alligevel stemme for den på grund af nogle for os lidt diffuse loyalitetshensyn over for regeringen.

Kunne det være sådan, at den her erfaring, at det ikke blev godt, kunne gøre, at man næste gang, man blev fristet til at stemme for noget, regeringen foreslog, men som egentlig var sådan lidt halvdårligt og perspektivløst, så lod være?

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det ... Vi skal lige give fru Margrethe Vestager, der går dårligt, tid til at komme ned fra tælerstolen.

Så er det hr. Frank Jensen.

Kl. 13.20

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg var sikker på, at vi nærmest kunne have taget det her i duet, for jeg er ganske enig med fru Margrethe Vestager i betragtningerne om de erfaringer, man gør sig med den her regering.

Når det udmønter sig på en måde, som ender i bureaukrati, fordi det er ideologisk betinget, at man skal skabe et marked, og når det er det at skabe et marked, pengene skal bruges til og ikke til at styrke de ældre hjemmepleje, ja, så må vi gøre den erfaring, at så bliver det sværere og sværere for os at lave noget med den her regering, og sådan har jeg også forstået, at det gælder på de områder, hvor Det Radikale Venstre har gjort sig erfaringer med at indgå aftaler med regeringen, nemlig at når man så ser det udmøntet, så er det ikke altid sådan, man havde forestillet sig, det ville virke.

Vi har gjort os vores erfaringer på det her felt, og derfor siger vi også til regeringen så kort tid efter: Det, vi hører de 500 mio. kr. er brugt til, er bureaukrati; der er ikke kommet flere hjemme-hjælpstimer ud af det ude i kommunerne. Og selv mange Venstreborgmestre råber nu vagt i gevær og siger: Kunne vi ikke få lidt mere lempelse til at lave den hjemmepleje, som vi gerne vil i det lokale demokratis navn.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Det lød jo flot det her med, at der skulle penge til det, og der skulle penge til det, og der skulle penge til det, og der skulle penge til alle mulige andre ting – og så blev der talt om det her med at sende regningen videre til den næste generation.

Det kan jeg sådan set egentlig godt forstå at hr. Frank Jensen er bekymret for, for hvad er det så egentlig, hr. Frank Jensen vil gøre? Er problemet ikke netop med Socialdemokratiets forslag, at det er *Socialdemokratiet*, der ønsker at sende regningen videre til den næste generation? For hr. Frank Jensen glemte jo så at forklare: Hvor skal pengene komme fra? Dér, hvor pengene bl.a. skal komme fra ifølge Socialdemokratiet, er ved at lade kommunerne låne nogle flere penge. Ja, så er det jo da i hvert fald den næste generation, der skal betale lånene tilbage, vil jeg gerne sige til hr. Frank Jensen.

Så er det i virkeligheden ikke Socialdemokratiet, der sender regningen videre til den næste generation, når man lover guld og grønne skove og så siger, at vi bare kan optage lån, og så kan vi jo altid betale pengene tilbage en anden gang, når hr. Frank Jensen ikke skal vælges igen?

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Nej, fru Dyremose, sådan er det ikke. Da SR-regeringen gik af efter valget i november 2001, var der et stort råderum i dansk økonomi i planen »Danmark 2010«. Det råderum havde vi ikke brugt. Der var altså mulighed for, at man kunne føre det, man kalder en konjunkturregulerende politik.

Det er jo rigtigt, at noget af det, der gør, at vi har høj arbejdsløshed i øjeblikket, er noget, der kommer fra udlandet, ja. Det gælder ikke det hele, for regeringen skaber også selv øget arbejdsløshed ved nedskæringer i de offentlige budgetter, der gør, at unge mennesker ikke kan få arbejde. Men råderummet har man altså nu brugt

bl.a. til at lave skattelettelser – skattelettelser, som ikke bliver finansieret, fordi de er taget af råderummet. Det betyder, at man efterlader regningen til de kommende generationer. Det er jo en tilståelsessag; regeringen har jo selv opskruet gælden med 70 mia. kr. i 2010.

Jeg ved da godt, regeringen vil sige: Jamen vi arbejder stadig væk på, at den skal være mindre, og at den skal være halveret i 2010. Men som det går i øjeblikket, stiger arbejdsløsheden, og udsigterne til, at regeringen kan komme i mål i 2010, forsvinder helt ud i horisonten.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg vil gerne sige til hr. Frank Jensen, at det er rigtigt, at der er dårlige konjunkturer i udlandet og i Danmark.

Vi har så i regeringspartierne bl.a. forsøgt at gøre noget ved det via skattelettelser, som er finansieret fuldt ud ifølge den 2010-plan, som Socialdemokratiet lavede, mens de var i regering, og som de nuværende regeringspartier nu har tilsluttet sig. Derfor er der ikke nogen problemer; vi afdrager jo stadig væk på gælden, vi laver skattelettelser, og vi øger dermed arbejdsudbyttet.

Men det, der er så underligt, er, at hr. Frank Jensen kan synes, at det er et problem, at vi nu laver skattelettelser for at få flere i arbejde, fordi uh, det bruger vi for mange penge på! Så vil hr. Frank Jensen hellere bruge endnu flere penge på at optage nogle lån, som de fremtidige generationer så skal betale tilbage. Jamen hvor er logikken?

Der bliver sagt, at regeringen bruger for få penge, og så bliver der sagt, at regeringen bruger for mange penge. Jamen hvordan skal vi nogen sinde finde ud af, hvad det egentlig er, Socialdemokratiet vil? Er det en god idé at bruge penge til skattelettelser og få flere i arbejde, eller er det ikke? Og er det så en god idé – hvis man synes, det er for mange penge – at bruge endnu flere penge på noget, som så skal betales tilbage af de fremtidige generationer?

Kl. 13.25

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jamen den måde, hvorpå regeringen praktiserer sin politik over for borgerne, skaber større ulighed og uretfærdighed, vil jeg gerne sige til fru Charlotte Dyremose.

Når man siger, at man bruger råderummet i dansk økonomi til at lave skattelettelser, så ved vi jo godt, at de, der får mest ud af det, er dem med de højeste indkomster – sådan er det! For mennesker med almindelige lønindkomster i det her land mærker jo den stigende brugerbetaling, der gennemføres under den nuværende regering: Brugerbetalingen på transport er steget under den nuværende regering, brugerbetalingen for at få passet børn er jo eksploderet ude i kommunerne inden for det sidste halvandet år, brugerbetalingen på uddannelse er steget, og der er indført individuel brugerbetaling på efteruddannelse. For almindelige mennesker ender det her altså i, at de går i minus; de har ikke flere penge mellem hænderne af, at de har fået 129 kr. om måneden i skattelettelser, de er jo forsvundet som dug for solen i form af øget brugerbetaling.

Men problemet for samfundsøkonomien er, at råderummet er brugt op, det råderum, vi kunne have brugt til at investere i en periode, hvor vi har høj arbejdsløshed: Vi kunne sætte bygningshåndværkere i gang med at renovere vores børns skoler, vi kunne renovere en lang række ting ude i kommunerne, vi kunne sætte byggeri i gang til de mennesker, der står i kø for at få en bolig. Det er der, uretfærdighederne skabes.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Det var på mange måder en god tale, hr. Frank Jensen holdt, med en klar linje, et klart alternativ til regeringen. Så meget desto mere synes jeg, at der er grund til at få afklaret nogle ting omkring den socialdemokratiske politik.

I Information i tirsdags var der en artikel med følgende overskrift: »Lykketoft vil ikke drille Fogh i år«, og indholdet er, at på grund af folkeafstemningen om EU vil Socialdemokraterne undgå de politiske smådrillerier og ufine tacklinger af statsminister Anders Fogh Rasmussen. Jeg går ud fra, at man altid undgår ufine tacklinger og smådrillerier, og derfor kan det her da kun forstås sådan, at man lægger op til, at nu skal man *fred* statsministeren.

Der vil jeg godt spørge: Kan det være rigtig? For mig er det et vigtigt principielt spørgsmål at få afklaret: Hvor har vi Socialdemokraterne i forhold til regeringen? Vil man ligesom på grund af folkeafstemningen stikke hovedet ned og ikke være i opposition til regeringen, eller ønsker man også, selv om der er folkeafstemning, at være i klar opposition til regeringen?

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Med al respekt for klummeskrivere og analytikere i den skrevne presse og også den elektroniske presse så er det jo ikke altid, at det, de analyserer sig frem til, er korrekt – selv ikke i Information.

Men jeg bliver nødt til at sige til hr. Holger K. Nielsen, at jeg er helt enig i, at det, der er ved at tegne sig i Folketinget efter den her periode med en borgerlig regering på under 2 år, jo er, at alternativet til den bliver klarere og klarere for hver dag, der går, og vi er helt enige med hr. Holger K. Nielsen i, at det, vi skal gøre i den kommende tid og også i denne her folketings-samling, selvfølgelig er at søge indflydelse under den nuværende regering. Men mulighederne for at gøre det er ikke store; det har vi jo oplevet så sent som i går, hvor vi var hos finansministeren – det var SF også – i forbindelse med den finanslov, der skal forhandles for 2004, og der var ikke meget på bordet, kan man vist rolig sige, da vi var derinde. Jeg går ud fra, at hr. Holger K. Niensens oplevelse var den samme for SF's vedkommende. Så vi kan ikke forvente, at vi kan øve den store indflydelse på indenrigspolitikken under den nuværende regering.

Så søger vi at gøre det på udenrigspolitikken og på den europæiske dagsorden. Det er ikke lykkedes; det lykkedes jo ikke i Iraksagen. Der troede vi, vi var enige med statsministeren og udenrigsministeren – det var vi vel også langt hen ad vejen – om, at vi skulle blive i FN-sporet, men fra den ene dag til den anden sprang statsministeren altså ud her og var på Bushs linje og ikke på den danske linje i FN-sporet.

Så det er heller ikke på udenrigspolitikken, vi alle steder kan øve den rigtige indflydelse på statsministeren. Men vi føler et stort ansvar for den europæiske udvikling, vi føler et stort ansvar for, at Danmark kan føre en europapolitik, der gør, at Danmark kommer tættere og tættere med i samarbejdet på de vigtige felter, der har betydning for danskernes hverdag i Europa.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jo, men det var altså et citat, det var ikke bare en klummeskriver, der klogede sig; det var et citat fra den socialdemokratiske formand.

Jeg er da glad for svaret her. Jeg må forstå det sådan, at folkeafstemningen ikke betyder ændring i den socialdemokratiske oppositionspolitik; det må jeg forstå. Og jeg må sige, at det me-

ner jeg er klogt af flere forskellige grunde, ikke mindst, fordi jeg tror, at hvis vi skal have en ordentlig EU-debat, er det meget, meget vigtigt, at vi kommer væk fra den der tænkning med, at EU er sådan i en kasse for sig selv. EU skal være en del af den almindelige indenrigspolitik, og derfor er det da fuldstændig hul i hovedet, at man, fordi man måske bliver enig med regeringen omkring EU, så begynder at frede regeringen på andre områder.

Kl. 13.30

Jeg synes, at man skulle betragte EU som et almindeligt politisk anliggende, et almindeligt politisk område, og så sige til regeringen, at fordi man måske har et positivt syn på EU, behøver man ikke være enig om alt. Jeg synes, det var fuldstændig katastrofalt, da Socialdemokraterne på forhånd sagde, at man ville støtte regeringen i alt omkring det udkast til forfatningstraktat, der er kommet, i stedet for at stille politiske krav til regeringen. Jeg synes virkelig, at det ville være en tragedie, hvis folkeafstemningen betyder, at den socialdemokratiske opposition stikker piben ind, fordi man tror, at det kan være et middel til at få et ja hjem. Jeg tror, det virker modsat.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Det traktatudkast, der nu ligger til forhandling på regeringskonferencen, har vi jo gjort alt, hvad vi kunne, for at øve indflydelse på undervejs. Vi har jo haft hr. Henrik Dam Kristensen siddende i konventet. Vi har i øvrigt også haft et af vores europaparlamentsmedlemmer siddende som stedfortræder i konventet. Derfor har vi gjort alt, hvad vi kunne, for at øve indflydelse på det. Det skal man jo gøre – sagt til hr. Holger K. Nielsen. Man skal jo gøre det, mens tingene formes i Europa. Vi var ganske godt tilfredse med det, der lå fra konventet, men det er da rigtigt, at der er steder, hvor også vi fra Socialdemokratiets side mener, regeringen skal – sådan som statsministeren sagde i åbningstalen – oppe sig for at sikre varetagelse af danske interesser, og vi er da også glade for, at statsministeren har tilkendegivet under Rommødet her i sidste weekend, at vi arbejder for, at hvert land skal have en kommissær med stemmeret i Kommissionen.

Sådan er det jo, men hr. Holger K. Nielsen ved bedre end nogen anden her i Folketinget efter mange, mange års medlemskab af Europa-udvalget, at det at søge indflydelse her er jo også, ligesom det er i Folketinget, at spille sine kort

rigtigt. Sådan er det dér, hvor der skal træffes beslutninger, og der skal vi selvfølgelig gøre, hvad vi kan. Selv om vi har en regering, som vi indenrigspolitisk er frontalt uenige med, vil vi søge at gøre vores indflydelse gældende på regeringens europapolitik.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Nu har jeg godt nok læst i avisen, at det er sådan, at Socialdemokraterne har uddelt nogle af deres opgaver til andre, og bl.a. opgaverne omkring flygtninge og indvandrere skulle man have udlagt til regeringspartierne, så det er jo lidt specielt og måske ganske udmærket, hvem ved. Men det er alligevel sådan, at hvis man ikke får den, man elsker, så må man jo elske den, som staten finder passende, og det er i hvert fald konsekvensen af 24-års-reglen om tilknytningskravet, som Socialdemokraterne har støttet.

Så vil jeg spørge hr. Frank Jensen, hvorfor Socialdemokraterne mener, at staten skal blande sig i, hvem man skal gifte sig med. Hvorfor mener Socialdemokraterne, at staten skal bestemme, om en 22-årig dansker må gifte sig med en svensker, men ikke må gifte sig med en brasilianser?

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Det er jo en sag, vi har drøftet meget også her i Folketinget, og det, der har været Socialdemokratiets udgangspunkt hele tiden, var, at vi fik flere og flere meldinger fra de etniske minoriteter her i landet, ikke mindst fra pigerne, om, at vi var nødt til at hjælpe dem med at bryde det kulturmønster, der var med, at der blev arrangeret ægteskaber for dem. Det var POEM, det var mange andre af de etniske minoriteters organisationer, som mente, at her var der altså et behov for, at samfundet påtog sig at hjælpe med til, at man fik brudt den cirkel, det kulturmønster. Og det har været vores tilgang til det.

Jeg vil sige til Kristeligt Folkepartis ordfører, at når det drejer sig om den aftale, vi har lavet med regeringen for ganske nylig, så var det jo en lempelse af tilknytningskravet. Det havde jo ingen aldersgrænse, det var noget, der fortsatte. Her har vi altså fået en grænse ind på 28 år, hvorefter tilknytningskravet ophører, derefter skal man fra myndighedernes side ikke ind at vurdere tilknytningskravet. Det er altså en lempelse. Og det må jo være, fordi de partier, der oprindeligt indførte det her tilknytningskrav,

ikke havde tænkt, at det her fik alvorlige konsekvenser for danske statsborgere, at mennesker, der havde boet her i mange, mange år, ikke kunne få lov til at få deres ægtefælle her til landet, når de havde haft ophold og arbejde og beskæftigelse i udlandet.

Så det kan vi sagtens stå bag, og vi kan sagtens stå bag det, at man prøver at beskytte minoriteter mod, at man laver tvangsægteskaber eller arrangerede ægteskaber.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Jeg forstår udmærket godt, at Socialdemokraterne vil begrænse tvangsægteskaber, og det kan jeg da kun være ganske enig i, men er det ikke hr. Frank Jensens opfattelse, at vi slet ikke kender omfanget af tvangsægteskaber, og hvilke påvirkninger et sådant ægteskabsstop reelt har på danske og udenlandske par under 24 år?

Har Socialdemokraterne slet ikke tænkt sig at gå ind i en målrettet indsats med hensyn til tvangsægteskaber i stedet for at lovgive, så det rammer alle unge mennesker?

Kl. 13.35

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg er glad for den tilgang, som hr. Mogens Nørgård Pedersen og Kristeligt Folkeparti har til denne sag, nemlig at når det drejer sig om et forældet kulturmønster med tvangsægteskaber eller arrangerede ægteskaber, hvor unge mennesker ikke har fuld selvbestemmelsesret over, hvem de vil gifte sig med, men hvor et ældre familiemedlem, oftest faderen, bestemmer det, må vi gøre, hvad vi kan for at bryde det. Det vil vi ikke acceptere i Danmark. Vi står fast på vores værdier her, og en af de værdier er altså den selvbestemmelsesret hos den unge. Det er jeg glad for at vi er enige om.

Så kan man diskutere omfanget af det. Det, vi fik at vide, var, at det her er udbredt. Der er vel ingen, der helt præcist kan sætte tal på. Men det, vi gør her, er at få en regel, som ikke diskriminerer, for den gælder alle, og sådan er det jo heldigvis i Danmark. Man kan ikke lave regler, der diskriminerer ud fra etnicitet.

Så har vi i øvrigt, når det drejer sig om tilknytningskriteriet, som også hr. Mogens Nørgård Pedersen var optaget af, hjulpet ganske mange for ikke at sige alle i de enkeltssager, vi har set eksempler på, hvor man ikke kunne få

sin ægtefælle her til landet på grund af det, der nu er løst med den 28-års-regel, vi har fået.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

Jeg vil såmænd spørge, om hr. Frank Jensen har lagt mærke til de massive strejker, der har været rundtomkring i landet på gymnasierne. Det er i hvert fald ikke gået hen over hovedet på Enhedslisten, at en masse gymnasieelever har nedlagt undervisningen mange steder med opbakning fra lærerne. Det går jeg ud fra det heller ikke er hos Socialdemokraterne.

Venstres reaktion hørte vi tidligere. Venstres reaktion var, at uddannelse jo ikke er noget serviceorgan. Gymnasierne er jo ikke noget serviceorgan, og derfor forarges Venstre over, at de unge kommer og stiller krav til deres uddannelse. Det er jo ikke noget serviceorgan.

Jeg har det omvendt. Jeg synes sådan set, at det er glædeligt, at de unge mennesker tager stilling til deres uddannelse. Jeg synes sådan set, at det er rart, at vi har nogle gymnasieelever i det her land, som gerne vil have mere og bedre uddannelse.

Derfor er jeg også glad for, at vi har indgået en håndfæstning, Socialdemokraterne, SF og os, om, at vi vil arbejde for at lægge et loft over klassekvotienterne på 28 elever. Det hørte jeg så ikke hr. Frank Jensen sige noget om i ordførertalen, så jeg vil blot bede hr. Frank Jensen bekræfte, at vi har lavet en sådan håndfæstning.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Det er jo virkelig et af de felter, hvor oppositionen står samlet, nemlig når det er uddannelse, og det er synet på uddannelse. Det der meget forældede og gammeldags syn, som VK-regeringen har, er vi alle i oppositionen til. De ser ikke uddannelse som en personlig og samfundsmæssig investering, og det er det, vi gør i oppositionen.

Jeg kan helt bekræfte fru Pernille Rosenkrantz-Theil både i synet på uddannelse og også i, at når vi taler om traditionel klasseundervisning i gymnasiet – hvilket vi jo heldigvis på de fleste felter går bort fra – mener vi, at det har betydning, hvor mange elever der er i klassen, og den håndfæstning på 28 elever kan jeg fuldt bekræfte.

Vi skal i øvrigt også sørge for, at den gymnasierreform, vi har indgået aftale om, betyder, at vi får et gymnasium, som bliver langt mere moder-

ne i sin måde at tilrettelægge undervisningen på, sådan at alle elever i gymnasiet også føler et engagement og et ansvar over for egen læring. Det er ikke nok, at man føler, at det er en lærer, der skal fylde noget på dunken, om man så må sige, man skal også have et langt større ansvar for egen læring, ved at pædagogikken lægges om i gymnasiet. Det er da heldigvis sat på skinner nu.

(Kort bemærkning).

Pernille Rosenkrantz-Theil (EL):

I forbindelse med den gymnasireform var vi jo nogle, der syntes, at det ville have været væsentligt at lægge det krav ind om de 28 elever som loft. Det fik vi desværre ikke på det tidspunkt Socialdemokraterne og SF'erne med til at bryde forhandlingerne på. Men nok om den diskussion.

Jeg vil så bede hr. Frank Jensen bekræfte, at det er sådan, at man i Københavns Amt med socialdemokratiske stemmer hæver klassekvotienten fra 28 til 29. Det er jo den virkelighed, gymnasieeleverne blev mødt med. De gymnasieelever, der for en måned siden ikke kunne få arme ned, fordi de var så glade over den håndfæstning, vi havde indgået, Socialdemokraterne, SF og Enhedslisten, selv samme gymnasieelever blev så præsenteret for, at Socialdemokraterne og SF'erne lagde stemmer til, at klassekvotienten i Københavns Amt blev sat op fra 28 til 29. Det synes jeg er noget beklageligt.

Kl. 13.40

Det ærgrer mig selvfølgelig en anelse, at man så kort tid efter, at vi har indgået en håndfæstning, kan se Socialdemokraterne og SF'er lægge stemmer til præcis det, håndfæstningen gik ud på at undgå. Jeg vil gerne bede hr. Frank Jensen kommentere det, der blev lavet i Københavns Amt.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jamen vilkårene for det at være politiker i det kommunale styre, selvstyre, i dag er jo blevet radikalt forandret fra den dag, vi fik en borgerlig regering i Danmark. Det er jo ikke bare socialdemokrater og SF'ere, der mod deres vilje må gennemføre ting derude for at få enderne til at nå sammen. Man kan jo møde masser af Venstre-kommunalpolitikere, der synes – for at bruge det udtryk, som Venstres ordfører brugte – at det er træls at være kommunalpolitiker under den nuværende regering; det er rigtig træls, for

man er nødt til at gennemføre nedskæringer på områder, både når det drejer sig om uddannelse, når det drejer sig om de psykisk syge, når det drejer sig om sundhedsområdet, og når det drejer sig om ældreområdet.

Fru Pernille Rosenkrantz-Theil ved garanteret lige så vel, som jeg gør, at det ikke er med den gode vilje, man her skal få enderne til at nå sammen, det er jo et must, og det at være kommunalpolitiker eller amtsrådspolitiker betyder, at man skal have enderne til at nå sammen, ellers kommer finansministeren efter dem; det har han jo så sent som i dag truet med i aviserne.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Det er fantastisk at høre hr. Frank Jensen stå heroppe og kaste vrage på stort set alt, hvad hans egen regering i sin tid havde ansvar for, fuldstændig fralægge sig ethvert ansvar for, hvad der er sket.

Nu hørte jeg hr. Frank Jensen midt i debatten stå og tale om, hvor forfærdeligt det er, at forældrebetalingen på daginstitutioner nogle steder er steget. Hvem var det, der lavede en aftale med kommunerne om, at forældrebetalingen kunne stige, jeg tror, det var fra 31,5 til 33 pct. i daginstitutionerne? Hvem var det? Vil hr. Frank Jensen ikke vedstå det ansvar, at han selv var med til at gennemføre det, da han sad i regering?

Så er jeg nødt til at fastholde, at de 1,9 mia. kr. til skolerne faktisk er budgettallene, som vi kan se. Og så viser det sig nok, at tallene endda bliver endnu større, fordi budgetter og de endelige regnskabstal normalt ikke hænger helt sammen.

Jeg undrer mig over, at hr. Frank Jensen taler om det med penge pr. elev, for hvem var det, der i sin tid gav lov til, at man kunne reducere udgifterne pr. elev? Var det ikke den tidligere SR-regering i 1999? Hr. Frank Jensen bør vedstå det ansvar, man har for de beslutninger, man traf i sin tid.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Nej, jeg fralægger mig ikke ansvaret, må jeg sige til hr. Jens Rohde. Det var jo en fantastisk periode; det var jo nærmest en guldalder i Danmark i 1990'erne: arbejdsløsheden blev banket ned, de økonomiske kasser også i private familier blev fyldt op, antallet af tvangsauktioner i private husholdninger forsvandt.

Det var virkelig en tid, hvor der blev investeret. Vi fik rettet op på miljøområdet efter den tidligere borgerlige regering; vi fik rettet op på en række felter i uddannelsessystemet; unge mennesker, de, som havde stået i kø, men som ikke kom i uddannelse, fik uddannelse.

Så jeg vil sige til hr. Jens Rohde: Nej, vi fralægger os ikke ansvaret for den periode.

Det er også rigtigt, at da vi kom til, var der gigantisk lange ventelister på at få passet børn ude i kommunerne. Derfor satte vi os den målsætning, at vi ville have pasningsgaranti. Det er klart, at det skulle hænge sammen økonomisk, og derfor blev der aftalt, at man godt kunne sætte priserne op, til gengæld skulle man lave pasningsgaranti i kommunerne.

Men nu er der jo altså sket det, at priserne er blevet ved med at stige, og det kan man jo ikke sige var den gamle regerings skyld. De er jo steget, siden den borgerlige regering kom til. Derfor skal vi have banket de priser ned, og jeg vil spørge hr. Jens Rohde: Vil Venstre være med til, at vi indfører et maksimumloft på pasning af børn på 1.000 kr. om måneden? Det er Socialdemokratiet parat til at lave en aftale med regeringen om hurtigst muligt.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jamen det er jo ganske enkelt lodret forkert, det hr. Frank Jensen står og siger her. Hvorfor kan hr. Frank Jensen ikke holde sig til sandheden? Så kunne vi da få en ordentlig og en værdig debat.

Kl. 13.45

Det er jo ikke rigtigt, at tallene er steget, og at priserne bare stiger og stiger og stiger ude i kommunerne. Det er jo lodret forkert. Der er overhovedet ikke ændret i forhold til den 33 pct.s betaling, som hr. Frank Jensen var med til at give kommunerne lov til, og så til det, der er i dag; det er der jo ikke, ellers vil jeg gerne have det dokumenteret. Der er ikke sket en stigning i den 33 pct.s betaling, som hr. Frank Jensen gav lov til i sin tid.

Det var også SR-regeringen, der lavede aftaler om, at man kunne reducere udgifterne pr. elev. Det gjorde man i 1999 med kommunerne. Hvis det var en guldalder, hvis det var så flot, hvorfor gjorde man så det?

Så siger hr. Frank Jensen, at alle skolerne er slidt ned. Jamen kan det virkelig passe, at det kun er 20 måneder siden, at Socialdemokraterne forlod magten her i landet? Bliver skolerne bare lige sådan slidt ned på 20 måneder? Der er intet

ansvar i det, hr. Frank Jensen står og siger, for, at han har siddet med regeringsmagten i 10 år i Danmark. Det er for ringe, det er simpelt hen for ringe.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Nu bliver man jo helt nervøs for at diskutere tal med hr. Jens Rohde, det er jeg nødt til at sige, men det er jo sådan, at prisstigningerne på daginstitutionsområdet er mere end det dobbelte af de almindelige prisstigninger i Danmark for 2002-03. Det kan slås op.

Så kan hr. Jens Rohde stå med nok så meget procentregning om, hvad SR-regeringen indgik aftale med kommunerne om at man må have lov at opkræve, men problemet er jo, at de nu i kommunerne benytter sig af den maksimale betaling, og det er ganske enkelt blevet for højt. Derfor spørger jeg: Vil Venstre være med til, at vi nu lægger et loft over betalingen ude i kommunerne?

Vi erkender, at når vi nu kommer tættere og tættere på en pasningsgaranti, hvilket vi mener at alle kommuner skal gennemføre efter 6 måneder, vil hr. Jens Rohde så være med til, at vi lægger et loft på 1.000 kr. om måneden, eller skal de have lov til at fortsætte den udvikling? Fra sidste år til i år er der sket en fordobling af prisstigningerne på daginstitutionsområdet i forhold til prisstigningerne generelt i Danmark.

Så vil jeg sige igen: Hvis man ser på folkeskolen, er det jo sådan, at de tal, de 1,9 mia. kr., ikke holder vand. Nej, det, der er tale om, er, at de nominelle tal stiger med en halv milliard fra 2001 til 2003, men der er kommet betydelig flere elever, sådan at udgifterne pr. elev i skolen er faldet under den borgerlige regering. Og der bliver yderligere skåret ned i de budgetlægninger, de er i gang med for 2004. Der er jo en undersøgelse, der er lavet her i sidste uge, der viser, at 43 pct. af kommunerne vil skære ned på folkeskoleområdet.

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, så er det hr. Kristian Thulesen Dahl til at svare. (*Kristian Thulesen Dahl (DF): Spørge!*) Undskyld, det er mig, der er ét stort spørgsmålstegn. Hr. Kristian Thulesen Dahl til at spørge.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil da gerne melde mig til at svare også.

Første næstformand (Svend Auken):
Det bliver der rig lejlighed til senere.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Jeg vil prøve at følge lidt op på den udlændingediskussion, som hr. Frank Jensen deltog lidt i før, og som jeg ikke synes hr. Frank Jensen gav nogen særlig klare, overbevisende svar på.

Historien er åbenbart ganske kort for hr. Frank Jensen. Det er jo ikke lang tid siden, at vi stod her i Folketingssalen og spurgte Socialdemokratiet, om ikke det var rigtigt, at antallet var helt afgørende i forhold til, om en integration efterfølgende kunne lykkes, og fik det klare svar, at det var det overhovedet ikke; man måtte overhovedet ikke diskutere antal. Jeg forstår så i dag, at nu er det et eller andet med, at vi godt må diskutere antallet, og at det vist også har en betydning, og at Socialdemokratiet dermed anerkender, at regeringen og Dansk Folkeparti i fællesskab har sat sig for at få antallet banket ned i forhold til de fremmede, der kommer her til landet. Så siger hr. Frank Jensen, at nu må der komme gang i integrationen.

Så må jeg spørge hr. Frank Jensen helt kontant: Hvad er det, der skal afsættes? Altså i forhold til det efterslæb på 33 mia. kr., som SR-regeringen har efterladt til os andre, hvor vi skal forsøge at få ryddet op på det her område, hvor meget vil hr. Frank Jensen så forslå der bliver afsat til integration, for at det kan lykkes i forhold til f.eks. at få somalierne i arbejde osv. – de problemer, vi rent faktisk står med? Lad os få nogle tal på bordet: Hvor meget skal der til?

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg kan forstå, at det åbenbart er en debat hos Dansk Folkeparti, og at man synes, det er sjovt at blive ved med at diskutere det der med antal. Vi har jo sagt gang på gang, at hvis antallet er højt, bliver integrationen vanskeligere, og den bliver endnu vanskeligere, når Dansk Folkeparti bidrager til at skære ned på de bevillinger, der er til integrationen.

Jeg vil sige igen, at der fra regeringens side lægges op til drastiske nedskæringer på den bevilling, som er til integration på arbejdsmarkedet fra 2003 til 2004, og den skal helt forsvinde i 2007 på det finanslovsforslag, der ligger. Jeg tror da, at Finansudvalgets formand sagtens kan gennemskue, at hvis man mener, at der skal være selvforsørgelse i det her land, hvilket vi

gør i Socialdemokratiet – man skal gøre alt for at få dem af anden etnisk oprindelse ud på arbejdsmarkedet og blive selvforsørgende – så er det den forkerte vej at gå.

Det kan jo være, når fru Pia Kjærsgaard ikke vil svare på det spørgsmål, at hr. Thulesen Dahl kan som formand for Finansudvalget. Jeg tror godt, hr. Thulesen Dahl kender den konto, hvor der er lagt op til besparelser på integration på arbejdsmarkedet.

Kl. 13.50

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Alle tror åbenbart, det er mig, der skal svare på spørgsmålene. Jeg troede, vi var inde i en rytme her, hvor det var mig, der stillede spørgsmål; det er ikke bare Folketingets formand, det er også hr. Frank Jensen, der nu stiller mig spørgsmål. Men jeg tror ikke, jeg har så meget tid, så jeg vil bede hr. Frank Jensen forholde sig til det, jeg spørger om, for det var da en værre gang udenomsnak.

Vi er nu nået frem til, at Socialdemokratiet også er enig med os andre i, at selvfølgelig er det altafgørende, hvor mange der kommer hertil, i forhold til om integrationen kan lykkes eller ej. Men nu har vi så den situation, vi har, nu vil vi gerne have dem i sving. Så spørger jeg hr. Frank Jensen: Hvad foreslår Socialdemokratiet så der skal afsættes, for at integrationen skal lykkes? Hvad tror man er nødvendigt?

Vi står med et efterslæb på 33 mia. kr. efter SR-regeringen, som skal fejdes op. Så står vi med en gruppe udlændinge, eksempelvis somalierne, som hr. Frank Jensen så siger vi må få i arbejde. Hvordan forestiller hr. Frank Jensen sig at det skal ske i praksis? Hvad tror hr. Frank Jensen det vil koste af økonomiske ressourcer? Hvor meget vil hr. Frank Jensen sætte af på bekostning af alle mulige andre områder, som det offentlige skal tage sig af, for f.eks. at få somalierne i arbejde? Det er jo langt bedre måske at fokusere på et andet punkt, nemlig at se, om vi kan få flere sendt hjem, frem for at tro, at det er de mennesker, vi får i arbejde her i Danmark.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Det, jeg siger, er: Vi skal sørge for selvforsørgelse, vi skal sørge for, at de fremmede af anden etnisk oprindelse kommer i arbejde. Og så er det, jeg siger: Vi vil ikke acceptere den nedskæring

på den bevilling, vi har på finansloven, til at sørge for arbejdsmarkedsintegrationen.

Det, vi har lagt op til i vores finanslovsforslag – det kender hr. Thulesen Dahl i øvrigt også – er, at man ikke gennemfører den nedskæring, og at kontoen ikke skal forsvinde i 2007. Vi skal sørge for, at de programmer, der kan køre, for en højere grad af arbejdsmarkedsintegration, selvfor-sørgelse, arbejdspladsdansk osv., gennemføres.

Jeg følger det så op med at sige: Det er vores bud, hvad er så hr. Kristian Thulesen Dahls bud? Dansk Folkeparti bidrager bare til, at der bliver flere og flere ledige, og blandt dem er der jo også en overrepræsentation af folk af anden etnisk oprindelse. Så er det, man kan gå ud og sige, at de ikke kan forsørge sig selv. Nej, men det er da, fordi man skærer ned, det er da, fordi regeringen sørger for, at arbejdsløsheden bare får lov at vokse.

Sådan er sammenhængen, og den kender Dansk Folkeparti i øvrigt også godt, men man ønsker at holde fast i denne her politiske debat uden at komme med nogen løsninger på den.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Jeg synes ikke, at hr. Frank Jensen helt fik skabt klarhed over Socialdemokratiets økonomiske politik.

En ting blev der skabt klarhed over, der blev skabt klarhed over den forskel, der er på socialdemokratisk og konservativ politik, hvor De Konservative vil lade den enkelte beholde flere af de penge, man selv har tjent, vil skabe vækst ved at borgerne får lov til at beholde flere af deres egne penge, mens Socialdemokratiet på den anden side vil øge det offentlige forbrug, lade staten bruge flere penge og i øvrigt have et langt højere forbrug i deres finanslovsforslag end det, regeringen har lagt op til. Ud over det vil man så bruge loven til at sikre sig, at man har de her mange flere penge, og dem vil man så lade de fremtidige generationer afdrage på ude i kommunerne.

Jeg hører hr. Frank Jensens argumentation med hensyn til, hvor mange penge der er råd til at bruge, som at regeringen er ansvarlig og bruger for mange penge, og derfor bliver Socialdemokratiet nødt til at være langt mere uansvarlige og bruge langt flere penge. Jeg forstår det simpelt hen ikke.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Ingensinde i danmarkshistorien har en regering overtaget et så velfungerende Danmark, som VK-regeringen gjorde i november måned 2001. Det var et samfund, hvor arbejdsløsheden var bragt ned fra 350.000 til 140.000. Det var et Danmark med 36 mia. kr. i overskud på de offentlige finanser. Det var et Danmark, der var gang i, og der havde været investeringer på en række felter, der havde gjort kvaliteten i Danmark bedre.

Så spørger jeg bare igen: Er det det Danmark, vi oplever nu? Nej. På bare 2 år er det lykkedes den borgerlige regering at skabe et helt andet Danmark, et Danmark, hvor arbejdsløsheden igen stiger, det har vi ikke oplevet siden 1994, et Danmark, hvor de offentlige kasser er ved at blive tømt, og hvor man i øvrigt fører en stram økonomisk politik over for kommuner og amter, der gør, at det, man har sagt, inden man gik til valg, om, at man skulle forbedre sygehuskvaliteten, man skulle forbedre ældreplejen, får vi meldinger selv fra Konservative og Venstrefolk derude om, at det kan de ikke gennemføre med de rammer.

Kl. 13.55

Kan fru Charlotte Dyremose ikke se, at det er en stærkt betænkelig kurs, vi er ude på, også for Det Konservative Folkeparti, som jo også selv ønsker, at der skal være en god kvalitet på sundhedsområdet? Men den halter bagefter, specielt på de medicinske afdelinger.

(Kort bemærkning).

Charlotte Dyremose (KF):

Det er allerede tidligere blevet nævnt, bl.a. af hr. Jens Rohde, hvad denne her regering har brugt væsentlig flere penge på, end Socialdemokratiet gjorde før. Så den polemik vil jeg ikke gå ind i endnu en gang.

Men det, hr. Frank Jensen også tidligere sagde i sit svar til mig, var jo netop, at vi har nogle konjunkturer for tiden i verden omkring os, der gør det svært, og som desværre har betydet, at der er nogle mennesker, der har mistet deres arbejde. Det ændrer ikke på, at vi fortsat afdrager på gælden, og det ændrer ikke på, at vi bl.a. har tilført flere penge til sundheds- og socialområdet.

Nu var det vistnok igen mig, der skulle spørge, og det, jeg spørger hr. Frank Jensen om, er: Man siger, at regeringen bruger for mange penge, fordi vi lader den enkelte dansker beholde nogle af de penge, som den enkelte dansker bi-

drager til samfundet med ved at tjene ude på arbejdsmarkedet og ved at hjælpe med at skabe vækst; det kalder hr. Frank Jensen uansvarligt og siger, men til gengæld er vi ansvarlige Socialdemokrater, vi vil bruge langt flere penge; for det er ikke uansvarligt, når det er Socialdemokraterne, der bruger langt flere milliarder, end regeringen gør. Det er det, jeg ikke forstår. Og nu er det mig, der stiller spørgsmålene!

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Til det med skattelettelserne: Det er jo rigtigt, det er der indgået en aftale om, men den er jo ikke udmøntet; danskerne har ikke set nogen skattelettelse endnu. Men næste år vil de lavest lønne- de i det her land få en skattelettelse på de der 129 kr. om måneden.

Men vil fru Charlotte Dyremose så ikke også erkende – jeg har erkendt, at der kommer skattelettelser, hvis det bliver en realitet, og det ser det jo ud til at blive med Dansk Folkeparti – at når man så i samme moment har gennemført takststigninger på daginstitutionsområdet, som jeg nu lige har fået tallene på fra 2002-03, hvor det for dagplejen er steget med 10 pct., for vuggestuer også 10 pct., for børnehaver 10 pct., altså når man laver takststigninger på daginstitutionerne, på transportområdet, på uddannelsesområdet, gennemfører en række af de initiativer, som også rammer den samme målgruppe, som får den lille lillebitte skattelettelse, så er der færre penge tilbage?

Derfor er vi nødt til at sige, at skal man gennemføre en skattereform – og det vil vi gerne – så skal man virkelig sætte beskattningen ned, også mere end det, regeringen gør, på arbejde, men til gengæld finansiere det ved at hæve skatterne der, hvor vi har meget lave skatter i det her samfund, for det er der nogle, der kommer igen med.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg vil gerne dreje debatten lidt længere ud på omverdenen. Det er jo en kendt sag, at vi har fået en indadvendt, højrenational regering, og det er jo måske som et svar på det, at hr. Frank Jensens ordførertale indeholdt meget lidt om verden omkring os. Det synes jeg er ærgerligt, fordi vi er i en situation, hvor der er så mange brændpunkter, der brænder på samtidig.

Noget af det, som vi synes er lidt svært at finde ud af i SF, er Socialdemokratiets linje i for-

hold til Irak, som vi synes zigzagger noget, hopper noget fra tue til tue. Vi er helt opmærksomme på, at Socialdemokratiet oprindeligt var imod, da regeringen sammen med Dansk Folkeparti startede en ulovlig angrebskrig mod Irak. Men efter det synes vi nok, at det har været svært at finde nogen som helst linje – også i en situation, hvor Kofi Annan jo meget har efterlyst, at man pressede på for at sikre FN en langt mere central placering – og senest i går med til- sagnet om, at man vil styrke et ekstra styrkebidrag i Irak.

Jeg spørger: Hvad er egentlig linjen, eller er der forskellige linjer, eller er det sådan lidt afhængigt af vindretningen den tilfældige dag?

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg indrømmer, at det var en vanskelig beslutning, efter at der var et flertal i Folketinget, som ville gennemføre en krig, som ikke var i overensstemmelse med FN-pagten. Her har en række partier i Folketinget jo fælles syn, og vi stemte imod selve krigen. Men da der var et flertal her i Folketinget og Danmark var med i angrebskrigen mod Irak, så mener vi, at det også påhviler de krigsførende lande efter folkeretten, efter Genèvekonventionerne, at sikre stabiliteten i det land, der har været udsat for en sådan angrebskrig.

Kl. 14.00

Når det var besværligt, var det jo, fordi vi stod i et dilemma. Vi havde ikke stemt for den krig, men vi mener stadig væk, at folkeretten skal overholdes, og de krigsførende lande skal gennemføre en stabiliseringsindsats af hensyn til borgerne i Irak, af hensyn til deres sikkerhed, af hensyn til bevarelse af f.eks. store kunstvær- der og skatte i Irak, således at man ikke skulle ud- sættes for de lange knives nat og tyverier i Irak.

Der stod vi så. Skulle vi, når vi havde stemt imod krigen, sige ja til vores folkeretlige forpligtelse, eller skulle vi lade Dansk Folkeparti, V og K sejle videre alene med det? Og sådan er Socialdemokratiet: Vi siger, at folkeretten gælder, også selv om man ikke har stemt for angrebskrigen.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Tak for svaret fra hr. Frank Jensen. Der er ingen grund til at være uenige om det, vi ikke er uenige om, nemlig at forspillet under alle omstændigheder var så mystisk, og jeg har ikke Social-

demokraterne mistænkt for at have den samme fascination af Bush og Rumsfeld, som højresiden i Folketingssalen har. Det er ikke det, der er mit ærinde. Der er vi helt på linje.

Men det, jeg synes også må have været bekymrende set fra et socialdemokratisk synspunkt, er en situation, hvor Kofi Annan advarer så skarpt. Når man kender Kofi Annan, ved man nemlig, at det er en ekstraordinær situation, når Kofi Annan er så skarp, som han har været i sine udmeldinger om nødvendigheden af, at FN kommer på banen.

Bekymrer det ikke hr. Frank Jensen i en situation, hvor vi har en regering, der ligger så fuldstændig fladt for den amerikanske præsident, som tilfældet er, at skulle have dem til at administrere et mandat, der er så vanskeligt, som hr. Frank Jensen selv indrømmer, at det socialdemokratiske mandat er i den her situation?

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Vi ønsker, at FN skal ind i Irak og overtage opgaverne for koalitionen så hurtigt som overhovedet muligt. Vi presser på af fuld kraft over for regeringen. Derfor har vi også sagt til regeringen, at man ikke kan forlænge mandatet for den danske tilstedeværelse, uden at man gør alt, hvad man kan for at få FN ind. Regeringen må benytte sig af sine kontakter hos den amerikanske præsident og hans administration.

Jeg håber, at statsministeren hører efter, for jeg mener ikke, det er nok, at man lader andre ministre lægge det pres på den amerikanske administration. Jeg mener, at det bør være statsministeren. Vi ved jo, at det var samtaler direkte mellem den amerikanske præsident og den danske statsminister, der førte til, at regeringen gik ud af FN-sporet og gik med i koalitionen, uden at der var et FN-mandat for krigen. Derfor bør statsministeren benytte sine kontakter hos den amerikanske administration til at lægge pres på, at FN kommer ind og overtager opgaverne så hurtigt som overhovedet muligt.

Det tror jeg ikke hr. Villy Søvndal og jeg ser så forskelligt på, så jeg vil også tro, at SF ville være med, hvis FN overtager opgaverne i Irak. Man kan ikke have gennemført en krigshandling i Irak uden efterfølgende at påtage sig verdenssamfundets ansvar for, at der skabes stabilitet i det land.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Elisabeth Arnold. Og efter ordvekslingen med hende – spørgsmål og svar – går vi videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jeg vil også gerne bore lidt videre i det internationale, i hvert fald Danmarks forhold til internationale organisationer, når det drejer sig om EU-politikken. Vi er jo mange, der er lidt bedrøvede over, at Socialdemokratiet har indvilget i at fikle med forbeholdet angående de retlige og indre anliggender, og over, at man har indgået en aftale med regeringen om, hvordan man skal forholde sig i forbindelse med et ændret forbehold.

Vi har hørt statsministerens udlægning af aftalen, som går på, at man skal være enig for at kunne indgå i en beslutning om at overlade det til det overnationale beslutningsled på Danmarks vegne. Men hvis man er uenig, så er der altså gensidig vetoret mellem de tre partier – V, K og S. Det vil jeg meget gerne høre Socialdemokratiets udlægning af. Vi har kun hørt statsministeren beskrive, hvad det er, der er aftalt, vi har ikke hørt Socialdemokratiet sige, hvad der er aftalt. Jeg vil gerne vide, hvad det er for områder, man har givet hinanden vetoret på. Hvor er det, vi kan regne med, at Socialdemokratiet ikke mere har sin egen frie vilje?

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Se, der er ikke noget fifleri her. Det er jo et spørgsmål om, hvorvidt danskerne ønsker, at det retlige forbehold skal laves om fra det, det er i dag, hvor forbeholdet lyder, at Danmark deltager fuldt og helt i det retlige og indre samarbejde i EU på mellemstatsligt grundlag. Sådan lyder forbeholdet i dag.

Kl. 14.05

Nu er der ikke noget mellemstatsligt samarbejde tilbage, hvis den nye traktat bliver gennemført, så er det samarbejde, der lå der, en del af det kommunitære samarbejde i EU, altså et overstatsligt samarbejde.

Så er spørgsmålet: Når vi nu, hvis den traktat går igennem, har et forbehold over for noget, der ikke eksisterer mere, hvad skal vi så gøre? Her har statsministeren så lagt det sådan op, om vi så skal have en mulighed for, at vi kan tilslutte os samarbejdet i fremtiden på det politimæssige, på det civilretlige, på det strafferetlige og på asyl- og immigrationsområdet. Vil vi have et for-

behold, hvor vi har mulighed for at koble os på nye initiativer på det felt?

Her siger vi: Kan vi ikke få fjernet det forbehold, sådan at vi deltager fuldt og helt, så er det at få det, man kalder den irsk-britiske mulighed for at koble sig på, da langt at foretrække.

Da vi havde regeringsmagten sammen med Det Radikale Venstre, havde vi jo også et forbehold, og allerede med Amsterdamskontraktten gik en del af samarbejdet over til ikke længere at være mellemstatsligt, det var med hensyn til asyl- og immigrationspolitikken, og det var det civile samarbejde. Dengang var vi enige med V og K her i Folketinget om, at på det felt skulle vi søge parallelaftaler. Nu er det så, vi siger: Kan vi få tilslutning til et nyt forbehold hos befolkningen, der giver os mulighed for at koble os på, så er det at foretrække frem for et fuldt forbehold.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Den tekniske beskrivelse af den aftale kan jeg selvfølgelig godt genkende, den forstår jeg fuldstændig. Men det, jeg ikke rigtig forstår på hr. Frank Jensen, er, hvad det er for områder, man så vil give hinanden varetoret på. Jeg vil gerne skære det fuldstændig ud i pap: Hvis Det Radikale Venstre foreslår den lave integrationsydelse hævet til et anstændigt niveau, har Socialdemokratiet så lov til at stemme for det?

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Ja, naturligvis. Det er i øvrigt vores egen politik. Jeg troede, vi var enige – Det Radikale Venstre og Socialdemokratiet og i øvrigt også andre i oppositionen. Den virker mod integrationen, og derfor skal den fjernes hurtigst muligt. Det sagde jeg i øvrigt også i min ordførertale. Det har ingen betydning i forhold til det retlige og indre samarbejde.

Vi var også i SR-regeringen enige om, at vi skulle have en parallelaftale med hensyn til Eurodac, som er det europæiske samarbejde om et fingeraftryksregister for asylansøgere. Det har V og K støttet at vi skulle have en parallelaftale om. Så spørger fru Arnold mig, om det vil betyde, at det ikke gennemføres, fordi der er sådan en musefældeklauseul eller varetoret hos alle partier. Jeg er sikker på, at når Eurodac engang bliver forelagt for det danske Folketing, så vil V og K også støtte, at Danmark skal være med der. Jeg er endda sikker på, at hele Folketinget vil sige

det, for det er da fuldstændig vanvittigt, at vi ikke bruger en ny teknologi til at lave fingeraftryksoptagelser og udveksler dem over Europas grænser.

Så jeg tror ikke, som det har været fremme i pressen, at vi vil komme til at se, at det nye forbehold, hvis der kommer et sådant, kun vil blive brugt på det politimæssige og civile samarbejde, men at der også vil blive væsentlige samarbejder på asyl- og integrationsområdet. Udviklingen i Europa går jo i retning af, at vi er nødt til at have fællesskabsretlige aftaler på asyl- og immigrationsområdet. Men lad det nu komme an på en prøve. Nu skal vi først ud og tale med befolkningen om det her.

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, så er det fru Pia Kjærsgaard som ordfører.

Pia Kjærsgaard (DF):

Nej, hvor blev jeg glad, helt utrolig glad, da jeg i åbningstalen i tirsdags hørte statsministeren sige: »Det er naturligt, at ethvert folk søger at udvikle sin egen identitet, det er naturligt, at ethvert folk vil tage hånd om sin egen skæbne, det er naturligt, at ethvert folk har et ønske om mest mulig selvbestemmelse, og det er også det bedste, at beslutninger bliver truffet så tæt som muligt på de mennesker, de vedrører.«

Endelig – tænkte jeg – endelig er statsministeren kommet til fornuft, endelig har statsministeren fundet frem til sit rigtig gode sande jeg, dengang fra de gode år, hvor han som landsformand for Venstres Ungdom tordnede mod EU-Unionen og bl.a. i en kronik i B.T. slog fast:

»Tiden er nu inde til, at den danske regering bremser forsøgene på en fastlåsning af det europæiske samarbejde i en ny kunstig statsdannelse.«

Jeg blev så glad for, at statsministeren nu åbenbart var på vej tilbage til den *danske* vej, og jeg tænkte i det samme på, at det egentlig var utrolig modigt af statsministeren i åbningstalen sådan at træde i karakter. Lige indtil jeg brat kom ned på jorden igen, da det gik op for mig, at det slet ikke var Danmark og det danske folk, statsministeren talte så varmt om, næh, det var Grønland og Færøerne.

Kl. 14.10

Det var grønlænderne og færingerne, det skulle have egen identitet og egen skæbne. Det var grønlænderne og færingerne, der havde et naturligt krav på mest mulig selvbestemmelse

og et naturligt krav på, at beslutningerne blev truffet så tæt på som muligt.

Det var ikke danskerne. For danskerne gælder der i statsministerens verden helt andre regler. Der kan man rolig fifle løs. Andre har brugt udtrykket i dag, og det er fuldstændig korrekt, at det, der foregår omkring retsforbeholdet, er fifleri. På deres vegne kan man rolig skrive under på, hvad det skal være. Om det så er at lægge hele den danske beslutningsproces over i et fremmed parlament i en helt ny statsdannelse, som truer landets frihed og selvstændighed.

For det er jo det, vi taler om, må jeg sige til statsministeren. Det er jo en forfatning, vi taler om. Uanset statsministeren med sædvanlig ordekvilibrisme kalder det en traktat. Det ved statsministeren selvfølgelig godt, og derfor er det ikke helt ærligt, når ikke der bruges de rigtige ord om forfatningen.

Der mener jeg faktisk, at Socialdemokraternes hr. Henrik Dam Kristensen har udtrykt det mere korrekt og ærligt, da han kaldte det, vi skulle ud i, for et helt nyt fundament for Europa. Ikke helt det indtryk, man fik af statsministerens tale, hvor det nærmest lød, som om det var nogle småjusteringer, vi skulle igennem, der ikke havde den store betydning, og noget, der bare sådan lige skulle ordnes.

Mon man havde brugt knap to år og oceaner af ressourcer og energi på i noget nær 100 halv-ændagsmøder i Bruxelles at samle 100 parlamentarikere fra hele EU med Giscard d'Estaing i spidsen efterfulgt af topmøde på topmøde, hvis det hele bare var sådan uden betydning?

Det virker, som om statsminister ikke ved, at vedtages EU-forfatningen, så får EU en statsliggende karakter med regler for, hvordan EU-staten, Den Europæiske Union, skal regeres; at man vil påtvinge os en EU-præsident, der skal være vores overhoved; at EU-staten skal kunne straffe os, hvis vi overtræder EU-statens værdier; at vi kun kan få lov at melde ud, hvis de andre giver lov.

Jeg tror godt, statsministeren ved det, men det må da også gøre indtryk. Nej, lad os få den gode, gamle statsminister tilbage med de danske synspunkter, han havde, mens han endnu var formand for Venstres Ungdom.

Jeg har i øvrigt mange gange bedt statsministeren, om han ikke godt ville fortælle danskerne, hvad der skal ske, efter at danskerne har stemt nej til EU-forfatningen. Men der er gledet udenom; man har ikke villet svare.

Det kan være, det hjælper, hvis jeg nu gentager mit spørgsmål direkte her fra Folketingets talerstol, for jeg mener, at vi danskere har krav på at få at vide, hvad plan B er. Jeg kunne godt tænke mig at kalde den plan A, men lad os nu bare kalde den plan B. Vil statsministeren være venlig at fortælle, hvad der kommer til at ske efter et dansk nej?

Og mens jeg er ved EU, så skal der ikke herske tvivl om, at den arbejdsløshed, som desværre er stigende – ikke katastrofalt, ikke uoverskueligt, men dog stigende – naturligvis bør betyde bekymring for alle politikere, der sidder i Folketinget.

Derfor synes jeg, at det er underligt, at stort set alle andre partier har accepteret, at man bare åbner for østeuropæisk arbejdskraft allerede fra maj måned næste år. Det betyder uvægerligt, at den arbejdsløshed, der desværre er i stigning, bliver yderligere eksplosiv. Det er ærgerligt, at regeringen ikke har villet lytte til Dansk Folkeparti på det her område og indføre en syvårig overgangsordning, for at landene kunne komme på fode, sådan som Østrig og Tyskland har gjort. Vi har lov til det, vi har ret til det.

I sin åbningstale lagde statsministeren megen vægt på vigtigheden af, at Danmark har nogle ordentlige folkeskoler og i det hele taget nogle ordentlige uddannelsesinstitutioner. Vi kan ikke have, at danske skolebørn sækker agterud i forhold til skolebørn i andre lande. Det er pinligt for et land som Danmark. Når det gælder uddannelse, kan ambitionen ikke være høj nok. Og når det gælder uddannelse og børn og unges dygtighed, må målsætningen være, at Danmark selvfølgelig har meget bedre uddannede børn og unge. Den selvfølgelig kan vi vel ikke blive uenige om.

Vi kan heller ikke blive uenige om, at det er fagligheden, det drejer sig om i skolen. Børnene skal simpelt hen lære noget. De skal lære at regne; de skal lære at læse; de skal lære at skrive. Og så skal de have en ordentlig paratviden, så de kan tale med om tingene, så de kan blive en styrke for det samfund, de går ud i efter skolen, så de kan medvirke og give deres bidrag til folkestyrets udvikling.

Kl. 14.15

Lærerne har noget at fortælle, en viden at videregive, og eleverne gør klogt i at høre efter, for så bliver de selv dygtigere. Men at laste lærerne alene for de dårligdomme, der har sneget sig ind i skolerne i de sidste årtier, er nok ikke helt rigtigt. Der er mange lærere, der er gode, der er til

gængæld også rigtig mange, der er rigtig dårlige og spekulerer på alle mulige andre ting end at lære børnene, hvad de er ansat til at lære dem. Men vi skal ikke være i tvivl om overhovedet, at det er politikerne, der har det store, overordnede ansvar.

Men forældrene har søreme også et ansvar. Det er først og fremmest forældrenes ansvar, at børnene får at vide, at de skal opføre sig ordentligt i skolerne og høre efter, hvad der bliver sagt, at børnene møder velforberejdede og udhvilede og motiverede. Det er forældrenes ansvar at give lærerne og skolen et modspil og et medspil og ikke bare tro, at det klarer lærerne.

Regeringens nye tanker om generelt i samfundet at indføre konsekvens modtager jeg og Dansk Folkeparti med meget stor begejstring. Det var gode ord i statsministerens åbningstale. Det er så afgørende vigtigt for et menneske, at det tidligt får ansvar, at mennesket er sig bevidst, at egne handlinger nødvendigvis har konsekvens, at det, man siger, udretter og foretager sig over for andre har betydning og må have konsekvens. Så det er rigtigt, når samfundet uden at ryste på hånden viser konsekvens eksempelvis i forhold til unge kriminelle.

At gøre det er ikke kun at straffe, det er i virkeligheden også at give ansvar, at fortælle de unge kriminelle, at vi ikke er ligeglade med dem, men at vi rent faktisk ser meget alvorligt på deres handlinger. Dansk Folkeparti har længe peget på, at den kriminelle lavalder er for høj og ude af trit med et samfund, hvor stadig flere børn desværre er med i gadebander eller deltager i kriminalitet sammen med deres ældre kammerater.

Vi oplever en optrapning af den vold og terror, som især er blevet indvandrerbandernes kendetegn, og her er der masser af disse kriminelle børn med. De er vokset op i et miljø, hvor vold og ødelæggelse hører til dagens uorden. De er kun ude på ballade, og de skal stoppes, mens tid er.

Derfor hilser jeg absolut med tilfredshed, at regeringen nu selv åbent begynder at tale om en nedsættelse og samtidig forbereder en bygning af flere pladser på institutioner for disse svært belastede og belastende kriminelle. Jeg har bare endnu ikke hørt, hvor pengene skal komme fra, men jeg går da ud fra som en selvfølge, at regeringen har sørget for, at den side af sagen er i orden. Eller er det nu også noget, Dansk Folkeparti skal sørge for, når vi sidder i finanslovfor-

handlingerne? Det er det nok, vi medvirker gerne.

Ja, volden må bringes til ophør, og vi vil holde regeringen fast på, at det sker. Vi vil ikke lænere se på, at indvandrerbander hærger bydele, stikker og slår og skyder om sig på befærdede strøg, forulemper andre, øver hærværk og i det hele taget opfører sig, som de vil. Jeg har sagt det før, og jeg vil godt gentage det: Vi vil ikke finde os i det længere. Vi har en borgerlig regering, der må tage hånd om de her ting. Det må slutte, og det må slutte nu.

Politiet gør en helt fantastisk indsats med de mangelfulde ressourcer, de har. Politiet har mange gange med livet og førligheden som indsats udført et glimrende stykke arbejde og fortjener befolkningens fulde støtte, også politikernes fulde støtte. Den får de i hvert fald fra Dansk Folkeparti, ligesom politiet herfra vil få tilsagn om, at vi vil presse på for at sikre politiet endnu større bevillinger i de kommende år, bl.a. til efteruddannelse, nyansættelser, til at udvide nettet af nærpolitistationer og til at styrke landpolitiet, så det bliver mere synligt.

Det er realistisk, at der er brug for at ansætte mindst 1.000 nye politifolk inden for ret kort tid, og det haster med at komme i gang. De politifolk skal uddannes, det er ikke nogen, der sådan bare lige kommer ud og kan det hele med det samme, så det er på tide, vi kommer i gang.

Men det halter, også med fængselsvæsenet, og vi vil forlange, at der oprettes en ny fængselsinstitution specielt beregnet til den hårde kerne af unge kriminelle. I denne sikrede nye ungdomsinstitution skal personalesammensætningen være på en sådan måde, at såvel pædagoger som veluddannet fængselspersonale kommer til at indgå.

I dag er det alene pædagoger, som må tage de daglige konfrontationer med den hårde gruppe af unge kriminelle, og det er ofte en utrolig belastende hverdag, disse pædagoger oplever. Konfrontationerne er jo ikke alene verbale, det kan være ubehageligt nok, men der bydes også på trusler om bank, og der bydes på direkte vold over for dem, der har med dem at gøre. Her ville det være betryggende at have rutinerede fængselsbetjente i baghånden. Fængselsbetjentene er uddannede til at klare konfrontationer af denne art og har tilmed en stor portion psykologisk indsigt med i bagagen. Fængselsbetjente af i dag er ikke bare muskler, men er også udrustet med forståelse og vilje til dialog.

Blandt regeringens nye tanker på retsområdet indgår bl.a., at gentagen kriminalitet skal føre til en skærpet straf. Jamen jeg synes jo, det er noget, jeg har hørt før. Jeg har faktisk hørt mig selv sige det. Jeg har hørt medlemmer af Dansk Folkeparti plædere for det. Nu er det her forslag altså blevet hevet frem og pudset af, og det glæder os hver evig eneste gang, det sker.

Vi har i årevis henvist til de gode eksempler, der har været bl.a. i USA, hvor man har haft held med »three times, and you are out« for grove forbrydelser, altså tre tilfælde af grove forbrydelser som drab, vold, voldtægt, narkoforbrydelser etc., og så er det bare i fængsel for livstid. Det har haft stor effekt, og det vil det også få her i landet. Så vil vi på alle måder være positivt indstillet over for et forslag om skærpet straf for gentagen kriminalitet fremsat af regeringen.

Andre gode ting fra DF-skuffen er regeringens forslag om i højere grad at bruge muligheden for at anbringe børn fra belastede familier hos familiemedlemmer eller venner af familien, naturligvis, og dermed give børnene og deres forældre en chance for midt i al ulykken alligevel at holde en forbindelse med hinanden. Det er vores eget forslag, og det er vel ikke nødvendigt at sige, at vi støtter.

Jo, der var bestemt mange gode og sunde elementer i statsministerens åbningstale, og der vil være masser af områder, hvor Dansk Folkeparti vil kunne finde sammen med regeringen i det kommende år, som det har været tilfældet siden regeringsskiftet i 2001.

Forhandlingerne med regeringen om finansloven, ja, det ser vi faktisk frem til. Vi ser frem til at være med til at præge lovgivningen, for igen i år vil der være en række områder, hvor vi ville kunne forbedre regeringens oplæg.

Det gælder ikke mindst på social- og sundhedsområdet, hvor vi synes, at der skal gøres mere. Vi går dog som sædvanlig til forhandlingerne med den indstilling, at hver gang vi ønsker at bruge en krone til et godt formål, så har vi et godt forslag til, hvorfra den krone skal hentes. Altid vil vi kunne præsentere finansieringen for de udgifter, vi kræver.

Her er det betydeligt lettere for de partier, som ikke agter at tage økonomisk ansvar for noget som helst. Der er det nemt at bygge luftkasteller og kræve løs og bruge løs af imaginære penge til lige så imaginære projekter. Og så lyder det jo, når man siger det, som om man er socialt ansvarlig.

Når Dansk Folkeparti kommer til forhandlingerne, bliver det altså med en række forbedringer i forhold til regeringens lovforslag, og som det altid er i forhandlinger: noget betyder mere for os end andet. Nøglen til en god finanslov ligger for os på sygehuse, sundhedsområdet, socialområdet, hospicer, ældreområdet og en fornyet indsats for børnene og de unge, som skal bære samfundet videre.

På hele hospiceområdet føler vi jo faktisk, at vi har stort set hele Folketinget med os. Jeg har oplevet de sidste par dage, at Folketingets partier er ved at falde over hinandens ben for at være med til at etablere flere hospicer. Jeg ved godt igen, hvem der skal skaffe pengene. Jeg ved godt, hvem der ved forhandlingsbordet skal foreslå det. Det bliver Dansk Folkeparti.

Det gør vi gerne, det er et ansvar, det er en forpligtelse, som vi kun er glade for at have. Flere hospicer, vi går ud fra med de meldinger, der har været fra andre partier, at det er noget, der ligger lige for, at vi ikke som tidligere år må behøve at kæmpe så hårdt, som vi har gjort tidligere.

Så vil vi bruge finansloven til at presse regeringen endnu mere på udlændingeområdet, ingen tvivl om det. Det har været bemærkelsesværdigt i dag, at hvis ikke Dansk Folkeparti havde rejst nogle spørgsmål i forbindelse med udlændingelovgivningen, jamen så havde de slet ikke været rejst.

Der er altså emner, som man stadig væk lusker uden om, men som der er meget stor opbakning fra danskerne til, at der stadig væk bliver rørt ved, at der stadig væk bliver diskuteret, at der stadig væk bliver set på herinde fra Folketingets side.

Kl. 14.25

Hjemsendelserne er det helt afgørende element, for det første fordi vi mener, at udlændingeområdet om noget hænger sammen med statens finanser. Det er ikke så længe siden, regeringen i en rapport slog fast, hvor mange milliarder vi hvert år poster ud til fremmede i dette land. Konklusionen var, at det inden for meget få år vil koste 33 mia. kr. årligt, hvis ikke samtlige kommer i arbejde. En uladsiggørlig tanke, men den er da spændende at arbejde videre med, det kan jeg godt se, men jeg ved ikke, hvor mange der tror på, at samtlige kan komme i arbejde.

For det andet fordi vi fremover vil bruge finansloven for at få de ting gennemført, som vi anser for vigtige, for i vore øjne er en finanslov

ikke alene økonomi. Det er statens budget for det kommende år og er overordnet samtlige ministerier og dermed samtlige områder i landets politiske liv, og udlændingeområdet er et centralt område i Danmark og danskernes liv.

Men jeg ser som nævnt frem til forhandlingerne og frem til endnu et folketingsår præget af det gode samarbejde mellem regeringen og Dansk Folkeparti. Og hvis Socialdemokratiet, når vi har vedtaget de gode forslag, senere ønsker at hoppe på, fordi man synes, at det da er en god idé, så skal Socialdemokratiet være hjertelig velkommen.

Første næstformand (Svend Auken):

Der er seks spørgsmål til første runde. Den første er fru Margrete Auken, og efter hende er det hr. Jens Rohde.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

På trods af den utrolig varme tone kunne jeg ikke rigtig høre, at der var så forfærdelig meget på den sociale side, og det sted, jeg har lyst til at slå hårdt ned på, er den brutalitet, Dansk Folkeparti har været med til, da man fjernede tilskudet til den kollektive trafik og ikke har gjort noget for at få det kompenseret. Der røg 360 mio. kr., og i betragtning af at 40 pct. af alle danske husstande er uden bil, og at mange af dem er det, fordi de ikke har råd til det, så rammer det her virkelig præcist og behårdt de allersvageste.

Og der er ikke tale om, at man har flyttet pengene over til det andet. Jeg husker udmærket godt hr. Thulesen Dahl stå under finanslovdebatten og sige, at der ikke var tale om nedskæringer, man havde bare flyttet det. På det tidspunkt var der ikke andre trafikpolitikere i salen end mig. Jeg sad i formandsstolen og måtte jo holde masken. Men tilsvarende beløb er bare skåret vækovre fra vedligehold. Lige præcis, det er nøjagtig det samme beløb, som bliver taget derovrefra, og året efter er det bare mindre. Så det er en brutal nedskæring.

Første næstformand (Svend Auken):

Fru Pia Kjærsgaard for at svare.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jo, men vi har jo netop, som fru Auken også var inde på, debatteret spørgsmålet omkring finansloven, og hvor hr. Kristian Thulesen Dahl svare-

de fuldstændig korrekt. Det mener fru Auken ikke, men der er jo ingen tvivl om, at det, hr. Kristian Thulesen Dahl sagde, og som jeg skal gentage, er, at pengene stadig væk er inden for systemet, at de er flyttet over til jernbanenettet, at det er en kendsgerning, at de stadig væk er inden for det, vi kalder den kollektive trafik.

Der er – og det vil jeg såmænd gerne medgive fru Auken, selv om fru Auken ikke har nævnt det – da også nogle amter, der bruger den her situation til at lave besparelser. Men det er altså ude i amterne, problemet ligger, og ikke i Folketinget.

(Kort bemærkning).

Margrete Auken (SF):

Det er simpelt hen skrappt det her. På finansloven står der knap 1,5. Det beløb var det, der var der i forvejen ifølge den gamle finanslovaftale. Det står der stadig væk, fordi man fjernede lige præcis det samme beløb, som man flyttede over fra det, så det er en reel nedskæring. Det er simpelt hen at vildlede ikke bare Folketinget, men alle, når man påstår noget andet, selv om man har en finanslovordfører til at sidde og hviske til én, at sådan er det. Det passer simpelt hen ikke, og året efter er de penge simpelt hen væk. Hvis ikke vores finanslovdebat er mere kvalificeret end det, der gives udtryk for her, så ser det virkelig sort ud for de sociale områder, for så må der jo fremover være mange andre lyvehistorier end den her.

Jeg bliver altså nødt til at gøre opmærksom på, at det er en brutal nedskæring. Vi har stigninger på 11-18 pct. på den kollektive trafik. De bliver ramt behårdt, og der er mig bekendt ikke sat spor flere kroner af til at vedligeholde skinnerne. De er i en elendig forfatning, og der er dårlig nok til gaffatape til at holde sammen på dem, fordi ikke mindst Dansk Folkeparti er lige så kold over for den kollektive trafik som finansministeren.

Kl. 14.30

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det fru Pia Kjærsgaard, og efter hende er det hr. Jens Rohde som spørger.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Altså jeg må sige til fru Auken, at jeg har det betydeligt bedre med, at formanden for Finansudvalget, hr. Kristian Thulesen Dahl, sidder og hvisker til mig, end at fru Margrete Auken står her-

oppe fra talerstolen og råber. Og det, som hr. Thulesen Dahl hviskede til mig, var en fuldstændig bekræftelse af det, jeg før var oppe at sige, nemlig at man har flyttet pengene, ja, men man har stadig væk flyttet dem inden for den kollektive trafik. Det er et forlig, der er indgået, og sådan er det.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg vil godt lægge ud med at kvittere for den tale, som fru Pia Kjærsgaard holdt. Vi kvitterer for, at Dansk Folkeparti glæder sig over samarbejdet, også at man glæder sig over og påskønner, når DF får indflydelsen, som man selvfølgelig får, når man tager et ansvar.

Jeg vil også gerne kvittere over for DF, fordi man lægger fuldstændig klart fra land og siger, at de forslag, som man kommer med, selvfølgelig skal være finansierede. Det er til at forhandle ud fra. Det er til at vide, hvad man har at forholde sig til. Det er ansvarlig politik. Men når det kommer til EU, så er der alligevel nogen vej til enigheden. Og jeg har to spørgsmål til fru Pia Kjærsgaard:

For det første: Hvad er det for et fifleri omkring det retlige forbehold, som fru Pia Kjærsgaard hentyder til? Det vil jeg gerne have helt klokkeklart substantielt at vide. Hvor ligger fifleriet? Er det ikke sådan, at den ændring, som regeringen foreslår, kun kan foregå ved en folkeafstemning?

For det andet – nu stillede fru Pia Kjærsgaard spørgsmålet til regeringen: Hvad mener DF, der skal ske, hvis det bliver et nej?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Først tak for rosen. Det manglede også bare, vil jeg sige. Men når vi så bevæger os over i EU, så har hr. Jens Rohde da fuldstændig ret i, at så begynder den helt store afgørende uenighed imellem regeringen og Dansk Folkeparti. Det ved vi, det har vi vidst siden november 2001. Der er baren kridtet op, og vi vil under ingen omstændigheder støtte regeringen i forbindelse med den folkeafstemning – jeg kan ikke rigtig finde ud af, hvor mange og hvordan, det er ikke gået op for mig endnu – vi skal have i år 2004. Der ligger vi meget, meget langt fra hinanden.

Og når jeg har talt om, at der er fifleri – fuldstændig på lige fod med andre ordførere – så er det jo, fordi man begynder at skære, man begynder at botanisere i det retlige forbehold. Man har

fundet ud af med god grund, at den nok ikke glider ned, hvis man stadig væk har udlændingedelen med. Man har så besluttet meget snedigt fra statsministerens side, at det lægger man til beslutning i Folketinget. Det, der jo bare er problemet, er, at befolkningen én gang har stemt om det her, og så fifler man, og så botaniserer man, og det er ikke ærligt spil overhovedet.

Med hensyn til det andet spørgsmål, som hr. Jens Rohde stillede om, hvad der sker, hvis danskerne, hvad vi tror, skulle stemme nej, så er det da klart, at det er noget, man er nødt til at forholde sig til. Det er da helt logisk. Om vi så skal sige, at vi ud fra, hvor mange andre lande der stemmer nej, så må finde ud af en ordning, finde ud af hvor mange af de ti, måske femten andre lande, der skal have en folkeafstemning, vi kan finde ud af at lave en fælles ordning med, og om det skal være uden for systemet, eller om det skal være i systemet på en eller anden måde, hvor vi stadig væk er tilknyttet, jamen det kommer an på en forhandling. Og det er det, vi har bedt statsministeren om at redegøre for allerede inden folkeafstemningen, sådan at danskerne ved, hvad de har at forholde sig til.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jamen, der er da ikke tale om fifleri, når man lægger en model frem, og man så siger til den danske befolkning: Den har I mulighed for at stemme om. Så kan I vælge at sige ja eller nej. Der er jo ikke noget fifleri, fordi den danske befolkning får muligheden for at tage stilling til, om man ønsker den ændrede model på retsforbeholdet eller ej, for vi kan slet ikke gøre andet.

Og det er vel ikke sådan, at fordi man stemte om noget for 10 år siden, så må man aldrig stemme om det mere. Det vil da være at sætte verden fuldstændig i stå. Så jeg kan ikke rigtig se, at det rent substantielt er fair at tale om fifleri.

Kl. 14.35

Og så synes jeg, det er for let at sige: Vi må finde en ordning, hvis vi siger nej. Det er jo en politisk afgørelse. Det må da være en politisk holdningstilkendegivelse, vi kan forlange fra nejsiden, at sige: Det er det, vi er utilfredse med, det er det, vi ikke vil være med til. Derfor vil vi have den og den model.

Det må nejsiden da formulere. Det er da ikke statsministeren, der skal formulere fru Pia Kjærsgaards holdninger og tanker, for det her er jo politik. Det er jo ikke bare sådan noget embedsmandssnak.

Så lad så nu få nogle politiske holdningstilkendegivelser fra fru Pia Kjærsgaard om, hvad det er, man konkret ønsker, hvis man får sit nej.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

En ting, der tidligere har været ude til folkeafstemning, er simpelt hen alt, alt for vigtig til igen at lægge tilbage til Folketinget. Og det er jo det, hr. Jens Rohde og Venstre og regeringen vil med retsforbeholdet. Der vil man jo lægge en del af det tilbage til Folketinget. Det har været til folkeafstemning, befolkningen har besluttet, og det er fifleri, det man gør. Det er rent ud sagt fifleri – det er det ord, der dækker.

Må jeg så sige, at det dog var en ros, der ville noget, at det var Pia Kjærsgaards nej. Altså o.k., vi har det fint i Dansk Folkeparti; vi synes faktisk, vi har nået meget på 8 år. Vi synes, vi har en god opbakning fra den danske befolkning. Men jeg kunne aldrig nogen sinde drømme om at tage befolkningen, der muligvis – sandsynligvis – stemmer nej til forfatningen, til indtægt for, at det alene er Dansk Folkepartis synspunkter.

Statsministeren er da formentlig stadig væk statsminister efter en afstemning, eller hvad? Er det så ikke statsministerens opgave at sige til den danske befolkning: Jamen sådan er det nu, i stedet for bare at sige: Jamen det må nejsiden finde ud af. Det er simpelt hen for billigt.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Fru Pia Kjærsgaard formår som altid at sige en masse pæne ord, problemet er bare, at der ingen overensstemmelse er mellem ord og handling.

Fru Pia Kjærsgaard sagde, at det, Dansk Folkeparti prioriterer nu, er sundhed, sygehuse og ældre. Det lyder jo meget sympatisk, men sandheden er, at de besparelser, der i øjeblikket sker rundtomkring i amter og kommuner på de her områder, har Dansk Folkeparti ansvaret for, fordi det er Dansk Folkeparti, der har båret regeringens kommuneaftaler igennem.

Jeg vil gerne spørge fru Pia Kjærsgaard: Vi synes, det er fint at snakke om hospicer, men det her handler jo ikke kun om de døende patienter. Hvad med de ældre medicinske patienter, der ligger på afdelinger, hvor der i øjeblikket er overbelægning, som bliver nedprioriteret nu som en konsekvens af den politik, regeringen og Dansk Folkeparti fører?

Jeg synes, det er ærgerligt, at Dansk Folkeparti ikke har været villige til også at kigge på de

ældre medicinske patienter, men måske er det, fordi Dansk Folkeparti er enige med hr. Jens Rohde, som jo har kritiseret Ældre Sagen for at være generationsegoister, da de netop påpegede det her problem.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Ja, også der har vi været med, hvor Socialdemokratiet svigtede i forhold til kommuneaftalen. Der er det jo sådan, at man har tilført flere midler næste år, faktisk 2,7 mia. kr. næste år, samlet set. Fru Pernille Blach Hansen må da også vide, at sådan er det: at kommuner og amter rent faktisk har fået flere penge at gøre godt med.

Og nej, vi kunne aldrig nogen sinde drømme om at sige, at Ældre Sagen er generationsegoister. Lad være med at lægge os ord i munden, som vi aldrig nogen sinde har sagt, aldrig nogen sinde har sagt. Tværtimod synes vi, at Ældre Sagen gør et godt arbejde ved at påpege mange ting i forhold til de ældre, og hvor vi ved hver evig eneste finanslov forsøger, ikke alene i forhold til Ældre Sagen, men for de ældre og de syge at få gennemført så mange mærkesager som overhovedet muligt.

Der er bestemt rettet op på de her områder i overordentlig høj grad i forhold til, da fru Pernille Blach Hansens parti sad i regering.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg synes, det ville være rart, hvis fru Pia Kjærsgaard forholdt sig til den virkelighed, der er ude på mange medicinske afdelinger, for det er jo, som direktøren på Glostrup Sygehus, Torben Ø. Pedersen, her for ikke så lang tid siden skrev i avisen: Vi er nødt til at omprioritere ressourcerne fra de medicinske afdelinger over til de afdelinger, hvor der er konkurrence om patienterne.

Og det er jo netop det, der sker rundtomkring på landets sygehuse nu. Pengene tages fra de medicinske afdelinger. Det går ud over de patienter, der ligger lang tid, men det er jo heller ikke en målgruppe, der råber så meget op. Og jeg vil gerne spørge: Hvad er Dansk Folkepartis løsning på den problemstilling?

Kl. 14.40

For Dansk Folkeparti har støttet regeringens sundhedspolitik, den skævvridning, der sker, de aftaler, der er, som ikke er gode nok. Hvad er Dansk Folkepartis svar til de patienter, der ligger på de medicinske afdelinger og venter? Skal

de blive ved med at vente på et svar fra Dansk Folkeparti?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Først og fremmest er svaret, at de 1,5 mia. kr. er bevilget, og at der godt kan bevilges flere penge, bestemt. Jeg tror, vi kunne bruge mange, mange ressourcer på hele hospitalsområdet, på hele sygehusområdet, bestemt. Men man må jo bare erkende, at ansvaret ligger i amterne, at det er amterne, der i dag sidder og har sygehusvæsenet som deres væsentligste opgave.

Der ønsker vi, at den diskussion bliver en reel diskussion, sådan at det er Folketinget, der herinde sørger for sygehusvæsenet, at vi netop kan bruge den diskussion med langt større substans, fordi det så ligger i vores regi, og at vi ikke hele tiden skal henvise til, hvad der sker i amterne – selv om der jo også herindefra bliver bevilget penge og, ja, godt kan bevilges flere penge, bestemt. Ingen tvivl om, at det langtfra er godt nok, men det er stadig væk langt, langt bedre end det, fru Pernille Blach Hansens parti præsenterede i sin regeringsperiode.

Må jeg minde om, at privathospitaler ikke har så god en periode, som de havde i Socialdemokratiets regeringsperiode, og det er selvfølgelig, fordi de offentlige sygehuse er begyndt at fungere langt, langt bedre, end de gjorde før.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg kunne forstå på fru Pia Kjærsgaards tale, at en af de løsninger, Dansk Folkeparti har på arbejdsløshedsproblemet, er at indføre »tre slag og du er ude«. Vi skal bure alle inde på livstid, hvis de har stjålet et stykke pizza eller en plade chokolade, og så skal vi nok komme af med arbejdsløshedsproblemet. Jeg vil så gerne høre, om denne her konsekvenspolitik også skal gælde de multinationale selskaber?

Når nu regeringen har fremlagt en redegørelse, der viser, at halvdelen af de multinationale selskaber har åbenlyst mangelfuld eller slet ikke eksisterende dokumentation af det, de har foretaget sig for ikke at betale skat, og at det, regeringen har tænkt sig, kun er en informationskampagne over for virksomhederne, vil Dansk Folkeparti så stille krav om konsekvens?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg ved, at der er kommet en rapport fra regeringen, og at man netop skal behandle det her problem. Jeg synes, det er noget, vi skal se på, for der er et problem, ingen tvivl om det. Jeg ved, at regeringen er kommet med den rapport, at det er noget, vi skal diskutere, og at vi selvfølgelig skal indgå i de drøftelser.

Må jeg så sige til fru Line Barfod: Jeg synes ikke, det er ordentligt, at man lægger folk ord i munden, som de aldrig nogen sinde har sagt. Jeg har aldrig nogen sinde sagt, og jeg vil citere fru Line Barfod, »at man skal bure alle ind på livstid, fordi de har stjålet en pizza«. Det er for nemt, og det er for dårligt, og det er for useriøst. Det var ikke det, jeg sagde i min tale, og det ved fru Line Barfod udmærket godt. Lad være med den slags argumenter, for det er ikke fair.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Jeg beklager, men fru Pia Kjærsgaard henviste til reglerne i USA, og så troede jeg jo, at det var de regler, der er i USA, som fru Pia Kjærsgaard henviste til, når det var dem, hun henviste til, men jeg kan så forstå, at det ikke er de regler. De regler fører i USA til, at man kan blive buret inde på livstid, men så kan det være, at fru Pia Kjærsgaard kan oplyse, om det er et andet USA end det, vi andre kender.

Men hvad de multinationale angår, står der i regeringens redegørelse, at man vil have en handlingsplan, som går ud på en informationskampagne, og at man afviser at bruge bøder over for de multinationale. Og så er det, jeg spørger, om Dansk Folkeparti mener, at konsekvens også skal gælde for de multinationale. Skal de have en bøde for ikke at holde loven? Og hvis de nu gentagne gange ikke overholder loven, hvis nu det sker tre gange, at de ikke overholder loven, skal de så også dømmes ude?

Kl. 14.45

Hvis Coca-Cola og McDonalds tre gange har overtrådt loven og dermed unddraget det danske samfund milliarder i skatteindtægter, skal de så dømmes ude af Danmark? Skal konsekvensen også gælde for Coca-Cola og McDonalds og de andre multinationale selskaber, eller er det kun de små, det skal ramme?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Nej, jeg synes ikke kun, man skal ramme de små. Der skal være retfærdighed i tingene. Og en ting er, hvad regeringen har sagt i forbindelse med det, vi nu skal diskutere i forhold til den rapport, der kommer, en anden ting er jo, hvordan Dansk Folkeparti vil forholde sig. Det synes jeg vi skal diskutere. Det synes jeg vi skal drøfte seriøst. Jeg synes, at vi skal have ordentlige forhold, naturligvis.

Og jeg vil meget gerne have, at fru Line Barfod også deltager seriøst i de drøftelser, og at man ikke bare synes, at der er et eller andet kommandoraid, som man skal udføre, men at man tager det seriøst, når rapporten kommer, for vi erkender, at der er et problem. Selvfølgelig gør vi det, og jeg synes, vi skal se ordentligt på de her ting.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Det virker næsten, som om fru Pia Kjærsgaard viderefører retorikken fra statsministerens åbningstale med udtryk som »konsekvens« og »vi vil ikke finde os i«. Vi vil ikke finde os i, at førstegenerationsdanskere tyranniserer gadebilledet.

Men hvad er så løsningen? Det er godt nok med konsekvens, det er godt nok, at vi ikke vil finde os i det, men hvad er så Dansk Folkepartis holdning til, hvad vi så gør for at ændre det?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jamen naturligvis skal der være konsekvens, og jeg synes, det er en glimrende idé, at man kan oprette institutioner netop for den slags kriminelle, som er under den kriminelle lavalder. Nu er vi jo ikke enige i det, den kriminelle lavalder er i dag. Vi synes, at den kriminelle lavalder skal sættes ned, fordi det helt klart bliver udnyttet, at den i dag er 15 år. Selvfølgelig bliver det udnyttet af 12-13-14-årige. Det ser vi dagligt. Det er noget, som politiet gentagne gange påpeger, og vores ønske er at sætte den kriminelle lavalder ned. Det vil man ikke være med til indtil videre fra regeringens side.

Det, vi så har hørt, og som vi selv har rejst som en sag, er, at man opretter institutioner for den slags kriminelle, hvor man under ingen omstændigheder kan acceptere, at man ikke gør noget ved det, at der alene – den skal også være til stede – er en pædagogisk indsats. Selvfølgelig

skal der være konsekvens, sådan at man bliver sat ind, at man ikke har den udgang, som man har i dag, at det er – og udtrykket er blevet brugt før – en opdragelsesanstalt, lad os da bare bruge det, for at finde ud af, hvordan man gebærder sig i det danske samfund, altså dem som Kristeligt Folkepartis ordfører nu kalder førstegenerationsdanskere.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Jo, det lyder da lovende, men nu er det jo sådan, at det ikke er alle kriminelle her i dette land, som er under 15 år. Der er så også nogle, der er over, og der er også nogle, der er myndige af de kriminelle.

Og det er vel ikke sådan, at Dansk Folkeparti ligger på linje med regeringen, når den siger noget for noget. Det er jo faktisk sådan i dag, at over halvdelen af dem, der sidder i de danske fængsler, har siddet der tidligere. Og det betyder altså, at det forebyggende arbejde helt generelt er alt, alt for dårligt. Men det kan vel næppe være Dansk Folkepartis holdning, det her med noget for noget, og er det ikke nok, at du bliver spærret inde én gang, så kan du blive spærret inde en gang til.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg tror, at det forebyggende arbejde har en meget, meget stor funktion, og det forebyggende arbejde skal også gælde forældrene. Jeg synes da, at vi meget, meget tidligt i det her samfund skal have fat i børn, vil jeg sige, som er kommet ud på et skråplan, men også at forældrene skal delagtiggøres i, at der skal ske en genopretning i meget, meget større omfang, end der gør i dag. Det kan ikke nytte noget at spille generationerne ud mod hinanden.

Kl. 14.50

Der er jo et gigant problem i forhold til kultur og mange ting – nu snakker vi om andengenerationsindvandrere, for jeg tror også, det er dem, som Kristeligt Folkepartis ordfører mener – og der skal man have fat i forældrene. Vi skal ikke acceptere, at man bliver modsagt, at man bliver modarbejdet, at man ikke fra hjemmets side også forventer en større opbakning. Det tror jeg ville være en væsentlig del at få med i det forebyggende arbejde.

Der skal også være en pædagogisk indsats. Men den pædagogiske indsats, der hidtil har været gjort, viser sig jo ikke at kunne stå mål

med virkeligheden, og vi gider bare ikke længe acceptere, at det alene er den pædagogiske indsats. For det duer ikke.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Fru Pia Kjærsgaard lagde i sit indledende oplæg op til et svar på spørgsmålet om, hvad er plan B? Og det spørgsmål var rettet til statsministeren. Så var hr. Jens Rohde så fornuftig at gå op og spørge fru Pia Kjærsgaard, hvad hun egentlig selv syntes.

Nu skal jeg ikke gentage noget med rundkreds-pædagogikken, men det er da helt oplagt, at det er de partier, der vil anbefale et nej ved en kommende folkeafstemning om en ny forfatningstraktat for EU, der selvfølgelig selv må gøre sig nogle tanker om, hvad konsekvenserne skal være, hvis der kommer et nej.

Jeg vil gerne tage den tråd op, som fru Pia Kjærsgaard ikke ville tage op, da hr. Jens Rohde spurgte hende: Hvad er Dansk Folkepartis eget svar? Hvad vil man svare de vælgere, som måske står og tvivler, og som gerne vil have et godt råd, som måske hælder mest til et nej, og som spørger: Hvad vil Dansk Folkeparti anbefale de vælgere, der stemmer nej? Hvad vil de anbefale, der sker med Danmark efter et nej ved en kommende folkeafstemning?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Ja, men altså sagen er jo, at vi for det første endnu ikke ved, hvor mange lande der skal have en folkeafstemning. Der er i hvert fald flere end Danmark. Det er allerede i dag en kendsgerning, og heldigvis for det, at det ikke er alle landes parlamenter, som blot synes, at det er politikerne, der skal beslutte.

Vores vurdering er, at der vil være flere lande end eventuelt Danmark, der vil stemme nej, og så er situationen jo åben. Hvis der er flere lande end Danmark, der stemmer nej, jamen så mener jeg, at det er et meget fornuftigt tiltag, hvis vi kan få en løsning, hvor vi måske er tilknyttet til EU på en eller anden måde, måske er udenfor på en eller anden måde, men stadig væk har en tilknytning.

Alt er afhængigt af, hvor mange andre lande der stemmer nej. Hvis Danmark alene stemmer nej, jamen så er der en ny situation, naturligvis. Det synes jeg er de forhold, som statsministeren naturligvis burde vurdere, inden han sender forfatningen til en folkeafstemning. Hvad er konse-

kvenserne? Det er landets statsministers ansvar og ikke nejpartiernes ansvar. Vi kan komme med tanker; vi kan komme med ideer; vi kan sige, hvordan vi synes det skal være, men det er en statsministers opgave at sige til den danske befolkning: Der ligger et alternativ, hvis man følger sit hjerte og stemmer nej til forfatningen.

(Kort bemærkning).

Elisabeth Arnold (RV):

Jamen den går jo ikke. Det er jo nejpartiernes ansvar at forklare de vælgere, der vil stemme nej, hvad der skal ske bagefter.

Jeg kan lige så godt sige til fru Pia Kjærsgaard med det samme: I morgen skal vi i timevis diskutere EU-forfatningstraktat og den danske forhandlingslinje til den regeringskonference, der skal foregå de næste par måneder. Og Dansk Folkeparti vil blive udspurgt og udfrittet og udfordret gang på gang på gang hele dagen i morgen om, hvad man vil anbefale vælgerne, hvis det bliver et nej. Så Dansk Folkeparti kan lige så godt gå hjem nu i aften og spekulere over, hvilke svar man vil give. For vi bliver ved med at spørge, indtil vi får et svar.

Til sidst vil jeg bare sige til fru Pia Kjærsgaard, at da fru Pia Kjærsgaard på Dansk Folkepartis landsmøde havde sagt, at det nærmest var som at blive meldt ud af EU, hvis det blev et nej næste gang, så roste statsministeren fru Pia Kjærsgaards klarhed. Jeg må sige, at den klarhed fuldstændig er pist forsvundet nu. Der er ingen klarhed tilbage; der er uld i mund, og jeg kan love for, at vi i morgen masser af gange vil spørge til Dansk Folkepartis stilling til det her spørgsmål.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jamen det synes jeg da kun er godt. Den debat glæder vi os da umådeligt til. Men vi vil så til gengæld, og det kan jeg love fru Elisabeth Arnold og andre jupartier, udfordre og provokere for at få dem til at fortælle, hvad der står i den forfatning. For hvor ville det dog være evig skønt, hvis vi alene kunne få diskussionen til at gå på det her – alene kunne få diskussionen til at gå på det her.

Kl. 14.55

Det, det jo i virkeligheden drejer sig om, er, at jupartierne burde oplyse befolkningen om, hvad der står i den forfatning – hvad står der i den? – i stedet for at sige, at vi så ryger ud, som statsministeren siger, hvor jeg siger, at det er vores egen

beslutning, hvis vi vil det. Der er meget stor forskel på de ting.

Men det, vi vil provokere i morgen, og det kan jeg godt garantere fru Elisabeth Arnold og andre, om så kulturnatten først kommer i gang kl. 24 i morgen aften, er, at vi vil have jupartierne til at fortælle den danske befolkning, oplyse på saglig og hæderlig vis, hvad der står i den forfatning, for det er man meget uden om indtil nu, hvor man bare kalder det en traktat. Jo tak, til en ny forfatning for Europa.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Vi går i gang med anden runde.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

På en måde var det en bemærkelsesværdig tale, fru Pia Kjærsgaard holdt. For der var ikke et ord om de dårligststillede danskere. Ikke et ord.

Måske forstår man det godt. Der udkom i sidste uge en rapport fra Rådet for Socialt Udsatte. De pegede på, på side 13 og 14, at i den tid, hvor Dansk Folkeparti har været støtteparti for den konservative regering, har 65.000 mennesker fået nedsat deres indkomster. De 65.000 mennesker er dem, der i forvejen havde de laveste indkomster, nemlig dem på de laveste overførselsindkomster.

Nu ved jeg, at Dansk Folkeparti jo har gjort meget ud af at etablere sig selv med et rygmærke som et socialt ansvarligt parti. Hvordan føles det egentlig nu at have ansvaret for, at 65.000 mennesker af de allerdårligst stillede, dem, der i forvejen var fattigst, på grund af Dansk Folkepartis ihærdige indsats er blevet sat på nogle satser, der var endnu lavere. Er Dansk Folkeparti glad for det?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg synes, det er rigtig velgørende, at hr. Villy Søvnal og SF nu er glad for, at der er nedsat et socialt råd. Det ville SF jo ikke gå med til, dengang da andre besluttede, det skulle nedsættes. Når man nedsætter råd på forskellig vis, så er det jo for at få gode råd og vejledning, og det synes jeg faktisk, vi skal tage imod.

Jeg synes, vi skal tage det alvorligt, naturligvis. Jeg kunne også forstå på statsministeren efter åbningstalen, at det var noget, man ville lytte til, for det er jo det, man har bedt om – selvfølgelig. Man skal da ikke bare ryste på hovedet af et råd, man selv har nedsat, og sige, at det nok ikke

har noget på sig – naturligvis ikke. Og der glæder det mig faktisk, at landets statsminister i krydsilden om aftenen blev konfronteret med nøjagtig det samme spørgsmål og sagde: Det ser vi på, det tager vi alvorligt. Og det vil vi selvfølgelig gøre noget ved.

Det kan vi jo så så afvente, for det er regeringen, der sidder med midlerne, det er regeringen, der sidder med pengene, men det skal ikke forhindre Dansk Folkeparti i at presse på. Og jeg kan da kun rose hr. Villy Søvnal for at tage til efterretning, hvad det råd, som hr. Villy Søvnal og hans parti stemte imod, kom med af gode råd til os andre.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnal (SF):

Det var dog et fantastisk svar. Det var dog et fantastisk svar.

Jeg spørger Dansk Folkeparti, om man er tilfreds med, at det er lykkedes at gøre de 65.000 fattigste danskere endnu fattigere. Og her taler vi om mennesker med lyst hår og blå øjne ligesom fru Pia Kjærsgaard. Er man tilfreds med det? Er man glad for det? Og så gud hjælpe mig, om ikke fru Pia Kjærsgaard taler, som om det kommer som en kæmpe stor overraskelse.

Ved Dansk Folkeparti slet ikke, hvad de laver? Det her er jo ikke kommet fra himlen. Det er ikke kommet fra Mars. Det er kommet, fordi Dansk Folkeparti har stemt for hvert eneste af de forslag, der har betydet, at 65.000 af de allerdårligst stillede danskere er blevet fattigere.

Var man slet ikke klar over det i Dansk Folkeparti? Er man blevet snydt, så vandet driver, når man nu siger, at man nu er blevet gjort opmærksom på det. Det er man glad for. Og det har man da aldrig vidst før.

Jamen herregud, er det virkelig dansk enfoldighedsparti, vi har med at gøre, og ikke Dansk Folkeparti? Vidste man ikke, at man var med til at gøre 65.000 af de fattigste danskere endnu fattigere, hver gang man trykkede på knapperne for at få penge til skattelettelserne?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Hold da op, hr. Villy Søvnal. Det er jo simpelt hen ikke til at holde ud at høre på. Altså det, som hr. Villy Søvnal går op og anklager os for, er, at når vi trykker på knapperne for at få råd til skattelettelser, så er der pludselig 65.000 i det her land, der får det dårligere. Altså hold nu op, hr. Villy Søvnal!

Kl. 15.00

Jeg må stærkt understrege, at den rapport, som hr. Villy Søvndal var imod overhovedet skulle udkomme, men som hr. Søvndal nu misbruger på det groveste ved at fokusere på en eneste ting, jo også gav ros i forhold til den indsats, der var ydet. Jeg skal meget stærkt understrege, at hver evig eneste gang, Dansk Folkeparti sidder ved forhandlingsbordet – om det er i forbindelse med satspuljemidlerne, som nu skal til forhandling, og hvor vi da er kommet med, eller det er andre områder, finanslov og hvad ved jeg – så er vi der med en meget stærk fokus på dem, der er svage. Det har vi vist i de finanslove, vi har været med i. Det vil vi også bevise i den, som vi skal til at forhandle nu i den kommende tid med regeringen.

Jeg synes, det er meget, meget groft og meget, meget urigtigt af hr. Villy Søvndal at fremstille det på den måde, men det er jo hr. Villy Søvndals metode den ene gang efter den anden.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Fru Pernille Blach Hansen gik herop og sagde med sin vanlige sans for at fordreje det hele, at jeg havde sagt, at Ældre Sagen sådan generelt var generationsegoister. Jeg vil gerne understrege, at det har jeg aldrig nogen sinde sagt. Jeg har sagt, at hvis man mener, at bekæmpelse af ventelister ikke kommer de ældre til gode, fordi også andre generationer får glæde af det, så er der i den holdning tale om generationsegoisme, men jeg har aldrig sagt noget om de generelle synspunkter i Ældre Sagen. Det kan jeg så spørge fru Pia Kjærsgaard om hun kan bekræfte.

Men det, jeg gerne vil diskutere med fru Pia Kjærsgaard, er igen det med fifleriet i forhold til retsforbeholdet. Kan det virkelig være rigtigt, at det skal være fifleri, at man lægger en beslutning ud til en folkeafstemning om, hvorvidt Folketinget skal kunne tage stilling til nogle ting?

Vil fru Pia Kjærsgaard ikke bekræfte, at det, at Folketinget vil kunne tage beslutning om, hvad der skal implementeres i dansk lovgivning, og hvad vi skal med i i forhold til retsforbeholdet, kun kan afgøres ved en folkeafstemning? Hvorfor kan man dog definere det som fifleri?

Så kan jeg kun konstatere: Vi får åbenbart ikke rigtig noget svar endnu på, hvad Dansk Folkeparti mener. Så jeg vil spørge: Mener man ikke det samme, som man sagde og mente på et tidligere tidspunkt for nogle uger siden, nemlig at så skulle Danmark have den samme tilknyt-

ning som Norge, altså gå ud af Fællesskabet, hvis det bliver et nej?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Der skal overhovedet ikke herske tvivl om, at hvis jeg skulle vælge imellem enten Europas Forenede Stater eller et selvstændigt Danmark, ville jeg vælge det sidste.

Jeg vil godt gentage: Der skal overhovedet ikke herske tvivl om, at hvis jeg skulle vælge imellem Europas Forenede Stater med en forfatning for hele Europa eller et selvstændigt Danmark, så valgte jeg et selvstændigt Danmark. Det står jeg hundrede procent ved.

Jeg vil godt tage den diskussion igen, og hr. Jens Rohde må godt markere!

Så vil jeg gå til det andet om fifleriet. Hvorfor i alverden beholder man ikke det hele i Folketinget? De der forbehold, som den danske befolkning har stemt om, hvad er der i vejen med dem? Man skærer noget af, hvor det virker, som om der i virkeligheden ikke er rigtig meget tilbage. Og man er hunderød for – det forstår jeg godt, det accepterer jeg, og det billiger jeg – at borgerne naturligvis ikke vil overlade udlændingepolitikken til EU. Det har statsministeren indset. Det forstår jeg godt. Men det fjerner ikke den kendsgerning, at det er fifleri med et forbehold, som den danske befolkning én gang har taget stilling til. Det er uomtvisteligt.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Så skulle vi jo have diskussionen om, hvorvidt der er tale om Europas Forenede Stater og en afvikling af Danmark som selvstændig stat, eller om der ikke er.

Jeg synes, det er at tage munden meget fuld, og jeg vil gerne have dokumentation for, at det er afvikling af Danmark som suveræn stat, og at vi her indfører Europas Forenede Stater. Det har jeg meget vanskeligt ved at se, må jeg indrømme.

Så vil jeg sige om forbeholdene og det, den danske befolkning stemte om, da man lavede forbeholdene for godt 10 år siden: I forhold til det, der sker nu, og den traktat, vil det jo være sådan, at forbeholdene vokser markant i deres substans.

Jeg er ikke så sikker på, at den danske befolkning ikke mener, at vi skal kunne lave en ordentlig kriminalitetsbekæmpelse, at vi ikke skal kunne gøre en fælles indsats og have nogle fælles regler for at bekæmpe overgreb mod børns ret-

tigheder og seksuelle overgreb osv., hvad vi ser på internettet. Hele den der teknologiske verden har jo gjort, at kriminalitetsbekæmpelse også må være effektiv over grænserne. Jeg er ikke sikker på, at danskerne ikke synes det er en god idé, at man der gør en fælles indsats. Så det er vel fair nok at spørge befolkningen igen.

Kl. 15.05

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Hr. Jens Rohde snakkede lidt om Europas Forenede Stater, og hvad det var, der kunne gøre det. Det synes jeg er fint, hvis vi får den diskussion. Det er faktisk det, vi gerne vil. Lad os tage, hvad der står i den forfatning. Det er meget, meget vigtigt, og det vil vi selvfølgelig gøre i den kommende tid, og som jeg sagde før, så skal vi nok provokere jupartierne på banen til også at tage den diskussion, for det er jo det, som danskerne skal ud at stemme om.

Danskerne skal jo ikke ud at stemme om, hvorvidt vi skal ud af EU eller blive i EU. Hr. Jens Rohde er formentlig enig i, at det ikke er det, vi stemmer om. Vi stemmer om forfatningen. Så kan vi begynde at diskutere konsekvenserne. Vi har sagt til statsministeren, at bliver det et nej i Danmark, er det naturligvis statsministerens pligt at fremlægge en plan for, hvad der så skal ske. Ingen tvivl om det. Men lad os bare diskutere forfatningen. Det er nemlig ikke skræmmekampagne, for forfatningen i sig selv er skræmmekampagne nok.

Så var der igen spørgsmålet om forbeholdet. Jamen hvad i alverden skulle forhindre os i at lave nogle gode aftaler? Jeg er da fuldstændig enig med hr. Jens Rohde i alle de ting, han sagde: At borgerne gerne vil have større retssikkerhed, de vil gerne have, at man er fælles om nogle ting på det her område, naturligvis. Hvad forhindrer os i det? Jamen det er jo en absurd diskussion.

Men det ændrer ikke, og det vil jeg understrege hundrede procent, at regeringen fifler med forbeholdet. Jeg har aldrig før taget det ord i min mund om EU, for jeg har syntes, at nogle indimellem har misbrugt det en lille bitte smule. Men det her er rendyrket fifleri.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg kan forstå, at de medicinske patienter, der nu venter på handling fra Dansk Folkeparti, ikke får noget at se. Konsekvensen er, at vi skal bare

nedlægge amterne, så bliver det meget bedre, selv om det i virkeligheden er regeringens og Dansk Folkepartis politik, der er problemet.

Så vil jeg gerne spørge til den nok så berømte ældrefiasko på de 500 mio. kr., som Dansk Folkeparti jo varmt har støttet, hvor det nu er kommet frem i TV 2 i løbet af ugen, at de penge er blevet brugt på bureaukrater og ikke på ekstra personlig pleje til de ældre. Der er ikke kommet så meget godt ud af de 500 mio. kr. Hvad vil Dansk Folkeparti gøre ved det? Er Dansk Folkeparti tilfreds, eller skal konsekvensen være, at når de her penge heller ikke er blevet brugt ordentligt, så skal vi nedlægge kommunerne, fordi Dansk Folkeparti heller ikke har andre løsninger på dét?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Man kan jo have meget fornemme tanker om det lokale selvstyre. Det tror jeg alle folketingspolitikere har, altså at det er godt, hvis kommunerne selv har råderet over de penge, de har. Det har kommunerne ikke håndteret særlig godt i forhold til de 500 mio. kr., bestemt ikke. Det har været for dårligt, ingen tvivl om det.

Men jeg vil godt understrege, at hos os har Dansk Folkepartis kommunalbestyrelsesmedlemmer gjort en stor indsats for, at de penge skulle ud til de ældre, som de var møntet på. Kan fru Pernille Blach Hansen garantere det samme for de socialdemokratiske medlemmer? Eller har man ude i kommunerne tænkt: Der er lige sådan lidt millioner, man kan bruge til andre områder, hvor der mangler. Det tror jeg ikke fru Pernille Blach Hansen overhovedet kan gøre.

Og så vil jeg da kun sige, at hvis man sender penge ud til kommuner, så ville det nok være en god idé at øremærke dem, netop for at der ikke skal ske det samme som med de 500 mio. kr., der jo beklageligvis ikke alle steder er brugt på det formål, de var givet til. Der er vi utilfredse med den måde, det har fungeret på. Der kan det godt være, vi skulle ændre vores hellige tanker om det lokale selvstyre.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Jeg er ked af, at fru Pia Kjærsgaard ikke er bedre inde i den lovgivning, der vedtages i Folketinget på så væsentligt et område som hjemmehjælp. Jeg synes faktisk, det er lidt pinligt, for sagen er jo den, at problemet ligger i de krav, som er pålagt kommunerne. Der er citater fra borgmestre,

masser af Venstreborgmestre og sågar også socialdemokratiske, som over det ganske land siger: Problemet er, at vi skal bruge pengene på bureaukrati, på at etablere et frit valg, som er så bureaukratisk og så dyrt, at vi bruger alle penge på det i stedet for til service. Det er jo ikke nogle penge, der bare er blevet givet til kommunerne, hvor man har sagt: Værsgo, I kan frit vælge.

Kl. 15.10

Vi vil gerne være med til at gøre det her bedre. Vi har fået indføjet en revisionsbestemmelse. Vi synes, det her er for dårligt, og derfor vil vi gerne være med til at gøre det bedre.

Men er Dansk Folkeparti tilfreds? Det må man jo tro efter fru Pia Kjærsgaards tale her. Det synes jeg er sørgeligt og synd for de mange pensionister, der nu må føle sig snydt. Nogle af dem har endda oplevet, at hjemmehjælpen er blevet mindre.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Sagt til fru Pernille Blach Hansen: Der er jo også mange kommuner, der har klaret den her opgave ualmindelig godt. Der er så også andre kommuner, som har brugt dem til bureaukrati, ja. Men jeg tror altså også, at man meget ofte har brugt dem med socialdemokratiske stemmer.

Kunne fru Pernille Blach Hansen dog ikke kvittere for, at jeg egentlig synes, det er en god idé, hvis man fremover øremærker sådan nogle beløb, fordi det har vist sig, at der har været for dårlig hensyntagen til den vilje, der var fra vores side til, at pengene skulle bruges på de rigtige steder.

Jeg tror ikke, at man fremover kan andet end sige: Bevilger man penge til eksempelvis de ældre til hjemmehjælp, skal man øremærke dem, så man er hundrede procent sikker på, at det bliver gjort på den måde. Det synes jeg fru Pernille Blach Hansen burde kvittere for i stedet for.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Pia Kjærsgaard sagde i sin tale endnu en gang, at Dansk Folkeparti vil være socialt ansvarligt. Man kan jo så konstatere efter den tidligere ordveksling med hr. Villy Søvndal, at hvis man ser bort fra personangrebet på hr. Villy Søvndal, ville fru Pia Kjærsgaard overhovedet ikke benægte, at der er 65.000 af de allerfattigste i dette land, der er blevet skåret yderligere ned,

mens Dansk Folkeparti har været ved magten. De har altså betalt magtens pris for Dansk Folkeparti.

Tidligere har Enhedslisten jo undersøgt, at de ældre ude i kommunerne sidste år kom til at betale for Dansk Folkepartis nedskæringer. Dansk Folkeparti lagde stemmer til en alt for stram økonomisk aftale med kommunerne, og Dansk Folkepartis medlemmer ude i kommunerne stemte for nedskæringer for de ældre.

Så vil jeg bare gerne spørge fru Pia Kjærsgaard: Hvordan kommer det til at gå i år? Hvilke retningslinjer har Dansk Folkeparti udstukket for, hvad der skal ske i kommunerne? Vil det igen være de ældre, der skal betale prisen for, at Dansk Folkeparti er kommet til magten?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg tror faktisk ikke, at landets ældre vil være enige med fru Line Barfod i, at der er nogle, der har måttet betale en pris. Det er min overbevisning, selv om tingene stadig væk kan blive bedre. Sådan skal det jo hele tiden være. Man skal aldrig tro, man er god nok. Det føler jeg lidt fru Line Barfod mener hun er. Det føler vi ikke vi er. Vi kan blive meget bedre, vi kan gøre det meget bedre, vi vil meget gerne gøre det bedre, og det forsøger vi hvert evig eneste år.

Vi sidder i forhandlinger med regeringspartierne, hvor vi hver evig eneste gang, når vi indgår finanslov, kommer ud med en aftale, som har sørget for bedre vilkår for de ældre. Der synes jeg i allerhøjeste grad, at fru Line Barfod og andre partier svigtede deres opgave gennem en meget, meget lang periode.

Jeg ved ikke, hvor meget fru Line Barfods parti egentlig havde indflydelse på i sin tid som støtteparti for en SR-regering. Det var i meget, meget mindre målestok end den, Dansk Folkeparti har nu. Jeg vil ikke sige, at vi er tilfredse med det, men vi føler i hvert fald, at det er den rigtige vej vi går. At man så fra Enhedslistens side forsøger nogle markeringer, jamen det forstår jeg godt. Når man er totalt uden indflydelse, skal man selvfølgelig gøre det. Men det kan jo ikke nytte noget, at man fremsætter forslag, hvad Enhedslisten har gjort, når en finanslovaftale er indgået med Dansk Folkeparti, og hvor vi faktisk også mange gange har fået nogle af de ting igennem, som Enhedslisten så fremsætter forslag om.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Nu er det jo et valg, hvad man gerne vil have indflydelse på. Hvis man gerne vil have indflydelse på at skære ned for dem, der har mindst her i samfundet, og frede dem, der har mest, endda give dem skattelettelser, jamen så er vi helt enige, så går det fint for Dansk Folkeparti med at få indflydelse. Så er der det, som Dansk Folkeparti ønsker, nemlig de 65.000 af de allerfattigste, der får mindre, og der er de ældre, der bliver skåret ned over for.

Kl. 15.15

Det er rigtigt, at Dansk Folkeparti har givet noget med den ene hånd, for der er kommet en masse bureaukrati ude i kommunerne, og der er nogle, der har fået en ældrecheck. Men med den anden hånd har man jo taget langt mere. Det koster langt mere at køre med bus og tog. Man har skåret ned på aftenskoler osv. Det koster mere at gå dér. Man har skåret ned på maden rundt omkring i kommunerne. Der er i det hele taget sket en lang række forringelser for de ældre. Og så nytter det jo ikke, når man gør det samlede regnestykke op, at der er givet lidt smålunser med den ene hånd, når det, man har taget med den anden, har kostet mere.

Så man kan se, at når Dansk Folkeparti er ved magten og får indflydelse, så bliver det værre for dem, der har mindst, mens de, der har mest, bliver fredet. Det er bl.a. de multinationale selskaber, der kan slippe godt fra lovovertrædelser. De får en informationskampagne, for der skal ikke være nogen konsekvens for dem.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Nej, det sidste er der altså ikke nogen, der har vedtaget endnu.

Men jeg vil bare gentage over for fru Line Barfod, at der er tilført flere midler til kommuner og amter. Jeg vil også gerne gentage, at tingene kan blive bedre. Jeg synes ikke, at man på nogen måde – heller ikke fru Line Barfod – kan tillade sig som Enhedslisteparti med fire folketingsmedlemmer at stå op og sige: Jamen hvis alle vores forslag var blevet vedtaget, så havde det været fremragende.

Sådan er det jo ikke, vil jeg sige til fru Line Barfod. Jeg synes hele tiden, man skal have i bagehovedet, at hver evig eneste gang man indgår et forlig eller en aftale, så er målsætningen, at der er forbedringer, at man får sociale forbedringer igennem, hvad enten det er på sundheds-

området, på socialområdet, på ældreområdet, eller hvad ved jeg.

I hver evig eneste aftale, Dansk Folkeparti har været med i, har det været på den måde, og det synes jeg faktisk er ganske udmærket, når man ved, at vi trods alt – ikke fordi jeg vil klandre regeringen så meget for det, for det er dens opfattelse – sidder over for to borgerlige partier, som nok ikke lige har den samme opfattelse, og hvor vi naturligvis også har en interesse i, at økonomien skal hænge sammen. Det har alle tre partier en interesse i – og borgerne.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

De to næste spørger er hr. Mogens Nørgård Pedersen og fru Margrethe Vestager. Så er der chance for at nå herop.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Værdikamp handler om menneskets frihed, sådan sagde Venstres ordfører, hr. Jens Rohde, og som formand for regeringens støtteparti må jeg gå ud fra, at fru Pia Kjærsgaard deler den grundlæggende værdi. Så er det bare, jeg ikke forstår, at Dansk Folkeparti holder hånden over fagbevægelsen, så den stadig kan udelukke lønmodtagere, der ikke er medlemmer af den rigtige fagforening.

Dansk Folkeparti er nemlig garant for, at der stadig findes eksklusivaftaler på det danske arbejdsmarked, fordi partiet ikke vil stemme for et forbud. Hvordan vil fru Pia Kjærsgaard forklare de danske lønmodtagere, at de fortsat må finde sig i at blive tvunget ind i bestemte fagforeninger?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Det viser sig nu, at vi egentlig ikke har haft det store problem med at forklare de danske lønmodtagere, at når man samtidig åbner for øst-europæisk arbejdskraft fra maj næste år, så kan man ikke bare gå ind og rydde i forhold til fagbevægelsen, sådan som regeringen og også Kristeligt Folkeparti gerne har villet. De to ting har hængt sammen for os. Det er helt uomtvisteligt, at der er man altså nødt til at have et værn, for vi har ikke kunnet tillade den åbning for arbejdskraften, som desværre ser ud til at blive tilfældet, fordi man ikke har villet lytte til Dansk Folkeparti.

Jeg undrer mig over, at andre partier ikke har kunnet se det samme. At afskaffe eksklusivafta-

ler sker forhåbentlig på et tidspunkt, hvor vi kan overskue konsekvenserne af det, men det har vi altså ikke kunnet på det tidspunkt, hvor forslaget var til behandling.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Der er bare det ved det, at det faktisk er forkert, at eksklusivaftaler er nødvendige for at forhindre udenlandske løntrykkere. Formanden for LO, Hans Jensen, har faktisk den 10. januar 2003 udtalt, at det ikke er eksklusivaftalerne, der gør forskellen, nej, det er et spørgsmålet om, hvorvidt der er indgået ordentlige overenskomster.

Vi har da et arbejdsmarked med rimelig gode overenskomster, så det er altså ikke dér, billig arbejdskraft fra andre EU-lande eller fra nye EU-lande er et problem, men det er måske sådan en skræmmekampagne mod udlændinge og EU, hvem ved?

Kl. 15.20

For 2 år siden stemte Dansk Folkeparti faktisk for et forslag, gik i hvert fald ind for at forbyde eksklusivaftaler. Kan fru Pia Kjærsgaard forklare, hvorfor det er i orden, at danske lønmodtagere må finde sig i ufriwilligt fagforeningstyranni i dag, når partiet mente noget andet for 2 år siden?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Det er jo en diskussion, som vi efterhånden kender alle præmisserne for, men jeg gentager da gerne: Konditionerne er ændret, fundamentalt ændret. Det beklager vi. De er ændret meget i forhold til den diskussion, vi havde for år tilbage. Vi håber på, at debatten kan komme ind på det rette spor igen; at vi igen får et arbejdsmarked, hvor man ikke risikerer at åbne fuldstændigt for en strøm af arbejdskraft, som vil være med til at underminere det danske arbejdsmarked. Det kan vi ikke tillade.

Må jeg så sige med hensyn til Hans Jensen fra LO: Jamen synspunktet er velkendt. Hans Jensen er jo socialdemokrat og holder med sit parti, som desværre ikke har villet støtte Dansk Folkeparti i kravet om at indføre en syvårig overgangsordning. Dé, hvor jeg tror, miseren er i forhold til LO, er, at der er mange af deres arbejdere, som er dybt uenige, som det plejer at være, når det gælder fagbevægelsen. De er dybt uenige med deres organisation og toppen af fagbevægelsen. Der er jeg altså meget, meget mere interesseret i, at Dansk Folkeparti er på arbejder-

nes side i stedet for, at vi er enige med toppen i arbejderbevægelsen.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Dansk Folkeparti og Det Radikale Venstre plejer ikke at kunne samles på særlig mange punkter. Der er ét sted, hvor jeg dog oplever, at vi har en fælles, stærk interesse, og det er i forhold til at forenkle ting, undgå bureaukrati og få regler, som er til at gennemskue for folk, når de skal bruge dem. Dansk Folkeparti har taget et beundringsværdigt stærkt ejerskab til den halve milliard kroner, som ældrechecken er afsat til at koste. Jeg vil gerne høre, om Dansk Folkeparti tager den samme type af ejerskab til den halve milliard kroner, det er sat til at koste at give frit valg af hjemmehjælpen.

Som det er kommet frem, og som Socialdemokratiet endelig har erkendt, fører det bare til bureaukrati, til papirtigre, til pamfletter og brochurer, og hvad ved jeg, og ikke til bedre hjemmehjælp, og jeg håber, at Dansk Folkeparti vil gøre fælles sag med de andre partier, som har stemt for loven, sådan at den halve milliard kroner faktisk kan gå til bedre hjemmehjælp og til mere hjemmehjælp, for jeg synes, det må være helt centralt for Dansk Folkeparti at modvirke bureaukratiseringer.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg forstod fru Margrethe Vestager på den måde, at det er valgmuligheden, der bliver angrebet. Er det rigtigt forstået? Jeg var ikke helt med på spørgsmålet, men hvis jeg skal forstå det på den måde, om vi vil være med til at ændre, at man har det frie valg, så er svaret nej. Vi synes, det er godt, at borgerne får mulighed for frit valg. Vi er sikre på, at det sagtens kan fungere, hvis penge bliver brugt de rigtige steder.

Jeg opfattede spørgsmålet på den måde. Fru Margrethe Vestager må rette mig, hvis jeg har misforstået det.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jamen så kan vi jo glæde os over, at Dansk Folkeparti har fået for en halv milliard kroner frit valg; at man for 500 mio. kr. gerne vil købe et frit valg på nederste hylde, må man sige, for det er jo det, der er kommet ud af det. Når man ser de opgørelser, der er lavet indtil videre, er der stort set ingen, der benytter sig af det. Det vil sige, at i

forhold til sådan almindelig tilgang, som jeg oplever hos Dansk Folkeparti, ville man sige: Jo, jo, men vi havde sådan set også frit valg før og en lovgivning om frit valg før. Så kom regeringen og fandt ud af, at den ville putte en halv milliard kroner i bureaukrati og pamfletter og brochurer, og hvad ved jeg.

Tænk, at man ikke engang er villig til at gå ind og sige: Vi synes egentlig også, det er lidt mærkeligt, at det skal koste så meget, når nu Socialdemokratiet er kommet til fornuft. Så bed da socialministeren om at se den ordning igennem og find ud af, om der er gået for meget ideologi i den og for lidt hjemmehjælp!

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Fru Pia Kjærsgaard for et sidste svar.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Vi tror på, at frit valg gør, at folk bliver mere prisbevidste, at der er muligheder at vælge imellem, men jeg er da helt enig i, at socialministeren nok burde svare mere konkret på de spørgsmål, hun er blevet stillet om det her. Det synes jeg helt bestemt en minister bør gøre, og det ved jeg at vores socialordfører også har foreholdt socialministeren, så det er da bestemt ikke et spørgsmål, vi glemmer.

Kl. 15.25

Jeg har udtrykt heroppe, at når der gives penge til de ældre til kommunerne, så er det ikke den bedste måde, det er gjort på, nemlig at man bare giver dem ud til kommunerne, sådan at kommunerne har disponeret forkert. Det er ærgerligt. Det kan kommunerne ikke være bekendt. Det er kommunernes ansvar, og giver vi penge til kommunerne, er det nok en bedre idé, hvis vi siger: Her får I en sum penge, og de skal bruges til det formål og ikke andre.

Det vil vi absolut tage op en anden gang, hvor kommunerne nok får behov for flere penge, også til de ældre.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Så er det fru Pia Christmas-Møller som ordfører.

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg vil gerne starte med at takke statsministeren for en åbningstale præget af holdninger, optimisme og udsyn, men også, synes jeg, af vilje til forandringer, nemlig de nødvendige og selvfølgelig velforberedte forandringer, som gør forskellen mellem en dynamisk borgerlig regering,

der udviser rettidig omhu ved at turde lede, frem for en regering der lader sig nøje med at være bange for vælgerne og dermed gør sig skyldig i at handle for sent. Særlig har jeg hæftet mig ved statsministerens bemærkninger om forventningerne til såvel arbejdet i Strukturkommissionen som til arbejdet i Velfærdskommissionen. Det vil jeg vende tilbage til, for det er store sager og store reformer, vi her har lagt op til.

Når jeg på mit partis vegne glæder mig over den holdningsprægede åbningstale, skyldes det jo den kendsgerning, at vi Konservative længe har været dybt optaget af værdidebatten. Netop fordi Det Konservative Folkeparti altid har bygget på en livsholdning og ikke en fastlagt ideologi, har det lige siden vort partis stiftelse været naturligt for os med løbende diskussioner og debatter om de grundlæggende værdier, fordi netop de grundlæggende værdier både er garanten for og inspirationen til en fast og sammenhængende kurs i den aktuelle politik.

Det Konservative Folkepartis hele værdigrundlag bygger på en livsholdning, dvs. et sæt af værdier, som tilsammen danner en sammenhængende holdning og livsindstilling. Vi kræver, at der er sammenhæng mellem standpunkterne, og at der er sammenhæng mellem holdning og handling. For os har politik aldrig været og kan aldrig blive til simpel interessevaretagelse for en enkelt befolkningsgruppe eller interessegruppe. Lige så lidt kan vores politik domineres af en enkelt eller to sager. Holdninger og handlinger for hele mennesker i et helt samfund. Vi vil et samfundsfællesskab, hvor frihed og fantasi går hånd i hånd med arbejdslyst og ansvarsbevidsthed. Sådan kan vores vision formuleres.

Danskerne har sammen med stort set alle andre befolkninger for længst vendt ryggen til forestillingen om kollektivets lyksaligheder. Kollektiviseringen gik faktisk så vidt i 1970'erne, at man visse steder forsøgte sig med at kollektivisere kærligheden mellem to mennesker. Det endte dog galt, heldigvis for det.

Vi lever heldigvis nu i en tid præget af individualisme, og det er godt på rigtig mange måder. Den gedigne, ansvarsbevidste individualisme skal understøttes og fremmes, men ikke forveksles med egoisme. I modsætning til egoisten, der er sig selv nok, er individualisten sig selv, men aldrig sig selv nok.

Egoisten og kollektivistten har én ting til fælles: De løber fra ansvaret og er derved lige fjerne fra individualismen. Individualismens tidsalder giver mulighed for virkelig at få glæde af tilvæ-

relsens mangfoldighed, forskellighederne, pluralismen og dermed de dynamiske kræfter, som giver os den udvikling og kreativitet, som vi som samfund skal konkurrere på, og som vi som hele mennesker skal opleve spænding og kærlighed ved.

Men mennesket finder ikke sin identitet ved sit eget spejlbillede. Kun i fællesskabet og i samspillet med andre kan vi udvikle vor egen identitet, og et samfund kan kun hænge sammen, hvis der er en fællesskabsfølelse blandt dets indbyggere. Lad os sige det lige ud: Vi har brug for fællesskabet. Vi klarer os ikke så godt uden. Og fællesskabet kommer ikke af sig selv.

Kl. 15.30

Hvad er det da, der binder individer sammen til et folk, kunne man spørge. Jo, efter vores opfattelse er det deres bevidsthed om at høre sammen i et fællesskab – et fællesskab, der har fælles rødder, historier, traditioner og dermed også nogenlunde fælles normer for det daglige liv og nogle fælles forestillinger om, hvad der grundlæggende er i fælles interesse. Man kan sige, at det, der binder os sammen, i vid udstrækning er fælles forestillinger, fælles værdier og et fælles sprog, altså det, der med et fint ord hedder en fælles referenceramme.

Hvordan står det så til herhjemme med fællesskabet og den fælles referenceramme? Man kan sige det på to måder: ikke så godt eller jævnt skidt. Faktisk blev jeg sammen med andre temmelig rystet, da Politiken kunne skrive på forsiden mandag den 22. september, at gymnasieelever ikke kender Danmarks største byer. Hver tredje vidste ikke, hvilke tre byer der er de største i Danmark. Det siger noget om geografiundervisningen, det siger noget om den politiske prioritering af fagligheden i folkeskolen, og jeg må sige til hr. Holger K. Nielsen, at det har altså ikke noget at gøre med manglende opdatering af skolematerialet, for såvel København som Århus og Odense har faktisk ligget, hvor de ligger, i mere end 1000 år. Næh, det fortæller noget om det politiske flertal herinde og dets prioriteringer gennem mange år.

Når hver fjerde elev i den samme undersøgelse ikke vidste, hvad navnet er på hovedstaden i Irak, fortæller det selvfølgelig noget om geografiundervisningen. Men det fortæller også noget andet, nemlig at vi ikke har fælles informationskilder. Vi læser ikke de samme aviser, og vi ser ikke engang de samme tv-aviser og andre nyhedsudsendelser. Irak og Bagdad har jo været så intenst på dagsordenen i så ufatteligt lang tid, at

det er utroligt, at hver fjerde gymnasieelev ikke kender til det, og det fortæller noget om, hvor svag vores fælles referenceramme er.

Måske er det endnu værre, når man møder 9.- og 10.-klasse-elever og også gymnasieelever, der ikke kan forbinde Anden Verdenskrig med noget. Her tænker jeg ikke bare på årstal, men også på noget som holocaust, jødeforfølgelser, nazisme og Hitler. Hvordan skal vi kunne forklare det afskyelige og det skrækkelige i nynazismen, skinheads og racisme og ofte gøre det på kun 8 sekunder, hvis vi ikke har en fælles referenceramme, en fælles historie, en fælles fortælling at referere til?

Den manglende viden og det historiske svigt i vores skolesystem giver plads for benægtelserne og rodløsheden. Det er et svigt af dimensioner, og det er ikke skolelærernes skyld. Det er et folketingsflertal, der må tage det ansvar på sig. Jeg står ikke her og taler for en genindførelse af den sorte skole. Jeg taler for, at vi får et fælles værdigrundlag og i det mindste en fælles viden om, hvor det er, vi kommer fra.

Historien gentager sig aldrig helt, men den, der ikke kender sin historie, er dømt til at gentage dens fejltagelser. Det er en påstand, der er mere rigtig, end den er forkert. Et menneskes rødder er dets familie og historie, på samme måde med et folk, og man plejer altså ikke at skære rødder over dér, hvor man ønsker liv. Et politisk flertal uden om Det Konservative Folkeparti har i årtier svigtet ikke mindst faget historie i folkeskolen. I en årrække var det ikke engang et selvstændigt fag, ligesom geografi jo i øvrigt heller ikke var, og frem til det seneste folkeskoleforlig havde det andenrangs status. Det fik vi heldigvis lavet om på.

Der er lagt et godt spor med det seneste folkeskoleforlig. Man har sat faglighed før tværfaglighed, flere fag er blevet opprioriteret, og vi vil gerne videre. Folkeskolen er faktisk den eneste værdibærende institution, vi har til fælles i dag. Der er ikke mange, der kommer i kirken, og vi har heller ikke alle sammen været medlem af spejderkorpset. Vi har utrolig få fælles oplevelser i vore opvækstår, men folkeskolen er en nøgle til at udvikle vores fællesskab.

Kl. 15.35

For Det Konservative Folkeparti har det derfor været et ufravigeligt krav, at folkeskolen ikke bare var lokalt forankret, men indeholdt en fælles national linje. Vi ville have fælles nationale og bindende mål for folkeskolen. Det fik vi, og vi har foreslået så sent som i dag, at dette bliver

evalueret løbende. Vi taler ikke om, at nu skal der være ugentlige prøver, men om en løbende evaluering, som sikrer, at der er et fælles grundlag, hvad enten man har gået i folkeskole i Skagen eller i Gedser. Et fælles grundlag er afgørende for, at vi kan udfolde vores individualitet og samtidig orientere os i en global verden, der allerede er og fortsat bliver en større og større del af vores hverdag.

Tiden, siden Folketinget åbnede i oktober sidste år, har for alvor sat den nye verden i perspektiv. Det globale er blevet en stadig større del af vores hverdag på godt og ondt, og vi kan ikke løsrive os fra det, selv om vi prøver at lukke øjne og ører, som visse kræfter i Danmark gør. Det lader sig ikke gøre.

Det danske formandskab for EU blev en stor succes, som kulminerede med en aftale om optagelse af ti nye lande i det europæiske fællesskab. Den store opmærksomhed i medierne, som formandskabet bragte med sig, flyttede det store europæiske samarbejdsprojekt fra de bonede gulve og ind i vores alle sammens stuer.

Det var faktisk lidt bevægende og også en lidt storslået oplevelse at se repræsentanterne for 25 lande stå samlet ude i Bella Center – et symbol på det samarbejdende Europa i fred med sig selv; et symbol, som viser os og resten af verden, at når man river murene ned, når man vælger samarbejde frem for konfrontation, når man kan se mulighederne frem for begrænsningerne, og når man tør vove noget for at opnå noget, kan demokratiske samfund nå utrolig langt. Den europæiske union er en virkeliggjort vision, der viser de muligheder, demokratisk samarbejde på tværs af grænser åbner, og EU er et eksempel på de muligheder, et åbent fællesskab rummer for det enkelte individ.

Det Konservative Folkeparti har altid været en varm fortaler for europæisk samarbejde. Vi har altid vidst, at et lille land som Danmark har en forholdsvis større interesse i internationalt bindende aftaler end store lande som f.eks. vores nabo mod syd, der er hele 16 gange større end os – 16 gange! Vi har noget større fordel af, at de forpligter sig over for os, end omvendt.

Den brede enighed om udkastet til den nye traktat viser, at vores vision har været rigtig. Der eksisterer nemlig et fælles værdigods, som de europæiske lande har bygget deres samfund på. Vi har trods mange forskelligheder en fælles historie; der findes grundlæggende rettigheder, som vi alle er enige om, og der er en fælles kulturbevidsthed og historie i Europa, som binder

befolkningerne sammen på en naturlig måde. Det Konservative Folkeparti er ikke i tvivl om, at vi skal være med i det samarbejde fuldt og helt.

I foråret tog vi i den konservative folketingsgruppe en svær beslutning. Vi besluttede, at Danmark skulle tilslutte sig den vestlige alliance, der ville fjerne Saddam Hussein fra magten i Irak. Beslutningen blev truffet på grundlag af vort værdigrundlag og de oplysninger, vi havde på det tidspunkt, og det var en svær, men en rigtig beslutning. Vi valgte side til fordel for den irakiske befolkning imod diktatur og undertrykkelse.

Det Konservative Folkeparti står ved sit ansvar. Vi løber ingen steder, og også i dag, hvor krigen er vundet og den svære genopbygning af det irakiske samfund skal i gang, står vi ved vores ansvar. Den 11. september 2001, den efterfølgende krig i Afghanistan og forårets opgør med Saddam Hussein i Irak har lært os, at kampen for demokratiet har sin pris. Også her handler det om, at vi hver især og som folk kender vores plads som en del af et fællesskab. Godt nok bor vi i et fredeligt hjørne af verden, men ingen kan længere putte sig bort. Vi er en del af det globale fællesskab, og vi er parat til at yde vores del i kampen mod terrorisme.

Viljen til at tage ansvar og konsekvens i handling er i det hele taget et centralt omdrejningspunkt for Det Konservative Folkeparti. Vi har altid regnet viljen til at tage ansvar for en fundamental livsfordring. For os at se er visioner, vilje og evne til at gennemføre dem det, som politik handler om, og så handler det også om rettidighedsomhu.

Hvis nogen havde regnet med, at den borgerlige regering var ved at gå i stå eller løbe tør for gode ideer, kan man blot kaste sig over »Vækst, Velfærd og Fornyelse II«. Den borgerlige regering er fuld af saft og kraft og har ideer til reformer og forbedringer af det danske samfund, som rækker til både denne valgperiode og et par stykker til.

Kl. 15.40

Det er i det hele taget, skulle jeg hilsé og sige, en god fornemmelse at være en del af det borgerlige team. Det er borgerlige, konservative ideer, der står på dagsordenen i den offentlige debat. Det er borgerlige, konservative ideer, der skaber nye muligheder for menneskelig udfoldelse, og det er idealer om frihed, ansvar og virkelyst, der præger regeringens program og lovforslag. Det skal ikke være nogen hemmelighed,

at Det Konservative Folkeparti med glæde står ved de foreløbige resultater, men vi vil videre. Vi har høje ambitioner på den borgerlige regerings vegne, fordi vi har det på Danmarks vegne.

Vi har fra konservativ side sat store temaer på den politiske dagsorden. I begyndelsen stod vi ret alene, således bl.a. med krav om skattelettelser, men fra 1. januar får vi de første skattelettelser i en serie. Vi stod alene med kravet om en behandlingsgaranti på sygehusområdet, men den er gennemført nu og giver store resultater. Gennem mere end to årtier stod vi uden for folkeskoleforligene med vores krav om faglighed og tværfaglighed, men vi har nu fået et forlig, der styrker fagligheden og står foran en modernisering af prøve- og karaktersystemet. Det er vi godt tilfredse med.

Vi vil ikke acceptere tabuer i dansk politik. Når vi kan se, at passivitet vil føre til enten markant højere skatter eller tab af centrale velfærdsgoder, må der handlinger til, også selv om de måtte være upopulære. Det er nemlig for os at se rettidig omhu og lederskab.

I den situation, det danske samfund står i om få år, hvor færre er på arbejdsmarkedet og langt flere på pension, må politisk taktik vige for sund fornuft og fremsyn. Nødvendige og velforberedte reformer må til, og det er derfor med stor tilfredshed, vi har noteret os statsministerens bemærkninger om forventningerne til netop Strukturkommissionens og Velfærdskommissionens arbejde.

Det ville være godt for det danske velfærdssamfund, hvis det blev muligt at skabe en fællesnævner for såvel struktur- som velfærdsdebatten på tværs af partiskellene i Folketinget. Det ville gavne den brede debat med befolkningsgen, og det ville give større sikkerhed for, at vi i tide kan finde fælles løsninger, der holder.

En kerneopgave i et samfund, der vil betegne sig selv som et velfærdssamfund, er for os Konservative, at syge bliver behandlet og ikke parkeret på en venteliste. Ved den borgerlige regerings tiltræden kom den konservative model til en behandlingsgaranti for alvor til at præge sundhedsområdet, og de foreløbige resultater er vi godt tilfredse med.

Siden valget i november 2001 er antallet af behandlinger på vore sygehuse øget betragteligt, og der er sket en markant reduktion af ventetiderne på en række områder. Den udvikling skal fortsætte, og det næste års finanslov giver da også de fornødne forudsætninger for at udbygge det nuværende høje aktivitetsniveau. 500

mio. kr. til et generelt løft på sygehusområdet og yderligere 150 mio. kr. øremærket til meraktivitet er det foreløbig blevet til.

Rettidig omhu er imidlertid også forebyggelse og tidlig indsats på sundhedsområdet. I sommer kom Det Konservative Folkeparti med et supplerende sundhedspolitisk oplæg, som vi har kaldt »Forebyggelse og Fornuft«, og helt i tråd med dette oplæg sætter regeringen nu med lovkatologet fremover fokus på en forstærket indsats generelt og i særdeleshed, når det gælder børns sundhed. Motion og kostvaner skal have en central placering, fordi det gælder om at få udviklet sunde vaner, både hjemme, i skolen og på arbejdspladsen.

Regeringen fortsætter også sin klare og konsekvente retspolitik. Straffesystemet skal afspejle den almindelige retsfølelse. Vi vil sikre en modernisering af strafferammerne i straffeloven, som bl.a. garanterer, at overgreb mod mennesker generelt bliver straffet hårdere, og vi vil foreslå skærpede regler i forbindelse med gentagen kriminalitet, så en straffedom får betydning for straffen ved senere kriminalitet. Gentagelse skal ikke give rabat, men tværtimod skærpet straf.

Øget indsats mod kriminalitet kræver, at rammerne er til stede. Derfor bliver der i år etableret 240 ekstra fængselspladser, dette arbejde bliver videreført i 2004, og der er også gang i byggeri af nye fængsler henholdsvis i Østjylland og på Sjælland. Vi satser hårdt på fornyelse af flerårige forlig på såvel politi- som kriminalforsorgsområdet, og vi er parat til at skaffe de nødvendige ressourcer til opgaverne.

Kl. 15.45

Det Konservative Folkeparti er fuldt ud bevidst om, at forudsætningen for en gedigen indsats på skole-, sundheds- og socialområdet er, at vi har et erhvervsliv, nogle virksomhedsledere og nogle medarbejdere, der kan, vil og orker at matche den internationale konkurrence, som kun bliver hårdere for hver eneste dag, der går. Det kræver, at vi giver dem optimale vilkår. Det kræver en regering, der målrettet satser på vækst, og det gør den borgerlige regering. Strategien »Vækst med vilje« blev lagt fra dag ét og er blevet fulgt op konsekvent.

Tilskuds- og detailstyring af erhvervslivet er ophørt til fordel for skattelettelser og afbureaukratisering. Vi skal styrke iværksætterkulturen, og vi skal styrke forskningsindsatsen. Det er lykkedes regeringen at fjerne det dramatiske fald i forskningsbevillingerne, som vi arvede fra

den tidligere regering, og i det hele taget må man sige, at den borgerlige regering gør, hvad den overhovedet magter for at sikre erhvervslivet optimale vilkår. Det er nemlig forudsætningen for, at vi har nogen velfærd at dele ud af, at der er overskud i vore virksomheder.

En regering, der udviser rettidig omhu for at sikre individet og fællesskabet en chance for at matche de udfordringer, vi allerede nu med uomtvistelig sikkerhed kan se foran os, er og bliver en nødvendighed. Heldigvis er vi udstyret med en sådan regering, og vi ser frem til det nye folketingsår.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Keld Albrechtsen og derefter hr. Holger K. Nielsen.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg forstår godt, at fru Pia Christmas-Møller er så glad for den regering, vi har i øjeblikket, for som hun jo slog fast: Den er konservativ. Jeg lagde mærke til, at hun ikke nævnte ordet liberal, og det har jo sin begrundelse, for den er ikke liberal.

Så vil jeg godt spørge, når nu rettidig omhu – med et A.P. Møller-udtryk – er Det Konservative Folkepartis parole: Er det rettidig omhu, at man indgår en aftale med A.P. Møller om Nordsøolien, hvor man i næsten 40 år fremover afskærer os fra at ændre beskatningen? Uanset hvad der sker i de næste 40 år, kan vi ikke ændre beskatningen. Er det rettidig omhu, fru Pia Christmas-Møller? Jeg synes, det er fuldstændig uansvarligt. Det er at lukke øjnene for fremtiden og helt frivilligt binde sine egne hænder på ryggen. Er det rettidig omhu, at man har indgået en aftale om at forære A.P. Møller al olien fra 2012 med et tab for skatteyderne på 27 mia. kr. til følge? Er det rettidig omhu? Jeg synes ikke, den konservative politik er specielt præget af rettidig omhu, det må jeg sige.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg kan garantere hr. Albrechtsen for, at vi i Det Konservative Folkeparti mener, at den indgåede aftale om Nordsøolien er udtryk for rettidig omhu. Vi har fået en aftale, som sikrer, at staten i nutidskroner får en øget indkomst på omkring 2,4 mia. kr. hvert eneste år. Vi har sikret, at vi fortsat kan få glæde af olien, vi har i Nordsøen,

og vi har fået en langt mere robust beskatning end den, vi har haft indtil nu. Det er i den grad udtryk for rettidig omhu.

Så må jeg sige, at jeg er glad for, at hr. Albrechtsen noterede, at jeg ikke har svigtet mine konservative rødder. Jeg mener faktisk, at den politik, som regeringen fører, er i fin overensstemmelse med det konservative værdigrundlag. Det forsøgte jeg faktisk også at kreditere i min ordførertale, og det var med velberåd hu.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Ja, og jeg fremhævede jo netop også, at det er fuldstændig korrekt, at det er en konservativ regering, vi har, og ikke en liberal. Det er vi enige om.

Men så må jeg spørge: Hvordan ved vi, at det er en mere robust olieaftale? I går stod ministeren her i Folketingssalen og sagde, at han ville ikke lave de beregninger, som vi bad om – nej, det kan ikke nytte, ministeren ryster på hovedet, for det sagde han. Han ville ikke lave de beregninger, vi bad om. Vi gerne vil have beregninger, der viser, om det rent faktisk er en mere robust aftale, og når man ikke vil lave de beregninger, er der jo nok en grund til det.

Så vil jeg godt spørge i den forbindelse: Hvor mange penge får Det Konservative Folkeparti egentlig af A.P. Møller? Det synes jeg ikke er helt uinteressant, og det kunne jo også være interessant at få offentliggjort, hvordan udviklingen er i de penge, om det f.eks. bliver et større beløb til næste år, end det var i år. Det kan man da ikke udelukke.

Kl. 15.50

Jeg synes, det ville være i Det Konservative Folkepartis interesse at lægge de tal frem, for ellers ville der jo opstå den mistanke, at der kunne være en sammenhæng. Det ville der da.

Så vil jeg tillade mig at fremsætte følgende forslag til vedtagelse:

Forslag til vedtagelse:

»Folketinget opfordrer regeringen til at sikre, at aftalen mellem staten og A.P. Møller om Nordsøolien ændres, således at staten fra år 2012 selv overtager olie- og gasproduktionen, og således at der i perioden 2004-2012 sker en 100 pct. beskatning af DUC's overnormale fortjeneste.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 1).

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (*Se foran*). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg skal springe de selv for hr. Keld Albrechtsen u hørt fornærmende bemærkninger over, og så skal jeg notere mig, at hr. Keld Albrechtsen nu har opgivet den strategi, som ellers tidligere var venstrefløjens over for den konservative ordfører, nemlig at pådutte os, at vi ingen indflydelse har i regeringen. Nu har man indset, at vi faktisk har overordentlig stor indflydelse i regeringen, og det noterer jeg naturligvis med tilfredshed.

Jeg håber, at det strategiskifte, der er anlagt her fra hr. Keld Albrechtsens side i første runde, vil blive fulgt op af de øvrige ordførere fra venstrefløjens, for det er faktisk udtryk for kendsgerninger. Vi har en meget fin indflydelse i regeringen.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes, det var en noget patetisk tale, der blev holdt om den manglende historiske viden og den manglende fælles historie, der blev slynget ud til landets skoleelever. Hvis det endelig var, kunne fru Pia Christmas-Møller jo starte med kulturministeren. Han har jo afsløret en ganske betragtelig mangel på viden om de mest enkle facts og enkle historiske kendsgerninger, og derfor vil jeg da foreslå, at De Konservative starter med at gribe i egen barm, før de kører denne moralske vendetta mod den manglende viden rundt omkring.

Men det, som er det interessante, er, om De Konservative virkelig tror, at man kan løse de problemer, der måtte være i folkeskolen, med det centralistiske skolesyn, som de har. Jeg må tilstå, at jeg altså er rystet, når jeg kan læse i avisen i dag, at man agter at afsætte en time hver uge til at foretage test af eleverne. Ikke nok med at der skal foretages test, der skal foretages ensartede landsdækkende test, som der afsættes en time til.

Sådan må man læse det ud af artiklen i dag, men det kan måske dementeres af fru Pia Christmas-Møller. Men tror fru Pia Christmas-Møller virkelig, at en sådan måde at lave pædagogik på kan tage hensyn til det enkelte barn og løse de problemer, der måtte være med indlæringen i folkeskolen?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg skal dybt beklage, at hr. Holger K. Nielsen i den grad har misforstået mit ærinde. Jeg har ikke været ude i et forsøg på at anføre en moralsk vendetta mod uvidenhed eller manglende historiske kundskaber eller lignende. Det kunne jeg ikke drømme om.

Nej, det jeg har været ude i, er et forsøg på at klargøre, hvilke store problemer vi har i dag som følge af et folketingsflertals svigt af bl.a. faget historie gennem mere end to årtier. Det er efter min bedste opfattelse intet mindre end en trussel mod vores fællesskab, at man ikke har en fælles referenceramme, og nøglen til det er svigtet i faget historie. Det er vi ved at rette op på, og jeg vil gerne videre. Jeg vil gerne afsætte flere ressourcer til faget historie og til viderebringelse af de fælles værdier og viden om dem.

Med hensyn til det centralistiske syn er det en overtolkning – sådan har jeg forstået det – når man skriver i Jyllands-Posten i dag, at vi vil have evaluering hver eneste uge. Det giver jo ikke mening. Men vi har ønsket bindende delmål, og vi vil følge op på, at vi vil have evaluering af dem, men ikke med en time hver eneste uge.

Kl. 15.55

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Holger K. Nielsen, og den næste bliver fru Pernille Blach Hansen.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Nå, det var da altid noget, at jeg fik det afklaret. Men jeg må altså foreslå, at fru Pia Christmas-Møller tager fat på kulturministeren og giver ham eneundervisning i historisk viden, for det har jo været helt pinagtigt at høre, hvordan han roder rundt i det. Så tror da pokker, at det er svært at få en fælles referenceramme, når selv ledende ministre ikke er i stand til at sige noget som helst sammenhængende om det historiske.

Om den centralistiske skoleform: Jeg tror virkelig, at man er på gale veje, og jeg forstår heller ikke, at Venstre kan acceptere den form for centralisme, som De Konservative har i deres skolesyn. Jeg må tilstå, at når man læser det her i dag, og når man hører De Konservative snakke om skolen, minder det mig altså en del om DDR. Her havde man simpelt hen *hver* dag ens skole-skema for alle elever i hele DDR. De terpede tyske verber på samme tid alle steder i hele DDR,

og det er altså i virkeligheden det, De Konservative ønsker.

Der var engang i 1970'erne, hvor der kom en vælger ud fra et valglokale, og så spurgte man vælgeren: Hvad stemte du? Jeg stemte på De Konservative, jeg satte kryds ved liste K, sagde han så. Jeg må indrømme, at den mand var kløgere end som så, og det var nok helt utilsigtet.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg synes ærligt talt, det er for billigt, at hr. Holger K. Nielsen prøver at personliggøre denne diskussion, som faktisk rækker meget videre, og jeg kunne godt tænke mig at vide, hvad det egentlig er, hr. Holger K. Nielsen har imod, at vi har en fælles historie og har en fælles viden om den, og at der bliver sat de nødvendige ressourcer af til formålet i folkeskolen.

Hvorfor lægge afstand til det ved at kalde det centralisme og begynde at parallelisere til DDR? Jeg skal blankt erkende, at hr. Holger K. Nielsen ved nok meget mere om, hvad der foregik i DDR, end jeg gør, jeg har ikke været mere end én gang i DDR, og det var på en meget kort visit. At det, vi fik at vide om DDR's samfundssystem i vesten, var stærkt begrænset og forvansket, viste det sig jo siden hen, da Muren faldt, men det ved hr. Holger K. Nielsen garanteret meget mere om.

Det Konservative Folkeparti ønsker faget historie styrket, for derigennem kan vi sikre viderebringelsen af forståelsen for vores fælles kulturarv og vore fælles værdier ved brug af en fælles referenceramme. Det er forudsætningen for et dynamisk demokrati og et homogent samfund med sammenhængskraft.

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Lad mig sige med det samme, at vi selvfølgelig også ønsker, at børnene lærer noget i skolen. Men jeg er noget chokeret over, at fru Pia Christmas-Møller her i dag fra talerstolen ikke klart kan tilbagevise det, vi kan læse i Jyllands-Posten i dag, hvor der jo netop står – det er et citat af fru Helle Sjelle, uddannelsesordfører fra Det Konservative Folkeparti – at paratviden skal testes ved at afsætte en undervisningstime til f.eks. en multiple-choice-test, og det skal være test, der er ens over hele landet.

Betyder det, at det går Det Konservative Folkeparti alligevel ind for? Jeg synes, vi skylder alle landets skoleelever og deres forældre et

klart svar: Er det her konservativ skolepolitik, eller er det ikke? Hvis det er det, synes jeg, at det er sort og gammeldags og et udtryk for, at man tror, børn lærer bedst ved at blive testet og testet og testet og testet hele tiden.

Forskellen på det syn og vores syn er, at vi ikke tror på, at man kan producere mennesker på samme måde, som man producerer i en virksomhed. Vi tror ikke på, at kontrol og kontrol og kontrol på nogen måde øger kvaliteten af undervisningen i folkeskolen, sådan som Det Konservative Folkeparti foreslår, og jeg synes, det er sørgeligt, hvis det er det, som også de helt små børn i skolen skal udsættes for i fremtiden.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg ved ikke, om fru Pernille Blach Hansen ikke vil høre efter. Jeg har én gang sagt til hr. Holger K. Nielsen, at det er en vild overtolkning af vores uddannelsesordførers udtalelser til Jyllands-Posten at påstå, at vi vil have én evalueringstime om ugen.

Fru Sjelle har foreslået, at man kunne afsætte én undervisningstime. Det kunne være en gang i kvartalet eller en gang om året, eller jeg ved ikke med hvilken hyppighed, men der skal følges op på, hvorvidt de bindende faglige mål nås. Det siger da sig selv, for ellers er det jo ikke bindende mål.

Vi ønsker en fælles folkeskole, en national folkeskole, som giver muligheder for, at lille Peter eller lille Hanne uden de store problemer kan flytte fra Århus til København eller fra Odense til Gedser. Vi vil altså, at der er et vist fælles grundlag for undervisningen i folkeskolen, og det har vi fået igennem i folkeskoleforliget. Jeg håber ikke, at det er folkeskoleforliget, fru Pernille Blach Hansen her står og opsiges.

Kl. 16.00

(Kort bemærkning).

Pernille Blach Hansen (S):

Når man citerer den konservative uddannelsesordfører, er det, fordi hun er blevet fejlførtolket – det må hun så beklage over for journalisten – men der står jo også her, at der skal være test, der er ens over hele landet. Mig bekendt står det f.eks. ikke i folkeskoleforliget, så det er da ikke Socialdemokratiet, der er ved at opsiges et forlig her. Hvis der er nogen, der løber så hurtigt, som remmer og tøj kan holde, er det da Det Konservative Folkeparti.

Jeg synes, her er brug for en klar melding. Hvad er det præcis, Det Konservative Folkeparti så foreslår? For det er da ikke uvæsentligt, om der skal være test en gang om ugen, en gang om måneden, en gang om året eller en gang hvert tiende år.

Nu når man har haft hele dagen til at udvikle et klart svar, fra avisen kom i morges, synes jeg, det er på tide, vi kan få at vide: Hvad er det præcis Det Konservative Folkeparti forestiller sig? Som det står at læse her, synes jeg, det er udtryk for noget, der minder om andre landes skolesystemer, f.eks. det amerikanske. Der vil vi ikke hen.

Hvor er det, Det Konservative Folkeparti vil hen med det her? Og hvad er det mere præcist man forestiller sig?

Som det ser ud nu, peger det hen imod en helt anden type folkeskole end den, vi i hvert fald vil have, med test på test på test, måske flere gange om ugen. Det ved vi jo ikke, fordi den konservative ordfører ikke er i stand til at give et mere præcist svar på, om det er en gang om ugen eller en gang om året eller en gang om måneden – eller en gang i timen.

Det er jo ikke helt uvæsentligt for diskussionen, så jeg håber på, at vi kan få et lidt mere præcist svar, og det vil også øge oplysningsniveauet her i salen, nu vi snakker om faglige færdigheder.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Pia Christmas-Møller og derefter fru Margrethe Vestager.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg kan altså ikke hidse mig op over fru Pernille Blach Hansens meget pauvre forsøg på at skabe dramatik omkring noget, der intet er i.

Vores uddannelsesordfører, fru Sjelle, har på intet tidspunkt og intetsteds krævet evalueringer en gang om ugen eller en gang i timen for den sags skyld. Det har hun ikke. Hun har krævet, at der bliver afsat tid til evaluering af de bindende mål for undervisningen.

Det er et forslag, som vi meget gerne vil bringe ind i forligskredsen, og vi håber, at vi kan tolke den socialdemokratiske ordførers indlæg sådan, at man gerne vil i dialog om ideen, bare der ikke bliver evaluering en gang i timen eller en gang om ugen. Se, så har vi straks opnået noget på nuværende tidspunkt i debatten, og det vil jeg gerne kvittere for.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Jeg synes ikke, man skal laste den konservative ordfører, fordi hun kan jo kun være inspireret af statsministeren, som i sin åbningstale sagde: Og derfor vil vi løbende vurdere, om der læres det, der skal læres.

Så hvis nogen opsiges folkeskoleforliget, er det altså Venstre og De Konservative, eller også er der nogen, der har lavet et barn på Socialdemokratiet, for det er tilsyneladende det, der er gangen i det. Derfor er mit spørgsmål til fru Pia Christmas-Møller: Hvordan forbindes de konservative værdier frihed og fantasi med det skolesyn, der her lægges for dagen?

Det Radikale Venstre går også meget stærkt ind for, at vi har en god historisk bevidsthed, ikke kun evnen til at kunne historien, men også evnen til kildekritik og kritik over for tolkning af historien. Det har på det seneste vist sig at være en særdeles god evne at have, når historien bliver udlagt endog særdeles kreativt i forhold til det, eksperterne er enige om.

Og det sidste er: Skulle De Konservative komme igennem med disse nationalt stillede test, hvad er så konsekvensen for børnene, hvis de ikke består dem?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Det sidste først: Hvis ikke de pågældende test falder ud til tilfredshed, jamen så har den pågældende skole et problem, og så må den tage fat om fagligheden på de konkrete klassetrin. Det kan ikke blive det enkelte barns problem. Det er ikke ideen. Det er ikke meningen.

Med hensyn til fru Margrethe Vestagers opfattelse af nødvendigheden af kildekritik og skepsis i forhold til den til enhver tid skrevne historie i det hele taget, er vi fuldstændig enige. Men forudsætningen for, at man kan være kritisk over for noget, er, at man overhovedet har en viden om noget, og den viden skal formidles i folkeskole, gymnasium and so forth. Faglighed før tværfaglighed. Viden før kritik.

Kl. 16.05

Vi vil ikke tilbage til den sorte skole, men vi ønsker en folkeskole, som giver os en mulighed for at viderebringe en viden om vores fælles fortid og vores fælles værdier og vores fælles arv. Det er en af de få institutioner, vi har tilfælles i dag. Det er en opgave at videreformidle den arv, vi har modtaget, og det skal selvfølgelig ske kritisk, åbent.

Vi ønsker ikke en terpeskole, det er ikke et spørgsmål om at kunne kongerækken udenad. Det er spørgsmålet om at kunne forbinde nogle historiske begivenheder, sætte dem i en sammenhæng, have en grundlæggende forståelse af, hvor det er, vi kommer fra, en grundlæggende forståelse af vores rødder, vores kulturarv. Det er forudsætningen for, at vi er rustet tilstrækkeligt til den internationale verden, som vi er en del af, uanset om vi vil eller ej.

(Kort bemærkning).

Margrethe Vestager (RV):

Den meget fine målsætning for historieundervisningen, som fru Pia Christmas-Møller giver udtryk for, tror jeg at vi i meget vid udstrækning vil være enige om. Det, som er interessant, er det pædagogiske redskab, som man fra konservativ side anviser til at nå dette gode mål, og det pædagogiske redskab, man anviser, er test.

Hvis man ser til udlandet, ser man, at det, der er effekten af test, er, at undervisningen retter sig mod at gennemføre disse test bedst muligt – og man er efter min mening meget, meget naiv, hvis man tror, det forholder sig anderledes – for man vil jo selvfølgelig gøre sit bedste, for at man kan bestå testen.

Men en test er kun et øjebliksbillede af, hvad der på noget tidspunkt kan foregå, og det er endog særdeles vanskeligt ved en multiple-choice-test at vurdere, om man kan det, som fru Pia Christmas-Møller på glimrende vis redegjorde for som målsætningen for historieundervisningen.

Derfor synes jeg måske, at der er brug for et lidt andet pædagogisk syn i forligskredsen end det, som her bliver stillet til skue. For det er en testskole, en eksamensskole, en udenadslærerskole, som vi bliver præsenteret for, og det synes jeg er ærgerligt, for jeg tror, vi er meget enige om målsætningen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Pia Christmas-Møller. Og når det svar er givet, er det fru Pia Kjærsgaard.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg er fuldstændig enig med fru Margrethe Vestager i, at en test primært er et øjebliksbillede. Men det kan være et vigtigt øjebliksbillede til pejling af, hvor man skal forbedre sig, og hvor man skal styrke indsatsen. Vi ønsker ikke bare multiple-choice-test, vi ønsker at modernisere

både prøve- og karaktersystemet. Det ligger faktisk også i det supplerende regeringsgrundlag, at det skal man sikre fra regeringens side i den kommende folketingsssamling. Det har vi faktisk lagt meget stor vægt på fra konservativ side.

Så det er ikke kun et spørgsmål om at sætte kryds ved 1, 2, ved ikke. Det handler om, at det er et supplement. Hvilken konkret faglig viden har eleverne? Hvilke metoder er eleverne blevet udstyret med? Hvilke muligheder har de for at kombinere den viden, de er udrustet med?

Folkeskolen skal kunne meget, det er meget store udfordringer, de skal håndtere, men vi skal være bedre til politisk at give de bedste rammer herfor.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg kunne godt tænke mig bare sådan i al fredssommelighed at få afklaret, om De Konservative stadig væk er bag folkeskoleforliget. Det har jeg undret mig lidt over.

Nu synes jeg faktisk, der er ved at udspinde sig en diskussion om meget specifikke emner omkring folkeskolen og ikke bare sådanne overordnede betragtninger, som statsministeren kom med i åbningstalen.

Vi kan da godt åbne forliget igen. Der er mange af de forslag, som fru Pia Christmas-Møller og fru Helle Sjelle er kommet med her i dag, som vi faktisk forsøgte at få gennemført, men hvor man sagde fra, også De Konservative, for man skulle finde et kompromis.

Fru Pia Christmas-Møller brugte udtrykket et folketingsflertals svigt over for skolebørnene. Det var ikke lige det indtryk, vi havde, da vi lavede folkeskoleforliget, det må jeg så sige.

Jeg vil da godt høre undervisningsministeren: Er døren på vid gab eller hvad? Så medvirker vi gerne, helt sikkert. Jeg synes, der breder sig noget forvirring fra De Konservatives side, jeg er i hvert fald forvirret. Står forliget ved magt eller hvad?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Ja, det gør det, sagt til fru Pia Kjærsgaard, forliget står ved magt. Men det er ethvert politisk partis ret at komme med gode ideer til forbedringer, og så må de øvrige parter i forligskredsen vurdere, om de vil være med eller ej.

Og jeg glæder mig meget over, at fru Pia Kjærsgaard har givet tilsagn om at være med til de ændringer, vi har foreslået i dag. Sådan for-

stod jeg indlægget før, det er jeg meget tilfreds med.

Kl. 16.10

Når fru Pia Kjærsgaard prøver sådan at skyde lidt uenighed ind imellem Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti på folkeskoleområdet, står jeg lidt uforstående over for det, for jeg fulgte faktisk de forhandlinger temmelig tæt, og mit klare indtryk var, at der var en meget, meget fin kommunikation og faktisk også koordination mellem Det Konservative Folkepartis uddannelsesordfører og Dansk Folkepartis uddannelsesordfører. Faktisk gjorde vi ganske meget for at få Dansk Folkeparti med i forliget, fordi vi netop delte synspunkter.

Så det der med, at vi løb fra noget af det, vi har sagt i dag, og sådan noget, tror jeg altså fru Pia Kjærsgaard lige skal konferere med sin uddannelsesordfører, for det er ikke rigtigt.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jamen jeg ville aldrig have rejst det, hvis ikke det var blevet rejst af De Konservative, overhovedet ikke. Nu gør jeg det så bare her i dag, og mit spørgsmål er: Bliver der indkaldt til nye forhandlinger, og skal vi diskutere det igen eller hvad? Det kan undervisningsministeren vel svare på.

Jeg ved ikke, om der er, men jeg fornemmer ikke, at der er stor uenighed imellem Dansk Folkeparti og De Konservative. Det, jeg bare undrer mig lidt over, er, om døren er åben igen. Skal vi til at forhandle igen eller hvad?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Det Konservative Folkeparti er kommet med nogle ideer til at forbedre folkeskoleforliget. Jeg er glad for, at Dansk Folkeparti tilslutter sig disse ideer. For 14 dage siden kom Socialdemokratiet med nogle ideer til forbedring af geografiundervisningen, og der er altså flere, der ønsker forbedring af folkeskoleforliget.

Jeg har noteret mig, at undervisningsministeren i Jyllands-Posten i dag synes, at vores forslag om evaluering af de bindende delmål er spændende, og at der skal forhandles om det. Det synes jeg er en rigtig god idé, men nu er det jo ikke mig, der er undervisningsminister. Derfor er jeg ikke herre over, hvornår der bliver indkaldt, men jeg går ud fra, at de mange gode ideer skal på bordet i god toneovre hos undervisningsministeren.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Fru Pia Christmas-Møllers ordførertale lød: flot, højt ambitionsniveau, tak til holdningspræget tale fra statsministeren. Men, vil jeg sige til fru Pia Christmas-Møller, det hænger ikke sammen, når regeringen er årsagen til, at der kan gives slagtilbud på spiritus i den samme uge, som Sundhedsstyrelsen kører sin uge 40-kampagne.

Hvorfor nedsætter regeringen spiritusafgiften uden at have noget som helst sundhedsmæssigt udspil, der kan modvirke det højere forbrug? Det er dårlig timing. Det er decideret tankeløst af regeringen, og det er i hvert fald ikke, som fru Pia Christmas-Møller gav udtryk for i sin ordførertale, sund fornuft og fremsyn.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Hr. Mogens Nørgård Pedersen ved jo godt, at afgiftsnedsættelserne på spiritus bl.a. er gennemført af hensyn til grænsehandelen. Så viser det sig i mellemtiden, at Tyskland er på vej til at sætte deres afgifter op, og det har da gjort indtryk på Det Konservative Folkeparti. Det vil jeg gerne sige, for det er ikke et sundhedspolitisk synspunkt, der har båret afgiftsnedsættelsen. Det har været hensynet til grænsehandelen.

Så er det heller ikke helt rigtigt, hvad hr. Nørgård Pedersen hævder, at vi ikke har nogen modgående forslag af sundhedspolitisk karakter. Faktisk prøver vi at hæve aldersgrænsen for salg af spiritus til børn og unge. Så der er initiativer, som prøver at forbedre den danske befolknings vaner på dette område, i særdeleshed de helt unges.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Der skal jo altså nogle stærkere initiativer til end at flytte en aldersgrænse. Hvordan hænger det i øvrigt sammen med, at alkoholikere landet over står på venteliste og må vente på at komme i behandling for deres misbrug?

Noget for noget, siger regeringen. Hvad med den mandlige alkoholiker, der har taget den store personlige beslutning at gå i behandling? Hvad mere skal han yde for at få den behandling? Eller skal han stå på venteliste så længe og vente på en behandlingsplads, at han måske falder i igen?

Kl. 16.15

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Pia Christmas-Møller. Og til anden runde har jeg noteret fru Line Barfod, hr. Holger K. Nielsen, hr. Frank Jensen og hr. Anders Samuelson. Det er dem, jeg har.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg tror ikke på, at der er den store sammenhæng imellem nogle kroners afgiftslettelse på spiritus og så udviklingen i antal alkoholikere. Det må jeg sige. Det er det ene.

Det andet, jeg gerne vil sige, er, at regeringen faktisk lægger op til en forøget indsats på alkoholområdet. Det Konservative Folkeparti lægger meget stor vægt på, at antallet af behandlingspladser bliver udvidet, for det er en svøbe for de familier, der bliver ramt af alkoholisme. Men den direkte kobling, som hr. Nørgård Pedersen gør gældende, mellem afgiftsnedsettelse og udvikling i antal alkoholikere tror jeg ikke rigtig på.

Og i øvrigt: Hvor vil hr. Pedersen finde pengene til foretagendet?

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Pia Christmas-Møller har talt en del om fakta og om, at man skal basere sig på viden osv. Jeg kunne godt tænke mig at høre, om det også gælder for politikere.

Under valgkampen blev der talt en del om stopurstyranni, og der blev sagt, at nu ville man virkelig gøre noget for de ældre og få stoppet stopurstyranniet. Der blev sat en halv milliard af, 500 mio. kr., som skulle gå til at forbedre hjemmehjælpen og gøre det bedre for de ældre.

500 mio. kr. er temmelig mange penge at sætte af, og derfor har vi været en del, der har interesseret os for, hvordan de penge så er blevet brugt. Tilbage i marts fik jeg et svar fra socialministeren, da jeg spurgte hende, hvordan pengene var blevet brugt, og hun sagde, at der endnu ikke var noget regnskab for 2002, men når det kom i maj måned i år, ville jeg få et svar på, hvordan pengene var blevet brugt.

Jeg spurgte igen i maj, og så fik jeg at vide, at nu var det pludselig ikke længere interessant. Derfor vil jeg gerne høre: Viden og fakta er det kun noget, skoleelever skal kende, mens politikere ikke skal vide, hvordan verden ser ud, og ikke have nogen fakta?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Det siger sig selv, at selvfølgelig skal vores diskussion bygge på viden og fakta og holdninger til, hvordan fremtiden skal se ud. I Det Konservative Folkeparti har vi den grundholdning, at frit valg faktisk er en god idé, men det er ikke nødvendigvis et selvstændigt succeskriterium, at de ældre vælger den private løsning.

Men forudsætningen for frit valg er jo, at der er noget at vælge imellem, og de kommuner, som har været fremme for nylig og hævde, at der ikke var nogen hos dem, der valgte den private hjemmehjælp, er rent faktisk kommuner, hvor man ikke havde godkendt nogen private firmaer. I hvert fald var der tale om, at tre af de pågældende kommuner, som optrådte i TV 2 Nyhederne, ikke havde godkendt nogen private udbydere, og så har man jo et problem. Så siger det ligesom sig selv, at de ældre ikke kunne vælge de private foretagender.

For os er det ikke et selvstændigt succeskriterium. Det er et succeskriterium, at der er en valgmulighed.

Og så vil jeg gerne understrege erstatningstimerne. Under den tidligere regering var det sådan i Københavns Kommune, at socialdemokraterne på Københavns Rådhus budgetterede med, at de ældre ikke fik den hjemmehjælp, de rent faktisk var blevet tildelt. Det er der lavet om på, og det er bl.a. finansieret af den halve milliard kroner.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Men hvis man gerne vil basere sig på fakta, ville det så ikke være rart at finde ud af, hvor stor en del af de 500 mio. kr., man har sat af, der så er gået til hjemmehjælp til de ældre, i stedet for at vi skal have forskellige tal?

Nu siger fru Pia Christmas-Møller, at det var nogle forkerte tal, der var i nyhederne i tv, og tidligere har socialministeren sagt, at Det Kommunale Kartels beregninger ikke var korrekte osv., men ministeren har gang på gang afvist selv at komme med nogen tal, har afvist at lave en stikprøveundersøgelse, har afvist at komme med nogen konkrete indvendinger til de beregninger, der er lagt frem.

Hvis ikke vi får noget at vide om, hvad de 500 mio. kr. er gået til, må vi jo tro på alt det, der kommer fra kommunerne, og næsten samtlige kommuner, man spørger, siger, at de ældre ikke har fået mere hjemmehjælp. Tværtimod har der

været nogle kommuner, der har været nødt til at skære ned på hjemmehjælpen.

I betragtning af at man for 500 mio. kr. ville have kunnet få mere hjemmehjælp til alle de ældre, der i dag modtager hjemmehjælp, så synes jeg altså, det er lidt sølle, at man ikke vil have viden om, hvad de egentlig er gået til, at man ikke tør få den beregning på, om der er kommet mere hjemmehjælp eller mindre hjemmehjælp ud af, at man har brugt 500 mio. kr. på bureaukrati for at få private firmaer ind.

Kl. 16.20

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Pia Christmas-Møller, og den næste bliver hr. Holger K. Nielsen.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Nu ved fru Barfod jo godt, at hjemmehjælpen er et kommunalt anliggende. Vi kan understøtte kommunernes håndtering af området fra regeringens side og fra Folketingets side, men det er et lokalt anliggende, og det vil jeg også foretrække at det fortsætter med at være.

Fru Line Barfod efterlyser konkret viden, og lad mig så her referere til et notat, jeg har fået fra socialministeren, som forholder sig til de kommuner, der blev nævnt i TV 2's indslag om frit valg den 5. oktober 2003.

Det drejer sig om Broager Kommune, hvor der er en socialdemokratisk borgmester, og der har ikke været nogen indberettede private firmaer. I Bramming Kommune, hvor vi har en Venstreborgmester, var der ingen indberettede. I Frederikshavn Kommune, hvor der er en socialdemokratisk borgmester, var der pr. 1. april 2003 indberetning om 1 privat. I Ryslinge Kommune med en Venstreborgmester er der ingen indberetning. I Ishøj Kommune med en socialdemokratisk borgmester er der ingen indberettede. I Ringsted Kommune med en socialdemokratisk borgmester er der pr. 1. januar 2003 1 kommunal, 5 private, og endelig var der i Vallensbæk Kommune med en konservativ borgmester 1 kommunal og 4 private pr. 1. januar 2003. Det er facts omkring den udsendelse fra TV 2.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Den her debat om folkeskolen er enormt interessant, og den går jo lige ind i kernen af de spændinger, der er i folkeskoleforliget. Derfor er det også interessant at få afklaret, hvad der egentlig

ligger i det forlig, og hvad fortolkningen af det er.

Vi er jo alle sammen enige i den beskrivelse, der kom fra den konservative ordfører, af nødvendigheden af historieundervisningen, vores historiske arv og af, at vi har noget at bygge på. Det er jo ikke det, det her drejer sig om. Det drejer sig om måden, hvorpå man får den viden.

Før stillede fru Margrethe Vestager et interessant spørgsmål om alle de her test. Nu kan jeg forstå, at det bare er sådan noget, som man har i forvejen, eller hvad det nu er. Men lad os nu gå ud fra, at Det Konservative Folkeparti mener, der skal ske en styrkelse af det med testene, og så bliver der spurgt: Hvad nu, hvis børnene ikke kan leve op til det?

Så kommer svaret, at det ikke bliver et problem for børnene, men for skolerne. Lad mig så spørge: Hvad skal der ske med skolerne, hvis de ikke kan leve op til det? Betyder det, at lærerne skal på tvungen efteruddannelse? Betyder det, at man tager tilskuddene fra dem? Hvad er repressalierne, hvis man ikke kan leve op til de her test?

Det er da meget vigtigt at få afklaret, hvad det skal bruges til. Man lægger op til, at der skal spildes en masse tid på en masse test, og så må Det Konservative Folkeparti da kunne svare på, hvad der skal ske, hvis børnene ikke kan leve op til testen.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Til hr. Holger K. Nielsen: De test, som vi taler om i forbindelse med vurderingen af, om de bindende delmål er nået, handler om en vurdering af, hvorvidt skolen har leveret den ydelse, som elever og forældre har krav på. Det handler ikke om, hvorvidt den enkelte elev kan rykke op fra den ene klasse til den anden. Det handler om, at forældre, elever, skoler og lærere får et indblik i, hvad situationen er rent fagligt, og så må man arbejde videre derfra. Længere er den ikke.

Man skal have et øjebliksbillede. Jeg tror, det var det, fru Margrethe Vestager sagde. Lige præcis, og så skal man operere ud fra det øjebliksbillede: styrke svaghederne, sørge for, at tingene bliver løftet, og at kvaliteten hele tiden bliver øget og styrket.

Det er ikke så svært at finde ud af. Det står meget tydeligt i »Vækst, Velfærd – Fornylse II«, regeringsgrundlaget, side 17:

»Inden udgangen af 2003 vil regeringen fremlægge et samlet oplæg til modernisering af præ-

ver, eksaminer og karakterer i det danske uddannelsessystem. Sigtet er, at der bliver mulighed for regelmæssigt at vurdere den enkelte elevs eller studerendes fremskridt i forhold til de opstillede faglige mål. Denne regelmæssige evaluering skal starte allerede i folkeskolens yngste årgange.«

Det er meget enkelt, og det er det, vi går ind for.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Den her debat er horribel. Det foregår da i øjeblikket. Jeg har en datter i børnehaveklasse. Jeg har en datter i 5. klasse. Jeg har haft børn i 9. og 10. klasse. Der er da test hele tiden. Lærerne følger da hele tiden med i, hvor børnene står. Der er forældresamtaler i skolen. Man kommer hen og får et skema, hvor lærerne har skrevet ned, hvad der er børnenes svage sider, og hvad der er deres stærke sider. Det sker da i øjeblikket.

Kl. 16.25

Det er, som om man giver et billede af, at folkeskolen ikke kontrollerer, hvad børnene lærer. Det gør de rent faktisk. Problemet ligger nogle helt andre steder omkring indlæring. Problemet er da ikke, at der mangler test. Det er da netop, at der mangler ressourcer, nogle steder mangler der også et samspil, der mangler måske også en bedre uddannelse af lærerne.

Der er mange problemer, men man skal ikke tro, de kan løses gennem nogle test, og så er Det Konservative Folkeparti ikke engang i stand til at forklare, hvad det nye i de her test er. Hvis det var ugentlige ensartede nationale test, var det noget nyt. Det må jeg indrømme. Nu kan jeg forstå, at det er det ikke alligevel; det er bare noget med, at man skal følge med. Jamen det gør man altså i øjeblikket.

Derfor må jeg sige, at den debat efterhånden er ude i det helt vilde, og det må kun skyldes, at De Konservative har en eller anden trang til at markere sig som det her centralistiske skoleparti, som Det Konservative Folkeparti er. Det er ikke vores politik. Vi mener, det er et dårligt pædagogisk princip, og vi er modstandere af det konservative skolesyn.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Det sidste er en besværgelse, jeg ikke kan gøre meget ved, men jeg synes, der er anledning til at lykønske hr. Holger K. Nielsen med, at han er så heldig at have sine børn i en skole, der rent fak-

tisk gør noget for at følge med i den faglige udvikling.

Når hr. Holger K. Nielsen nu så kraftigt betoner, at det allerede sker, i hvert fald i den virkelighed, han kommer fra, hvad er problemet så, når vi andre ønsker, at det skal gøre sig gældende over hele landet?

Det, vi har talt om, er ensartede test med regelmæssige mellemrum over hele landet af, hvordan det går med de bindende delmål på national basis. Det skal ikke nødvendigvis foregå på samme tid, men de må være ensartede, så man kan se, hvor står vi.

Vi har ikke på noget tidspunkt krævet, at det skulle ske ugentligt. Det har jeg sagt tre gange fra Folketingets talerstol. Det har vi ikke på noget tidspunkt hævdet. Vi har talt om regelmæssige test, og vi vil gerne diskutere det i forligskredsen.

Jeg kan ikke forstå, hvori problemet består, når hr. Holger K. Nielsen nu er så heldig at have nogle børn, der rent faktisk går i et skolesystem, oven i købet også et børnehaveklassesystem, hvor man meget jævnligt gennemfører test. Hvad er så problemet?

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg skal allerede nu oplyse, at vi regner med omkring kl. 18. at holde en pause på ca. 1 time.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg skal ikke blande mig i, hvad Det Konservative Folkeparti mener om test og skole. Det kunne aldrig falde mig ind. Jeg er uenig, dybt uenig, men det, jeg er bekymret for, er, hvis Det Konservative Folkeparti formår at ødelægge billedet af det forlig om folkeskolen, hvor vi er forligspartnere.

Det er fuldstændig utilstedeligt, at Det Konservative Folkeparti på den måde får skabt forvirring om, hvad det er, vi har aftalt i folkeskoleforliget – et forlig, som undervisningsministeren brugte ganske mange kræfter på at få i land og få så bredt som muligt. Det har vi sat pris på, fordi vi mener, det er vigtigt, at folkeskolen har en bred forligskreds bag sig.

Jeg synes, den konservative ordfører nu har fået skabt så meget forvirring om, hvad det er, regeringen vil på folkeskoleområdet og i forhold til prøvesystemet, også med henvisning til statsministerens åbningstale og det supplerende regeringsgrundlag, at det vil være godt for debatten, hvis undervisningsministeren nu fik sat den

sag på plads, hvilket forretningsordenen åbner mulighed for.

Hvad er det, der er muligt inden for den ramme af folkeskoleforliget, en del partier står bag?

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Jeg føler anledning til her undervejs i debatten at benytte lejligheden til at redegøre for, hvad det egentlig var, vi aftalte sidste år. Det er en aftale, som regeringen i øvrigt er utrolig glad for, en aftale, som er bakket op af et bredt flertal i Folketinget. Aftalen går på, at vi har fået styrket de faglige færdigheder i folkeskolen – en styrkelse, som var helt bydende nødvendig.

Umiddelbart efter at regeringen tiltrådte, kom endnu en international sammenlignelig undersøgelse, PISA-undersøgelsen, som viste, at de danske elever ikke klarer sig godt nok. De klarede sig middel i læsning, de klarede sig lidt bedre i matematik, og så dumpede de i naturfag. Det er uacceptabelt. PISA-undersøgelsen viste også, at op imod 20 pct. af eleverne i folkeskolen forlader folkeskolen uden brugbare læsefærdigheder.

Derfor var vi nødt til, og derfor var det regeringens mål at få styrket de faglige færdigheder i folkeskolen, og det lykkedes heldigvis. Det lykkedes som sagt med opslutning fra et bredt flertal i Folketinget. Det er regeringen meget glad for, og det er vi meget tilfredse med.

Kl. 16.30

En del af aftalen om styrkelsen af de faglige færdigheder går også på, at vi ønskede, at vi skulle have en mere fælles folkeskole. Vi skulle sikre, at man som forældre trygt skal kunne flytte sit barn fra en folkeskole i Haslev til en folkeskole i Hanstholm og være sikker på, at barnet har forudsætninger for at følge undervisningen på et givent klassetrin. Derfor indførte vi det, vi kalder bindende nationalt fastsatte trinmål. Det vil sige, at vi for udvalgte klassetrin nøje har beskrevet, hvad det forventes, eleverne kan i de forskellige fag.

Vi var også enige om, at vi skulle bruge den løbende evaluering til at sikre, at alle børn får mulighed for at nå de nationalt fastsatte trinmål. Det vil sige, at den løbende evaluering *skal* bruges. Det sker åbenbart på hr. Holger K. Nielsens børns skole, men det sker ikke på alle skoler. Den løbende evaluering *skal* bruges som et målrettet pædagogisk værktøj i tilrettelæggelsen af undervisningen, så vi sikrer, at alle børn får en undervisning, som sikrer, at de når de fastsatte

trinmål. Det er det, den løbende evaluering handler om.

Den løbende evaluering handler om, at vi fremover ikke vil acceptere, at op imod 20 pct. forlader folkeskolen uden at kunne læse. Hidtil har det været sådan, at det først er blevet opdaget, når barnet forlader folkeskolen, og så er det for sent, må jeg sige til hr. Holger K. Nielsen. Det er derfor, vi har lavet de nationalt fastsatte trinmål, og det er derfor, at vi nu vil sætte et øget fokus på brugen af den løbende evaluering, som foregår meget forskellig fra skole til skole.

Nogle steder tester man, nogle steder evaluerer man, nogle steder laver man multiple-choice og meget andet. Men det er meget forskelligt, og der skal vi have det systemiseret, og vi skal have det målrettet, sådan at den løbende evaluering er et værktøj i den pædagogiske tilrettelæggelse af undervisningen. Det er det, det handler om.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Jeg vil gerne sige undervisningsministeren mange tak for, at hun gjorde brug af den mulighed, som ligger i forretningsordenen til at redegøre for de faktiske vilkår i folkeskoleforliget. Det er jo sådan, at ministre jo faktisk har næsten ubegrænset taletid, mens vi andre har en begrænset på 1 minut.

Der vil jeg så bare til både hr. Holger K. Nielsen og til Socialdemokratiet, som jo er forligsdel-tager, citere fra Undervisningsministeriets offentliggørelse af det brede forlig om fornyelse af folkeskolen, hvor der står som punkt VI, Opfølgning, det er altså det, hr. Frank Jensens parti er med i. Der står:

»Partierne følger løbende aftalens implementering. Med henblik på at vurdere effekten af de forskellige initiativer gennemføres evalueringer, som forelægges for partierne. Undervisningsministeriet vil løbende følge aftalens udmøntning og fremlægge resultaterne for partierne.«

Så det er altså en del af aftalen, og derudover er det en del af regeringens supplerende regeringsgrundlag, at man vil modernisere prøver og karaktersystemet. Så enkelt er det.

Det Konservative Folkeparti har rent faktisk fået indflydelse på dansk folkeskolepolitik. Efter i 20 år at have advaret imod den gale kurs er kursen blevet rettet op. Det er vi overordentlig tilfredse med, og vi er også tilfredse med, at So-

cialdemokratiet gik med i aftalen. Jeg håber ikke, at man nu får kolde fødder.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Frank Jensen. Jeg vil lige gøre opmærksom på, at fordi ministeren er gået ind i debatten, så vil jeg åbne mulighed for, at en repræsentant for hvert parti kan få lov til at kommentere, hvad ministeren har sagt. Hr. Frank Jensen.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg vil igen ikke blande mig i Det Konservative Folkepartis skolepolitiske syn. Jeg er uenig i det, men det skal jo ikke forandre, at Det Konservative Folkeparti selv bestemmer, hvad man mener om skolen.

Det, vi ikke kan acceptere, er, hvis Det Konservative Folkeparti får skabt et forkert billede af det forlig, vi har. Jeg kan så sige, at ministerens besvarelse synes jeg var en korrekt beskrivelse af de bindende trinnål og det, at der jo i skolen er og altid har været det – også i den gamle folkeskolelov – en pligt til at foretage en løbende faglig evaluering af eleven. Det er der ikke ændret noget på.

Men jeg vil så igen advare den konservative ordfører ved at sige, at det, at vi evaluerer folkeskoleloven, har ikke en snus at gøre med, at der skal indføres et nyt prøvesystem i skolen. Jeg vil så endnu en gang spørge undervisningsministeren for at få det helt på det rene: Der er ikke lagt op til i forbindelse med evaluering af trinmålene, at der skal indføres et nyt nationalt multiple-choice-prøvesystem i den danske folkeskole? Så er det sat på plads, for jeg synes, at den konservative ordfører bliver ved med at få skabt forvirring om, hvad det er, Det Konservative Folkeparti har sagt ja til, da de indgik folkeskoleforliget.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Jeg har hr. Holger K. Nielsen. Jeg tror lige, vi tager dem, der har en kommentar, og så kan ministeren gå op. Ellers tror jeg, der går kludder i maskineriet.

Kl. 16.35

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Det er meget i forlængelse af hr. Frank Jensens indlæg. Alle, der har haft børn i skolen, ved jo, at der er skole-hjem-samtaler, og der sidder lærerne da med skemaer, som er fyldt ud, og man

skal selv bidrage til det, og det betyder, at der da hele tiden har foregået en evaluering af børnene i folkeskolen.

Det, som så kom op her, er, at man skal have noget ensartet i hele landet. Jamen hvorfor skal man dog det? Der er jo mange måder at bruge de her forskellige metoder på. Nogle lærere mener, at en måde er den bedste, andre en anden måde, andre igen en tredje måde. Hvorfor skal vi her i Folketinget sidde og bestemme, hvilken evalueringsmetode der er den bedste? Kunne man ikke overlade det til den enkelte lærer, til den enkelte skole, netop fordi der er så mange måder at gøre det her på, mange forskellige tilgange til det? Det er jo den form for centralisme, som byder os voldsomt imod, og derfor er vi også godt tilfredse med, at vi ikke skal til at forsvare De Konservative her.

Men jeg må tilstå, at det giver altså meget stor usikkerhed om det her folkeskoleforlig, når man hører, at De Konservative fører sig frem på den her måde, og jeg vil meget, meget advare imod, at den centralisme kommer ind generelt.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Vi vil gerne knytte os til de sidste talere, der udtrykker en holdning om, at det er fuldstændig forvirrende, hvad der er gældende.

Altså uanset at vi i forhandlingerne om et folkeskoleforlig har forfægtet nogle af de samme tanker, som kommer til udtryk fra De Konservative, så er det jo en kendsgerning, at der nu er skabt fuldstændig forvirring om, hvad der sker på folkeskoleområdet, og det er uacceptabelt.

Ministeren har været oppe og fair og ordentligt redegøre for, hvad indholdet af forliget er, men det, ministeren så ikke svarede på, var, om regeringen nu inviterer til nye forhandlinger, altså genåbner forliget og forsøger at få en ny tekst igennem. Det er da interessant for os. Altså jeg mener, det er jo fint nok at skulle være støtteparti, men det er rart nok at vide, hvad man er støtteparti for. Er vi støtteparti for Venstre og De Konservative, for regeringen som helhed eller hvad? Det savner vi et svar på. Ellers så er det jo noget mærkeligt siksak, vi er udsat for på folkeskoleområdet, hvis ikke vi kan få nogle klare svar på det her i dag.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det er lige før, jeg ønsker Socialdemokratiet til lykke.

PISA-undersøgelsen viste jo også, at tosprogede børn vejer meget tungt i den gruppe af unge, som ikke læser godt nok ved 15-års-alderen, men det er en anden diskussion, og det var kun for at nuancere det.

Men hvorfra ved ministeren, at der ikke evalueres løbende i den danske folkeskole? Hvad er det for en undersøgelse, der dokumenterer, at der er et problem, at lærerne i dag ikke lever op til § 13, tror jeg det er, i folkeskoleloven, der taler om den løbende evaluering? Det vil jeg gerne vide.

Det andet spørgsmål: Fremgik det ikke af bemærkningerne til lovforslaget om folkeskolen, der implementerede forliget, at man ikke med aftalen lagde op til, at der skulle indføres nye prøver eller mere prøve og test i folkeskolen? Sådan husker jeg bemærkningerne.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det fru Pia Christmas-Møller og derefter kommer ministeren ind. Jamen det går alt sammen efter bogen.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Nu kan hr. Kristian Thulesen Dahl måske have en sådan pressemedietaktisk grund til at formulere sig, som han har gjort. Det skal jeg ikke kloge i, men jeg vil bare en gang til referere til, hvad der rent faktisk står i aftaleteksten omkring folkeskoleforliget, nemlig: Partierne følger løbende aftalens implementering. Med henblik på at vurdere effekten af de forskellige initiativer gennemføres evalueringer, som forelægges for partierne. Undervisningsministeriet vil løbende følge aftalens udmøntning og fremlægge resultaterne for partierne.

Det vil sige, der er lagt op til, at der er aftalt løbende møder og kontakter mellem ministeriet, regeringen og forligspartierne. Her har vi noteret os, at Socialdemokratiet har nogle ønsker til forbedringer, vi har lagt nogle ønsker frem i dag, og jeg har noteret mig, at undervisningsministeren til Jyllands-Posten siger, at hun ser frem til at drøfte vores forslag, og at der skal være en løbende evaluering af, om eleverne opnår de færdigheder, vi har fastsat. Det kan være multiple-choice, men det kan også være andre former for evaluering som diktat eller matematikprøver. Ministeren vil inden årets udgang komme med sit oplæg til evaluering og prøver i folkeskolen.

Det er da meget klart. Hvor er forvirringen henne, må jeg spørge hr. Thulesen Dahl. Jeg for-

står det ikke rigtigt. Når vi nu i øvrigt er enige, skulle vi så ikke droppe den gensidige taktiske manøvre?

Kl. 16.40

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Så er det undervisningsministeren, og derefter går vi videre til hr. Anders Samuelsen med en kort bemærkning til fru Pia Christmas-Møller.

Undervisningsministeren (Ulla Tørnæs):

Der var et par konkrete spørgsmål rettet til mig.

Hr. Frank Jensen spørger, om der vil blive indført nationalt fastsatte multiple-choice-test, og om det ville være i overensstemmelse med den folkeskoleaftale, som vi indgik sidste år. Dertil kan jeg svare: Nej, det ville ikke være i overensstemmelse med den aftale, som vi indgik sidste år, og derfor er der ikke lagt op til, at det vil blive indført.

Det er for så vidt også et svar til hr. Kristian Thulesen Dahl, for hr. Kristian Thulesen Dahl spørger, om regeringen har til hensigt at åbne forliget. Da det her var noget, der specifikt blev diskuteret for et år siden, men blev afvist, så finder jeg det ikke politisk særlig hensigtsmæssigt at åbne forliget med henblik på lige præcis at diskutere denne her del. Der kan være andre dele af folkeskoleaftalen, som vi kan være enige om måske skal ses efter i sømmene, men lige præcis det her forholdt vi os faktisk meget konkret til for blot et år siden. Derfor ser jeg ikke det store zweck i at rejse en fornyet debat på det område. Jeg tror ikke, partierne har skiftet positioner, siden vi drøftede det for et år siden.

Så spørger hr. Holger K. Nielsen, hvad det så er for evalueringer, der vil være de bedste. Jamen det skal jeg bestemt ikke gøre mig til dommer over. Det vil være sådan, at skolen, lærerne skal forpligtes på at gennemføre den løbende evaluering for at sikre, at undervisningen fører til, at børnene når de nationalt fastsatte trinmål. Men hvordan man konkret evaluerer, om det er gennem en multiple-choice-test, hvis man finder, det er det, der er egnet til den undervisning, man har lavet, eller det er en almindelig prøve, en diktat, en matematikprøve, eller hvad det måtte være, må selvfølgelig bero på en vurdering i den konkrete undervisningssituation. Jeg er for så vidt helt enig med hr. Holger K. Nielsen i, at det ikke er en opgave for Folketinget at varetage.

Så synes jeg i øvrigt, at den omsorg, hr. Holger K. Nielsen viser over for den folkeskoleaftale-

le, som SF jo besluttede sig for ikke at være en del af, er rørende. Men lad det nu være.

Jeg tror i øvrigt, at jeg allerede har svaret på fru Marianne Jelveds spørgsmål, idet fru Marianne Jelved henviste til bemærkningerne til selve lovforslaget, hvor der ganske rigtigt står, at der ikke er lagt op til, at der indføres nationale test, jf. det, jeg svarede hr. Frank Jensen.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Anders Samuelson til fru Pia Christmas-Møller.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelson (RV):

Jeg må sige, at som radikal bliver man efter denne her debat mere og mere bekræftet i, at det var en rigtig god idé ikke at være med i det forlig, som vi selvfølgelig med beklagelse må sige, at Socialdemokratiet gik med i. Det er helt tydeligt, at det er en glidebane, man har begivet sig ud på, og det synes jeg er beklageligt. Jeg beklager egentlig på Socialdemokratiets vegne den usikkerhed, som De Konservative med deres indlæg har skabt.

Jeg kunne godt tænke mig at dreje et andet sted hen, nemlig Velfærdskommissionen, der blev nedsat. Hvordan forholder De Konservative sig til anbefalinger fra Velfærdskommissionen, når den på et tidspunkt barsler? Altså vi har hørt fra Venstre tidligere i dag, at de godt vil være åbne over for at lave om på efterlønnen, eventuelt fjerne efterlønnen eller i hvert fald reformere den, hvis det bliver anbefalet, men Venstre vil på den anden side overhovedet ikke have noget at gøre med at rokke ved skattestoppet. Har De Konservative det på fuldstændig samme måde, at skattestoppet står man last og brast om, og det gør man fra nu af og til evig tid, på samme måde som Venstre står for det? Jeg har tidligere hørt konservative have en lidt anden synsvinkel. Det kunne jeg godt tænke mig at få bekræftet.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Selv om det ikke er helt fint at sige det, så kan jeg ikke lade være med at udtrykke en vis betryggelse ved, at Det Radikale Venstre er tilfreds med ikke at være med i folkeskoleforliget. Det borger alligevel lidt for kvaliteten.

Nå, men til det egentlige spørgsmål:

Det Konservative Folkeparti er fuldstændig åben og fordomsfri over for Velfærdskommissi-

onens anbefalinger. Vi har faktisk stået bag det projekt. Vi har stået bag det ønske, som nu er blevet omsat til praksis, nemlig at få sat fokus på behovet for velfærdsreformer. Vi er overbeviste om, at der er behov for reformer for at sikre vores velfærd om 5, 10 og 15 år. Vi er kommet med vores bud; vi har klart lagt forslag frem omkring efterlønnen. Vi mener, at rettidig omhu indebærer, at ændringer i velfærdsfunktioner som pensionsordninger og lignende skal varsles i meget, meget god tid for derved at få mindst indvirkning på menneskers dagligdag. Det står vi ved.

Kl. 16.45

Med hensyn til skattestoppet er det ikke nogen hemmelighed, at Det Konservative Folkeparti vil have skattelettelse, og derfor ser vi skattestoppet som et meget fint element i en ny skattepolitik. Men definitionen af skattestoppet, som vi kender det i dag, er ikke evighedsholdbar. Det siger sig selv, fordi det historisk er tilfældigt, om en skat har været procentbelagt eller kronebelagt, men fremskriver man tallene ud i fremtiden, så vil det give en forvriddning af opkrævningssystemet. Så definitionen er til diskussion, men målet om skattelettelse er ikke til diskussion.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelson (RV):

Jeg takker for den meget klare udmelding fra De Konservative. Den havde jeg egentlig også kunnet ønske mig, at man havde haft fra Venstres side, for den tilgang som De Konservative har til Velfærdskommissionen, synes jeg er en fuldstændig fair og rimelig tilgang, nemlig at man vil lade sig inspirere, man vil lytte til, hvad der bliver sagt fra Velfærdskommissionen. Man vil ikke indtage den stilling, som Venstre tilsyneladende har valgt at tage med på forhånd at sige, at der er nogle anbefalinger, man overhovedet ikke agter at rette sig efter. Hvad skal man så med en Velfærdskommission?

Derfor kunne jeg godt tænke mig at høre, hvad den konservative ordfører har tænkt sig at gøre i forhold til sin regeringspartner, som har indtaget den mærkværdige holdning til den kommission, som man selv har nedsat, at man ikke agter at lytte til anbefalinger fra kommissionen, hvis man f.eks. anbefaler ud fra fuldstændig de samme begrundelser, som den konservative ordfører meget, meget rigtigt kom frem med, at det skattestop selvfølgelig må ophæves, for at man kan komme videre og få en markant skattereform.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Fru Pia Christmas-Møller. Og derefter hr. Mogens Nørgård Pedersen som den sidste, jeg har noteret.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Nu vil jeg nødig risikere at begå hybris – udvise overmod, men hvis man kan lære af erfaringerne, så lover det ikke så tosset for fremtiden. Lad mig sige det på den måde. Vi stod gennem en årække ganske alene med vores krav om en forvaltningsreform med nedlæggelse af amterne. De store borgmestertpartier, Socialdemokratiet og Venstre, har været i bevægelse, lad os sige det på den måde. Vi har fået nedsat en Strukturkommission, og statsministerens bedyrede jo forleden i sin åbningstale, at der vil ske noget politisk efter december måned, hvor vi forventer, at strukturkommissionen vil barsle. Der er en parathed til at skære igennem politisk, en parathed, som Det Konservative Folkeparti gerne tager sin del af æren for overhovedet er kommet frem.

På samme måde med skattelettelser på personskattesiden, der var vi meget alene for to år siden. Nu er det en kendsgerning pr. 1. januar. De store partier forsvor, at det nogen sinde skulle ske, men nu er det en realitet.

På samme måde er jeg meget tryk ved, at Velfærdskommissionens anbefalinger, behovet for velforberejdede og rettidige reformer vil vinde tilslutning hos et flertal her i Folketinget. Jeg er tryk ved et samarbejde med Venstre. Vi har den indflydelse, vi kan gøre krav på og lidt til. Det er ikke så tosset.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Ja, det er godt nok ved at være længe siden nu i første runde her, men jeg er nødt til lige at gribe fat igen i den med alkoholbehandlingen. Hvor skal pengene komme fra? Nu er det faktisk sådan, at det ikke er Kristeligt Folkeparti, der har sat pengene over styr ved at nedsætte afgiften på spiritus.

Derudover er det faktisk sådan, at vi i vores finanslovsforslag har finansieret indsatsen over for alkoholikere, og vores finanslovsforslag hænger som sædvanlig sammen. Det er ikke sikkert, det hænger sammen på snævre områder, men totalt set hænger det faktisk sammen. Og det er da naivt at tro, når spiritussalget fordobles eller tredobles, at det så ikke får nogen indvirkning

på mennesker, som tager skade, ikke af at drikke, men af at drikke alt for meget.

Men det kan være Det Konservative Folkeparti vil være sammen med Kristeligt Folkeparti om at lave en behandlingsgaranti for alkoholikere. Det vil jeg gerne have at vide.

Kl. 16.50

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

I det omfang påstanden om en tredobling af spiritussalget kommer til at holde, så vil en meget stor del af årsagen jo være, at vi vil få en stor del af grænsehandelen tilbage til danske butikker. Det er ikke et entydigt udtryk for et merforbrug.

Det ændrer ikke på, at vi har alkoholproblemer i Danmark, vi har misbrugsproblemer, og der er et regulært behov for at styrke indsatsen på området. Det er vi i Det Konservative Folkeparti parat til at tage hånd om, og jeg håber på, at Kristeligt Folkeparti vil indgå i et konstruktivt samarbejde om at finansiere det ædle formål. Vi er nemlig enige i hensigten, og vi vil meget gerne kunne bevæge os så langt, at vi også kan få en egentlig behandlingsgaranti for såvel alkoholmisbrugere som stofmisbrugere. Men lad os sætte os sammen og finde en finansiering, lægge en plan.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Holger K. Nielsen som ordfører.

Holger K. Nielsen (SF):

Da statsministeren blæste til kulturkamp og værdikamp, så var vi rent ud sagt nogle, der undrede os, for det, vi blev vidne til, var jo i første række et sindsoprivende opgør med fortiden.

Det var lidt svært helt at få klarhed over, hvad der egentlig skulle gøres op med, for der blev jo skudt vildt til alle sider. Der blev fægtet vildt med armene: Venstrefløjen i 1970'erne, kulturradikalismen, samarbejdspolitikken under besættelsen, Klaus Rifbjerg, Gyldendal, Danmarks Radio, Politiken, ja der var stort set ikke det, man ikke kunne komme i tanke om.

Jeg kom flere gange til at tænke på, om statsministeren og hans kampfæller beskrev det danske samfund. Var det Danmark, de tænkte på, når de kom med de her beskrivelser? Men det var det. Vi måtte få det indtryk, at den borgerlige regering ville gøre op med et venstreorienteret diktatur, som skulle have hersket i vores fædreland.

Når man hørte på kombattanterne, så måtte man uvægerlig få det indtryk, at det var umuligt for andre end de venstreorienterede at komme til orde i medierne i 1970'erne. Jeg må tilstå, at jeg ofte måtte tage mig til hovedet og spørge mig selv: Jamen lever de folk på månen, eller mener de selv, at de beskriver den danske virkelighed? Og har de da overhovedet ikke noget fremadrettet?

Heldigvis er befolkningen klogere end som så, og adskillige meningsmålinger har kunnet beskrive, at de færreste uden for Christiansborg har kunnet genkende sig selv i det billede, der er blevet beskrevet.

Nu er statsministeren, som det vides, meget optaget af meningsmålinger, det er primært det, der styrer hans politik, og det var jo også derfor forventeligt, at han ville trække i land. Og ganske rigtigt. Vi så forleden dag et tilbagetog, der ikke er set magen til siden tilbagetoget fra Dybbøl Skanse i 1864.

Åbningstalen indeholdt ikke ét ord om det, der har optaget statsministeren og hans kombattanter de sidste måneder. I stedet fik vi en moralprædiken, brygget over formlen noget for noget. Helt ærligt, hvem kan være uenig i det? Det var jo det, vi lærte i vores barndom. Det er det, vi lærer vore børn, og det er såmænd også det, vore børn lærer i skolen.

Naturligvis skal vi have noget for noget. Men så skal det vel også være med konsekvens, for nu at bruge et af de yndlingsudtryk, som statsministeren excellerer i. Så må princippet jo også udstrækkes til andre områder, f.eks. til virksomhederne. Hvorfor pålægges virksomhederne ikke et socialt ansvar i forhold til arbejdsløsheden og integration af flygtninge og indvandrere? Hvorfor har regeringen givet erhvervslivet skattelettelser i stedet for at sørge for, at alle betaler skat? Ville det ikke være noget for noget?

Hvorfor skal virksomhederne ikke pålægges at sikre et ordentligt arbejdsmiljø i stedet for at køre friløb? Ville det ikke være noget for noget? Hvorfor har regeringen konsekvent skåret ned på skattekontrollen og Arbejdstilsynet, som jo netop kunne sikre noget for noget på de områder?

Og – ærlig talt – burde princippet om noget for noget ikke gælde regeringen selv? For nu at være helt ærlig så kører den jo efter princippet noget for intet. Børnene skal lærer noget mere – javel; men det stemmer jo ikke overens med det faktum, at kommunerne skærer ned på folkeskolen, og amterne skærer ned på gymnasiet.

Kl. 16.55

Det er fuldstændig rigtigt, som vi også har været inde på tidligere i dag, at det ikke *kun* handler om penge, men det handler altså *også* om penge. Hvordan kan man forvente, at børnene kan lære geografi, når de landkort, der findes på skolerne, enten er gennemhullede og slidte eller fra før Murens fald? Hvordan kan man forvente, at de lærer mere, når de sidder i nedslidte skoler med ældgamle lærebøger, fordi skolerne ikke har råd til at købe nyt? Hvordan kan man forvente, at gymnasieeleverne skal lære mere, når der puttes 31 ind i hver klasse, fordi kommuneaftalerne er så elendige, at kommuner og amter er tvunget ud i voldsomme nedskæringer?

Jeg vil godt give ros til statsministeren på et enkelt punkt, og det er for at tage det her emne op at give prioritet til børn og unge og ikke mindst folkeskolen, og vi har haft en udmærket debat her i dag, som jeg håber kan fortsætte. Men så må han også kigge ud ad vinduet og tage udgangspunkt i den faktiske virkelighed i folkeskolen i stedet for at bygge på det sortsyn og den pessimisme og den skæve analyse af virkeligheden, som statsministeren gjorde.

Vi vil i SF gerne tage udfordringen op. Folkeskolens fremtid er et af de allervigtigste områder for os politikere, og jeg er glad for, at statsministeren har taget imod tilbuddet fra Danmarks Lærerforening om at tage ud og se på skoler. Jeg tager gerne med, tager gerne diskussioner med statsministeren omkring folkeskolens fremtid, for det er et vigtigt emne at få en folkelig diskussion af.

Jeg er fuldstændig enig med dem, der siger, at det i høj grad er folkeskolen, der skal sikre sammenhængskraften i vores samfund. Det er en vigtig kulturbærende institution, og derfor skal den have en meget høj prioritet. Men så skal det også være med andet end vindfrikadeller, så skal det være med andet end mundsvejr. Så skal der også være kontant politik bag.

Regeringen gør et stort nummer ud af, at den har anlagt en ny strategi til at bryde den negative sociale arv, og at den især vil satse på daginstitutioner og skoler. Det udgangspunkt er vi fuldstændig enige i. Det her handler ikke bare om overførsel af penge, det handler om at give reelle muligheder for de børn, der ellers kommer i klemme. Det drejer sig om, at de får en ordentlig uddannelse i skolen, at de får en ordentlig udvikling i deres daginstitutioner.

Men igen: Hvordan stemmer det her overens med, at der konsekvent skæres ned på de områder i kommunerne – på daginstitutionerne, i forhold til børnepasningen, i folkeskolen, i gymnasierne, i amterne? Det hænger ikke sammen nogen steder, og hvis ellers det her skal have nogen mening, så bliver det nødvendigt, at vi gør noget mere.

Børnehavebørnene lever som burbørn. Der er en larm, når man kommer til en daginstitution. Når det blev sagt tidligere af hr. Jens Rohde, at pædagogerne ikke tager børnene ud, så er det ikke min erfaring, af den enkle grund, at det er uudholdeligt at have børnene inden døre. Og erfaringen er, at man faktisk er nødt til at tage børnene ud, fordi der er meget dårlige fysiske rammer. Og hvis man så på det arbejdsmiljø, som børnene må leve under, hvis børnene skulle have den arbejdsmiljølov, som de voksne har, så ville der straks ske en masse. Det kunne måske være næste skridt.

Som det også fremgår af den rapport, der er kommet fra Rådet for Socialt Udsatte, så er der sket en forringelse for de dårligst stillede, som hr. Søvnald har været inde på tidligere i dag, og det rammer jo i særlig grad børnene. Gælder noget for noget der?

Gælder det også i forhold til de arbejdsløse? Næh, her er regeringen ligeglad, den læner sig tilbage. Man kan se, at arbejdsløsheden stiger, flere og flere bliver ramt af den, flere og flere børn må opleve, at deres far eller mor bliver arbejdsløs. Den læner sig tilbage og gør ikke noget.

Den besværer sig over de internationale konjunkturer. Javist, det betyder da meget, men det fritager da ikke regeringen for et ansvar, for at håndtere den nye internationale konjunktur. Det er jo netop der, vores kritik kommer ind, for så meget desto vigtigere er det jo, at man gør noget i forhold til arbejdsløsheden, når nu de internationale konjunkturer er så dårlige, som de er.

Det er også noget for intet i forhold til Irakkriegen. For første gang er Danmark gået med i en offensiv krig imod et andet land, og det har vist sig, at begrundelserne for krigen ikke holder vand. Der er ikke fundet masseødelæggelsesvåben. Der var ingen sammenhæng mellem Saddam Hussein og den internationale terrorisme. Der er i USA og Storbritannien fusket med argumenterne.

Den danske beslutning var affødt af beslutningerne i USA og Storbritannien, hvad der også kom til udtryk i det beslutningsforslag, der

blev vedtaget. Det var de samme argumenter om masseødelæggelsesvåben, der var argumenterne her i Danmark. Jamen har den danske befolkning så ikke krav på en debat om grundlaget? Er det virkelig demokratisk forsvarligt, at vi går i krig imod et andet land, og så kan vi ikke få en diskussion om, hvorvidt grundlaget holder?

Kl. 17.00

Det at gå i krig er noget andet end at vedtage en finanslov eller en skattereform. Det er den alvorligste beslutning, en regering kan tage. Det er første gang i flere hundrede år, at det her land er i krig mod et andet land. Det viser sig, at grundlaget for krigen er uholdbart. Det har man taget en debat om i Storbritannien, man har taget en debat om det i USA, man har taget en debat om det i Australien. Den diskussion foregår andre steder. I det her land nægter et snævert folketingsflertal at få den her debat.

I Det Udenrigspolitiske Nævn i går forsøgte et stort mindretal at få en høring iværksat her i Danmark. Et lille flertal bestående af De Konservative, Venstre og Dansk Folkeparti afviste muligheden for, at vi kunne få en demokratisk diskussion af den danske krigsdeltagelse.

Det er jo klart nok, at man kan bruge sit flertal, det gør vi, når vi vedtager lovforslag her i Folketinget, men er det klogt, at et lille flertal ved en så epokegørende beslutning, som det var, at vi gik med i krigen mod Irak, en så vigtig beslutning, en så historisk beslutning, nægter, at vi får en demokratisk diskussion af beslutningsgrundlaget for den krig? Jeg mener, det er uansvarligt, jeg mener, det er en demokratisk skandale, og jeg vil meget opfordre det flertal til at tænke sig om en ekstra gang.

I SF deltager vi gerne i værdidebatten, ja, vi er faktisk meget glade for at snakke værdier frem for kold økonomi, men vi har svært ved at se meningen, hvis det foregår fuldstændig ud i den blå luft, uden at der er tilknyttet konkret politik, hvilket altså også indbefatter penge. Modsat regeringen prioriterer vi mennesker højere end penge, modsat regeringen er vi optaget af at skabe stærke fællesskaber; det her samfund skal hænge sammen.

Vi vil derfor ikke acceptere, at omkring 500.000 mennesker er stødt uden for arbejdsmarkedet. Vi vil ikke acceptere, at vores miljøpolitik undermineres af hensyn til privatøkonomiske interesser. Vi vil ikke acceptere, at svinefarmene kan brede sig, for os er mennesker vigtigere end svin. Skoven skal være et fælles gode for os alle, ligesom strandene skal være det. Vi vil

ikke have profitinteresser ind i fællesskabets opgaver.

Det skal være behovene og ikke pengepungen, der bestemmer kvaliteten af daginstitutioner og sygehuse. Vi er stik imod regeringens forslag om at privatisere daginstitutionerne. Det er ikke profitøkonomi, det er ikke private økonomiske interesser, men det er kvalitet, kvalitet for børnene, der er brug for i deres hverdag.

Vi finder det direkte uanstændigt, når regeringen sænker afgifterne på cigaretter og spiritus, vel vidende at det vil skabe flere alkoholikere og flere dødsfald på grund af rygning. Igen er argumentet penge. Vi er nødt til det af hensyn til økonomien, siger regeringen. Vi ved bare, at konsekvensen er, at flere unge begynder at drikke mere. Vi ved det, det fremgår entydigt af regeringens egne beregninger, at sådan er det. Vi ved, det vil give afledte udgifter i sundhedsvæsenet på grund af alkoholskader, på grund af rygeskader. Vi ved det, alligevel prioriterer regeringen snævre økonomiske interesser defineret af grænsehandelen frem for sundhedspolitikken i det her land.

Modsat regeringen vil vi styrke den kollektive trafik. Det er igen et spørgsmål om fællesskab, om stærke fællesskaber. Der er faktisk mennesker, der ikke har råd til at købe en bil, som er afhængige af den kollektive trafik. Jeg synes, det er urimeligt, at deres muligheder for at blive transporteret skal forringes. Det er ikke mindst mange ældre mennesker, der på den måde får forringet deres muligheder for at blive transporteret på grund af de meget voldsomme takststigninger, der finder sted ude omkring.

For de mennesker, der har en valgmulighed, bliver konsekvensen, at flere vil tage deres bil på arbejde. Det kan man selvfølgerig mene er en god ting, det tror jeg i og for sig at de borgerlige partier mener det er. Men jeg synes, man skulle se på det trafikkaos, der er i byerne i øjeblikket, se på København, hvor selv bilisterne er generet af, at der er et kæmpe trafikkaos, se, hvordan forureningen stiger, se, hvordan der er kaos rundtomkring.

KL 17.05

Vi vil ikke privatisere den almene boligsektor. Vi går ind for fællesskab. Det er et vigtigt værdigrundlag for os. Regeringens politik skaber større sociale skel, og det bliver vanskeligere for de mennesker, der ikke har penge, at få en bolig. Er det rimeligt? Vi mener det ikke. Det bliver endnu vanskeligere for unge mennesker at komme ind på boligmarkedet. Er det rimeligt? Vi mener

det ikke. Derfor er det et ideologisk forslag fra regeringen, men vi er imod det, vi vil fællesskabet.

Modsat regeringen prioriterer vi fremtiden. Det er derfor bydende nødvendigt at lægge større vægt på børnenes vilkår. Regeringen og Dansk Folkeparti er mere optaget af de ældre. Der er ældre, der har det skidt, men der er også ældre, der har det godt. Derfor synes vi, man nu generelt skulle se på, hvordan børnene har det og børnefamilierne prioriteres.

Vi tager kampen mod den sociale arv alvorligt, er villige til at prioritere spørgsmålet. Det drejer sig om kvaliteten i daginstitutionerne. Vi skal ikke have centralistiske læseplaner til de små, men derimod mulighed for omsorg for det enkelte barn. Det kræver ressourcer, javel, men så skal de findes.

Vi skal have en folkeskole, der er tidssvarende, og som giver mulighed for, at man kan tage sig af det enkelte barn. Det gør man ikke gennem en centralistisk folkeskole med centralistiske læseplaner, med centralistiske test, og hvad man ellers kan finde på i det borgerlige Danmark.

Regeringens politik med centralisme lever ikke op til det krav, tværtimod risikerer man en terpe- og standardundervisning, som vi kendte det i 1950'erne. Vi hørte statsministeren i tv-krydsilden i tirsdags, hvor han sagde, at han ikke ønskede sig en tilbagevenden til hans egen skoletid. Men helt ærligt, hvad vil han så? Hvad er det så, han vil?

Hvori består forskellen mellem den tids undervisning og så det, han selv gør sig til talsmand for nu? Hvad er det, han vil? Er det ikke en tilbagevenden til 1950'erne? Hvis det ikke er det, så lad os få mere konkret at vide, hvad det er, regeringen vil med folkeskolen.

Statsministeren gør meget ud af, at børnene ikke bare skal sidde i rundkreds. Javel, det er vi mange, der faktisk går ind for at de ikke skal, men jeg skal hilse og sige, at det gør de altså heller ikke.

I TV-avisen for nylig havde man interviewet en række skolebørn, og man spurgte, om de kunne genkende det billede, der blev tegnet af statsministeren. Det var der ingen, der kunne. Naturligvis ikke, det er ikke sådan. Kig ud ad vinduet, hr. statsminister. Se på virkeligheden, som den er, i stedet for at bygge regeringens politik på et vrangbillede, som ikke har noget med virkeligheden at gøre.

Børnene lærer noget, de kunne lære mere. Javel, men vi vil begå en fundamental fejltagelse, hvis vi tror, at det kan ske gennem centralistiske læseplaner, centralistisk terpeundervisning, centralistiske test, og som sagt vil vi også begå en kolossal fejltagelse, hvis det bliver på bekostning af evnen til at samarbejde og sociale kompetencer.

Vi kan ikke bruge de pædagogiske principper fra statsministerens barndom til udfordringerne i det 21. århundrede. Det kan vi ikke. Vi er nødt til at se fremtidsrettet på det. Det, der er brug for i det 21. århundrede, er noget andet end det, der var brug for i 1950'erne.

Det betyder ikke, at vi ikke skal kunne noget. Selvfølgelig skal vi det, men der er også andre udfordringer, som en moderne pædagogik må forholde sig til. Der eksisterer, og det her er noget meget jordnært, en tæt sammenhæng mellem evnen til at lære og så den kost, man får. Også her er der social slagside.

Vi mener, det er vigtigt, at man går over til, at alle børn får mindst et måltid varm, nærende mad i skolen og i børnehaven. I Finland og Sverige har man erfaringer med det. Det er faktisk en forudsætning for, at man får et bedre skolemiljø, at man får en bedre undervisning i skolerne.

Regeringen er i gang med et rendyrket generationstyveri. Den vil hellere sænke skatterne end høvle af på gælden til fremtidens generationer. Den giver A.P. Møller hals- og håndret over olieressourcerne i Nordsøen i så lang en tidsperiode, at det begrænser mulighederne for vores børn og børnebørn. Den overtrækker naturens kassekredit med en kortsigtet og uansvarlig miljøpolitik. Den ruster ikke vore børn og børnebørn til fremtiden gennem en fremsynet uddannelsespolitik.

Modsat regeringen tager vi det alvorligt, at arbejdsløsheden er begyndt at stige igen. Arbejdsløsheden er ikke et problem for den enkelte, men et fællesskabsproblem. Vi har alle et ansvar for, at der er plads til alle også på arbejdsmarkedet. Det forudsætter en aktiv politik fra dette Folketing. Der er masser af ting, der trænger til at blive lavet: Skoler, der skal renoveres, daginstitutioner, der skal give børnene kvalitet i hverdagen, kloakker, der skal udbedres, og giftgrunde, der skal renses, hvis grundvandet ikke skal forurennes.

Kl. 17.10

Der er brug for energibesparende foranstaltninger i offentlige og private bygninger. Der er

lang ventetid i den offentlige administration, samtidig med at tusindvis af dimittender er arbejdsløse. Det er jo fuldstændig tosset, at vi bruger mange penge på at uddanne mennesker i videregående uddannelser, hvorefter vi sender dem ud i arbejdsløshed efterfølgende. Regeringen henholder sig til de vedtagne skattelettelser, men det er altså ikke en særlig effektiv måde at sætte gang i beskæftigelsen på, hvortil kommer, at det er asocialt.

Miljøpolitikken giver vi en høj prioritet. Statsministeren nævnte det ikke med ét ord i sin tale, og det er forståeligt, for den er jammerlig. Miljøministeren udmærker sig primært gennem sin populisme og de vennetjenester, der udføres f.eks. for hans gamle skole i Sønderjylland. Miljøpolitikken i Danmark er i en nøddeskal økonomisk støtte til vennerne og så intet mere.

Det vil vi ikke finde os i. Vi er Danmarks grønne parti. Når regeringen ikke vil, så må vi sørge for, at miljøpolitikken kommer på den politiske dagsorden, for vi har alle sammen et ansvar for fremtidens generationer, for vores børn og børnebørn. Allerede nu overtrækker vi naturens kassekredit, og vi har også et ansvar for at vende udviklingen. Bl.a. derfor er regeringens klimapolitik en katastrofe, og den er også dum i forhold til en grøn erhvervsudvikling.

Med andre ord: Der er brug for store ting i det her samfund, men der er ikke brug for en regering, der tænker så kortsigtet, så snæversynet, så nationalistisk, så indadvendt, som den danske regering gør. Regeringens værdikamp har handlet om fortiden. Den forsøger at få den til at handle om fremtiden, men efter min mening er det lykkedes meget, meget dårligt for den.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Det sidste var lidt kvast, men ellers vil jeg egentlig godt kvittere for talen, som hr. Holger K. Nielsen holder her i dag, for den var sådan mere åben, end jeg har hørt hr. Holger K. Nielsen være længe, også ikke sådan begejstret, men trods alt mere positiv, hvor der bliver kvitteret for nogle ting, der om ikke andet bliver taget op. Vi er uenige, javel, men alligevel.

Jeg vil i hvert fald godt kvittere for, at SF tager handsken op med hensyn til reelt at diskutere folkeskole, social arv og såmænd også værdikamp. Det synes jeg jo er ganske fornøjeligt. Jeg synes dog, hr. Holger K. Nielsen gør os en lille smule uret, fordi både statsministeren og jeg har da her i dag vel egentlig ret klart givet udtryk

for, hvad vi mener, værdikampen er, hvad den er for Venstre, og også, hvad værdikamp ikke er. Værdikampen handler for os i høj grad om det fælles ansvar. Det er meget det, der ligger os på sinde.

Hele diskussionen om, hvordan vi styrker civilsamfundet, har jeg egentlig opfattet altid har været sådan meget central i SF, sådan lidt kontra staten, fællesskaberne ved siden af staten. Både for Det Radikale Venstre, SF og Venstre har det egentlig altid været en del af tankegangen. Sådan har jeg opfattet det. Men hvor er det syn her, for jeg synes, man ligesom i SF lidt har overtaget den socialdemokratiske tankegang med »mor stat ordner det hele«? Hvor er civilsamfundet henne i SF's optik?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg er da glad for, at det blev taget positivt op, at vi kan diskutere værdier. Ja, jeg synes, det er godt, man diskuterer værdier, men vil så bare bede om, at det for det første bliver fremadrettet og ikke kommer til at handle om samarbejdspolitikken under besættelsen og den slags ting, og at det for det andet også bliver en lille bitte smule konkret. Så det er helt fint. Også folkeskolen tror jeg vi kan få nogle spændende diskussioner om.

Så spørger hr. Jens Rohde: Hvad med civilsamfundet? Der er jo netop folkeskolepolitikken et meget godt område at diskutere det ud fra, for efter min mening bør vi have en skole, der bliver krumtappen i det civile samfund i lokalområderne, en skole, som bliver brugt i princippet hele døgnet rundt, hvor børn, forældre og borgere bruger skolerne som undervisningssted, selvfølgelig, men også som et sted, hvor man kan have kontakter, skabe relationer, dyrke idræt, have kulturarrangementer, fællesspisninger til at udvide ens hverdag med. Jeg tror, det er en forudsætning for at få en god folkeskole.

Så er det bare, jeg siger: Det kan jo ikke lade sig gøre med de rammer, man giver folkeskolen i øjeblikket. Det er altså nødvendigt, at der også bliver nogle økonomiske muligheder for det, at man for det første har nogle ordentlige folkeskoler, nogle ordentlige rammer. For det andet, at kommuner går ind og bliver fødselshjælpere for, at man på den måde kan udvikle civilsamfundet omkring skolerne.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg er nødt til at fastholde, at hvis man kigger på budgettallene, så er det altså stadig væk 1,9 mia. kr. over det, som den tidligere regering havde. Det er det, der er på skoleområdet.

Men det er egentlig også mere bredt, jeg spørger til det. Når nu hr. Holger K. Nielsen selv tager værdikampen op i sin tale, hvad jeg synes er meget positivt, så er det, jeg spørger: Hvor finder vi civilsamfundet? Er det i virkeligheden ikke en svækkelse af civilsamfundet, hvis det hele skal gå gennem staten?

Jeg synes lidt, at det er begge dele. Altså SF taler hele tiden for større stat, større stat, større stat, alle pengene skal komme gennem staten, og der skal penge på bordet, penge på bordet, penge på bordet.

Men spørgsmålet er jo, om man ad den vej ved at statsliggøre det hele fra foreninger til ngo'er – som jo i mange sammenhænge nærmest er blevet gongo'er, som vi kalder dem, altså hvor hele deres eksistens beror på statslige tilskud – får hele det der civilsamfund til i virkeligheden at gå fløjten, hvis det er sådan, at det hele altid handler om statslige penge.

Det er dér, jeg gerne vil høre SF's bud på, hvor civilsamfundet står i forhold til vores stat.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Holger K. Nielsen for at svare og derefter hr. Barfoed.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

To ting til hr. Jens Rohde: For det første lægger vi vægt på det, man med et fint ord kalder civilsamfundet, altså alt det, der ligger mellem det private og staten, frivillige organisationer, frivillig organisering, og vi prioriterer det højt i vores socialpolitik med hjemløseorganiseringer, med boligorganiseringer osv. Det er et meget vigtigt område, som man skal støtte, og det har altid været en vigtig del af vores politik. Jeg nævnte før folkeskolen, som jeg synes kunne blive et unikt instrument til at blive krumtappen i lokal samfundenes kultur og deres udvikling. Det forudsætter selvfølgelig, at forældrene er frivilligt med til at bygge det op.

For det andet fritager det her jo ikke staten og regeringen for et ansvar for problemerne. Det er måske der, vi går galt af hinanden, for der er en sammenhæng mellem de to ting.

Hvis regeringen vil skubbe ansvaret fra sig ved at henvise til civilsamfundet, så mener jeg, det bliver et problem. Men ved at man har en bevidst politik, hvor man skaber rammer, hvor man i sin strategi udvikler civilsamfundet og bruger det aktivt og så selvfølgelig også giver los, giver det fra sig, det er klart nok, så tror jeg, det kunne blive en meget spændende diskussion. Jeg ser da frem til, at vi hen ad vejen kan få en god debat om det på mere end de 2 minutter, jeg har her. Jeg har taget lidt ekstra.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er faktisk kun 1 minut, hr. Holger K. Nielsen.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Hr. Holger K. Nielsen fremsatte i sin tale nogle fuldstændig uhyrlige påstande om regeringens og regeringspartierne interesse for beskæftigelsespolitikken. Altså hvis man ikke vidste bedre, måtte man tro, at hr. Holger K. Nielsen var en ignorant med hensyn til, hvad der er foregået i dansk politik.

Hr. Holger K. Niensens påstand var, at regeringen er fuldstændig ubekymret for udviklingen i beskæftigelsen. Er det gået fuldstændig hen over hovedet på hr. Holger K. Nielsen, at regeringen har fremrykket en række offentlige anlægsarbejder netop for at styrke beskæftigelsen, at regeringen har fremsat et finanslovsforslag, der har en ekspansiv virkning, der er så ekspansiv, at mange økonomer finder det bekymrende, at man stimulerer aktiviteten i samfundet så meget, som man gør, at vi nedsætter personskatterne, der klart har en stimulerende effekt på beskæftigelsen? I lyset af det er det jo helt utroligt, at hr. Holger K. Nielsen kan sige, som han gør.

Så må man spørge: Hvad vil Socialistisk Folkeparti egentlig selv? Der synes jeg, hr. Holger K. Nielsen var meget spagfærdig med hensyn til selv at bidrage med forslag. Det eneste, man kan forstå, er, at hr. Holger K. Nielsen ønsker øgede offentlige tilskud på en lang række områder. Men det er jo en kendsgerning, at det er indtjeningen og væksten i landets private virksomheder, der finansierer det her samfund.

Derfor vil jeg spørge: Hvad vil Socialistisk Folkeparti gøre for at styrke beskæftigelsen i landets private virksomheder, som vi alle sammen skal leve af?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen jeg er da godt klar over, at De Konservative har sådan et mantra, der hedder skattelettelser, som løsning på alverdens problemer, men jeg skal lige gøre opmærksom på, at den måde at føre beskæftigelsespolitik på er den mindst effektive, man overhovedet kan forestille sig. Det er den mindst effektive.

Hvis man vil føre beskæftigelsespolitik og man vil gøre det gennem en ekspansiv finanspolitik, så er det ikke skattelettelser, man skal bruge. Så er det en meget mere målrettet indsats for at få gang i beskæftigelsen.

Det drejer sig om fremrykning af investeringer. Jeg nævnte selv kloakkerne. Det er måske lidt, kan man sige, jordnært, undskyld, under jorden vel nærmere her. Men det er faktisk et stort problem i forhold til vores grundvand, at de er utætte, at der siver ting ned, som ikke skal sive ned. Der er giftgrunde, og vi risikerer, at vi om nogle år ikke kan få rent vand i vores vandhaner, hvis vi ikke gør noget. En oplagt opgave, hvor man både sikrer beskæftigelse og sikrer miljø.

Renovering af skoler, men jo også en uddannelsesindsats, en efteruddannelsesindsats, en indsats for praktikpladser til unge, der er sat uden for arbejdsmarkedet, hvor regeringen jo ikke gør noget. Regeringen er fuldstændig passiv, og derfor vil vi fastholde vores kritik af regeringens beskæftigelsespolitik.

(Kort bemærkning).

Lars Barfoed (KF):

Jeg har godt noteret, at Socialistisk Folkeparti i partiets finanslovsforslag opererer med at fjerne skattelettelserne igen eller fjerne en del af skattelettelserne igen. Det vil jo betyde, at vi mister job i Danmark, at der bliver færre job i Danmark.

Det eneste, hr. Holger K. Nielsen har at byde på nu, er øgede offentlige udgifter, men det er jo væksten og indtjeningen i landets private virksomheder, vi skal leve af, og derfor nytter det altså ikke noget at blive ved med at tale om at øge de offentlige udgifter.

Er hr. Holger K. Nielsen ikke enig i, at det drejer sig om at styrke rammebetingelserne for landets private virksomheder og på den måde skabe en robust vækst, der på længere sigt sikrer arbejdspladser her i Danmark?

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen vores ændringsforslag til finansloven sikrer da langt flere job, end regeringens gør, og det er netop, fordi vi ombytter skattelettelser med en offensiv beskæftigelsespolitik, kan jeg sige til hr. Lars Barfoed. Det er præcis derfor, at effekten er langt mere positiv.

Så bliver der talt om rammebetingelser. Jamen jeg foretrækker, og der er der nok en uenighed, indrømmer jeg da, en målrettet indsats, hvor man netop kan gå ind og stimulere nogle områder, og for mig må det gerne få en positiv erhvervseffekt.

Lad mig tage hele det grønne område, hvor jeg da mener, det er en katastrofe, at man opgiver klimamålsætningerne, at man opgiver det, at vi ikke længere her i Danmark skal begrænse CO₂-udslippet, som man ellers ville have gjort. Det får da voldsomme konsekvenser for den del af erhvervslivet, der eksempelvis producerer vindmøller, producerer vedvarende energi.

Der er da nogle muligheder for at samtænke miljøpolitik og beskæftigelsespolitik. Det vil sige, at vi tager nogle områder ud og målretter vores politiske indsats, vel vidende at der er nogle ting, der skal gøres, og det har en langt, langt mere positiv beskæftigelseseffekt end den skattelettelsespolitik, som De Konservative står for.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Nu har vi fra flere ordførere, senest fra hr. Holger K. Nielsen, hørt meget om det her med ledigheden, og at det helt berettiget optager mange, at der er mange, der desværre bliver ledige, og at det må vi gøre noget ved.

Så er det, jeg simpelt hen ikke kan få det til at hænge sammen, må jeg sige til hr. Holger K. Nielsen, for hvis det ikke bare er partitaktik, men det er en reel bekymring over det faktum, at der bliver flere ledige, hvorfor er SF så med på at åbne for østindvandret arbejdskraft til det danske arbejdsmarked fra 1. maj næste år?

Hvorfor er man fuldstændig ukritisk over for, at dem fra Polen, fra de baltiske lande osv., der har lyst til at tage arbejde i Danmark fra danske lønmodtagere, bare skal have lov til det fra 1. maj? Der lægger man sig fuldstændig fladt ned og er fuldstændig ligeglad, og der kan danskere så blive ledige eller få svært ved at komme ind på arbejdspladserne.

Hvorfor har man den fuldstændig ukritiske tilgang til sådan et emne, hvis man i øvrigt mener, at man er optaget af, at der ikke må blive for mange ledige herhjemme? Det hænger ikke sammen.

Så lige når hr. Holger K. Nielsen nævner det med finanslovens ændringsforslag, må jeg så ikke bare spørge hr. Holger K. Nielsen, hvordan det hænger sammen med, at man sådan lige med et fingerknips fjerner en så stor del af landbrugsstøtten, som man gør, at det overstiger det, landbruget samlet regner med at tjene.

Kl. 17.25

Hvis man, som det jo fremgår, gør det i et ændringsforslag til finansloven fra SF, så er der nok nogle arbejdspladser, der vil blive fjernet ret hurtigt.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Omkring arbejdere fra Østeuropa siger hr. Thulesen Dahl, at vi bare lægger os ukritisk fladt ned. Men hvad er det? Jo, det ved jeg godt, det er jo det, som Dansk Folkeparti gør i forhold til regeringen, det er jeg godt klar over. Men det er jo ikke det, vi gør her i hvert fald, for vi har lagt meget vægt på, at det her sker under ordnede forhold. Vi vil jo ikke have, at der bliver løntrykkeri i Danmark. Vi vil jo ikke have, at der kommer uorganiserede herop. Det er jo derfor, vi har arbejdet på at få et system, som ligesom regulerer det her, ikke ved at lave en syvårsregel som i Tyskland, men netop ved, at fagbevægelsen skal ind at sørge for, at det her bliver under ordnede vilkår.

Jeg må tilstå, at jeg jo har en anden tilgang til hele det her spørgsmål end hr. Thulesen Dahl. Jeg mener faktisk alvorligt, at det, man sådan med et fint ord kalder international solidaritet, også er nogle forpligtelser over for mennesker både i andre kulturer og i andre lande, og det tager vi faktisk alvorligt i vores parti; det er grundlaget for vores parti. Men vi har også det grundlag, at det ikke skal ske på en måde, som undergraver de rettigheder, der er bygget op. Det er jo den aftale, der er lavet, som vi går ind på, og der ligger så forskellen fra Dansk Folkeparti.

I øvrigt er det ikke noget af det, der er hovedproblemet omkring den danske arbejdsløshed. Der skal komme gang i investeringer, der skal komme gang i en positiv økonomisk udvikling i det her land.

(Kort bemærkning).

Kristian Thulesen Dahl (DF):

Der er jo ganske mange ledige i andre lande. Altså jeg mener, der er jo ganske mange ledige i Polen, der er jo ganske mange ledige i hele Øst-europa. Det er jo fuldstændig rigtigt, at hvis man så siger, at det problem må vi være solidariske og løse, ja, så kan man ikke løse det danske arbejdsløshedsproblem. Det er da soleklart. Det kan jo altså slet ikke lade sig gøre. Der er jo så mange mennesker, der så skal bydes velkommen i den internationale solidaritets navn, at det er en håbløs opgave.

Men så siger jeg også bare, at så er det et andet ærinde, man går, end at hjælpe de ledige tilbage i beskæftigelse. Man åbner fra 1. maj næste år, og det er jo der, hvor SF har lagt sig fladt ned i forhold til regeringen, ja, det var også det, jeg forstod i virkeligheden var det, hr. Holger K.

Nielsen mente, for regeringen og SF er enige om, at fra 1. maj næste år skal der være en fri, åben dør til Danmark for de østeuropæiske arbejdere, så hvis de har lyst til at komme til Danmark og søge arbejde, så skal det stå dem frit for, uanset om vi har dansk arbejdskraft til at besætte de stillinger med.

Det vil sige, at uanset om der står en ledig dansker, der ønsker det job, så skal han kunne se, at der kommer en polak for næsen af ham og tager jobbet fra ham. Det er hr. Holger K. Niensens opskrift. Så er det bare, at min konklusion er, at så er det jo egentlig ikke en rigtig bekymring for den danske ledige, hr. Holger K. Nielsen giver udtryk for.

(Kort bemærkning).

Holger K. Nielsen (SF):

Det, der blev sagt, at vi bare åbner fuldstændigt, passer jo ikke. Jo, hvis de vil arbejde for danske lønninger. Jamen er det ikke en god ting, at man kan komme ud i verden? Håndværkere har jo altid taget rundt i verden, de tog på valsen før i tiden, danske håndværkere tager ud. Det er da fint nok, at der kommer folk fra udlandet til Danmark for at arbejde, lige så vel som det er fint, at danskere tager til Sverige, tager til Tyskland, tager til Polen for at arbejde. Det skal bare ske på overenskomstmæssige vilkår.

Jeg synes, der ligger sådan et meget begrænset livssyn hos hr. Thulesen Dahl, når han helt vil afvise, at der kan komme fremmede til det her land. Jeg synes, det er godt, at vi åbner grænserne for andre mennesker, men det må bare ikke ske på en måde, så man underminerer

det danske overenskomsts system, og det er netop der, vi har sat en prop i.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Der er ikke flere, der er meldt til første runde. Er der nogen, der ønsker ordet til en anden runde? Det ser ikke ud til at være tilfældet, så er det fru Marianne Jelved som ordfører.

Marianne Jelved (RV):

I Vandrehallen her uden for Folketingssalen, hvor grundloven ligger, står der fire ord på vægen: retsind, lovsind, frisind, storsind. Det kan være, det er lidt gammeldags ord, men det er nu gode danske ord for rigtig gode borgerholdninger. Tænk, hvis Danmark kunne blive kendt og respekteret i verden for at være det velordnede land, hvor retsind, frisind og storsind trives; det ville være stort.

Kl. 17.30

Danmark er bare godt og vel 43.000 km² stort i en meget stor verden. Her bor vi godt 5 millioner mennesker. Vi skal sammen gøre Danmark til et åbent samfund med særlige kvaliteter. Vi skal sammen gøre Danmark til et spændende og respekteret land. Vi skal være et land, som verden ønsker at investere i. Vi skal være et land, som videnstunge virksomheder ønsker at placere sig i. Vi skal være et land, som mennesker fra andre dele af verden vil komme til og arbejde i med deres viden. Hvordan bliver vi det?

Danmark skal være et smukt land med en høj miljøstandard, et smukt, åbent land, der ikke er plastret til med utidige boliger. Det er ikke nok, at vi fjerner ispapiret på skovstien. Danmark skal være et spændende land med et rigt kulturliv, mange kunstnere og kulturfolk. Sådan et kreativt miljø tiltrækker nemlig mange forskellige talenter og kreative mennesker.

Danmark skal være et velordnet land med et både socialt og liberalt miljø, der er åbent for kreativitet og forskellighed, hvor mennesker med helt forskellige baggrunde, nationaliteter og etniske tilhørsforhold let kan falde til, fordi der ikke er barrierer for nyankomne.

Danmark skal være et dygtigt land, hvor der investeres i børn og unge. Uddannelsesniveaet skal være højt og forskningen i international topklasse. Et socialliberalt, kulturradikalt og storsindet land tiltrækker kreative talenter, innovative kræfter og videnstunge virksomheder. Sådan et Danmark kan vi bygge i fællesskab. Danmark skal virkelig satse på viden, investere i uddannelse og i forskning.

Men det er ikke nok at tilegne sig viden. Viden skal også kunne skabes og bruges i en global verden i en ny tid, og det kræver noget mere.

Derfor handler uddannelse også om alsidig personlig udvikling. Børnene skal lære at begå sig i forskellige kulturelle sammenhænge. De skal lære at være gode kammerater, så de kan blive gode kolleger. De skal lære at arbejde sammen, de skal have en fælles forståelse af, hvad det vil sige at leve i et samfund med frihed og folkestyre i en global verden.

Ja, børnene skal blive verdensborgere. Det er skolens opgave. Børn skal ikke formes efter stereotyper, børn skal ikke måles efter bestemte skabeloner. Sådanne nogle skabeloner kan kun være gennemsnitlige, og vi skal ikke uddanne gennemsnitlige børn i Danmark.

Børn udvikler sig i forskelligt tempo, og de lærer på forskellige måder, og det må ikke forlede os til at sætte dem i bås på tilfældige tidspunkter i deres udvikling. Vi skal uddanne dygtige, demokratiske, livsduelige børn og unge. Det kræver veluddannede lærere med overblik, faglighed og personlighed. Lærerne er jo betydningsfulde voksne for det enkelte barn, og de har ansvaret for skolens opgave sammen med forældrene. Og vi skal vise lærere og forældre tillid og respekt. Deres opgave er kolossalt vigtig, og den kan ikke skemalægges fra Christiansborg.

For at kunne lære skal man trives, være tryk og have selvværd, og det kniber for nogle børn, for børn har forskellige forhold hjemme. Den negative sociale arv handler især om sårbare familier, og de skal hjælpes tidligst muligt.

Der er sket alt for mange skader den dag, den kriminelle løbebane indledes. Men vi ved, at når socialrådgiveren og sundhedsplejersken, pædagogen, læreren, fodboldtræneren taler og arbejder sammen om og med barnet og familien, så virker det. Sikkerhedsnettet skal fungere, også det nære omkring den sårbare familie. Vi skal ikke bare passe os selv. Vi skal have et samfund, hvor vi passer på hinanden.

Ungdomsuddannelserne skal stille høje og relevante krav til de unge, og alle unge skal have ret til en fri og kompetencegivende uddannelse, der svarer til deres evner og interesser. Det er afgørende for Danmarks fremtid, at uddannelsesniveaulet hæves i hele landet. Det koster, men det er dyrere at lade være. Derfor skal voksenuddannelserne have en høj prioritet. Omskoling, opkvalificering, efteruddannelse skal være lige så naturligt som at betale skat.

Kl. 17.35

Den globale udvikling stiller alle mennesker over for mange udfordringer. Verden er overvældende at forstå og forholde sig til. Og derfor skal folkeoplysning have sin renaissance i hele sin mangfoldighed, så alle har mulighed for at blive klogere på en stor verden.

Industrisamfundet er bag os. Vidensamfundet ligger foran os. Det skal vi erobre. Der ligger store opgaver foran. Det kræver forandringer, for vilkårene forandrer sig hele tiden. Det ved borgerne selvfølgelig godt. Vi ved, at det kræver mange flere i beskæftigelse. Det kræver flere forskellige jobmuligheder, f.eks. i servicesektoren.

Vort skattesystem kan ændres radikalt, så vi kun betaler 42 pct. i skat på arbejde. Med 63 pct. i topskat skal man tjene omkring 950 kr., for at håndværkeren har 100 kr. til forbrug. Med det radikale 42 pct. i skat skal man tjene 350 kr. for at give håndværkeren 100 kr. til forbrug. Det betyder, at tømreren, maleren, mekanikeren kan halvere sin regning og samtidig have flere penge til sig selv. Familierne vil bruge flere håndværkere, og sort arbejde vil blive meget mindre.

Vi skal selvfølgelig reformere systemerne, så samfundet fungerer bedre for borgerne, så vi kan løse fremtidens opgaver. Det ved borgerne selvfølgelig godt.

At skabe fremtidens attraktive samfund kræver nøje prioriteringer. Og her er skattestoppet som en kæp i hjulet. Skattestop er lig udgiftsstop. Skattestoppet koster i størrelsesordenen et par milliarder om året på statens budget. Finansministeren tager hvert år et par milliarder fra investeringer i miljø og natur, forskning og uddannelse, kultur, kunst og folkeoplysning, fra ulandsbistand og fra Danmarks internationale arbejde år efter år.

Statsministeren sagde i sin åbningstale, at Danmark skal være et åbent land. Regeringens politik trækker den modsatte vej. Statsministeren er dygtig til at sige mange forskellige ting på en gang. Statsministeren sagde i sin tale: Vi er respekteret i verden. Jeg ville ønske, at statsministeren havde ret, men der er sket ændringer. Måske er diplomatiet for diplomatisk over for statsministeren. Det kan som bekendt være risikabelt at være budbringeren.

Sagen er, at Danmarks navn ikke længere er respekteret overalt. Stramningerne af udlændingepolitikken, de hårde, ubarmhjertige regler for familiesammenføringer, beskæringen af ulandsbistanden, nedlæggelse af miljø-, freds- og stabilitetsrammen taler sit eget tydelige sprog. Det er

ikke udtryk for retsind, frisind og storsind. Det er udtryk for et land, der er på vej til lukke sig om sig selv.

Og netop nu, hvor EU's udvidelse er på vej til virkelighed. Nu samarbejder Europa. 24 lande er med på lige fod, ligeværdige, demokratiske medlemslande, der tager ansvar i fællesskab. Danmark er med som nr. 25, men ikke helt og fuldt. Jeg tror, det er muligt at overbevise et flertal af danskerne om, at det er i Danmarks interesse at være helt og fuldt med.

Hvordan kan Danmark skabe respekt og lydhørhed? Hvordan kan vi blive troværdige samarbejdspartnere, hvis vi kun vil vores eget? Danmark skal ikke være tvetunget. Danmark skal være landet med sammenhæng mellem ord og handling, et troværdigt og fuldgyldigt medlem.

Samarbejdet i EU skal være garanten for, at Europa ikke bliver til en samling af lukkede nationalstater. EU skal stå for åbenhed. EU skal sikre, at ligeværd og åndsfrihed og demokrati og samarbejde bliver de byggesten, der binder Europa sammen.

EU skal give os reelle muligheder for, at vi kan løse fælles problemer over grænserne. EU skal være en handlekraftig medspiller i det internationale samarbejde, fordi Europa kan bidrage til at løse konflikter, bekæmpe fattigdom og ulighed. Hvem kan ellers? Og Danmark kan være med til at løfte opgaverne. Danmark kan vise, hvordan det kan gøres. Danmark kan udvikle de gode svar.

Vi kan overbevise de andre med vores eksempel og med vores erfaringer. Vi kan skabe respekt og lydhørhed, når vi ufortrødent og troværdigt og helt og fuldt går ind i samarbejdet på lige fod med de andre 24 lande med samme rettigheder og pligter.

Kl. 17.40

Der er brug for et stærkt og handlekraftigt EU på den globale scene. FN er på mange måder presset og udfordret, bl.a. fordi den nuværende amerikanske administration undertiden handler, som om verdensordenen alene beror på militær magt. Men den manglende sikkerhed i verden er ikke kun et spørgsmål om nogle stater, der skal tvinges på plads. Den manglende sikkerhed er på en vis måde allestedsnærværende. Derfor kan de store globale problemer ikke løses af militær magt alene. Og det er USA nødt til at erkende.

I de store og afgørende konflikter må den stærkeste række hånden frem først. Det gælder også i Mellemøsten. USA og Israel må skabe

gennembrud i fredsprocessen. Et lille land kan også bidrage. Danmark skal gå foran med forslag til en ændring af FN-systemet. FN skal spille en afgørende rolle i skabelsen af ny verdensorden.

Danmark kan sætte sig i spidsen for den opgave, men så skal vi selv være troværdige. Hvis vi vil skabe fornyet respekt om Danmark og blive et stort, lille land i en globaliseret verdensorden, så må vi samles om de gamle værdier: retsind, lovsind, frisind, storsind.

Desværre blæser der en uforsonlig stemning op for tiden. Ja, der blæser en strid vind om hjørnerne. Det tuder i skorstenen. Du er ikke som os. Du skal kanøfles.

Tonen er blevet grovere og hårdere. Det er også måden, hvorpå der ofte og stadig væk tales om »dem«, dvs. de andre. Når det sker igen og igen, og når det understøttes af lovgivning, så legitimeres dem og os-samfundet. Jantesamfundet i en ny udgave.

Forførende overskrifter formilder ikke luften for dem, der står i stormens øje. Der straffes hårdere og hårdere. De, der ikke passer ind i formen, mærker det. Det kaldes konsekvenser. Det hedder noget for noget. Markedets usynlige hånd skal styre os. Konkurrencen skal være lige. Derfor bestemmes, reguleres og kontrolleres mere og mere af staten.

Forhold mellem mennesker effektiviseres. Børns udvikling fastlægges og måles år for år. Institutioner sammenlignes. Noget for noget. Alle passes ind i statsmagtens bestemmelse af ens gøren og laden og udvikling.

Tidens tavler kommer ikke fra himlen, men fra ministeren, og der er ingen nåde. Det er noget for noget. Øje for øje. Tand for tand. Det er den gammeltestamentelige revsende og straffende fader. Statsmagtens udøvelse af magt og styring. Legitimiteten hentes i den øjeblikkelige opblæste stemning, som den måles i dagens meningsmåling.

Det er tid til besindelse. Vi kan vælge at gå en helt anden vej. Den radikale vej. Og det synes jeg vi skal gøre, for der er andre muligheder. Vi skal vise storsind. Det skal vi, fordi ethvert menneske har værdi i sig selv. Vi skal følge demokratiets bud om ligeværd, vise respekt for ethvert menneske. Vise frisind over for forskellighed, vise storsind over for det sårbare og de sårbare. For vi er sårbare, alle sammen – store og små.

Det Radikale Venstre vil forpligte sig til at værne den sårbarehed. Det er meningen med fællesskabet. Det gør os alle stærkere i fællesskabet.

Og det gør fællesskabet stærkere, så vi kan bygge et stærkt og respekteret Danmark, så vi kan forme en ny fremtid – en fælles fremtid. En fremtid med perspektiv.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Der var mange ting i fru Marianne Jelveds tale, som man jo umuligt kan være uenig i, og det er sådan set fint nok. Det viser jo sådan set, at vi vel i bund og grund i store træk har nogle fælles målsætninger. Der er måske så uenighed om midlerne. Det kan f.eks. være med hensyn til udlændingepolitikken.

Kl. 17.45

For spørgsmålet er jo, hvis man havde fortsat den udlændingepolitik, vi havde før, om man så ikke i højere grad havde skabt grobund for ekstremistiske holdninger, sådan som man ser det i Sverige, hvor man godt nok har den politiske korrekthed og den lovgivning, som fru Marianne Jelved sikkert vil mene er forbilledlig, men hvor man ser, at der jo stort set ikke er noget land, der har så mange racistisk betonedede overfald som Sverige. Eller som i Tyskland, der levede med dårlig samvittighedspolitik i mange, mange, mange, mange år med det resultat, at man i undergrunden har utrolig mange nynazistiske foreninger. Og det er vel ikke en udvikling, som nogen af os ønsker fremmet.

Så det, der er interessant, er jo, når fru Marianne Jelved går så hårdt til regeringens udlændingepolitik, hvor hårdt vil fru Marianne Jelved så sætte sig i sadlen for at få ændret den udlændingepolitik i det giftermål, hun har lavet rent politisk med hr. Mogens Lykketoft?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg ved ikke, om vi er enige om målene, men i hvert fald må jeg sige, at målene aldrig kan hellige midlerne. Ikke i et demokrati. For det er ikke ligegyldigt, hvilke midler man vælger for at nå målene. Og nogle midler kan skabe en polarisering i et samfund, som enhver må advare imod, og som ikke fremmer Danmarks muligheder for at løfte de opgaver, vi står over for i en global verden.

Jeg synes, det er betegnende, at hr. Jens Rohde bruger nazister i Sverige og nynazistiske foreninger i Tyskland som illustration af, hvad hr. Jens Rohde mener, der ville ske, hvis Det Radikale Venstre kunne føre udlændingepolitik, som vi gerne ville. Det er en virkelig kedelig fordrej-

ning af debatten. Vi har ikke mange nynazister i Danmark til trods for, at Det Radikale Venstre har siddet i regering i næsten 9 år i 1990'erne. Så det har ingen sammenhæng.

Og så kan jeg oplyse, at Det Radikale Venstre ikke er gift med Socialdemokratiet, og at jeg ikke er gift med hr. Lykketoft.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Det kan jo ikke nytte noget, at fru Marianne Jelved stiller sig herop og bliver fornærmet over, at jeg prøver at tegne nogle perspektiver af, hvad man f.eks. ser i Sverige, hvor man undertrykker debatten – fru Marianne Jelved står heroppe og taler om, at tonen er for hård osv. – og hvad det så er for nogle resultater, man ser ud af det. Det synes jeg da var bedre, at man fik en diskussion om, i stedet for at fru Marianne Jelved bare afviser det som noget forfærdeligt og forstemmende osv. Tag da den diskussion reelt op! Det var da mere interessant.

Jeg fik bare ikke svar på mit spørgsmål. Jeg fik kun et fornærmet svar fra fru Marianne Jelved. Mit spørgsmål er: Hvor hårdt vil man sætte sig i sadlen – uanset om man kan kalde det ægteskab eller politisk ægteskab eller ej? Jeg har i hvert fald set, at fru Marianne Jelved mener, at der kun er samarbejdet med Socialdemokraterne i en regeringsfase for Det Radikale Venstre i deres optik.

Hvor hårdt vil man så sætte sig i sadlen for at ændre den udlændingepolitik, som fru Marianne Jelved har stået heroppe og taget så kraftigt afstand fra i dag? Det er jo interessant for befolkningen at vide, hvis man skal vælge et alternativ.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg synes bestemt, at debatten om den politik, der føres i Danmark, også på udlændingområdet, er meget vigtig, og vi deltager gerne i den. Det synes jeg også vi har dokumenteret.

Vi har fremlagt en række forslag til en bedre integrationspolitik, til en udlændingepolitik. Vi har gjort klart, hvor vores grænser går; vi synes, det er forkert, at danske statsborgere ikke kan bo i Danmark med deres familie. Vi mener, det er fuldstændig forkert at have et statsborgerbegreb, som ikke har et indhold, der gør, at man kan regne med at bo i Danmark med hele sin familie. Nu vil jeg slet ikke gå ind på den sidste nye stramning. Det vil føre vidt, men det er for at illustrere, hvad det er, vi mener.

Vi tror, at det fald i antallet af udlændinge, der er kommet til Danmark, er sket via familie-sammenføringsreglerne. Der er såmænd ikke så mange ting i selve udlændingeloven, vi egentlig vil ændre. Men vi mener, at man sætter integrationsmulighederne år tilbage, fordi man hele tiden skaber et billede af, at der er en gruppe i dette samfund, som er ens, og som skaber problemer, at man ikke nuancerer debatten, men at man skaber et slags fjendebillede, et fordomsfuldt fjendebillede af ganske bestemte grupper i det her samfund, bl.a. via reglerne for familie-sammenføring.

Kl. 17.50

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Det er jo velkendt, at der er betydelig overensstemmelse mellem Socialistisk Folkepartis og Det Radikale Venstres synspunkter omkring uddannelsespolitikken. Det blev også bekræftet af det, som fru Marianne Jelved sagde. De bygger bl.a. på frisind, på troen på, at forældre og lærere og den enkelte skole godt kan finde ud af det, troen på, at man ikke behøver have staten til at bestemme det hele, og på læggen vægt på kvaliteten.

Men verden er fuld af fristelser, og for et lille års tid siden blev fru Marianne Jelved udsat for en fristelse, som fru Marianne Jelved ikke kunne stå for. Det var en fristelse i retning af, at man skulle være med til det, som man kalder bedre uddannelse. Fru Marianne Jelved syndede.

Derfor vil jeg godt spørge fru Marianne Jelved, hvordan fru Marianne Jelved har det med to ting i denne her forbindelse: Det ene er om erhvervsskoleområdet, hvor man jo arbejder med at sætte skoleydelsen ned forstået på den måde, at der skal være SU, når det drejer sig om dem, der skal i skolepraktik, og at der skal være meget korte uddannelser. Er det en måde at hjælpe unge mennesker, der skal have en uddannelse?

Og det andet er: Hvordan synes fru Marianne Jelved, det er i forhold til alle de der frihedstanke, som vi deler, at staten skal have større indflydelse på at bestemme, hvad højskoler og efterskoler skal lave? Er det frihed?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Til det første spørgsmål fra hr. Aage Frandsen: Det er rigtigt, at skolepraktikydelserne drøftes i aftalen om bedre uddannelse. Det er også rigtigt, at Det Radikale Venstre og jeg som ordfører har

sagt, at vi er parate til at drøfte den ydelsesstørrelse, bl.a. fordi der er nogle urimeligheder i den, som den er skruet sammen i dag. Det kan jeg jo uddybe, hvis hr. Aage Frandsen ønsker det. Der er dog ikke truffet nogen afgørelse om, at det skal være SU-ydelse. Vi er ikke færdige med forhandlingerne.

Omkring efterskoler og højskoler: Jamen jeg synes godt, at man kan diskutere. Jeg tager kritikken til mig og siger, at hovedvægten i den aftale, Det Radikale Venstre gik ind i, var ønsket om at præge den flerårige aftale om erhvervsskolerne. Vi er med til at lave puljer, som gør, at efterskoler og højskoler skal prioritere indsatsen på en bestemt måde for at få del i de puljer. Det er vi for så vidt parate til at diskutere, og jeg har set, at statsministeren også er optaget af puljevæsenet. Det kunne jo være, vi kunne komme det til livs med fælles hjælp sammen med regeringen.

(Kort bemærkning).

Aage Frandsen (SF):

Jeg forstod, at fru Marianne Jelved på indeværende tidspunkt hverken kan sige, om Det Radikale Venstre vil sige ja eller nej til en lav ydelse for de unge mennesker. Jeg kan så sige – om det så er udtryk for vores behov for at tugte i den her særlige forbindelse – at vi vil advare imod at gøre det, fordi det er unge mennesker, som er særlig udsatte, vi taler om her. Det er det ene.

Og det andet er så omkring de frie skoler, hvor man jo anvendte princippet om noget for noget. Det er slet ikke statsministeren, der har fundet på det der. Det er finansministeren. Og sådan er det jo, når man får en eller anden ting, man bliver fristet af: At det er ikke sikkert, at det så meget er et æble, men at det i stedet er et skrog.

Er fru Marianne Jelved klar over, at det, der blev taget – nu tager jeg alle områderne – var: Højskolerne, det var 12 mio. kr., de får kun de 7 mio. kr. igen, de 5 mio. kr. mister de. Det er ikke noget for noget. At det for efterskolernes vedkommende er 45 mio. kr., man tog fra dem, og de får ca. 30 mio. kr. igen – det er alt sammen cirkatal, for året er jo ikke helt omme – det bliver 15 mio. kr. i minus. Og for produktionsskolernes vedkommende er det 16,4 mio. kr., man tog, og de får 5 mio. kr. igen. Altså et minus på 11,5 mio. kr.

Kl. 17.55

Jeg synes, det passer godt ind i fru Marianne Jelveds beskrivelse af, at det der noget for noget

princip kan man ikke stole på, for det er ikke altid, der leves op til det.

Desværre har fru Marianne Jelved været udsat for en fristelse, som fru Marianne Jelved kun kan komme ud af ved ikke at gentage den.

Formanden:

Så er det fru Marianne Jelved og dernæst fru Pia Kjærsgaard.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Nu er unge, der er i erhvervsuddannelserne og uheldigvis er nødt til at bruge skolepraktik i en vis periode, jo ikke nødvendigvis svage unge. Jeg mener, at der er flere grunde til at se på den skolepraktikydelse. Bl.a. er den indrettet på den måde, at de unge mennesker, der bruger skolepraktikken, får mere ud af den ydelse, der er, fordi de ikke betaler arbejdsmarkedsbidrag, end deres kammerater, som er ude i den rigtige praktik. Så der er grundlag for at se på den ydelse.

Noget for noget inden for uddannelsessystemet. Men det er jo rigtigt. Da fru Margrethe Vestager var undervisningsminister, tror jeg, at SF var med til at lave en aftale – en flerårig aftale – om de lange videregående uddannelser. Der havde vi jo også den slags puljer, som blev udløst i visse sammenhænge.

Men jeg synes, det er helt relevant at prøve at gøre status over de erfaringer, vi har gjort på det område. Og de tal, som hr. Aage Frandsen oplyser, vil jeg selvfølgelig tale med undervisningsministeren om, og jeg synes, vi skal se på det generelt. Nu har jeg den fordel, at jeg kan se på det inden for det her område, og det vil jeg gøre.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Fru Marianne Jelved sagde på et tidligt tidspunkt i sin tale, at Danmarks navn ikke længere er respekteret overalt, og kom med nogle fordomme, vil jeg faktisk sige, om Danmarks udlændingepolitik, om Danmarks bidrag til ulandsbistanden. Dem føler jeg overhovedet ikke er rigtige. Tværtimod føler jeg faktisk, at mange andre lande følger Danmarks eksempel med hensyn til udlændingepolitikken.

Men det er da korrekt, at jeg en overgang lige efter valget også følte, at der var problemer. Det var meget ubehageligt, hvad man kunne blive udsat for og blive udråbt til i udlandet.

Men det, der er det helt store problem, er, at omdømmet blev skabt af danskere. Det synes jeg faktisk var et problem. At det var danskere selv, der pustede til den ild, som man absolut ikke burde puste til. Det synes jeg overhovedet ikke fremmede Danmarks sag. Det fandt jeg på et tidspunkt var et meget, meget stort problem.

Er det ikke rigtigt, at det på det tidspunkt var danskere, der følte sig forurettet over ikke at være kommet med i det flertal, der så var kommet i Folketinget på det tidspunkt, og andre, som pustede til ilden? Det synes jeg ikke tjener Danmarks sag, og det mener jeg så der er rettet op på.

Er fru Marianne Jelved ikke enig i, at det egentlig var godt, at det så endte med at blive sådan?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg har forstået på fru Pia Kjærsgaard og Dansk Folkeparti og stort set alle herinde i Folketinget, at det er utrolig vigtigt, at vi kan diskutere alting åbent, og det er jeg hundrede procent enig i.

Derfor må den åbne politiske kamp jo også være en del af det, der præger verden uden for dette hus. Og der var en hård valgkamp, der blev en meget hård tone omkring udlændingspørgsmålet, og der skete nogle ændringer efter valget lovgivningsmæssigt, som bl.a. Det Radikale Venstre er dybt uenig i. Det tier vi da ikke stille med. Men det er jo ikke bare det, der giver genlyd ude i verden.

Det, der har givet genlyd ude i verden, er jo alle de tusinder og tusinder af danskere, der bor rundt omkring på jordkloden, og som er dybt berørte af, at de ikke kan få deres familie til Danmark. Det giver jo genlyd alle vegne.

Hvordan kan det være, at vi som parti, folketingsgruppe, stadig væk meget ofte bliver kontaktet af internationale journalister, der spørger, hvad det er, der sker i Danmark? Der er da masser af grunde til, at den debat rækker ud over Danmarks grænser. Vi lever i en åben, global verden.

Kl. 18.00

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Ja, der er da en årsag til, at den debat er rykket ud over Danmarks grænser, og det er, fordi man i den valgkamp, vi havde, for en gangs skyld hørte efter, hvad borgerne i Danmark mente. Nu er der altså andre europæiske lande, der er be-

gyndt at lytte til, hvad borgerne mener, og det er da på høje tid. Og jeg vil afvise, at der har været en hård tone.

Der er blevet sagt fra borgernes side, hvordan man synes, det skulle være, men det, jeg stadig væk synes er et problem, vil jeg sige til fru Marianne Jelved, er, at danske politikere og også en stor del af den danske presse, meningsdannere, pustedede til ilden for at give Danmark et dårligt omdømme. Det synes jeg da er en skandale, intet mindre end en skandale.

Har alle ikke en klar interesse i, at Danmark skal have et godt omdømme, at Danmark skal have et godt ry? Hvad med turistbrochurer, hvor vi bliver udråbt som de værste slyngler og racister i Danmark. Er det gavnligt for Danmarks interesser? Og det er jo simpelt hen løgn og latin.

Er fru Marianne Jelved enig i, at det bør være sådan, eller vil fru Marianne Jelved medvirke til, at det, som Danmark fortjener, skal Danmark også have, netop som et foregangsland, der har set en interesse i at komme på ret køl igen på en ordentlig og anstændig måde.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Hvad ved fru Pia Kjærsgaard om, hvad borgerne i Danmark mener? Der er 5 millioner og knap trehundrede tusinde, hvorfra ved fru Pia Kjærsgaard, hvad alle disse mange mennesker mener?

Vi ved, at der er et flertal i Folketinget bestående af medlemmer, der repræsenterer tre partier, der har skabt en regering, der hedder VK-regeringen, og den regerer selvfølgelig på sit flertal. Al respekt for det. Men det er da ikke ensbetydende med, hvad alle borgerne i Danmark mener.

Men jeg kan forstå, at fru Pia Kjærsgaard mener, at journalisterne skal have mundkurv på, at journalister ikke må referere den politiske debat, at medierne ikke må viderebringe den politiske debat, der foregår bl.a. her i Folketingssalen, fordi det skader Danmarks omdømme. Jamen så forstår jeg ikke, hvad det er, det drejer sig om.

Men jeg går ind for en åben debat, og jeg går ind for et åbent samfund og en åben verden, og der kommer lyden over grænserne.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Fru Marianne Jelved sagde mange smukke ord om ligeværd og respekt for ethvert menneske.

Man kan jo kun være enig i, at det er det, samfundet bør bygge på. Derfor vil jeg da også gerne høre, om De Radikale forhåbentlig har fortrudt, at man i sin tid fandt på, at de, der var kommet hertil fra andre lande, skulle have halv ydelse, når de var på kontanthjælp, og man derfor, når det bliver muligt, vil være med til at afskaffe starthjælpen, sådan at vi undgår den store polarisering i samfundet, som fru Marianne Jelved udmærket beskrev.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Ja, vi vil gerne være med til at afskaffe den startydelse. Vi gjorde jo et forsøg i SR-regeringstiden med en integrationsydelse og regler omkring den måde at gøre det på ud fra den samme filosofi, som regeringens ministre, bl.a. integrationsministeren siger. Vi måtte bare konstatere, at det ikke fungerede.

Vi mener ikke, at det er en god måde at gøre tingene på, og jeg har fortrudt, at vi har været med til den integrationsydelse. Det indrømmer jeg. Nu bliver det brugt imod os som et forsvar for startydelsen. Men vi er imod den startydelse, og vi er imod, at man skaber et proletariet, som det er næsten umuligt at komme ud af. Og det er en alt for unuanceret måde at betragte den problemstilling på.

Kl. 18.05

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Det glæder mig, at fru Marianne Jelved siger, at det ikke virker, hvis man vil have folk i arbejde, at de så næsten ingenting har at leve for. Vi havde for nylig en konference omkring starthjælp, hvor der bl.a. var en højgravid kvinde, der kunne fortælle, at hun var kommet fra Iran, og siden de var ankommet, havde hendes 3-årige søn tabt sig 4 kg, og hun selv havde tabt 10 kg, fordi de ikke har nogen penge til mad.

Jeg håber, at der snart kan skabes flertal for, at man igen kan få nok at leve af, og jeg håber, at De Radikale så også vil være med til at sige, at det skal gælde for alle i landet, at man skal have den samme kontanthjælp. Uanset ens etniske baggrund, uanset ens alder eller andre forhold skal man have en kontanthjælp, der er høj nok til, at man kan leve af den. Vil De Radikale være med til det?

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Vi mener, at kontanthjælpen skal gælde for alle, uanset hvordan de kommer, altså efter de regler, der i øvrigt gælder for kontanthjælpen. Vi vil ikke gøre kontanthjælpen til en ydelse på linje med dagpenge, som er uafhængige af husstandsindkomsten, bare for en sikkerheds skyld.

Jeg vil gerne sige, at hvis man sammenligner det engelske og det danske bistandssystem bredt forstået, så er der faktisk en del, der har den opfattelse, at når Danmark var i stand til at skabe den relativt gode beskæftigelse, som vi var op igennem 1990'erne, så er det bl.a., fordi vi ikke har borgere, der skal kæmpe mod fattigdom, fordi vi har et rimeligt ydelsesniveau for folk, der er ledige. Så har de overskud til at kunne koncentrere kræfterne om at skabe sig noget arbejde. Det er en helt anden situation, hvis man skal kæmpe mod fattigdommen samtidig, så det er en dårlig løsning med startydelsen.

Formanden:

Så er det hr. Frank Jensen, og når hr. Frank Jensens korte bemærkning er slut, så suspenderer jeg mødet for middagspause.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Som det er fremgået af debatten tidligere på dagen, så er S og R kommet til to forskellige konklusioner på overvejelser om at indgå aftaler med den nuværende regering. Vi har været inde på folkeskolen, og nu har hr. Aage Frandsen jo også over for fru Marianne Jelved nævnt erhvervsskoleaftalen, som Det Radikale Venstre valgte at gå med ind i.

Sådan som jeg hørte fru Marianne Jelved, så føler begge vore partier et meget stort ansvar der, hvor vi vælger at indgå aftaler med den nuværende regering, også selv om den anden tidligere regeringssamarbejdspart har valgt at være udenfor. Sådan føler vi det i hvert fald i forhold til folkeskolen, at her har vi også et særligt ansvar for at sikre noget af det fælles gods, som de to partier, tidligere regeringspartier, havde sammen. Jeg håber og tror også, Det Radikale Venstre føler samme ansvar i forhold til erhvervsskoleområdet.

Nu hørte jeg så fru Marianne Jelved tale om skolepraktikken. Det er en meget vigtig sag. Det var vigtigt, at vi fik den ind i sin tid, det var helt tilbage til Schlüterregeringens tid, for at sikre at der er en uddannelsesgaranti for de unge, også

dem, der vælger erhvervsuddannelserne. Der må vi sikre, at de drøftelser og forhandlinger, der er nu, ikke ender med, at skolepraktikken bliver sådan en andenrangs uddannelsesmulighed for dem, der ikke får en uddannelsesaftale på det ordinære arbejdsmarked.

Derfor lagde jeg meget mærke til, at fru Marianne Jelved sagde, at det, der kunne blive tale om, var en parallelisering mellem forholdene for dem, der er i praktik på virksomhederne, og så dem, der bliver i skolepraktik, hverken mere eller mindre. Det håber jeg fru Marianne Jelved kan bekræfte, for de overvejelser, jeg har hørt om, går jo på, at man skal ned på SU-niveau, og så vil det jo altså være en andenrangsuddannelse, vi får skabt for skolepraktik, og det håber jeg ikke Det Radikale Venstre bidrager til.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg synes da, det kunne være fint, hvis vi hjalp Socialdemokraterne med folkeskoleforliget, og Socialdemokraterne hjalp os med erhvervsuddannelsesforliget, men så god er verden jo ikke.

Det Radikale Venstre mener, at der skal være en uddannelsesgaranti for de unge, der vælger erhvervsskolerne. Vi mener ikke, at skolepraktikken skal være noget, der diskvalificerer unge. Der er ikke tale om at afskaffe den totalt. Den er stadig væk en mulighed og må være det, men i et reduceret omfang, fordi vi gerne vil gå en anden vej. Det er en del af aftalens hensigt. Det står vi ved.

Jeg talte ikke om parallelisering mellem unge, der går i skolepraktik, og unge, der er ude i praktik i virksomhederne. Jeg talte ikke om en parallelisering. Det er bare, så det er helt klart. Vi ser på den problemstilling, der er omkring ydelsesniveauet. Der står ikke nogen steder, at de skal på SU-niveau. Vi er ikke færdige med forhandlingerne, så hr. Frank Jensen må vente lidt med at få svar helt konkret.

Kl. 18.10

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Jeg forstår naturligvis det hensyn, man har, over for den part, man sidder og forhandler med. Men jeg synes, der var et lille halmstrå i fru Marianne Jelveds svar til hr. Aage Frandsen, idet hun sagde, at der var nogle forskelle i de betingelser, som skulle betyde, at de, der var i skolepraktik, nærmest var favoriseret i forhold til dem, der var i virksomhedspraktik. Hvis det var

det, det drejede sig om at få høvlet ned, sådan at der var overensstemmelse mellem skolepraktik og virksomhedspraktik, så kunne jeg jo sagtens forstå og vel også argumentere for, at det blev den løsning.

Men jeg håber, at fru Marianne Jelved er enig med mig i, at det, der er vigtigt, er uddannelsesgarantien, og så er det fantastisk vigtigt, at de unge mennesker, som kommer i skolepraktik, ikke oplever sig som skubbet fra noget over i noget, der er andenrangs. Heldigvis slutter de fleste af de elever ude i virksomhedspraktik, men problemet kan jo være, at hvis der ikke er ordnede forhold også aflønningsmæssigt i skolepraktik, så vil de elever simpelt hen vælge ikke at gøre deres erhvervsuddannelse færdig, og vi har et for stort frafald i forvejen.

Jeg håber, at fru Marianne Jelved er opmærksom på det ansvar, der er for, at vi ikke får et endnu større frafald i erhvervsuddannelserne end det, der allerede er.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg er da enig i, at der heldigvis er utrolig mange af dem, der starter i skolepraktik, der afslutter deres uddannelse i en virksomhedspraktik med en restaftale, og hvad det nu hedder.

Men jeg synes, det er regulært, at når man kommer ud i en virksomhed og deltager i produktionen, at så oppebærer man også en løn, der er passende i forhold til den værditilvækst, man bidrager med. Sådan er det ikke i en skolepraktikordning. Der er det en skoleuddannelse, hvor man ikke deltager i en værditilvækst, der kan af føde en indtjening.

Vi ser på den ordning, som er nu. Det Radikale Venstre har tilkendegivet – det gjorde vi allerede ved aftalens indgåelse – at vi er parate til at se på ydelsesniveauet. Det forhandles. Vi er opmærksomme på de risici, der ligger, som hr. Frank Jensen nævnte. Det er jo ærgerligt, at Socialdemokratiet ikke er med i aftalen, men vi skal nok varetage opgaven godt.

Formanden:

Jeg skal her afbryde forhandlingen og udsætte mødet. Det genoptages i dag kl. 19.00. Den første spørger, når vi genoptager mødet, er hr. Jens Rohde.

Mødet udsat kl. 18.13

Mødet genoptaget kl. 19.00

Forhandlingen genoptoges

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Vi fortsætter rækken af korte bemærkninger til fru Marianne Jelved, og først er det hr. Jens Rohde.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Nu lagde jeg jo mærke til, at hr. Mogens Lykkesoft forsvandt meget hurtigt fra salen, da jeg begyndte at stille spørgsmål om det politiske ægteskab mellem fru Marianne Jelved og hr. Mogens Lykkesoft. Det er jo ikke nogen hemmelighed, det har det i hvert fald heller ikke været fra fru Marianne Jelveds side, at der har været nogle diskrepanser mellem Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre her.

Det er der sådan set ikke så meget mærkeligt i, men jeg vil gerne bede om fru Marianne Jelveds kommentar til den overbudspolitik, som Socialdemokraterne tilsyneladende har valgt at føre ud fra de meldinger, som kom fra den socialdemokratiske formand på den socialdemokratiske kongres. Her blev det jo bl.a. gjort klart fra hr. Mogens Lykkesofts side, at man ikke længere ønsker at gå efter 2010-målsætningen, som jo dog blev lavet mellem Socialdemokraterne og Det Radikale Venstre.

Det vil jeg meget gerne have en kommentar til fra fru Marianne Jelved.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Ja, det er et kærkomment emne, for jeg har ikke taget så meget økonomi med i min egen tale, og der skal ikke herske nogen tvivl om, at 2010-målsætningen er sund fornuft efter alt, hvad vi ved i dag, og hvad vi vidste, dengang betænkningen blev lavet. Jeg har kvitteret over for Venstre og De Konservative mange gange. De har taget målsætningerne til sig og gjort det til regeringens målsætninger.

Derfor var det jo også en overraskelse, at jeg skulle høre hr. Mogens Lykkesofts udtale, at det ikke var muligt at nå den gældsnedbringelse, men hr. Lykkesofts argumentation var jo, at det var på baggrund af regeringens politik. Det kan jeg have stor forståelse for, for jeg mener, at der med den politik, regeringen fører, er stor risiko for, at man ikke kan nå den målsætning. Men jeg

holder bare regeringen fast på, at regeringen ønsker den målsætning opnået, og det støtter Det Radikale Venstre, og vi vil bidrage, hvor vi overhovedet kan komme til det.

Så jeg ved ikke rigtig, hvor meget mere jeg skal sige om det, men jeg har fået den opfattelse, at Socialdemokratiet stadig væk arbejder efter den målsætning. Det har jeg så noteret mig.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg vil gerne sige, at for Venstre er målsætningen for 2010 stadig fuldstændig klar; det er den, vi går efter. Nu siger fru Marianne Jelved, at hun har fået den opfattelse, at Socialdemokraterne stadig væk går efter det, men så må jeg sige, at så har fru Marianne Jelved ikke læst det socialdemokratiske finanslovudspil.

Fru Marianne Jelved må da medgive, at det i den grad er en løben væk fra de målsætninger, som er i 2010-planen, alene med hensyn til det offentlige forbrug, hvor man jo ligger inde med en drastisk stigning.

Hvordan vil Det Radikale Venstre stille sig i forhold til Socialdemokraterne i fremtiden i forbindelse med de økonomiske målsætninger? Det synes jeg kunne være interessant at høre et bud på.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg har ikke studeret Socialdemokratiets finanslovudspil, men jeg sætter ikke spørgsmålstegn ved hr. Jens Rohdes beskrivelse af det. Men der skal ikke herske tvivl om, at det er en central opgave for Folketinget som helhed at få gælden ned i den størrelsesorden, som 2010-planen siger det, for de sparede renteudgifter er nødvendige, for at vi kan betale for flere plejehjem og flere sundhedsudgifter efter 2010, hvor vi bliver flere og flere ældre.

Det er for ikke at belaste skattesystemet eller skulle spare meget, meget kraftigt andre steder, at vi vil gøre alt, hvad vi kan for at holde fast i den målsætning, og det er en forudsætning for en politik, som vi skal tage medansvar for, at de målsætninger bliver holdt fast.

Så må vi finde vejen til at løse opgaven, men gælden skal ned af hensyn til vores fremtid og vores kommende generationer.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Jeg vil tage fat der, hvor meningsudvekslingen mellem fru Marianne Jelved og fru Pia Kjærsgaard stoppede, nemlig ved spørgsmålet om Danmarks forringede omdømme i udlandet, som fru Marianne Jelved bekymrer sig om.

Jeg vil sige generelt, at jeg ikke kender noget mere afskyeligt forræderi, men det er ikke fru Marianne Jelved, jeg hentyder til, end det, at man mobiliserer det store udland imod sine indenlandske politiske modstandere, at danskere spreder ondsindede rygter om Danmark i udlandet.

Jeg har et frisk eksempel i de to store internationale turistguider, Penguin Travel og Thomas Cook Travellers, hvor man kan læse, at i Danmark bliver valg tabt og vundet på racespørgsmål, og ved sidste valg i vinteren 2001 nåede tonen i debatten nye dybder af racemæssige skrækkampagner. Og så står der i øvrigt, hvordan folk af anden hudfarve dårligt nok kan færdes i Danmark.

Jeg vil ikke beskyldte fru Marianne Jelved for at stå bag den slags, men jeg vil sige, at fru Marianne Jelved puster til ilden med sine bekymringer for Danmarks omdømme. Så vil jeg gerne spørge fru Marianne Jelved: Hvad mener fru Marianne Jelved om den slags, hvor man forsøger på at skræmme folk væk fra at rejse herover?

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Nu prøver jeg lige straks at skræmme taleren væk, hvis det kan lade sig gøre.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Jeg har ikke selv bidraget, som hr. Jesper Langballe meget rigtigt siger, til at mobilisere det store udland i forhold til dansk indenrigspolitik, det må jeg nu sige.

Men jeg må igen sige, at vi lever i en åben og international verden, hvor vi interesserer os for politik i hinandens lande. Vi er også optaget af, hvad der foregår i andre lande; vi forholder os til det. Sverige og Tyskland har været nævnt af hr. Jens Rohde i spørgsmål til mig f.eks.

Jeg mener selv, at valgkampen sidste gang – det har jeg også givet udtryk for – fik en meget, meget hård tone og kom til at dreje sig om udlændingepolitikken i Danmark. Det er også i orden, at de politikere, der går til valg, prioriterer de emner, de mener, er de rigtige. Det sætter jeg heller ikke spørgsmålstegn ved. Men jeg siger, at

hvis man fører en tone, der er meget, meget hård – og det synes jeg sker i Danmark, ikke hver dag, men det sker – så gør man det også vanskeligere og vanskeligere at integrere de mennesker i det danske samfund, fordi der bliver skabt en aura af problem omkring dem.

Det ansvar er vi fælles om at løfte, så det er også en appel til Dansk Folkeparti om at bidrage til, at vi kan få en ordentlig integration, at vi ikke skal blive ved med de hårde toner.

(Kort bemærkning).

Jesper Langballe (DF):

Fru Marianne Jelved spurgte før spisepausen: Hvorfra ved fru Pia Kjærsgaard, hvad de danske vælgere mener? Jeg synes egentlig, at det var et rigtig radikalt spørgsmål, et spørgsmål stillet oppe fra elfenbenstårnet. Det er jo faktisk det, vi er valgt til, at færdes mellem almindelige folk, høre på deres bekymringer, og det er utroligt, at fru Marianne Jelved før valget har kunnet undgå, har kunnet overhøre den danske befolknings bekymringer.

Sagen var jo den, at for første gang i den tid, jeg kan huske, var det ved et folketingsvalg befolkningen, ikke journalisterne, ikke politikerne, men befolkningen, der satte dagsordenen. Det kunne fru Marianne Jelved ikke høre.

Jeg vil sige, at den ondsindede skrækpropaganda her, som jeg synes, fru Marianne Jelved, uden at ville det, kommer til at bidrage til, jo i virkeligheden er en hån mod befolkningen. Det er jo befolkningen, der hånes, når der står, at alt ændrede sig i Danmark på én nat, nemlig valgnatten, da blev Danmark pludselig et misliebigt land.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Det sidste var ikke et citat fra mig, skal jeg lige sige.

Jeg færdes altså også i det ganske land, jeg taler også med mange borgere, og jeg kan oplyse over for hr. Jesper Langballe, at den entydighed, der ligger i det, når både fru Pia Kjærsgaard og hr. Jesper Langballe siger »den danske befolkning«, ikke er så entydig. Også i Danmark deler vi os efter anskuelser. Der er nuancer og variationer, og der er mennesker, der føler og tænker, ligesom jeg gør. Det giver sig udtryk på mange måder.

Kl. 19.10

Så hr. Jesper Langballe er ikke talerør for den danske befolkning. Hr. Jesper Langballe er tale-

rør for en del af den danske befolkning, det anerkender jeg, ligesom jeg går ud fra, at hr. Jesper Langballe anerkender, at jeg er talerør for en anden del af den danske befolkning. Det er på den baggrund, at vi kan have den debat, vi har her i Folketinget.

Men nu handler det om nogle mennesker, der bor i Danmark, som vi gerne skulle have integreret, og hvor det ville tjene fælles interesser, hvis vi kunne føre en diskussion og en debat i en tone, som gør, at virksomhederne ikke bliver bange for at integrere de mennesker, som har brug for en hjælpende hånd.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Nu ved jeg ikke, om fru Marianne Jelved bemærkede det, men den konservative ordfører ville ikke oplyse, hvor mange penge, Det Konservative Folkeparti modtager i bidrag fra A.P. Møller. Det går jeg ud fra ikke er noget problem med Det Radikale Venstre, der vil der være fuld åbenhed omkring det forhold, men ikke desto mindre har vi jo konstateret, at Det Radikale Venstre har indtaget en meget positiv holdning, desværre vil jeg sige, over for olieaftalen.

Men – og det er det spørgsmål, jeg så gerne vil stille – jeg går da ud fra, at Det Radikale Venstre ikke vil være med til at vedtage en i øvrigt sandsynligvis grundlovsstridig klausul, som indebærer, at vi fraskriver os retten til at ændre beskatningen i Nordsøen i næsten fyrretyve år. I måske 10 eller 15 valgperioder frem vil Folketinget skulle fraskrive sig retten til at ændre beskatningen. Det er noget hidtil helt uset, og jeg håber da, jeg kan få et tilsagn om, at det ikke er en form for skattepolitik, som Det Radikale Venstre vil medvirke til.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Ja, det er fuldstændig korrekt, at de bidrag, der gives til os fra virksomheder under A.P. Møllerkoncernen, kan ses på vores hjemmeside og i vores regnskab. Vi har endda den regel i partiet, at det ikke er noget, vi venter med til årsregnskabet, det offentliggøres med det samme, vi får dem. Det har vi vedtaget.

Økonomi- og erhvervsministeren har fået et mandat, nogle rammer, nogle ønsker for, hvad der helst skulle være opfyldt i en aftale, herunder f.eks. en 20 pct.s statsdeltagelse. Det er vores vurdering, når man nu tænker på, at det er en forhandling, og der skal indgås kompromiser, at

den aftale, der er kommet, stort set er tilfredsstillende.

Men det er klart, at det jo er under forudsætning af, at tingene er lovmedholdelige i forhold til grundloven. Og det er under forudsætning af, at alle de mellemregninger osv., der skal lægges til grund for det, er af en sådan karakter, at man kan sige, at aftalens hensigt også er opfyldt. Alt det ved økonomi- og erhvervsministeren selvfølgelig, det har jeg sagt til ham, men jeg har ikke noget grundlag for at sige, at det ikke er tilfældet på nuværende tidspunkt.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg vil gerne sige tak til fru Marianne Jelved for svaret og også bekræftelsen af den åbenhed, der er omkring tilskud. Det synes jeg kunne være et eksempel til efterfølgelse for regeringspartierne.

Men så vil jeg godt uddybe mit spørgsmål med hensyn til olieaftalen, for jeg har forstået det sådan på udtalelser fra radikale folketingsmedlemmer, at man faktisk har en bekymring med hensyn til, hvad der sker, hvis vi f.eks. ned sætter ejendomsskatterne, f.eks. på EU-plan selskabsskatterne. Hvad sker der, hvis vi indfører CO₂-afgifter? Skal vi så på et tidspunkt til at udbetale store kompensationer til A.P. Møller, men ikke til de andre selskaber, således at der opstår en forskelsbehandling?

Jeg er glad for, at vi får den tilkendegivelse, at Det Radikale Venstre er enig med os i, at der skal ske en gennemgribende analyse af de her ting, før det kan vedtages i Folketinget. Det vil jeg gerne bede om en bekræftelse af. Jeg synes, det ville være meget ubehageligt, hvis vi stod i en situation, hvor Det Radikale Venstre gik sammen med den borgerlige regering om at vedtage noget, som om 2, 3, 4 år under en kommende SR-regering skulle vise sig at binde og baste fru Marianne Jelved som minister på en måde, hun ville synes var meget ubehagelig.

Kl. 19.15

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Marianne Jelved, og så tror jeg, vi er fremme ved fru Line Barfod som ordfører.

(Kort bemærkning).

Marianne Jelved (RV):

Nu formulerer hr. Keld Albrechtsen sig jo meget, meget elegant, så derfor vil jeg for en sikkerheds skyld sige, at det er ikke sikkert, at Det Radikale Venstre er enig med Enhedslisten i alting i

olieaftalen eller i, hvad der skal ligge som forudsætning for, at man kan nikke ja til den eller godkende den. Bare for en sikkerheds skyld: Vi tager stilling selv.

Alle de tvivlsspørgsmål, der rejses for tiden, vil vi selvfølgelig også gerne have svar på og have dem belyst af ministeren, og når tingene er færdigdebatterede, håber jeg, at vi kan nikke ja til den aftale, ellers må vi have ændret den. Men det er under forudsætning af, at vi skønner, det er den type aftale, det skulle være, og at det hele også harmonerer med grundloven. Det er klart.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det fru Line Barfod som ordfører.

Line Barfod (EL):

Der er mange store spørgsmål, som vil fylde meget i den kommende folketingssamling. Vi har diskuteret Irak i går og skal fortsætte debatten i morgen, vi skal diskutere Mellemøsten kort efter efterårsferien, og i morgen skal vi have den store debat om EU-forfatningen. Derfor vil jeg i denne tale koncentrere mig om indenrigspolitikken.

»Noget for noget« var det gennemgående tema i statsministerens tale, og man kan roligt sige, at der er masser af eksempler på noget for noget, ikke kun i regeringens retorik, men også i regeringens praksis. Hvis man har noget, får man noget. Når A.P. Møller har Nordsøolien frem til 2012, skal han selvfølgelig have den frem til 2042, og når de rigeste i samfundet har mange penge, skal de selvfølgelig have flere. Men de mange, der næsten ikke har noget, skal have endnu mindre. De forskellige grupper af arbejdsløse og kontanthjælpsmodtagere bliver løbende sat ned i indkomst, og alle på overførselsindkomst får løbende frataget en del af deres pris- og lønregulering, så de kommer til at sakke mere og mere agterud i forhold til resten af befolkningen.

Statsministeren kom i sin åbningstale med en klar tilståelse. Formålet med at nedsætte en Velfærdskommission er at overbevise befolkningen om, at efterløn og folkepension til alle skal afskaffes. Det har statsministeren allerede besluttet at han vil gøre. Han kalder det »de nødvendige beslutninger«. Men statsministeren vil gerne have, at befolkningen skal tro, at befolkningen har været med til at træffe beslutningen. Statsministeren kalder det, at der skal skabes en åben debat for at modne de nødvendige beslutninger.

Regeringen og mange andre, der har deres på tørre, giver jævnligt udtryk for, at det er nød-

vendigt at skære i folkepension og efterløn, hvis velfærdssamfundet skal overleve. Men hvis man skærer ned på velfærdsgoderne, underminerer man velfærdssamfundet. Enhedslisten ønsker at udvikle velfærdssamfundet i stedet for at afvikle det. Vi ønsker at tage fat på de virkelige problemer i velfærdssamfundet.

Regeringen og de fleste af de øvrige partier og en række eksperter taler om ældrebyrde og generationskamp og foreslår at flytte rundt på pengene, så de rige bliver begunstiget, de mange mister noget, og de, der har allermindst, bliver skubbet længere ned, samtidig med at de får lidt skulderklap og almisser. Det er påvist gang på gang, at det forfærdelige ord ældrebyrde intet har med virkeligheden at gøre. Tværtimod har vi alle muligheder for at få en langt bedre velfærd, hvis vi bruger ressourcerne hos de mange, der i dag holdes uden for arbejdsmarkedet.

Der er i dag over 800.000 mennesker i den arbejdsdygtige alder – 800.000! – der er på en eller anden form for overførselsindkomst. Dertil kommer en del, der modtager folkepension, men godt ville bidrage til samfundet, hvis bare de fik lov, og problemet vokser. Arbejdsløsheden er steget og steget og steget, siden regeringen trådte til.

Kl. 19.20

Statsministeren forsøgte i åbningstalen at bortforklare den stigende arbejdsløshed med, at landet er kommet i økonomisk krise. Men det passer ikke. Der er penge nok. Det er rigtigt, at der er virksomheder, der har problemer, men arbejdsløsheden stiger ikke mindst, fordi en række virksomheder, der har store overskud, fyrer folk for at få overskuddet endnu højere op. Det gælder aktuelt store virksomheder som teleselskabet TDC, mejerigiganten Arla, Grundfos, A.P. Møller, Post Danmark, Coop Norden, Danske Bank og mange andre.

Regeringen har valgt at være passiv over for den stigende arbejdsløshed, og regeringen har valgt at give skattelettelser til de bedststillede i stedet for at øge velfærden. F.eks. har de rigeste 10 pct. af Danmarks familier modtaget 70 pct. af det milliardbeløb, der er givet som skattelettelse ved at fastfryse ejendomsværdiskatten. Der er penge nok, men regeringen vælger at give noget for noget til de rigeste.

Mange bliver arbejdsløse og mange nedslidt og udstødt af arbejdsmarkedet, og det er en udvikling, som regeringen forstærker med de mange nedskæringer på arbejdsmiljøområdet. Hvis

de over 800.000 arbejdsløse og udstødte i stedet var i arbejde, kunne den gennemsnitlige arbejdstid sættes betydeligt ned. Hvis alle ansatte, arbejdsløse, førtidspensionister, efterlønmodtagere osv. deltes om det antal arbejdstimer, der blev udført i 2002, kunne hver af os nøjes med at arbejde 940 timer om året, hvilket svarer til ca. 20 timer om ugen, men vi kunne også vælge at arbejde lidt mere og få råd til noget mere velfærd.

Enhedslisten ønsker at ændre samfundet, så alle kan være med, i stedet for at nogle løber alt for stærkt og bliver nedslidt, og andre bliver holdt udenfor. Vi ved godt, at ikke alle de 800.000, der er holdt uden for arbejdsmarkedet, har fuld arbejdsevne, men vi skal tilstræbe, at der bliver plads til alle.

Helt konkret vil Enhedslisten fremsætte forslag om at få flere i arbejde med to tiltag. For det første at dagpenge og kontanthjælp skal bruges aktivt. Det vil give et overskud i de offentlige kasser, hvis kontanthjælpsmodtagere bliver ansat med almindelig løn til at udføre nogle af de mange opgaver, der skal løses i amter og kommuner.

For det andet vil vi foreslå, at folk, der er i arbejde, skal kunne dele jobbet med arbejdsløse. Hvis fire personer, der hver arbejder 37 timer, deler deres arbejde med en arbejdsløs, kan de alle nøjes med 30 timers arbejde, og staten vil tjene på det. Jeg gentager: De offentlige kasser vil tjene på det, hvis Enhedslistens forslag bliver gennemført.

Hvis regeringen ikke vil være med til disse to konkrete tiltag, så er det alene ideologi, der forhindrer en løsning på mange problemer. En løsning, som for det første vil få mange flere i arbejde og dermed forbedre deres og deres familiers vilkår væsentligt, og for det andet vil føre til, at der er flere om at dele arbejdet på arbejdspladserne, så der er færre, der bliver nedslidt. Dermed får de og deres familier det bedre, og vi sparer udgifter til sygefravær, arbejdsskadeerstatning, førtidspension osv.

Endvidere vil vi kunne få en langt bedre velfærd, når der er flere til at tage sig af børn, unge, gamle og syge. Dertil kommer, at hvis vi får sat tempoet ned, vil der blive mulighed for den rummelighed på arbejdspladserne, der gør, at også de, der ikke har 100 pct. arbejdsevne, kan komme ud og yde en indsats. Hvis der f.eks. er pædagoger nok i børnehaven, er der også plads til, at en gangbesværet kan være der nogle timer hver dag og lege og fortælle historier.

Hvis der er jordemødre nok til at tage sig af fødslerne, er der også plads til, at en jordemoder, der ikke længere rent fysisk kan holde til en fødsel, kan tage sig af omsorg for de kvinder, der har født, og hvis der er ansatte nok på fabrikken, og de ikke skal løbe så stærkt, er der plads til en, der kan udføre forskellige lettere opgaver. Det vil være en god udgang på handicappåret, hvis vi på den måde kan skabe et langt mere rummeligt arbejdsmarked.

Kl. 19.25

Der er på det seneste blevet offentliggjort flere undersøgelser, der endnu en gang viser, at den økonomiske og sociale ulighed er stigende, og at arbejdsløshed og dårlig økonomi fører til sociale problemer og kriminalitet – heldigvis ikke sådan at forstå, at hvis man bliver arbejdsløs, bliver man selv og ens børn straks kriminelle eller misbrugere, men at når man ser på årsagerne til kriminalitet og misbrug, er arbejdsløshed klart en af de vigtigste faktorer. Også af den grund er det vigtigt at gøre en stor indsats for at få mange flere i arbejde. Kort sagt: Vi vil få flere glade og livskraftige mennesker og færre syge, nedslidte og arbejdsløse mennesker.

Det store arbejdsløshedsproblem viser tydeligt et andet af de grundlæggende problemer i velfærdssamfundet, nemlig kassetænkningen. Kassetænkning forhindrer fornuftige helhedsløsninger, fordi man ser på hver kasse for sig. Man skærer ned på forebyggelse i én kasse, selv om det fører til langt større udgifter til behandling i en anden kasse. Men kassetænkning nævnes ikke på noget tidspunkt af hverken regeringen, de øvrige partier eller diverse eksperter i Velfærdskommissionen som et stort problem for velfærdssamfundet eller som noget, der skal træffes nødvendige beslutninger om.

Kassetænkningen er fåbelig for samfundet, men allerværst for de mennesker, der bliver fanget i systemet. Tag f.eks. den kvinde, der efter at have slidt med rengøring i mange år bliver så nedslidt og syg, at hun må sygemeldes. Så skal hun igennem hele den ydmygende proces med lægeerklæringer, arbejdsprøvnings osv., og samtidig har hun hele tiden usikkerheden om, hvad der skal ske fremover, og hvordan familiens økonomi skal hænge sammen, hvis hun ikke kan komme tilbage på arbejdsmarkedet.

Hvis kommunen vurderer, at hun er for rask til førtidspension og for syg til at komme i arbejde, ryger sygedagpengene, og hun kommer i det sorte hul. Fordi hun er gift, kan hun ikke få konstanthjælp, og familien mister således i løbet af

en kort periode den ene arbejdsindkomst og må flytte fra hus og hjem. Tænk, hvis man i stedet fra starten sagde til hende: Nu skal du koncentrere dig om at få det bedre og finde ud af, hvilke opgaver du kan klare i fremtiden. Du vil få sygedagpenge helt frem til det tidspunkt, hvor du enten er blevet så rask, at du kan komme i arbejde, eller har det så skidt, at du får førtidspension. Så ville de mange medarbejdere i social- og sundhedssystemet, hun er i kontakt med, blive en hjælp i stedet for det system, hun nu skal bruge alle sine kræfter på at kæmpe mod.

Konkret vil Enhedslisten fremsætte forslag om at afskaffe det sorte hul, og vi vil fremsætte forslag om, at kommunerne skal have 100 pct. statsrefusion på alle overførselsindkomster, så det bliver hensynet til det enkelte menneske og ikke til kommunekassens økonomi, der afgør, hvilken indsats man yder over for de mennesker, der er kommet i klemme.

Regeringen fortsætter med at forære værdier væk til de rigeste i landet, samtidig med at vi her i Danmark – et af verdens rigeste lande – ikke kan garantere omsorg ved de to vigtigste begivenheder for ethvert menneske: livets begyndelse og dets afslutning. Hvis regeringen virkelig ønskede at tale om værdier, og hvis regeringen ønskede at udvikle velfærdssamfundet i stedet for blot at afvikle det, kunne den begynde her.

Vi oplever i denne tid, hvordan der over hele landet skæres ned på svangreomsorg og fødesteder. Nogle steder er der allerede så dårlig bemanning, at det har ført til, at børn er døde ved fødslen, fordi jordemoderen skulle være til stede ved flere fødsler på én gang, og vi hører om overbelagte medicinske afdelinger på sygehuse, hvor personalet er tvunget til at løbe så hurtigt, at det ikke er menneskeligt muligt at give omsorg til alle.

Enhedslisten ønsker at prioritere et godt offentligt sundhedsvæsen, der bygger på behandling og omsorg i stedet for på markedsgørelse, og hvor alt ikke skal gøres op i penge og ventelister, men hvor man kan tage hensyn til mennesker. Konkret vil Enhedslisten give borgerne retigheder, og som det helt basale skal der være en ret til en jordemoder under hele fødslen og ret til en at holde én i hånden, når man dør.

Kl. 19.30

En af de helt store debatter i den folketings-samling, vi nu tager hul på, bliver strukturdebatten. Det lyder ret kedeligt, når man snakker struktur og teknik, diskuterer om der skal være

amter eller ej, men den debat bliver fuldstændig afgørende for det fremtidige demokrati eller mangel på samme i Danmark.

Debatten handler om fordeling af samfundets værdier og om demokrati. Demokrati er klart besværligt, hvis man ønsker at træffe de nødvendige beslutninger, og et stort flertal af befolkningen er imod. Demokrati er klart besværligt, hvis man ønsker en meget skæv fordeling til fordel for de rigeste, hvis man ønsker at ændre det offentlige sundhedsvæsen og går over til markedsstyring og privathospitaler, der kan tjene penge på at tage sig af de ukomplicerede operationer – jamen så er det da besværligt, at politikerne hele tiden bliver konfronteret med vrede borgere. Så er det meget nemmere at træffe beslutningerne bag lukkede døre med forretningsfolk, der sidder rundt om et bord. Så kan ingen stilles politisk til ansvar, hvis noget går galt, for her hersker ingen konsekvenspolitik.

Regeringen er allerede i fuld gang med markedsførelse og har stadig intet lært af Farum. Farumsagen viser ellers tydeligt, hvor galt det går for både økonomien og demokratiet, når det meste bliver udliciteret og unddraget demokratisk kontrol og styring.

Langt de fleste mennesker i Danmark ønsker ikke privatiseringer og markedsførelse. Man ønsker fortsat fælles solidariske løsninger. Jeg vil igen citere Venstreborgmesteren Ejgil W. Rasmussen, formand for Kommunernes Landsforening:

»Hovedparten af befolkningen vil have kommen til at tage sig af de ting, der skal drives i fællesskab.«

Venstre taler meget om frihed, men indtil nu har de konkrete handlinger kun handlet om friheden for private virksomheder til at tjene penge på andre. Ellers er Venstres tale om frihed og værdier blevet omsat til forbud, straf, indskrænkninger og ensretning.

For Enhedslisten er frihed noget meget konkret. Vi vil have frihed for den enkelte borger, f.eks. frihed til selv at vælge, hvor man vil bo. Men hvis man skal have frihed til selv at vælge, hvor man vil bo, kræver det mange flere boliger med en husleje, der er til at betale; det kræver beskatning af de store arbejdsfri gevinster på boligmarkedet, så priserne kan komme ned, og det kræver mange flere boliger, som handicappede og ældre kan bo i, så også handicappede og ældre kan få ret til selv at bestemme, hvornår de vil på plejehjem eller i botilbud.

Vi vil have frihed til at drikke rent vand fra vandhanen og spise mad uden gift og medicinrester, og vi vil udvikle velfærdssamfundet ved at give borgerne reel frihed til at bestemme over deres egen hverdag.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):
Så er det hr. Mogens Nørgaard Pedersen som ordfører.

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):
Statsministeren skal ikke have utak for, at han ønsker en værdidebat. Det har vi forgæves arbejdet for i mange år i Kristeligt Folkeparti, men uden at kunne få bl.a. Venstre i tale. Derfor glæder jeg mig over, at statsministeren nu langt om længe også er klar til denne værdidebat.

Nogle vil måske have ham mistænkt for, at det reelle formål er at aflede opmærksomheden fra regeringens aktuelle politiske problemer og manglende initiativ, men i Kristeligt Folkeparti tager vi ikke desto mindre gerne imod opfordringen til en værdidebat. Det er vigtigt for den politiske debat, at den ikke kun kommer til at handle om de aktuelle politiske spørgsmål, men også om de værdier, som ligger bag vore politiske synspunkter.

Jeg vil også gerne rose statsministeren for at formulere sine værdier overraskende klart, men desværre er der tale om værdier, som først og fremmest afslører, hvad jeg vil kalde for et værdimæssigt blackout fra regeringens side. I åbningstalen hørte vi således klart de konturer af et stærkt liberalt samfund, som statsminister Anders Fogh Rasmussen ellers har søgt at nedtone, siden han skrev sin berømte bog om minimalstaten.

Kl. 19.35

Regeringen ønsker et godt samfund for de stærke. Det er et samfund, hvor regeringen vil give noget for noget, men vel at mærke kun for de stærke; de svage må klare sig selv. Nu mangler vi kun et forslag om, at børnecheckens størrelse skal afhænge af forældrenes produktionsevne, for at parolen om krav og konsekvens kan slå helt igennem.

Det er et samfund, som Helmuth Nyborg ikke ville kunne ønske sig bedre. De intelligente og dygtige vil kunne komme til at klare sig endnu bedre, men det er også et samfund, hvor restgruppen vil blive overladt til sig selv og blive større og større. Regeringens menneskesyn er en stærk hyldest til det stærke og velfungerende individ, og det kan udtrykkes i sætningen: Du er,

hvad du præsterer. Man måler menneskets værdi på, hvor meget det kan yde til produktionen, og det synes jeg er et skræmmende menneskesyn.

Regeringen konstaterer, at mange års indsats for at bryde den negative sociale arv er slået fejl, og det er desværre rigtigt. Antallet af mennesker, der lider af alkoholmisbrug, narkotikamisbrug, og antallet af hjemløse i gaderne taler sit tydelige sprog, og derfor lyttede jeg meget opmærksomt efter, da statsministeren varslede nye initiativer.

Regeringen vil følge en ny strategi, bebudede statsministeren, og hvori består så den nye strategi, som skal bryde den negative sociale arv, vi i årtier har kæmpet for at få bugt med? Jo, lyder det fra regeringen: Viden og kunnen er vejen til at sprænge et socialt mønster, og det behøver ikke engang koste noget. Den formulering gjorde ikke spændingen mindre, selv om jeg samtidig også blev en anelse mistænksom.

Endelig nåede statsministeren så frem til columbusægget, som i en håndvending vil bryde den negative sociale arv: Børn skal lære noget i børnehaven. Jeg spørger: Er der nogen uden for regeringens kreds, der i samme alvor tror, at indførelse af læreplaner i børnehaven kan bryde den negative sociale arv? Det svarer til at gå på elefantjagt med slangebøsse, og derudover tror jeg slet ikke, at det er mere læring, der er brug for i børnehaven, men derimod børnenes frihed til at være børn og til at udvikle deres kreativitet og sociale færdigheder gennem leg. Om de så lever i rundkreds eller ej, er ikke det afgørende for mig.

Tror man virkelig, at det barn, der vokser op i et misbrugsmiljø, som kan være udsat for grundlæggende omsorgssvigt og ingen opbakning får hjemmefra, som ved et trylleslag kan bryde den sociale arv, blot der bliver indført læreplaner i børnehaven? Jeg spørger bare. Det er ufatteligt, at statsministeren tror, at et så alvorligt samfundsproblem kan løses uden at tage fat på problemets årsag, og uden at det koster noget. Retfærdighedsvis skal det dog siges, at regeringen også varsler en reform af politikken med anbringelse af børn uden for eget hjem. Der skal gribes ind med hjælp i tide, og de nærmeste pårørende og familiens øvrige netværk skal inddrages.

Kristeligt Folkeparti vil gå positivt ind i debatten om den helt nødvendige reform, som desuden er det egentlige lyspunkt i åbningsredegørelsen, som i den grad har sat fokus på den

stærkeste ret. Tag f.eks. regeringens alkoholpolitik. Det er meget svært at se ideen i, at regeringen har givet los for slagtilbud på spiritus ved at sænke afgifterne og det oven i købet i den samme uge, som Sundhedsstyrelsen kører sin uge 40-kampagne. Jeg kender godt argumentet, nemlig at det er grænsehandelen, man ønsker at begrænse, men hvorfor har man så ikke for længst gennemtænkt et sundhedspolitisk udspil, som kunne modvirke den ensidigt økonomisk betingede afgiftsnedsettelse?

Vi glæder os over, at regeringen vil hæve aldersgrænsen for køb af alkohol fra 15 til 16 år. Det er en sag, som Kristeligt Folkeparti har arbejdet for i mange år, og vi medvirker gerne, men det løser altså ikke alkoholproblemet i det danske samfund. I virkeligheden handler de unges alkoholproblemer måske først og fremmest om, at deres forældre har problemer. Her er der en negativ social arv, som mange ganske vist evner at skjule, men som vi for alvor burde tage fat om.

Kl. 19.40

Noget for noget siger regeringen, men hvordan hænger det sammen med, at alkoholikere landet over må stå på venteliste i månedsvis for at komme i behandling for deres misbrug? Hvad med den alkoholiker, som har taget den store personlige beslutning at gå i behandling? Hvad mere skal han yde, før regeringen belønner ham »noget for noget« med en behandling? Skal han bare stille sig op i køen og håbe på, at han ikke falder tilbage i misbruget, inden der bliver en plads ledig til ham eller penge på budgettet til at betale behandlingen? Jo, regeringens samfund skal nok blive et godt samfund for de stærke, men de svage må hytte sig selv.

En anden grundlæggende værdi i åbningstalen er, at den i udpræget grad sætter det enkelte individ i centrum. Vi ser et uhyggeligt billede af et superliberalt samfund, hvor alt handler om det enkelte stærke individ. Familien og fællesskabet i øvrigt er stort set fraværende, og den sociale ansvarlighed består alene i klicheer. Her er den nævnte anbringelsesreform et enligt lyspunkt, fordi den specifikt inddrager familien og det enkelte individs netværk i øvrigt.

Regeringen vil give frihed og ansvar til den enkelte, og den efterlyser mere tro på, hvad det enkelte menneske kan. Det kan være godt nok, men det kan langtfra stå alene, for så bliver det et skævt samfund.

Jeg undrer mig over, at regeringen ikke på nogen måde er optaget af at styrke familiens status

i samfundet. Mener man ikke, at familien er den vigtigste fællesskabsenhed i samfundet? Er det ikke længere afgørende, at familien fungerer som en fællesskabsenhed, eller skal den bare reduceres til en produktionsenhed? Hvilke initiativer har regeringen til at gøre det lettere for børnefamilien at få familielivet og arbejdsliv til at hænge sammen? Hvad vil regeringen f.eks. konkret gøre for at mindske det alt for høje skilsmisetal, som medfører mange dybe menneskelige omkostninger og derudover også koster samfundet mange penge? Svarene blaftr i vinden.

Åbningsredeegørelsen afspejler regeringens grundlæggende værdier: man opfatter i højere grad mennesket som et enkeltindivid end som medlem af et fællesskab. Det vigtigste er et liv, hvor den enkelte kan udfolde sig. Jeg mener, at den udvikling er farlig. Den ender med, at vi mister det, der binder os sammen som nation: fornemmelsen for det fælles liv og det fælles værdigrundlag. Som samfund har vi brug for fælles værdier. Der må være en fællesnævner, der kan binde et samfund sammen, for at det overhovedet kan fungere.

Kristeligt Folkeparti vil fortsætte arbejdet for, at det danske samfund fortsat bygger på de værdier, som har deres udspring i det kristne livs- og menneskesyn, på næstekærlighed og ansvar for hinanden og på et menneskesyn, hvor vi alle har lige stor værd, uanset hvor meget vi kan producere.

Jeg må blankt erkende, at jeg ikke forstår statsministerens fantastiske optimisme, når det gælder etikken. Statsministeren sagde, at han synes, vi kan se en udvikling af en stærk personlig etisk bevidsthed, vi ikke har set magen til i historien. Jeg må indrømme, at jeg har svært ved at se denne stærke personlige etiske bevidsthed, altså medmindre statsministeren med begrebet personlig etisk bevidsthed mener en såkaldt etisk bevidsthed, der gavner en personlig i stedet for fællesskabet.

Regeringens noget for noget-ideologi er blevet et værdiopgør, der vender den tunge ende nedad. Man svinger pisken over de svage og lader de bedrevidende indkassere gevinsten i form af skattelettelser, og denne ideologi vil vi gerne gøre op med. Vi ønsker, at de bredeste skuldre skal bære de tungeste byrder, og derfor vil Kristeligt Folkeparti også tage en række initiativer i den kommende folketingssamling.

Vi ønsker et samfund, hvor vi sammen tager ansvar for dem, der ikke selv kan. Vi ønsker et samfund, hvor vi sammen tager ansvar for bør-

nene, et samfund, hvor vi sammen tager globalt ansvar for de fattigste, og et samfund, hvor vi sammen tager ansvar for de svageste.

Kl. 19.45

Afslutningsvis vil jeg sige, at Kristeligt Folkeparti gerne samarbejder med regeringen, og jeg forventer, at vi på en række områder kan blive enige. Samtidig håber jeg, at værdidebatten fortsætter, selv om man her må konstatere, at enigheden hører op. Vi ønsker nemlig ikke et samfund, hvor de stærkeste får noget for noget og de svageste må klare sig selv; vi ønsker et samfund, hvor de bredeste skuldre må bære de tungeste byrder til gavn for de svageste, som ikke har noget at byde på.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg vil bare sige, at jeg normalt ikke er særlig sart i debatten. Jeg giver selv en gang imellem og har derfor heller ikke noget imod at modtage, men jeg synes dog, det er forstemmende, uværdigt og jo decideret usandt, når hr. Mogens Nørgård Pedersen her fra Folketingets talerstol sammenligner regeringens og Venstres politik med Helmuth Nyborgs tanker og sætter den i forbindelse med det.

Alle ved – alle – at også Venstre tager stærkt afstand fra de tanker, som der blev givet udtryk for dér, så det er ganske enkelt helt urimeligt, og jeg synes, det er unfair, at hr. Nørgård Pedersen ikke kan svinge sig op til et lidt højere niveau; det kunne hans forgænger dog.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Jeg vil gerne først takke hr. Jens Rohde for de pæne ord om min forgænger; dem vil jeg gerne tilslutte mig, for ham har jeg også meget respekt for, og det har jeg stadig væk.

Når jeg nævner det, har jeg jo ikke sagt, at det er det, regeringen går efter; jeg har bare sagt, at det jo måtte være det, som ligger forude – det, som er synet.

Det, jeg gerne vil understrege over for hr. Jens Rohde, er, at det er vigtigt for os i Kristeligt Folkeparti, at værdi ikke er noget, man *præsterer* som menneske – det er noget, man *har*. Det håber jeg da at vi langt hen ad vejen er enige om.

(Kort bemærkning).

Jens Rohde (V):

Jeg er nødt til fuldstændig at afvise, at det syn er målet, og at det er dér, vi vil hen; det er jeg nødt

til at slå fuldstændig klart fast, og jeg må tage meget, meget kraftigt afstand fra den sammenligning, hr. Mogens Nørgård Pedersen laver.

Jeg kan så konstatere, at hr. Nørgård Pedersen ikke vil høre – eller ikke kan, det ved jeg ikke – men han hører i hvert fald ikke efter, hvad der egentlig bliver sagt, heller ikke svarene på de spørgsmål, hr. Mogens Nørgård Pedersen stiller her fra Folketingets talerstol, spørgsmål, som han har stillet til mig tidligere i dag. Jeg må spørge mig selv: Hvad i alverden stiller man dog spørgsmål for, hvis man sådan fuldstændig lukker ørerne for de svar, der kommer?

Hr. Nørgård Pedersen taler om, at det eneste, vi vil gøre i kampen mod den negative sociale arv, er at lave læseplaner i børnehaverne.

For det første er det en kraftig forenkling af tingenes tilstand, men derudover har jeg flere gange over for hr. Mogens Nørgård Pedersen og også i min tale redegjort for en række initiativer: tværfaglig indsats hos jordemødre og sundhedsplejersker, penge til efteruddannelse af sagsbehandlere, penge til børnehus for udsatte børn, styrket faglighed også i folkeskolen, overordnede strategier for familiens ret og pligt, kompetenceudvikling, tidlig indsats osv., osv.

Så kan man da ikke stå her og sige, at det eneste, der sker fra regeringens side, er, at man laver læseplaner i børnehaverne. Det er ikke rimeligt.

(Kort bemærkning).

Mogens Nørgård Pedersen (KRF):

Jeg ved ikke, om vi taler forbi hinanden, eller vi er på forskellige udviklingsniveauer. Det kan godt være, jeg hører til dem, der ikke har fået så meget »noget for noget«, som hvis jeg nu havde gået i gymnasiet. Det har jeg så ikke, men jeg tror alligevel, at jeg må holde fast i, hvad jeg har sagt.

Jeg har meget respekt for de initiativer, Venstre tager, og som hr. Jens Rohde ridser op her. Det, jeg bare gerne vil med min ordførertale, er at være med til at sætte fokus på værdierne, som vel også hr. Jens Rohdes parti ønsker, og derudover sige: Jamen hvad gør vi så konkret?

Kl. 19.50

Dér vil Kristeligt Folkeparti altså langt mere, end Venstre vil, og vi vil i langt højere grad sætte ind dér, hvor centrum er. Vi kan sagtens behandle i periferien. Vi ønsker ikke et samfund, hvor vi behandler symptomerne; vi ønsker et samfund, hvor vi behandler, havde jeg nær sagt, ondets rod, og hvis vi skal gøre en forskel med

hensyn til at bryde den sociale arv for alvor, så skal vi ind og have fat i familien.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Det var første runde. Jeg ved ikke, om der er ønske om en anden runde...? Det ser ikke sådan ud.

Så går vi videre, og det er fru Lisbeth L. Petersen.

Lisbeth L. Petersen (V):

Et nyt folketingsår er begyndt, og i dag har vi så debatten om statsministerens åbningstale, som jeg lyttede til med stor interesse. Mere frihed og mere ansvar til det enkelte menneske, erklærede statsministeren i sin tale. Og i forbindelse med rigsfællesskabet blev frihed og ansvar også omtalt som nøgleord. Og det er vi ganske enige i.

Statsministeren sagde helt klart i sin åbningstale, at færingerne selv bestemmer deres fremtid, og hvordan tilhørsforholdet til Danmark skal være i fremtiden.

Denne udtalelse har også været markeret tidligere fra den nuværende regerings side. Det er også Sambandspartiets overbevisning, at det er på Færøerne, den interne diskussion skal foregå og beslutningen tages. Der er brug for en grundig debat. Debatten mellem færingerne skal foregå på Færøerne og i det færøske Lagting og ikke i det danske Folketing.

Den færøske befolkning står splittet med hensyn til fremtiden. Mange har ikke noget imod en modernisering af den nuværende form, andre vil ud af fællesskabet.

Det fremgik af statsministerens tale, at der i dette folketingsår skal fremlægges en overtagelseslov for Folketinget. Det er vigtigt at pointere, at det er efter ønske fra det færøske landsstyre; det er en del af deres løsrivelsesprogram.

Samtidig vil jeg dog understrege, at jeg selvfølgelig fuldt ud respekterer, at det er det færøske landsstyre, som forhandler med den danske regering om det fremtidige forhold mellem Færøerne og Danmark. Det er helt efter bogen. Men som medlem af Folketinget og som formand for Færøernes største parti, som desværre sidder i opposition, er det mindst lige så vigtigt at informere Folketinget om, at der på Færøerne ikke er fuld folkelig opbakning bag landsstyrets kurs, og efter min overbevisning har informationerne udadtil været meget ensidige.

Det er en kendsgerning, at suverænitetslandsstyret efter den første fireårige periode, hvor koalitionen bestod af tre partier, efter lagtingsvalget i 2002 blev nødt til at tage det fjerde

parti med for at få flertal til en ny koalition, så de kunne fortsætte deres løsrivelsesprogram. Desuden skete der det, at Tjødvelisflokkurin, det republikanske parti, som havde haft den største vælgertilslutning, måtte vige denne plads til fordel for Sambandspartiet, som går ind for rigsfællesskabet med Danmark. Det må da være udtryk for en protest mod landsstyrets politik.

Denne sag har selvfølgelig som mange andre flere sider. Det overordnede mål for Sambandspartiet er, at det færøske samfund fortsat udbygges til gavn for alle borgerne på Færøerne. Vi har og vil fortsat arbejde for, at Færøerne varetager og finansierer så mange områder som muligt, og som vi magter. Men vi magter ikke alt.

Der er nogle politikere, der sammenligner begrebet løsrivelse med det at flytte hjemmefra. Det er i orden at flytte hjemmefra, men det behøver ikke at medføre, at man melder sig ud af familien; det bliver man ikke mere selvstændig af.

Den generelle overtagelseslov, som statsministeren nævnte, har været omtalt på Færøerne, men indholdet kender vi i oppositionen ikke endnu. For os er betingelsen for et rigsfællesskab, at nogle anliggender bliver administreret af rigsmyndighederne, bl.a. retsvæsen og politi. Det drejer sig ikke kun om økonomi, men det er også et spørgsmål om retssikkerheden i et samfund med ca. 48.000 indbyggere.

Kl. 19.55

Det er ikke, fordi jeg tror, at vi på Færøerne ikke har dygtige og veluddannede mennesker, for det har vi, men snarere at vi får problemer med habilitet eller inhabilitet, hvis vi overtager f.eks. retssystemet. Færøerne er et lille samfund. Allerede nu løber vi ind i problemer, og jeg er overbevist om, at de ikke bliver færre, hvis vi overtager retssystemet. Der er den mulighed at tage folk ind udefra og betale sig fra habilitetsproblemerne, men det bliver både dyrt og urationelt for samfundet.

Sambandspartiet har sat grænser for, hvad vi vil overtage. Derfor vil vi gerne se indholdet af overtagelsesloven, før vi tager stilling til selve loven. Vores parti har et forslag til modernisering af fællesskabet og en nyordning med markering af et større ansvar og dermed også økonomisk ansvar. Vi klager ikke over manglende frihed. Vi føler os frie, og vi føler os som en nation, og det har vi også formuleret i vores forslag til en nyordning.

Afslutningsvis vil jeg gerne nævne, at den store debat om EU, den nye EU-forfatningstrak-

tat og forbeholdene, som statsministeren omtalte, den får vi ikke på Færøerne. Vi har valgt at stå udenfor, men de stigende problemer bl.a. på lovgivningsområdet gør, at vi er nødt til at tage debatten op om en eller anden ny form for samarbejde eller tilknytning til EU. Det drejer sig om et fællesskab, som vi ved for lidt om. Sambandspartiet har taget initiativ til en ærlig og åben debat, så vi mere konkret får at vide, hvad det hele drejer sig om. Skal man vælge at sige ja eller nej, skal man helst vide, hvad det er, man skal sige ja eller nej til. Den debat mangler vi, men vi får den forhåbentlig.

Torbjørn Jacobsen (TF):

Efter aftale går koordinatrollen på skift imellem gruppens medlemmer i den nordatlantiske gruppe fra år til år. Som værende den nordatlantiske gruppes koordinator i indeværende år vil jeg bruge min taletid og benytte lejligheden til at informere vores kollegaer i Folketingssalen samt medlemmer af Danmarks regering om vores politiske hensigter, vores program for denne Folketingssamling.

Den nordatlantiske gruppes overordnede mål i forbindelse med indsatsen i Folketinget er i gruppens samarbejdsaftale af 5. december i 2001 beskrevet således:

»Den Nordatlantiske Gruppe har som fælles mål at arbejde for Færøernes og Grønlands selvstændighed. Derudover vil gruppen arbejde for at styrke samarbejdet mellem Grønland, Færøerne og Danmark som selvstændige nationer.«

Det er på denne baggrund den nordatlantiske gruppes fortsatte intention at søge at klarlægge de politiske, juridiske, sikkerhedsmæssige og økonomiske forudsætninger for, at den færøske og grønlandske selvstændighed kan udvikles på en så realistisk og værdig måde som muligt, herunder at udvirke, at Folketinget bliver forsynet med de bedst mulige forudsætninger for at diskutere det såkaldte rigsfællesskabs faktiske tilstand og fremtidige omlægning.

Men henblik på dette udfører den nordatlantiske gruppe overordnede analyser af international karakter og etablerer løbende debatter i Folketinget om principielle emner, ligesom gruppen via spørgsmål til ministrene søger klarhed omkring disse forhold. Samtidig søger den nordatlantiske gruppe at sætte søgelyset på de forhold inden for rigsfællesskabet, hvor der bør gribes ind her og nu med henblik på at sikre bedre levevilkår for de nordatlantiske borgere

og hindre skadevirkninger over for Danmarks nordatlantiske besiddelser.

Det er på denne baggrund, den nordatlantiske gruppes arbejdsprogram for folketingsssamlingen skal ses.

For at forfølge disse mål har medlemmerne for det kommende år opnået medlemskab af følgende folketingsudvalg: Udenrigsudvalget, foreløbig en suppleantpost: mig selv; Det Udenrigspolitiske Nævn: Lars-Emil Johansen; Forsvarsudvalget: Kuupik Kleist; Udvalget vedrørende Grønlandske Forhold: Kuupik Kleist og Lars-Emil Johansen; 21-mands-udvalget vedrørende Færøerne: Lars-Emil Johansen; Det Politisk-Økonomiske Udvalg: mig selv; samt Udvalget for Videnskab og Teknologi, suppleantpost: Lars-Emil Johansen.

KL 20.00

Den overordnede målsætning om at bruge medlemskabet af Folketinget til at forberede selvstændigheden for Færøerne og Grønland er fortsat gruppens fornemste opgave og vil i det kommende år blive forfulgt på følgende områder:

Generel politik: Både gennem debatter i Folketinget, konferencer, offentlige indlæg og folke-møder har den nordatlantiske gruppe fra starten medvirket til, at den løbende offentlige debat om selvstændighed for Færøerne og Grønland blev forstærket og kvalificeret. Det har desuden været gruppens mål at forsøge at forklare selvstændighedsønskerne over for den danske befolkning, således at disses positive intentioner blev forstået.

Den nordatlantiske gruppe vil fortsætte sin aktivitet omkring offentligheden via indlæg i medierne, offentlige møder og etablering af konferencer, der kan være med til at forklare de positive værdier og faktuelle muligheder ved etablering af selvstændighed for Grønland og Færøerne i et nyt samarbejde med Danmark.

I forbindelse med den løbende udvikling af hjemmestyreordningerne vil den danske regering nu åbne mulighed for at overføre alle de områder, der ikke er direkte forbundet med dansk suverænitet, til hjemmestyregeringerne. Regeringen vil samtidig åbne for samarbejde med Grønlands hjemmestyre om en ny såkaldt selvstyreordning. Den nordatlantiske gruppe finder, at alle overførsler af ansvar er af det gode, men at man uden en klar målsætning om fremtidig selvstændighed ikke opnår den dynamik, som skal sikre udviklingen af et selv bærent og bæredygtigt samfund, hvilket er en forudsæt-

ning for at håndtere disse overførsler uden understøttelse.

Den nordatlantiske gruppe vil stille forslag om, at der imellem »de tre ligestillede dele af det danske rige« nedsættes en selvstændighedskommission, hvis formål er at bane vejen for etablering af selvstændighed i Grønland og på Færøerne. Den nordatlantiske gruppe ønsker, at dette sker ved inddragelse af den ypperste internationale ekspertise til analyse af de nødvendige tiltag til en værdig afslutning af rigsfællesskabet, en afslutning, der vil kunne sætte Danmark forrest på verdenskortet for progressiv omgang med tidligere kolonier.

EU-udviklingen: Udviklingen af Danmarks forhold til EU vil i forbindelse med den kommende konvention kunne få alvorlige følger for netop de politikområder, der endnu ikke er overgået til hjemmestyre regi på Færøerne og i Grønland, idet disse områder, der i dag er sammenfaldende med de danske EU-forbehold, i stigende omfang må forventes underlagt EU-forvaltning. Der er derfor behov for en analyse af, hvad den kommende EU-udvikling vil medføre af ændringer i forholdet inden for rigsfællesskabet. Den nordatlantiske gruppe vil iværksætte en uvildig ekspertundersøgelse af, hvilke konsekvenser en dansk deltagelse i den nye EU-konvention vil medføre for forholdet mellem Danmark, Færøerne og Grønland.

Folkeretten: Den nordatlantiske gruppe nedsatte sidste år to rådgivende grupper med henblik på at få en uvildig og fagligt baseret belysning af henholdsvis de nordatlantiske borgeres rettigheder i Danmark i forhold til internationale mindretals rettigheder, den såkaldte sociale arbejdsgruppe, og en belysning af de folkeretlige forhold omkring Færøernes og Grønlands placering i det internationale system, den folkeretlige arbejdsgruppe.

Den sociale arbejdsgruppe afsluttede sit arbejde sidste år med opfordring til yderligere undersøgelser. Der er på den baggrund udarbejdet et forslag til et projekt baseret på gruppens arbejde og ansøgt om støtte hertil fra Socialministeriet.

Den nordatlantiske gruppe har opfordret Socialministeriet til at finansiere et projekt, der belyser fordele og ulemper for grønlændere og færinger ved at være danske statsborgere og dermed ikke kunne påberåbe sig de rettigheder, som via internationale aftaler gælder for andre mindretal i Danmark. Gruppen vil arbejde for, at dette projekt realiseres nu.

Arbejdsgruppen angående Grønlands og Færøernes folkeretlige stilling vil foretage sine sidste undersøgelser via besøg ved FN i New York og derefter afslutte sin rapport med udgangen af året. Rapporten vil også fremlægge sammenligninger med andre hjemmestyreområders internationale rettigheder samt dokumentation for Danmarks tidligere rapporteringer om Færøerne og Grønland i FN.

Kl. 20.05

Den nordatlantiske gruppe vil udgive en rapport på højt videnskabeligt niveau omkring Færøernes og Grønlands afkolonisering og placering i det folkeretlige system og samtidig rejse en forespørgselsdebat med henblik på at opfordre Folketinget til at anerkende Færøerne og Grønland som folk i henhold til FN's bestemmelser herom.

Økonomi: Den nordatlantiske gruppe har fra sin start påpeget, at det billede af Danmarks økonomiske involvering i Grønland og Færøerne, der i dag udgør den generelle bevidsthed blandt borgerne i rigsfællesskabet, ikke er et sandt billede. I den forbindelse har den nordatlantiske gruppe bl.a. peget på, at de fordele, Danmark har af at have amerikanske og NATO-relaterede baser i Grønland og på Færøerne, aldrig er blevet inddraget i dette billede.

Der er nu fremkommet nye analyser, der påpeger, at der er konstant bevægelse af kapital og lønmidler ud af Grønland på nogenlunde det samme årlige beløb, som bloktilskuddet udgør.

Der er således brug for en helt ny økonomisk analyse for at sikre en anstændig basis for drøftelserne af de faktuelle finansielle bevægelser inden for riget.

Den nordatlantiske gruppe vil nedsætte en ny videnskabelig rådgivergruppe, der skal foretage en afdækning af de økonomiske bevægelser mellem rigsfællesskabets tre dele, herunder de økonomiske relationer i forbindelse med Grønlands og Færøernes sikkerhedsmæssige betydning. Gruppens arbejde skal påbegyndes snarest og afsluttes inden udgangen af 2005.

Sikkerhedsforhold: Den nordatlantiske gruppe har gennem det sidste år været aktiv omkring de sikkerhedspolitiske aspekter i Nordatlanten, herunder inddragelse af Thule Air Base i det nye amerikanske missilskjoldskoncept. Den nordatlantiske gruppe vil fortsat følge udviklingen omkring Grønlands og Færøernes placering i det internationale sikkerhedsbillede og de virkninger, dette kan få for landenes udvikling af selvstændighed.

Samtidig følger gruppen nøje den udvikling, der er foregået, og de forhandlinger som netop nu foregår i Island omkring Keflavikbasen og landets sikkerhedsforhold. Ligeledes følges de danske planer om reduktioner i den militære tilstedeværelse i Nordatlanten nøje.

Den nordatlantiske gruppe vil fortsat fremsætte forslag til erstatning af 1951-aftalen om forsvaret af Grønland med en ny aftale med Grønland som ligeværdig partner og fortsat søge at afdække alle aspekter omkring Thule, Dundas og Qaanaaq's rolle i Danmarks sikkerhedspolitiske indsats. Desuden vil gruppen foretage en nærmere analyse af de forhandlinger, Island netop har ført med USA om forsvaret af Island.

En række forhold inden for det nuværende rigsfællesskabssystem trænger til en øjeblikkelig forbedring, og den nordatlantiske gruppe vil i det kommende år behandle følgende områder:

Import af grønlandsk og færøsk mad: På grund af en række EU-regler er de danske statsborgere fra Færøerne og Grønland i dag forhindret i frit at kunne købe alle deres nationale fødevarer i Danmark. Den nordatlantiske gruppe finder, at dette er kulturel diskrimination. Den nordatlantiske gruppe vil stille forslag i Folketinget om lovændringer med henblik på fri handel med færøske og grønlandske fødevarer inden for rigsfællesskabet.

Sikring af menneskerettigheder: De grønlandske indsatte i danske fængsler er placeret dér på ubestemt tid. Dette skyldes den særlige strafferet for Grønland, som efter den nordatlantiske gruppes mening strider mod menneskerettighederne på dette område. Den nordatlantiske gruppe vil stille forslag i Folketinget om, at der indføres ny lovgivning, så grønlandske indsatte i danske fængsler får tidsbestemte straffe.

Finanslovtag: I forbindelse med regeringens generelle besparelser på finansloven for 2004 er der pålagt besparelser inden for en række danske institutioner, som servicerer Grønland. Dette har medført, at disse institutioner ønsker at afvikle en del af deres besparelser på indsatsen i Grønland – med store skadevirkninger for såvel det grønlandske erhvervsliv som den offentlige vej- og trafikbetjening til følge. Den nordatlantiske gruppe finder, at dette strider imod de aftaler, der er indgået omkring denne betjening. Den nordatlantiske gruppe har allerede rejst dette problem over for finansministeren og vil gennem de kommende finanslov-

forhandlinger søge at udvirke, at disse besparelser ikke rammer Grønland.

Kl. 20.10

I forbindelse med arbejdet i Arktisk Råd er der taget initiativ til oprettelse af et helt nyt virtuelt arktisk universitet, U-Arctic, til støtte for studerende over hele det arktiske område og til gavn for samlingen af viden om arktiske forhold. De øvrige medlemmer af Arktisk Råd støtter nu dette via deres finanslove, mens dette ikke er tilfældet for Danmark. Den nordatlantiske gruppe vil fremsætte forslag om, at der på finansloven afsættes 4 mio. kr. årligt til dette initiativ.

Forsvarsforhold: Ud over at følge udviklingen omkring Thule Air Base og Dundasområdet nøje, vil det også være nødvendigt at sikre, at der ikke sker forringelser i den militære tilstedeværelse i Grønland, herunder at der ikke efterlades miljøfarligt affald i forbindelse med ændringer af de militære installationer. Den nordatlantiske gruppe vil sikre sig fuldt indblik i, hvilke ændringer militæret påtænker i Grønland, og rejse disse sager i Folketinget, såfremt der vil være behov herfor, samt sikre, at der bliver taget hånd om oprydningen efter såvel nuværende som gamle militære installationer.

Forskning: Rigets forskningsindsats i det arktiske område og specielt i nationalparken i Nordøstgrønland har på det sidste udvist en faldende tendens. Med det potentiale for international forskning, der ligger, specielt inden for nationalparken, bør der rettes op på dette forhold. Den nordatlantiske gruppe vil arbejde aktivt for, at der fremover afsættes flere midler og gives højere prioritering til forskning i Arktis med særlige hensyn til nationalparken i Nordøstgrønland.

Organisation: Der findes i dag i Folketinget både et udvalg for Grønland og et for Færøerne. Den nordatlantiske gruppe mener, at disse to udvalg med fordel kan lægges sammen, således at de nordatlantiske emner i Folketinget behandles i ét udvalg og Folketinget samtidig opnår en administrativ besparelse. Den nordatlantiske gruppe vil stille forslag om, at det særlige udvalg vedrørende spørgsmål om en nyordning af forholdet mellem Danmark og Færøerne lægges sammen med Udvalget vedrørende Grønlandske Forhold til ét nyt nordatlantisk folketingsudvalg.

Den nordatlantiske gruppe har endnu ikke benyttet de muligheder, gruppen har for at søge deltagelse i Nordisk Råd og i de danske folke-

tingsdelegationer ved FN, men den nordatlantiske gruppe vil fremover søge at opnå medlemskab af Nordisk Råd og af de danske folketingsdelegationer til FN's Generalforsamling.

Der er i dagens samfund et stadig større behov for at sikre borgerne løbende information både om muligheder og rettigheder i det politiske system og om den nordatlantiske gruppes arbejde. Gruppen har således været involveret i at løse personlige problemer for en række nordatlantiske borgere over for det offentlige system og i at sikre såvel hjemmestyreadministrationerne som borgerne oplysninger om de løbende politiske tiltag i Folketinget.

Den nordatlantiske gruppe vil fortsat søge at hjælpe de borgere, der har behov herfor, i forhold til de offentlige systemer og samtidig udvide adgangen til information om gruppens arbejde bl.a. gennem løbende opdatering af gruppens hjemmeside, fortsat udgivelse af årsrapporter og etablering af et nyt elektronisk nyhedsbrev.

Finanslovsforslaget for 2004 var til førstebehandling den 9. september. Ved den lejlighed benyttede undertegnede lejligheden til at sætte spørgsmålstegn ved retfærdigheden af, at Færøerne fremover skulle vedblive med at betale en rente af det færøske lån fra den danske statskasse, der lå langt over markedsrenten p.t. Siden har der været holdt møde imellem den danske finansminister og den færøske ditto, Karsten Hansen, hvor man blev enige om en ordning, der medfører, at halvdelen af den eksisterende gæld bliver tilbagebetalt via kontant afregning og udstedelse af færøske gældsbreve. Derudover blev man ligeledes enige om at nedsætte en arbejdsgruppe på færøske og danske embedsmænd, der skal forberede en færøsk overtagelse af den del af finanspolitikområdet, der vedrører Færøerne, og som i dag bliver varetaget af den danske regering.

Jeg vil her benytte lejligheden til at takke den danske finansminister, Thor Pedersen, for hans imødekommenhed i denne sag. Forhåbentlig kan finansministerens positive holdning i disse sager tolkes som begyndelsen til et politisk forår på strækningen Tórshavn-København.

I forventning om, at den nordatlantiske gruppe får et godt samarbejde med samtlige medlemmer af Folketinget og regeringens medlemmer, takker jeg for ordet.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):
Jeg har nu to korte bemærkninger.

Det er først fru Lisbeth L. Petersen, som jo altså har to gange.

Kl. 20.15

(Kort bemærkning).

Lisbeth L. Petersen (V):

Jeg vil gerne stille et spørgsmål til hr. Tórbjörn Jacobsen for at få bekræftet, om jeg hørte rigtigt, da han sagde, at han ville foreslå, at udvalget vedrørende Færøerne og udvalget vedrørende Grønland skulle lægges sammen til et. Og hvis det var rigtigt, hvad jeg hørte, så vil jeg bare sige: Det vil jeg aldrig stemme for. Skal man have selvstændighed, skal man selv forhandle om selvstændighed, og så skal det være hver for sig.

(Kort bemærkning).

Tórbjörn Jacobsen (TF):

Jeg kom for sent til at gøre nogle bemærkninger til fru Lisbeth Petersen, da hun havde sit indlæg. Jeg vil gerne sige vedrørende hendes indlæg, at der var en hel del misinformation i det, hun sagde. Bl.a. sagde hun i forbindelse med den her nye overtagelseslov, som statsminister Anders Fogh Rasmussen og lagmand Anfinn Kallsberg har drøftet og er blevet enige om, at der ikke skulle være opbakning bag den færøske partner i den her politiske sag. Og det må jeg bare tilbagevise, for det er altså således, at der er fuld folkelig opbakning bag det færøske landsstyre. Det ved fru Lisbeth Petersen.

At der så er kommet et nyt parti ind i koalitionen efter valget i 2002, er en helt anden sag, men der er stadig væk fuld folkelig opbakning. Så jeg vil blot anbefale hr. Anders Fogh Rasmussen, Danmarks statsminister, at vedblive at samarbejde med landsstyret om denne her overtagelseslov, således at vi kommer videre i den her proces.

Jeg skal bare konstatere til sidst, at fru Lisbeth Petersen havde forstået det, jeg sagde angående sammenlægningen af Grønlandsudvalget og Færøudvalget. Jeg mener stadig væk, at vi bør have et nordatlantisk udvalg.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Den røde knap betyder altså, at taletiden er udløbet. Det var ikke en meningstilkendegivelse med den røde knap.

(Kort bemærkning).

Lisbeth L. Petersen (V):

Der fik jeg så bekræftet, at jeg hørte rigtigt, at de to udvalg skulle slås sammen. Og det vil jeg protestere vildt imod. Det vil jeg bare sige.

Angående den fulde opbakning til landsstyret, så ved hr. Tórbjörn Jacobsen udmærket, at det har været sådan ca. fifty-fifty med hensyn til, hvordan befolkningen står. Og alle opinionsundersøgelser har vist, at der er et flertal, som er modstandere af den plan, som hr. Tórbjörn Jacobsens parti står for.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Hr. Tórbjörn Jacobsen. Og derefter er det hr. Ole Stavad.

(Kort bemærkning).

Tórbjörn Jacobsen (TF):

Jeg kan bare konstatere, at fru Lisbeth Petersen er oppositionsleder på Færøerne, fordi hun ikke har et flertal bag sig.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Ole Stavad for at spørge.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Det, jeg godt ville spørge ind til i hr. Tórbjörn Jacobsens tale her for et øjeblik siden, var repræsentationen i Nordisk Råd. Det er kun for at forstå det rigtigt. For som retstilstanden er i dag, så har Grønland og Færøerne jo deres egne selvstændige repræsentanter. Godt nok indgår man i den danske delegation, men man har sine egne repræsentanter udpeget af henholdsvis Landstinget og Lagtinget.

Derfor kunne jeg da forestille mig, at hr. Tórbjörn Jacobsen anser det for netop at være et skoleeksempel på, hvordan man ønsker at blive behandlet, og hvordan man opfatter sig selv, at man i den nordiske sammenhæng indgår med fuldt ligeværdige repræsentanter udpeget ikke via det danske Folketing, men via sine egne folkevalgte forsamlinger.

Derfor blev jeg en lille smule forvirret over, at hr. Tórbjörn Jacobsen, forstår jeg, ønsker at blive repræsenteret også via Folketinget. Men det må vi jo diskutere inden for valgforbundet.

(Kort bemærkning).

Tórbjörn Jacobsen (TF):

Det lyder meget socialdemokratisk, det her med ligeværdige parter. Det har man hørt før. Jeg må

bare sige, at jeg ikke er særlig enig i, at de to færingeringer, der repræsenterer det danske folk i Nordisk Råd, er særlig ligeværdige som repræsenterende den færøske nation, for de repræsenterer overhovedet ikke den færøske nation i Nordisk Råd.

Kl. 20.20

Jeg tror, at hr. Ole Stavad og jeg har talt lidt forbi hinanden. Det, jeg talte om, var den nordatlantiske gruppes rolle i Folketinget i forhold til repræsentationen i Nordisk Råd. Det er jo således, og det ved hr. Ole Stavad, at vi er en del af en teknisk alliance her i Folketinget, hvor vi arbejder sammen, og det var i henhold til den alliance, at vi ville forsøge at blive en del af den danske repræsentation i Nordisk Råd. Så jeg tror, vi er gået lidt fejl af hinanden.

Ellers er det således, at det færøske Lagting har besluttet, at den færøske nation skal have sine selvstændige repræsentanter i Nordisk Råd, men hvor langt det er kommet, ved jeg på nuværende tidspunkt ikke.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg vil godt takke for afklaringen. Det er jo noget, vi så må tale fornuftigt med hinanden om inden for valgforbundet; men det skuffer mig, at hr. Tórbjörn Jacobsen ikke mener, at repræsentanter, der sidder som medlemmer af henholdsvis Lagtinget og Landstinget, udpeget af Lagtinget og Landstinget som fuldgyldige medlemmer med fuld stemmeret og alle rettigheder som alle mulige andre, ikke efter hr. Tórbjörn Jacobsens opfattelse kan betragtes som repræsentanter for henholdsvis Færøerne og Grønland.

Jeg har mødt meget aktive repræsentanter for Lagtinget og Landstinget, og jeg glæder mig over, hvor stor vægt man lægger på det nordiske samarbejde. Det håber jeg da også hr. Tórbjörn Jacobsen vil være med til at understøtte i stedet for at sige, at de ikke repræsenterer noget. Det er lidt skuffende, men jeg vil stadig tage dem alvorligt.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Så er det hr. Tórbjörn Jacobsen, og så er vi, så vidt jeg kan se, færdige med første omgang.

(Kort bemærkning).

Tórbjörn Jacobsen (TF)

Selvfølger støtter vi det nordiske samarbejde fuldt ud, men det er jo således, at de færøske og

de grønlandske repræsentanter er en del af den danske delegation til Nordisk Råd. Det ved vi.

Det har også det til følge, at Danmark faktisk er underrepræsenteret i Nordisk Råd, fordi vi – både Grønland og Færøerne – tager en del af den danske kvote i repræsentationen. Derfor ville det være det mest praktiske for Danmark, og Danmarks volumen i Nordisk Råd ville blive større, hvis og såfremt Danmark ville understøtte tanken om, at Færøerne får sin egen og selvstændige repræsentation i Nordisk Råd.

Kuupik Kleist (IA):

Jeg hører til dem, som under min uddannelse på et af de udmærkede danske universiteter også har siddet i rundkreds og spurgt: Hvad synes du selv? Et spørgsmål, som oftest var udtryk for en oprigtig og levende interesse i, hvad andre måtte mene om dette og hint eller om en given sag.

Siden har talemåden mere og mere udviklet sig til at hedde: Hvordan synes du selv, det går? Og det synes jeg er et spørgsmål, som ville være yderst relevant at stille statsministeren og hans regering i dag.

Det generelle indtryk af åbningstalen – i hvert fald i mine ører – var, at det nu skal gælde ideologisk kamp, den kamp, som statsministeren i virkeligheden for snart 2 år siden erklærede død, i øvrigt sammen med klassekampen og sammen med smagsdommeriet.

Åbningstalen forleden dag var for mig at høre en proklamation af en værdikulturkamp, som i virkeligheden var en slet skjult ideologisk propaganda og smagsdommeri i ny forklædning.

Jeg kan selvfølgelig slet ikke være enig i betragtningerne om f.eks. strengere straffe til alle, inklusive børn, og de nedsættende bemærkninger om de pædagogiske metoder og værdier, som jeg selv sætter stor pris på og prøver at efterleve.

Kl. 20.25

Jeg følte, at der blev kastet vrage på nogle helt grundlæggende værdier som solidaritet, nærhed, tro på eget og andres værd, tro på egne mål og visioner og tro på at løfte i flok for at realisere målene og visionerne. Det er jo lige netop den værdikamp, som udspiller sig i det grønlandske samfund i disse år.

Tør vi virkelig tro på drømmen om selvstændighed? Tør vi tro på egne evner, uanset at mange fortæller os, at det skal vi ikke.

Derfor har den genetablerede landsstyrekoalition i Nuuk en stor opgave i at samle den grøn-

landske befolkning om fælles mål og fælles indsats.

De seneste års politiske uro ser jeg som et udtryk for, at der er et behov for et systemskifte, og et udtryk for, hvor svært det er at gennemføre et systemskifte, når man ikke råder over alle instrumenterne, der er nødvendige for en overordnet styring af et samfund.

Statsministeren sagde også til os, at der ingen grund er til at frygte fremtiden, og derfor tager jeg statsministerens afsnit om rigsfællesskabet til indtægt. Aldrig har en dansk regering så klart og tydeligt erklæret sin støtte til selvstændighedsbevægelserne i Nordatlanten. Det er ifølge statsministeren og også mig selv både naturligt, sundt og rigtigt. Hvis ordene ellers står til troende, er det en udmelding af overordentlig stor signalværdi.

Nu er det selvfølgelig vores opgave at dissekere, fortolke og udlægge statsministerens tale og søge at holde regeringen fast på sine løfter om positiv og konstruktiv medvirken i en selvstændighedsproces.

Regeringen er positiv over for at nedsætte en dansk-grønlandsk selvstyrekommission og mener, at en sådan kommission skal forberede en nyordning på samme måde, som hjemmestyreløven blev forberedt i 1970'erne.

Nu er det jo ca. 30 år siden, at hjemmestyrekommissionen arbejdede og barslede med en betænkning, som mandede ud i det, vi i dag kender som Grønlands hjemmestyre. Der har siden dengang været en udvikling både i det danske, det grønlandske og det globale samfund, som gør, at man slet ikke kan sammenligne situationen dengang og nu.

Hjemmestyret har overtaget ansvaret for stort set alle interne forhold, og tilbage står de økonomiske og sikkerheds- og udenrigspolitiske mellemværender. Mellemværender, som til gengæld i betydeligt omfang har helt afgørende betydning for vores alle sammens fremtid.

En eventuel fælles kommission, som jo ikke er drøftet til ende endnu, skal derfor koncentrere sig om de udestående mellemværender mellem Grønland og Danmark. En eventuel fælles kommission skal derfor ikke beskæftige sig med interne grønlandske forhold, som vi allerede selv har ansvaret for og lovgivningskompetencen for.

De interne forhold har den grønlandske selvstyrekommission så udmærket afdækket, og det er op til det grønlandske folks egen værdi- og

kulturdebat at afgøre, hvad der skal ske på disse områder.

Hvis det er det, statsministeren mener at regeringen er positivt indstillet over for, så kan jeg kun erklære mig enig, selvfølgelig. Ud over det vil det være et naturligt element i selvstændighedsprocessen, at den grønlandske regering og den danske regering indgår i en konstruktiv dialog om de resterende mellemværender.

Statsministeren og den grønlandske landsstyreformand etablerede tidligere i år et fællesudvalg om den fremtidige erhvervsudvikling i Grønland. Udvalget barsler med en betænkning den 1. november i år.

Det vil selvfølgelig være for tidligt allerede nu at vurdere fællesudvalgets kommende anbefalinger, men de foreløbige udmeldinger, jeg har hørt, giver grund til at løfte en finger. Den grundlæggende tankegang synes at være, at liberalisme og privatisering kan løse alle problemer, og at det er vejen ud af økonomisk afhængighed og kolonitidens favntag, som udvalgets formand selv udtrykte det.

Selvfulgelig er jeg helt enig i de overordnede mål, men jeg skal kraftigt advare mod en alt for blind tro på markedets frie kræfter som en helende kraft, og især i et samfund, hvor solidaritet og indkomstudjævning er så afgørende for, at alle kan overleve. Politisk fjernstyring skal ikke erstattes af udenlandsk kapitalstyring, som der synes at være lagt op til.

Kl. 20.30

Der har været en række folketingsudvalg på rejse i Grønland den her sommer – også den her sommer – bl.a. Udvalget vedrørende Grønlandske Forhold, og jeg tror og håber på, at Udvalget vedrørende Grønlandske Forhold på sin rejse i Grønland fik syn for, hvor stor en udfordring det er, vi står over for.

Jeg synes selv, at vi havde en god, seriøs og spændende rejse, som har bidraget til større indsigt og forståelse blandt Folketingets medlemmer. Mens vi her diskuterer en fælles fremtid eller ej, så er der på andre områder en meget hastig udvikling i gang, som nemt kan overhale os indenom.

Den kommende EU-traktat vil, hvis det danske folk vil, betyde en langt stærkere assimilation af bl.a. dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik i en fælles europæisk. Det er derfor nødvendigt, at vi på Færøerne, Grønland og i Danmark afklarer vores indbyrdes forhold på disse områder før en dansk folkeafstemning om den nye EU-traktat.

Vi vil ikke endnu en gang trækkes ind i et forum eller et fællesskab, som vi ikke er interesseret i at være med i og heller ingen indflydelse har på. Derfor skal jeg opfordre statsministeren til at tage fat på det arbejde, der vedrører en afklaring af udenrigs- og sikkerhedspolitikken i rigsfællesskabet, før en folkeafstemning om den nye EU-traktat.

Noget af det interessante ved åbningstalen var selvfølgelig alt det, der ikke blev sagt. Statsministeren har, synes jeg, været meget nøjeregnende med ikke at komme ind på de sidste års store kontroversielle emner mellem Grønland og Danmark. Jeg tænker her selvfølgelig på debatten om missilskjoldet, som var intens og nervepirrende. Folketingets og Landstingets medlemmer rejste land og rige rundt, eksperter blev tilkaldt fra nær og fjern, rapporter og hvidbøger blev udgivet, og sagen hastede så meget, at alt muligt måtte vige for en hurtig afgørelse på inddragelsen af Thulebasen i missilskjoldets arkitektur.

Statsministeren sagde heller ikke et ord om masseødelæggelsesvåbene i Irak. Umiddelbart en simpel logik. Jeg vil spørge, om man skal forstå det sådan, at ingen masseødelæggelsesvåben i Irak betyder ingen missilskjold og heller ikke et missilskjold på Thulebasen, eller hvordan hænger disse sager sammen?

Højesteretsdommer Per Walsøe udgav på Folketingets åbningsdag en ny bog om en af de verserende Thulesager. Bogen hedder »Thule farvel«. Bogen beskriver Thulebefolkningens oplevelser under opbygningen af en amerikansk militærbase i Thule og den efterfølgende proces. Efterkommere af et tvangsflyttede familier fører en sag mod staten i Højesteret, en retssag, som kommer til pådømmelse i november i år, altså i næste måned.

Bogen dumper ned midt i en konflikt, som kort sagt går ud på, at Thulefolkets advokat arbejder under helt andre betingelser end statens kammeradvokat, hvorved man risikerer, at sagen slet ikke kommer for i Højesteret.

Det kan ikke passe, at man i dagens Danmark forhindrer en så vigtig og afgørende retssag i at blive gennemført ved simpelt hen at forhindre sagsøgerne i at komme til orde. Jeg synes, det vil klæde statsministeren i dag at forsikre om, at man selvfølgelig vil påse, at der føres en fair og retfærdig retssag uden yderligere usikkerhed.

I øvrigt kan jeg så fuldt ud tilslutte mig hr. Walsøes opfordring til, at der indledes en nødvendig forsoningsproces mellem Thulefolket og

staten. Jeg tror også som hr. Walsøe, at det vil have stor psykologisk og politisk betydning både for den danske stat og for Thulefolket.

Jeg glæder mig til folketingsåret, vi nu har taget hul på. Vi er inde i en meget spændende fase i forholdet mellem de tre folk i riget. Udfordringerne og opgaverne er store, men de er ikke uovervindelige.

Det kræver politisk mod og hårdt arbejde, det kræver, at man ved, hvad man snakker om, det kræver gensidig forståelse og solidaritet.

Kl. 20.35

Lars-Emil Johansen (SIU):

Jeg har kaldt mit ordførerindlæg »Haves: Selvstyre. Ønskes: Selvstændighed«. Jeg vil gerne starte med at citere statsministerens åbningstale med følgende citater:

»Lad os give det enkelte menneske mere frihed og mere ansvar. Lad os udvikle et samfund, hvor der er plads til virkelyst og arbejdsglæde, hvor der er turbo på kreativiteten på bekostning af firkantede systemer.«

Og et andet citat:

»Der skal være frihed til forskellighed, men ikke frihed til undertrykkelse.«

Og endelig følgende citat:

»Jeg vil give såvel det færøske som det grønlandske folk meget klar besked: I bestemmer selv jeres fremtid og jeres tilhørsforhold til Danmark.«

Når jeg indleder med disse tre citater fra statsministerens åbningstale i forgårs, så er det, fordi jeg til forskel fra de fleste andre her i salen, som ikke deltager i regeringsarbejdet eller kommer fra regeringspartierne, finder, at statsministeren med sin tale faktisk sendte nogle store og positive signaler til vores fælles fremtid.

Jeg tror på, at den siddende regering og statsministeren mener det alvorligt, når de fastslår, at forskellighed er godt, og undertrykkelse er skidt. Jeg tror også på, at regeringen og statsministeren mener det oprigtigt, når de udtrykker den forståelse, at et samfunds kreativitet og evne til at sætte turbo på udviklingen er afhængig af borgernes følelse af frihed og ansvar.

Jeg tror naturligvis, at statsministeren mener det alvorligt, når han siger, at han gerne vil overlade det til os i Grønland selv at bestemme vores tilhørsforhold til Danmark. Signalet fra statsministerens åbningstale er derfor godt.

Hvis blot virkeligheden var så enkel, at man kunne sige, at det danske forhold til Grønland var baseret på frihed til forskellighed, hvis man

kunne sige, at det nuværende system skabte en følelse af frihed og ansvar hos Grønlands borgere, hvis man kunne sige, at man i Grønland kunne vælge sit tilhørsforhold til Danmark uden at frygte de økonomiske konsekvenser.

Men sådan forholder det sig desværre ikke, for gennem de sidste mange år har Danmark og Grønland sammen opbygget en situation, der ikke alene medfører økonomisk afhængighed for Grønland, men også skaber en følelse af undertrykkelse under danske normer og en oplevelse af manglende frihed og ansvar for de grønlandske borgere. Et system, der netop ikke har ført til nogen form for turbo på udviklingen i Grønland, men i stedet har medført en erhvervs-mæssig og økonomisk stagnation og kulturel forvirring.

På de områder, som statsministeren fremhæver som positive, er tiden kommet til, at vi i fællesskab må se i øjnene, at den hjemmestyreordning, vi sammen skabte og sammen var stolte af for 25 år siden, ikke har fungeret efter hensigten.

Hjemmestyreordningen har skabt meget godt. Men den er, uanset de tiltag, der nu iværksettes for at forsøge at modernisere den, ikke langtidsholdbar. Det er og bliver en overgangsordning, og jeg tolker statsministerens tale derhen, at han har indset denne kendsgerning og forstået, at der også i denne sammenhæng må grundlæggende værdiændringer til.

Jeg ser således den Selvstyrekommission, som har afleveret sin betænkning nu, såvel som det erhvervsudvalg, som statsministeren har nedsat omkring grønlandske forhold, som faktiske forberedelser til de første skridt mod selvstændighed for Grønland.

Lad mig slå lynende klart fast, at hjemmestyre er selvstyre, og at selvstændighed er noget helt andet. Selvstændighed er frihed. Det er vigtigt, at begrebsforvirring ikke forplumrer den politiske diskussion.

Kl. 20.40

Men allerede i 1972 fremstod det afgørende brud mellem de to lande klart, da Danmark valgte vejen ind i EF, og Grønland valgte vejen mod selvstændighed ved folkeafstemninger. Det var folkets vilje, der dengang stod frem, ikke politikernes, og siden dengang har det i virkeligheden været klart, at vore lande havde sat hver sin kurs, som før eller siden ville gøre et fortsat rigs-fællesskab umuligt.

Efterfølgende blev det første formelle skridt mod selvstændighed taget, da Grønland fik selvstyre ved hjemmestyrets indførelse her i sa-

len for næsten helt nøjagtig 25 år siden, for ved hjemmestyreordningen traf Grønland og Danmark et reelt valg, der førte de to lande i hver sin retning.

De kræfter, der dengang skilte os, er blevet stærkere i dag, for siden har Danmark taget en række skridt, der har gjort Danmark til en stadig mere integreret del af EU, mens Grønland konsekvent har arbejdet på at sikre sin egen ikke-danske og ikkeeuropæiske identitet.

Hjemmestyreordningen gav os den frihed til forskellighed, som statsministeren priser, men vi har ikke været dygtige nok, for selv om vi har haft hjemmestyre i 25 år, har vi endnu ikke formået at skabe et system på vores egne præmisser.

Vi har i alt for høj grad overtaget de firkantede danske systemer, som statsministeren også nævner, og gjort dem til målestok for vores egen forvaltning af samfundet. Vi har ladet os undertrykke af vores egen angst for ikke at leve op til de normer og standarder, andre har introduceret i vort samfund, og samtidig har vi viklet os ind i et spindelvæv af økonomiske transaktioner med Danmark, der bremser både vores følelse af frihed og vores evne til at tage et reelt ansvar.

Men det ønske om selvstændighed, som folket reelt udtrykte i 1972 og slog fast ved folkeafstemningen om hjemmestyret, er ikke svækket. Den kurs, der blev sat dengang, bløder lige usvækket i det grønlandske folks flertal. Det er vejen og midlerne, vi diskuterer i Grønland, ikke endemålet.

Nu står Danmark så igen foran en beslutning, der vil vikle landet endnu længere ind i den europæiske sammenslutning. Det vil ske, når og hvis det danske folk stemmer ja til den nye europæiske konvention, og det er netop på de områder, som ikke er overført til hjemmestyret, at den kommende europæiske integration sætter ind.

Dermed bliver kursforskellen mellem vore lande igen tydelig og absolut uafvendelig. Hvis et fællesskab er nået til et punkt, hvor begge parter vil udvikle sig bedre, friere og gladere ved at opløse den form for fællesskab, de befinder sig i, og i stedet skabe et nyt dynamisk og værdigt samarbejde, så kan det blive til et godt og frugtbart resultat, hvis parterne vel at mærke er kloge nok til at gennemføre processen på den rigtige måde.

Det, jeg ønsker at slå fast, som jeg har gjort det før fra denne talerstol, er, at ønsket om selvstændighed for Grønland ikke blot er noget, som et par grønlandske folketingsmedlemmer

himler op om, mens regering og landsstyre er optaget af at reparere på det selvstyre, som Grønland fik allerede den 1. maj 1979. Den kommende grønlandske selvstændighed er ganske enkelt en nødvendig konsekvens af vore landes forskellige valg af fremtidsvisioner. Jo før vi sammen indser denne kendsgerning og begynder at handle derefter, des bedre.

Med den kommende EU-udvikling må man slå fast, at det nu er blevet bydende nødvendigt at tage fat i den store sidste opgave for rigsfællesskabet: at forberede Grønlands og Færøernes fremtid som selvstændige lande frigjort fra Danmark.

Statsminister Anker Jørgensen indskrev sig i historien, da han tog initiativ til udformning af Grønlands hjemmestyres grundpiller. Statsminister Anders Fogh Rasmussen vil på samme måde kunne indskrive sig i historien, hvis han nu tager initiativ til at nedsætte en selvstændighedskommission med det klare formål at forberede Danmarks statsretlige skilsmisse fra Færøerne og Grønland på en for alle ordentlig og anstændig måde. Lad mig igen understrege, at det, jeg taler om her, er langt større, end den justering af den allerede gældende selvstyreordning, som der eksempelvis er lagt op til i den betænkning, der udkom i forsommeren.

Kl. 20.45

Meningsmålinger, som jeg ved, at der lægges vægt på her i denne sal – også fra regeringens side – både i Grønland og på Færøerne, viser, at langt størsteparten af vore borgere gerne vil have selvstændighed.

Der er dog et par ganske væsentlige spørgsmål, som mange mennesker i vore lande stiller sig selv og stiller til deres politikere, nemlig: Hvordan skal et selvstændigt Grønland og et selvstændigt Færøerne klare sig økonomisk og sikkerhedspolitisk?

Mange er bange for deres levestandard og deres sikkerhed. De er bange for de økonomiske og militære skræmmebilleder, der gennem årene er blevet tudet dem i ørene. De er bange for kolde økonomiske tyrkere og varme amerikanske misiler. Med den mangel på oplysning om alternative økonomiske og sikkerhedspolitiske muligheder, de i dag udsættes for, er det ikke underligt. Men det er en uværdig situation, som vi må væk fra.

Ved statsministerens åbningstale har jeg et begrundet håb om, at den nuværende regering er enig i det, at regeringen ønsker et sammenhold med os baseret på lyst og ikke på nød, på

kendsgerninger og ikke på uvidenhed, på vilje og ikke på angst. Sådan hører jeg statsministerens ord om, at regeringen føler, at der er så stærke historiske, kulturelle og personlige bånd mellem Færøerne og Grønland og Danmark, at fortsat solidaritet mellem os er det naturlige.

Det er jeg enig med statsministeren i, og jeg er ikke et øjeblik i tvivl om, at i hvert fald Grønland vil vælge netop Danmark som sin nærmeste samarbejdspartner, også når landet er blevet selvstændigt. Vi vil glæde os til at gøre det i et samarbejde, der – i modsætning til de nuværende forhold – bygger på frivillighed og ligeværdighed.

Derfor er min opfordring i dag: Lad os dog gå sammen om at forberede vejen til den grønlandske og færøske selvstændighed, som vi ved vil komme på en oplyst, moderne og værdig måde. Lad os sammen vise verden, hvordan oplyste og liberale mennesker i dagens globale virkelighed løser den opgave at frigøre de folk, der så brændende ønsker det.

Lad os lave et verdenshistorisk eksempel over for de magter, der i vore tider vikler sig ind i mere og mere uløselige konflikter med folk, der ikke ønsker at være en del af deres riger. Lad os gå sammen i en selvstændighedskommission, hvor vi i fællesskab kan finde de løsninger, der skal til, for at Grønland og Færøerne inden for den tid, det må tage, kan opnå selvstændighed på en måde, så ingen lider nød eller lammes af unødvendig utryghed.

Lad os tænde for et håb og en stolthed, der kan frigøre den positive energi, der vil give de grønlandske og færøske borgere ny virkelyst og arbejdsglæde. Lad os give alle vore borgere et fælles mål, som vi sammen kan være stolte af at have som pejlemærke. Lad os kortlægge alle de muligheder, der er for at frigøre Grønland og Færøerne, gerne med hjælp af al den internationale viden, der findes, på en stolt og bæredygtig måde. Lad os være åbne og lad os inspirere og lad os være parate til at se tingene på en ny måde.

Vi må ud af den situation, hvor ukvalificerede meninger om det umulige ved selvstændighed for Grønland og Færøerne bliver lige så gangbare som kvalificeret viden om de faktiske muligheder. Vi skal ud af den firkantede systemtænkning, der gang på gang søger at erklære, at det ene og det andet forslag til fornyelse ikke kan imødekommes på grund af Grønlands og Færøernes statsretlige status og den danske grundlovs rammer.

Det er mit personlige håb, at Danmark, Grønland og Færøerne ikke alene vil formå at arbejde om dette vigtige og historiske selvstændigheds-mål sammen, men samtidig vil formå at udforme en fremtidig samarbejdsform, der giver vore lande og vore folk mulighed for at fortsætte og videreudvikle samhørigheden.

Kl. 20.50

Det er mit personlige håb, at jeg får lov at se denne samhørighed udvikle sig, baseret på frihed i stedet for undertrykkelse, på respekt for forskelligheder i stedet for tilpasning til andres kultur, på virkelyst og arbejdsglæde i stedet for modløshed og svigtende ansvarsfølelse, på kærlighed i stedet for angst.

Jeg har en drøm fælles med statsministeren, en drøm om en virkelighed, hvor der er turbo på kreativiteten på bekostning af firkantede systemer. En virkelighed, hvor vi udnytter de nye muligheder, som ny viden og ny teknologi giver os, hvor vi er åbne og lader os inspirere; hvor vi er parate til at se tingene på en ny måde; hvor der bliver plads til initiativer og til at udvikle et stærkt erhvervsliv, som kan sikre os velstand og velfærd i fremtiden; hvor vi har sagt farvel til systemtænkningen, farvel til den forstenede tankegang, farvel til den politiske korrektheds kvæ-lertag.

Men for mig gælder drømmen: Vejen til et frit Grønland.

Første næstformand (Svend Auken):

Efter de nordatlantiske kollegers taler er der foreløbig tre medlemmer, der har bedt om ordet. Den første er hr. Villy Søvnald, og efter ham er det hr. Aage Frandsen og hr. Ole Stavad.

Villy Søvnald (SF):

Statsministeren kom jo i forgårs med en meget – synes jeg – modig opfordring, nemlig en opfordring til Folketingets medlemmer til at kigge ud ad vinduet, underforstået at sikre sig solid kontakt til virkeligheden. Det synes jeg er en god opfordring: at få virkeligheden ufiltreret ind helt fri af spindoktorers tilrettelæggelse af, hvordan vi skal se virkeligheden.

Det, jeg specielt vil være lidt optaget af, er den sociale virkelighed, som møder en, hvis man kigger uden spindoktorer, hvis man kigger uden det billede, som statsministeren og hans nærmeste forsøger at tegne, og prøver at se på den rå virkelighed.

Dansk socialpolitik har tre hovedsøjler, som hele huset er bygget op på. Den ene søjle består

af, at vi giver indkomst til mennesker, der ellers ikke havde nogen indkomst: arbejdsløse, syge, handicappede og gamle.

Den anden søjle består af, at vi yder service til mennesker, der har brug for hjælp, fordi de er børn eller gamle. Og den tredje søjle bygger på, at vi forebygger begivenheder, der ellers ville udvikle sig dramatisk.

Hvis man kigger på alle tre områder, så er det, der kendetegner den nuværende regering, at de angriber samtlige tre søjler i det sociale bygningsværk.

Jeg vil godt starte igen med Rådet for De Socialt Udsatte, som jeg var inde på under de korte bemærkninger til Dansk Folkeparti. Det er en kendsgerning, at rådet påpeger, at 65.000 mennesker, vel at mærke nogle af de allermost indkomstsvage grupper vi har, har fået beskåret deres indkomst ved hjælp af Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti.

Det er store tal. Det er op mod hver ottende, der er på overførselsindkomst, der har været i berøring med de her beskæringer. Jeg synes egentlig, det er imponerende, at regeringen er sluppet af sted med at sige til offentligheden, at man ikke rører ved overførselsindkomsterne, samtidig med, at man har reduceret levestandarden for 65.000 mennesker. Det er godt gået. Det havde ikke holdt til et kig ud i virkeligheden, og derfor var jeg sådan set glad for statsministerens opfordring.

Det andet område, som er under pres, er serviceområderne. Om lidt vil statsministeren formentlig svare med at sige, at det igen er mit sortsyn, der slår igennem, og at han håber, jeg har haft en god sommerferie og sådan noget.

Jeg vil bare henvise til, at et menneske, som jeg tror, statsministeren også sætter meget stor pris på, nemlig Palle Simonsen, tidligere ministerkollega og konservativ, formand for Det Centrale Handicapråd, i sidste uge sagde til Politiken om handicapområdet: Der er kun tale om ord, der sker ingen handling.

Følger man så statsministerens opfordring videre til at kigge ud i den sociale virkelighed, så er det jo så heldigt, at Folketingets medlemmer er valgt ude lokalt, og derfor ved man, hvad der sker i Århus Amt, i Vejle Amt, i Fyns Amt, i Københavns Amt, i Vestsjællands Amt, i Viborg Amt. Alle Folketingets medlemmer sidder med den der kolossale konkrete viden om, hvad der sker.

Kl. 20.55

Det vil sige, at de er vidende om, at kommuner og amter nu er i gang med en budgetlægning, hvor man skærer på børnehaver, som er det bedste sted, vi kender, til at bekæmpe den sociale arv. Al tilgængelig viden siger, at det foregår bedst der. De blev beskåret sidste år, de bliver beskåret igen.

Alle Folketingets medlemmer, der er valgt ude i kredsene, ved, at det samme er i gang på handicapområdet. Der er ikke fremskridt på handicapområdet, der er beskæringer, og der ligger en rapport, som statsministeren også er bekendt med, der tegner en række uhyggelige perspektiver. Det er en ministerrapport om, hvad der er planer om fremover på handicapområdet, noget ganske voldsomt noget, så voldsomt, at De Samvirkende Invalideorganisationer nægtede at medvirke i arbejdet, når det var sådan nogle perspektiver, der skulle tegnes.

Man kunne fortsætte billedet i forhold til de sindslidende, de hjemløse og de misbrugende, som vi tidligere har været med til at gøre ganske meget for at sikre bedre vilkår. Også deres forhold bliver beskåret ude i de amter og de kommuner, hvor Folketingets medlemmer er valgt.

Derfor er det underligt, at vi skal fortsætte den fuldstændig falske debat, hvor statsministeren og regeringen ikke vil anerkende billedet, som det er, ikke ud fra mit sortsyn, men ud fra, hvad Rådet for Socialt Udsatte siger; ud fra, hvad Det Centrale Handicapråd ved Palle Simonsen siger; og ud fra den virkelighed, som alle, der er optaget af at kigge ud ad vinduet, kan se lige udenfor.

Så bare til sidst: Når den her debat er vigtig, er det jo også, fordi regeringen siger, at den er optaget af det, vi kalder den negative sociale arv. Hvordan er det nu, man skaber negativ social arv? Hvilken betydning har det, at 65.000 mennesker, hvoraf en stor del er forsørgere, bliver anbragt på et forsørgelsesniveau, vi aldrig nogen sinde tidligere har eksperimenteret med i Danmark? Hvad betyder det i forhold til børnenes mulighed for at deltage i børnefødselsdage, i teaterture, i ture til København? Hvad betyder det i forhold til at gå klædt, så de minder om andre børn, i forhold til mobning og sådan noget?

Sandheden er, at den her regering er i færd med at reproducere den sociale arv i et omfang, vi aldrig har gjort før, samtidig med at indsatsen over for de allermost udsatte børn skæres ned. Der hjemtages børn, som tidligere var anbragt. Det er jo fint nok, hvis problemerne var løst – det er jo ikke et selvstændigt mål at anbringe så

mange børn som muligt – men det er jo ikke det, der er tilfældet.

Da vi tidligere på dagen under de korte bemærkninger diskuterede økonomien for de udsatte grupper, gjorde Dansk Folkepartis ordfører opmærksom på, at hun slet ikke var klar over, at man havde ramt de her grupper så hårdt. Man må sige, at det er imponerende at have siddet og trykket på den grønne knap, hver gang et forslag var til afstemning, uden at vide, at det havde nogen konsekvenser.

Jeg sad og tænkte på, om der findes en eller anden international konvention, der forbyder en regering at snyde et støtteparti så meget, som det er blevet snydt af regeringspartierne i det her tilfælde. Jeg ved ikke, om der findes en sådan international konvention, det ved statsministeren måske, men man må sige, at det er fantastisk, hvis det virkelig er rigtigt, at Dansk Folkeparti ikke har været klar over, hvad de har stemt for. Jeg synes, det er pinligt. Jeg synes, det må være ganske kolossalt trist at høre på for dem, der har mistet deres indkomstgrundlag, at det er altså sket med nogle politikere, der ikke helt var klar over, hvad de gjorde.

Derfor, hr. statsminister, tak for opfordringen til at kigge ud ad vinduet. Tak for lejligheden til at præsentere den sociale virkelighed, som den ser ud for enhver, der er i stand til at høre og se. Tak for, at vi fik lejlighed til at bryde det meget veltilrettelagte spindoktorbillede, som ikke passer med den virkelighed, som alle danskere møder.

Jeg tror selv, at når regeringen og dens støtteparti har betydelige problemer i øjeblikket, også i meningsmålingerne, så er det, fordi afstanden mellem virkeligheden, når man ser ud ad vinduet, og påstandene, simpelt hen er så store, at de ikke lader sig forene.

Første næstformand (Svend Auken):

Ja, og så er det hr. Aage Frandsen. Efter ham er det hr. Ole Stavad, og så er det statsministeren.

Aage Frandsen (SF):

Der var et par sætninger i statsministerens tale i tirsdags, som både i retorik – det er ikke så overraskende, der var en hel del sætninger af den slags, som lå på et højt niveau – og i indhold var gode og flotte. Det vil jeg godt citere fra.

Kl. 21.00

Statsministeren sagde, efter at statsministeren havde omtalt det, som kaldes rundkredspædagogikken:

»Men den første forudsætning for at føre en meningsfuld samtale er altså, at man ved, hvad man snakker om. Hvis ukvalificerede meninger bliver lige så gangbare som kvalificeret viden, så ender det alt sammen i tomhed og dumhed.«

Fuldstændig enig, fuldstændig enig, og det er derfor, det er vigtigt, at unge mennesker får viden.

Så vil jeg tilføje, at det også er vigtigt, at vi som voksne foregår de unge mennesker med et godt eksempel og viser, at vi bruger kvalificeret viden og ikke bare har meninger, hvis kvalitet man så kan diskutere. Det er utrolig vigtigt, at når vi fører vores debatter, og her tænker jeg altså på værdidebatten, så bygger det på viden, og at man godt kan have nogle meninger, men de bygger altså på viden.

I den forbindelse vil jeg citere noget, jeg læste i Politiken, hvor et menneske klagede over, hvordan det var engang, at man ikke kunne få ting igennem, sine synspunkter igennem, fordi der åbenbart var nogle, der sad på meningsdannelsen. Så spørges der: Havde de kontrol over skolens blad? Så svarer vedkommende: Nej, det havde de ikke, men vi opfattede det sådan.

Jeg synes, det er utrolig farligt, hvis det er sådan, at det, man går rundt og opfatter, er lige så legitimt som at have viden, og derfor er det, jeg tror, at statsministeren og jeg er enige om, at det ikke nytter noget, at man går rundt og opfatter noget som det rigtige, når det kun er opfattet. Det skal være viden.

Da statsministeren sagde disse ord om den kvalificerede viden i modsætning til den ukvalificerede mening, så kom jeg til at kaste et blik hen over regeringsbænken, og min position er sådan, at en af dem, jeg umiddelbart får øje på, det var så helt tilfældigt, rent faktisk er kulturministeren. Det var også kulturministeren, jeg citerede, som syntes, det er i orden at sige, at det, at man opfatter noget, er et argument på linje med viden.

Jeg tror altså, det er vigtigt, at vi hele tiden understreger, at det skal være viden. Det er også derfor, at vi synes, at eksperter er vigtige, så kan man tage stilling ud fra ekspertudsagn, men de skal selvfølgelig aldrig bestemme.

Så sagde statsministeren, inden statsministeren kom til det punkt med kvalificeret viden i forhold til ukvalificeret mening:

»Vi skal indse, at en vis portion paratviden er nødvendig. I tre årtier er der kastet vrage på paratviden. Den er blevet opfattet som sort skole, udenadslære og terperi. Det er, som om indlæ-

ring af faglige færdigheder er blevet nedprioriteret til fordel for at sidde i rundkreds...«, og så det der med: Hvad synes du?

Jeg er helt enig, og det er vi i SF, i, at en vis paratviden er vigtig. Det er hensigtsmæssigt, det er fornuftigt at vide noget om, hvor danske byer ligger; ikke mindst hvis man skal tage toget, er det rart lige at vide, hvor man ender henne. Det er fornuftigt, det er fornuftigt.

Jeg synes også, det er vigtigt, når man skal rejse ud i den store verden, at man ved lidt om, hvilke sprog de taler i de forskellige lande. Altså jeg synes, det er en fordel at vide, at i Belgien taler de et par sprog, og hvis man f.eks. tager til Latinamerika, så er det de fleste steder spansk, men at i Brasilien er det selvfølgelig portugisisk. Det ved vi selvfølgelig alle sammen, og det er en del af den visse parate viden.

Jeg synes også, det er vigtigt at vide, at når nogen siger 1968'er, så kender man lidt til, hvad det var, der skete i 1968, og at man også får afmystificeret det der med 1968. Det var ikke alle, der boede i kollektiv osv. Jeg gjorde det i hvert fald ikke og havde heller aldrig drømt om det.

Det er også vigtigt, når nogen siger 1864, at man så har en vis fornemmelse af det. Det er vi enige om.

Kl. 21.05

Så siger statsministeren, at i tre årtier blev der kastet vrage på det. Så tænker man en, to, tre årtier tilbage, og så er vi tilbage i 1973. 2 år efter 1973 var 1975, hvor der blev lavet en folkeskole-reform, og SF må påtage sig et medansvar for denne folkeskolereform, og vi gør det gerne. Det var jo en reform, der blev lavet sammen med Venstre, Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Kristeligt Folkeparti og så naturligvis Det Radikale Venstre. Det Radikale Venstre, som altid har været med så længe, som de har kunnet være det.

Hvem var undervisningsminister dengang i 1975? Ja, nu har jeg jo en paratviden, så for mig var det jo lidt overraskende, at statsministeren leverede den til mig den anden dag. Det var jo Tove Nielsen. Tove Nielsen var blevet undervisningsminister. Hun er ikke undervisningsminister, da den laves, men hun laver oplægget til den. Forhandlingerne foregår, mens Tove Nielsen er undervisningsminister, og forliget laves i hvert fald under alle omstændigheder sammen med Venstre.

Så tænker vi: Hvad skete der så efterfølgende? Ja, der har jo været mange undervisningsministre, der har ansvaret for det her. Der er også

mange andre, der har ansvaret, men undervisningsministre har i hvert fald ansvaret, og der var én undervisningsminister, der sad i 11 år, hr. Bertel Haarder. Han sad i 11 år i den periode, og det er dobbelt så lang tid som den, der sad næstlængst. Hr. Bertel Haarder sidder fra 1982 til 1993. Ole Vig Jensen, som kommer næst efter i tid, sidder jo fra 1993 til 1998.

Det er dog forfærdeligt, at dette menneske til Bertel Haarder som undervisningsminister ikke kunne få gjort noget ved det, og det, der rent faktisk er problemet, er jo, at da den daværende undervisningsminister, Bertel Haarder, havde været undervisningsminister i disse næsten 11 år, begynder man at finde ud af, at der er noget galt. Hvem er det så, der retter op på det? Ja, det er sådan set Ole Vig Jensen, der retter op på det.

Venstre har jo et kæmpeansvar for de her ting. Man laver oplægget til folkeskolereformen i 1975, og hr. Bertel Haarder er undervisningsminister i 11 år i disse tre årtier. Jeg synes ikke, vi skal være så hårde ved hr. Bertel Haarder, for jeg synes rent faktisk, at folkeskoleloven var bedre, end statsministeren gav udtryk for. Jeg synes bare, at når der er noget, vi synes der går lidt mindre godt, skal vi huske på, hvem det var, der sådan set kunne have gjort noget ved det undervejs.

Statsministeren har jo fået flere opfordringer, bl.a. af Anders Bondo, formanden for Danmarks Lærerforening, og også af min formand, hr. Holger K. Nielsen, til at diskutere folkeskole, og jeg tror sådan set, at næsten alle herinde gerne vil diskutere folkeskole med statsministeren.

Så vil jeg erindre statsministeren om det, som statsministeren sagde, nemlig at hvis ukvalificerede meninger bliver lige så gangbare som kvalificeret viden, så ender diskussionen altså i tomhed. Derfor er det vigtigt, at når disse diskussioner skal foregå med Anders Bondo, formand for Danmarks Lærerforening, og statsministeren, eller hvem det ellers kan være, foregår de ud fra en kvalificeret viden, for så løftes den kvalificerede mening til at være rigtig kvalificeret, og der tror jeg, at statsministeren i forhold til alt det der med rundkreds skulle kigge en ekstra gang på, hvordan det rent faktisk er, at folkeskolen fungerer.

Der er mange myter om den der rundkreds. Jeg har endnu næsten ikke hørt nogen, bortset fra, hvad hedder det, hr. Kuupik, der ...

Første næstformand (Svend Auken):

Hr. Kuupik Kleist.

Aage Frandsen (SF):

... hr. Kuupik Kleist, der jo siger, at han har siddet i en rundkreds. Endnu har jeg ikke rigtig mødt nogen, der har vedkendt sig, at de har siddet i en rundkreds. Jeg har set, at integrationsministeren har udtalt her for nylig, at i 1969 på Aarhus Universitet oplevede han, at han kom til at sidde i rundkreds. Det har været en traumatisk oplevelse.

Jeg har spurgt forskellige mennesker, der ligesom jeg selv gik på Aarhus Universitet, Institut for Statskundskab, samme sted som integrationsministeren, om de havde siddet i en rundkreds. Ingen af os har siddet der, og det er der, jeg synes, at det er lidt underligt, at nogle er så heldige at komme til at sidde i en rundkreds, mens vi aldrig kom til det.

Kl. 21.10

Første næstformand (Svend Auken):

Som et af de få medlemmer, der har siddet længere end hr. Aage Frandsen i Folketinget, må jeg gøre opmærksom på, at Tove Nielsen var undervisningsminister i 1974 og fru Ritt Bjerregaard i 1975.

Ole Stavad (S):

Jeg vil godt tillade mig at gøre nogle bemærkninger om et ikke særlig stort, men, synes jeg, vigtigt afsnit i statsministerens åbningsredegørelse, nemlig det lille afsnit om Strukturkommissionen, som jo fyldte en hel del mere sidste år.

Statsministeren sagde i tirsdags, at regeringen finder, at der er behov for at se fordomsfrit på ændringer af den kommunale struktur. Jeg vil gerne på den socialdemokratiske gruppes vegne give et tilsagn om, at det er vi helt parat til, men jeg var nok en anelse skuffet over, at når statsministeren holder en tale, som jeg tror han selv opfattede som en værditale, så tager han overhovedet ikke fat på nogen af de værdier, som jeg mener det er afgørende vi tager udgangspunkt i, når vi skal diskutere en eventuel ny kommunal struktur, for jeg går ud fra, at fordomsfri ikke skal oversættes til holdningsløs.

Jeg er enig med statsministeren i, som han siger senere i talen, at indtil Strukturkommissionen er kommet med sin betænkning omkring nytårstid, skal vi ikke lægge os fast på bestemte løsninger. Men det bør ikke forhindre os i, mens vi venter på Strukturkommissionens betænkning, at tage en vigtig holdningsdebat, en vigtig værdidebat om, hvad det er, vi skal sikre at holde fast i.

Jeg er ikke uden bekymring for en række af de signaler, som statsministerens ministre, herunder også indenrigs- og sundhedsministeren, sender. Når statsministeren siger, at vi ikke skal binde os fast på bestemte løsninger, så kan jeg i hvert fald konstatere, at indenrigs- og sundhedsministeren tilsyneladende har bundet sig meget fast i, at der er en ting, der står over alt andet, og det er, at de folkevalgte skal ud af et regionalt led, tilsyneladende med det angivelige formål, at man kan få sat vores sygehus- og sundhedsvæsen på markedet.

Jeg synes, det rejser en meget principiel diskussion om, hvorvidt vi ønsker folkestyre eller supermarked, om vi ønsker medborgere eller forbrugere. Derfor vil jeg godt benytte lejligheden til at opfordre statsministeren til at få givet nogle holdningsmæssige udgangspunkter for det videre arbejde.

Det arbejde, vi skal i gang med, går jeg ud fra, at statsministeren ser som noget, også Socialdemokratiet bør være en aktiv deltager i, med de signaler vi har sendt. Derfor vil jeg godt spørge statsministeren, om han allerede nu kan give et tilsagn om, at når vi tager de væsentligste velfærdsområder, de vigtige områder, hvor borgerne betjenes, bør det være direkte folkevalgte politikere, der sidder med ansvaret, sådan at befolkningen hver fjerde år også kan tage stilling til, om de mener, at de folkevalgte har udøvet det ansvar og den magt, de har, på en tilfredsstillende måde. Dermed bliver det også gennemsigtigt, hvem der har ansvaret, og der er mulighed for at reagere ved valgene hvert fjerde år.

Det synes jeg er et signal, som er helt afgørende for det videre arbejde. Der er meget tendens til, at man lader en strukturdiskussion om kommuner og amter først og fremmest gå op i en diskussion om geografi, og jeg har stor forståelse for, at der er mange ude i det åbne land, der synes, at det er en vigtig diskussion. For mig, der, hvor vi er i øjeblikket, er den vigtige diskussion, hvilke holdninger, værdier, principper en strukturreform skal bygge på, sådan at vi ikke risikerer, at vi kommer ud i den anden ende og har mistet noget af det, der er en afgørende kvalitet i vores danske velfærdssamfund og i den måde, vi har opbygget vores folkestyre på, nemlig at borgerne i forhold til centrale områder skal have mulighed for at se, hvem der har ansvaret, skal have mulighed for at kunne reagere, når der er kommunevalg og amtsrådsvalg. Så kan vi altid diskutere, hvor store enhederne skal være, for at vi kan holde fast i det, jeg mener bør være

målsætningen, nemlig at Danmark stadig væk med rette skal kunne betegne sig som verdens mest decentrale samfund.

Kl. 21.15

Det forudsætter så også, at de enheder, der skal løse opgaverne, er i stand til på en kvalificeret måde og i forhold til den service, som borgerne skal have, at kunne tilbyde gode løsninger, kvalitative løsninger over for borgerne og sikre, at tingene i det hele taget bliver løst på en effektiv og god måde, men også på en måde så borgerne ved, hvem der sidder med ansvaret.

Derfor skal jeg kun opfordre til, når statsministeren om et øjeblik får ordet, at statsministeren så vil kunne, tror jeg, lette den videre proces med hensyn til et af de punkter, der godt kan gå hen og blive et af de mest afgørende i den folketingsssamling, vi her starter, nemlig hvordan den kommende struktur skal se ud. Der ligger et tilsagn fra Socialdemokratiet om, at vi er parate til at gå ind i en fordomsfri debat om, hvordan den kommende struktur skal se ud, men med baggrund i nogle klare holdninger og værdier med hensyn til, hvad der skal komme ud i den anden ende. Så lad os fordomsfrit diskutere geografi, men holde fast i værdierne og holdningerne for det samfund, vi også gerne vil bygge videre på i de kommende år.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Ja, jeg vil da gerne starte med at takke for ikke blot en, må jeg nok sige, ret lang, men faktisk også særdeles spændende og konstruktiv debat.

Jeg vil gerne sige, at jeg har været utrolig glad for den debat, vi har haft. Der er måske nok nogle, der synes, at den har været lidt stille – lidt tam vil nogle måske påstå – men jeg lagde i min åbningstale op til at diskutere politik i lidt højere grad på basis af værdier og holdninger, få det lidt stærkere frem i debatten.

Egentlig synes jeg, at handsken er taget op fra næsten alle sider i dag, for sjældent har jeg oplevet en debat her i Folketingssalen, som i den grad har handlet om værdier og holdninger, selvfølgelig blandet, som det skal være, med dagsaktuel og praktisk politik. Men det har egentlig været en fornøjelse, at så mange er gået ind og har diskuteret holdning og værdier, og derfor har jeg faktisk været utrolig glad for debatten.

Det gælder også repræsentanterne fra såvel Færøerne som Grønland, at alle valgte en sådan mere principiel tilgang til debatten i dag. Jeg takker for de indlæg, vi har fået både fra fru Lis-

beth Petersen, hr. Tórbjörn Jacobsen, hr. Kuupik Kleist og hr. Lars-Emil Johansen.

Jeg kan ikke nå at komme ind på alle de punkter, der er rejst, men jeg vil gerne gentage det, som jeg sagde i min åbningstale, nemlig at det er min dybe overbevisning, og det er regeringens klare rolle, at den rigtige vej at følge er at slå fast entydigt, at det er det færøske folk, og det er det grønlandske folk, der beslutter deres egen skæbne. Sådan er det. Og hr. Lars-Emil Johansen har både hørt og set fuldstændig rigtigt, når han indleder med at konstatere, at han tror på, at det er ærligt ment. Ja, det er det.

Derfor vil jeg også sige til hr. Lars-Emil Johansen, at selvfølgelig skal der være mulighed for, at man så kan vælge sin fremtid og sin skæbne uden at frygte de økonomiske konsekvenser. Ja, det skal være fuldstændig klarlagt. Men jeg er selvfølgelig nødt til at gentage, hvad jeg også sagde i min åbningstale, nemlig at frihed og ansvar må følges ad. Selvfølgelig er der frihed til at beslutte, at man vil have sin selvstændighed, eller man vil være mere uafhængig af Danmark, men så må man selvfølgelig også være klar over, at så skal man også være mindre afhængig af økonomiske tilskud fra Danmark. De ting følges jo ad. Det gør det jo.

Kl. 21.20

Og når så hr. Tórbjörn Jacobsen med høj røst forkynder, at den nordatlantiske gruppes målsætning er at sikre en værdig afslutning på rigsfællesskabet, så kan jeg jo bare sige, at der taler hr. Tórbjörn Jacobsen og dermed tilsyneladende den nordatlantiske gruppe jo altså ikke på vegne af Færøernes landsstyre og heller ikke på vegne af Grønlands landsstyre. De tilkendegivelser, vi har fra såvel Færøernes som Grønlands landstyre, er nemlig, at der ikke er tale om, at man i den proces, der nu er sat i gang, vil have en afslutning af rigsfællesskabet. Så det står helt for den nordatlantiske gruppes egen regning.

Derfor kan jeg kun gentage den opfordring, jeg også ved tidligere lejligheder er kommet med her i Folketingssalen til den nordatlantiske gruppe: Tag det slagsmål hjemme, tag kampen på Færøerne, tag kampen i Grønland. Det er det færøske folk og det grønlandske folk, der beslutter deres egen skæbne. Men vi forhandler naturligvis med det ansvarlige og siddende landsstyre såvel for Færøerne som for Grønland, og for Færøernes vedkommende drejer det sig altså så om en overtageslov.

Jeg hørte selvfølgelig godt diskussionen mellem fru Lisbeth Petersen og hr. Tórbjörn Jacob-

sen. Jeg vil bare sige: Den vil jeg ikke blande mig i. Tag endelig den diskussion på en frugtbar måde i Færøernes Lagting og i den færøske befolkning. Regeringen forhandler med det færøske landsstyre, og det, vi forhandler om, er at etablere en overtageslov, som giver mulighed for, at Færøerne kan overtage sagsområder, i den takt Færøerne selv ønsker det. Alt sammen inden for rammerne af rigsfællesskabet, og der er heller ikke på nuværende tidspunkt udtrykt ønske om noget andet fra det færøske landsstyres side.

Det tror jeg er den konstruktive vej fremad, og når hr. Kuupik Kleist så vil løfte en advarende finger over for det såkaldte fællesudvalgs betænkning – fællesudvalget er et grønlandsk-dansk udvalg, der skal beskæftige sig med, hvorledes vi kan skabe grundlag for mere erhvervsaktivitet i Grønland, sætte Grønland i stand til i højere grad selv at tjene egne penge – ja, så aner jeg sådan en undertone af, at hr. Kuupik Kleist gerne vil springe over, hvor gærdet er lavest. Det er jo så nemt at tale om selvstyre, for slet ikke at tale om selvstændighed, hvis man ikke også vil snakke om, hvordan man så reelt bliver mere uafhængig af økonomiske tilskud udefra.

Den første forudsætning for reel større uafhængighed er jo dog, at man bliver mindre afhængig af tilskud, og det forudsætter igen, at man bliver bedre i stand til at tjene sine egne penge. Derfor er det udvalg faktisk ret vigtigt. Men nu fører udvalget jo ikke i sig selv til fremskridt, men det kommer forhåbentlig med nogle initiativer, nogle forslag, der kan bruges til at fremme erhvervsudviklingen i Grønland.

Så til de øvrige ordførere. Først vil jeg sige, at jeg synes, at både hr. Jens Rohde og fru Pia Christmas-Møller holdt gode og spændende indlæg. Indlæg, som viste, at der i regeringspartierne er højt til loftet, og at regeringens politik både er stærkt optaget af danskernes hverdag og af de værdier, som vores samfund skal og bør bygge på i fremtiden.

Hr. Mogens Nørgård Pedersen brugte, må man jo nok sige, sådan meget stærke udtryk. Jeg vil bare sige ganske kort til hr. Mogens Nørgård Pedersen, at han fuldstændig har misforstået, hvad jeg har sagt om, hvilket menneskesyn hele regeringens politik bygger på – i hvert fald hvis hr. Mogens Nørgård Pedersen har fået det ud af det, at vi skal til at måle mennesker på den måde, som hr. Mogens Nørgård Pedersen sagde, nemlig at »du er, hvad du præsterer«. Det er

overhovedet ikke det, der er tankegangen i det, jeg har sagt, eller det, regeringen lægger frem af politik.

Kl. 21.25

Jeg tror også, at hr. Mogens Nørgård Pedersen fik sig selv til at sige, at værdien af et menneske ifølge regeringen tilsyneladende er, hvad et menneske kan producere. Intet kunne ligge os fjernere end at tænke på den måde. Næh, vi ser det tværtimod sådan, at det er at vise respekt for et menneske at stille krav til det. Hvis den holdning, man har til et andet menneske, er, at man ikke orker, ikke gider, ikke vil stille krav, men bare vender ryggen til, så er det det samme som at sige til det andet menneske, at dig kan vi ikke forvente noget af. Det er mangel på respekt for medmennesket. Men det at stille sig op og forvente noget af et medmenneske, det er at vise respekt.

Jeg er så i øvrigt fuldstændig enig med hr. Mogens Nørgård Pedersen i, at noget helt grundlæggende er at betone familiens ansvar. Det er i det hele taget et område, hvor vi fuldstændig deler de synspunkter, som Kristeligt Folkeparti også står for. Så jeg tror altså, der er noget, hr. Mogens Nørgård Pedersen har fået helt galt fat i. Jeg tror, hr. Mogens Nørgård Pedersen her laver skyggeboksning mod fjender, der simpelt hen slet ikke eksisterer.

Ellers må vi jo sige, at debatten har været præget af, at der faktisk har været udtrykt sådan en grundlæggende enighed om mange ting, når vi taler om værdier og holdninger. Det har faktisk været ret interessant.

Hr. Frank Jensen gjorde meget ud af at tale om frihed, lighed og fællesskab. Nu er det ikke broderskab mere, kan jeg forstå, i den nye tid hedder det fællesskab, det skal ikke skille os ad. Frihed, lighed, fællesskab, hvor hr. Frank Jensen også uddyber det ved at sige, at frihed selvfølgelig er, at den enkelte har handlemuligheder og reel indflydelse på sit eget liv. Ja, jeg kan fuldstændig skrive under på det.

Lighed handler også om, siger hr. Frank Jensen, at respektere den andens lige ret til at leve sit måske meget anderledes liv. Ja, frihed til forskellighed. Jeg kunne ikke være mere enig. Jeg kunne endda også udtrykke det lidt stærkere og sige, at lighed for mig det er lige muligheder. Jeg tror ikke på det der med et samfund, hvor der er fuldstændig lighed. Men lige muligheder synes jeg er stærkt i nutidens samfund.

Fællesskab, siger hr. Frank Jensen. Det handler også om, at vi hver især bidrager til og tager

ansvar for fællesskabet. Jamen jeg kunne slet ikke have udtrykt det bedre, det må jeg sige. Jeg synes, det er så stærkt og så godt, og det viser altså, at det går i den rigtige retning. Der er i virkeligheden en grundlæggende enighed om nogle væsentlige værdier.

Fru Marianne Jelved holdt jo, hvad jeg vil kalde en meget, meget nydelig tale, hvor jeg følte mig helt hensat til Vallekilde Højskole, og det er slet ikke ment på nogen som helst nedsættende måde. Tværtimod, absolut positivt. Fru Marianne Jelved havde selv en overskrift, der hed, at det er tid til besindelse, det er tid til besindelse.

Nu ved jeg jo, at fru Marianne Jelved slet ikke kommer i nærheden af sådan noget som fokusgrupper og den slags slemme ting, så jeg er helt sikker på, at det er fru Marianne Jelveds egen opfindelse dette »det er tid til besindelse«. Men det er en fantastisk stærk og smuk overskrift, specielt når den så krydres med storsind og retsind, frisind og lovsind. Ja, det er gode ting. Vi lægger så måske på visse strækninger forskelligt i det, men alligevel, jeg tror, der er fælles gods på lange strækninger her, det tror jeg der er.

Selv hr. Holger K. Nielsen var jo meget åben og imødekommende i dag. Vel, vel, der var lidt tristesse indimellem, men alligevel vil jeg sige, at hr. Holger K. Nielsen var en anelse mere åben og imødekommende, end vi så ofte har oplevet det her i Folketingssalen.

Ganske vist sagde hr. Holger K. Nielsen, at det, jeg havde præsteret i tirsdags, var en moralprædiken. Ja, ja, det skal ikke skille os ad, men det var hr. Holger K. Niensens vurdering, at det var en moralprædiken. Men, sagde hr. Holger K. Nielsen, hvem kan være uenig i det, statsministeren sagde. Hvorefter hr. Holger K. Nielsen godt nok brugte noget tid på at erklære sin uenighed i en hel del af det. Men hr. Holger K. Nielsen sagde, jeg skrev det ned: Hvem kan være uenig i det? Det var sådan en række af de her grundværdier, noget for noget, forstod jeg bl. andt andet. Hr. Holger K. Nielsen sagde: Hvem kan være uenig i det, noget for noget?

Det er jo utrolig vigtigt, at der er sat en dagsorden her, og selv hr. Holger K. Nielsen er nu med om bord. Ikke blot var det en forsonlig tale, men jo også en meget bredt favnende tale, må man sige, når nu også hr. Holger K. Nielsen er med om bord. Det vil jo så vise sig, når vi nu f.eks. kommer til retspolitikken, om hr. Holger K. Nielsen er hjemme, når vi nu taler om noget for noget og konsekvens i retspolitikken. For det er klart, at der jo også skal være noget realitet

bagved. Men lad os nu ikke snakke os fra hinanden. Jeg vil her kun hæfte mig ved det positive, hr. Holger K. Nielsen sagde.

Kl. 21.30

Så havde hr. Holger K. Nielsen godt nok fået noget galt i halsen. Nu skal man jo ikke hænge sig i bagateller, men jeg havde en overskrift i min tale, der hed: Mennesket før systemet. Det havde hr. Holger K. Nielsen så i dag fået til – jeg noterede det ned: For os er mennesker vigtigere end svin. Sådan havde jeg ikke udtrykt mig, det vil jeg sige. Jeg har ikke snakket om systemer og svin. Men det skal ikke skille os ad.

Hr. Holger K. Nielsen erklærede, at han i hvert fald var helt færdig med at sidde i rundkreds, så sig ikke, at verden ikke har forandret sig. Så jeg synes, der har været meget at glæde sig over.

Også hele skoledebatten synes jeg har været meget, meget opløftende. Det må jeg sige. Se, jeg kom jo med nogle udtalelser i tirsdags, sådan nogle betragtninger over de sidste tre årtiers udvikling i pædagogikken i vores uddannelsessystem. Der er mange, der har fået det til, da jeg talte om det her med rundkredsen, at jeg sådan forsøgte at sammenfatte det i, at når man sad i rundkreds, så startede man med at spørge: Hvad synes du selv? i stedet for at lægge vægten på faglige færdigheder.

Jeg tror, at alle forstår den talemåde. Det tyder debatten i hvert fald på. Alle har fuldstændig fanget, hvad pointen var. Men det, mange har fået galt i halsen, er, at jeg derved gav en øjebliksbeskrivelse af, hvordan det er i dag. Jeg sagde jo udtrykkeligt, at der i de sidste tre årtier har været kastet vrage på paratviden, og der har været en tendens til, at faglige færdigheder måske har været trængt lidt i baggrunden.

Men se, alle har jo i dag erklæret, at de i hvert fald er helt uenige i det billede, og at det i hvert fald ikke er det, de står for. Det synes jeg har været fantastisk positivt. Hele vejen rundt har alle i den grad understreget behovet for at lægge vægt på faglige færdigheder.

Så synes jeg egentlig, det er helt uinteressant med den der diskussion om, hvem der nu har skyld og ansvar osv. Jeg sagde ikke i min tale i tirsdags noget om, hvem der havde skylden eller ansvaret. Jeg talte om nogle overordnede pædagogiske principper, der har præget uddannelsessystemet. Principper, som alle nu lægger lang, lang afstand til, hvad jeg glæder mig over.

Men det, vi bare kan konstatere, uanset hvad der er årsagen til alt det her, er, at internationale

undersøgelser viser, at det ikke står godt nok til med de faglige færdigheder i den danske skole.

Den seneste undersøgelse er lavet i 2000. Det er altså den nyeste, vi har. Det er den såkaldte PISA-undersøgelsen, som har været nævnt et par gange i dag. Den viser, at næsten hver femte elev forlader folkeskolen uden brugbare læsefærdigheder. Den viser, at antallet af gode læsere er lavere i Danmark end i Finland, Sverige, Norge og Island. Det går lidt bedre i matematik, hvor de danske elever er på niveau med Sverige og Island, mens de finske elever klarer sig bedre. Men i naturfag klarer de danske elever sig markant dårligere end elever i de andre nordiske lande.

Så er der i øvrigt også et andet bemærkelsesværdigt træk, som undersøgelsen afslører, nemlig at forældrenes sociale baggrund betyder mere for de danske elevers læsefærdighed, end tilfældet er i de andre nordiske lande. Konsekvensen af den negative sociale arv er altså kolossal stærk, når de faglige færdigheder ikke er tilstrækkelig høje i Danmark. Der er en klar sammenhæng.

Så er det jo ret uproduktivt at begynde at skændes om, hvem der er ansvarlig for det, hvad årsagen er til det. Der er jo sådan set kun én ting at gøre, og det var det, jeg sagde i min tale i tirsdags: Vi må til at oppe os, simpelt hen. Og så se fremad, gøre det bedre. Det er så det, vi har taget fat på.

Kl. 21.35

Forligene om folkeskolen, gymnasiet, erhvervsskolerne, universiteterne, alle disse forlig sigter på at højne det faglige niveau. Vi er glade for, at der står brede flertal bag disse forlig. Det peger fremad.

Men så har der i dag været en debat om, hvorvidt der nu er penge nok til det hele, om vi har udsultet eller vil udsulte uddannelserne. Hr. Frank Jensen har nævnt en undersøgelse, som skulle bevise, at 43 pct. af kommunerne skærer ned på folkeskolen til næste år. Jeg tror, det var det, hr. Frank Jensen sagde.

Vi har været lidt tvivlende over for, hvad det var for noget, men jeg tror, vi har fået klarlagt, hvad det er for en undersøgelse, hr. Frank Jensen omtaler. Det viser sig, at Danmarks Lærerforening hvert år i september beder foreningens kredse om at vurdere, hvad budgetterne kommer til at betyde for folkeskolen i det kommende skoleår.

Det er altså ikke kommunerne, man har spurgt, men Lærerforeningens kredse, hvis jeg

har ret i, at det er den undersøgelse, hr. Frank Jensen refererer til. Det er altså ikke kommunerne. Der er det altså, at der er 43 pct. af kredsene her i Lærerforeningen, der regner med, at serviceniveauet bliver forringet.

Hvis man så slår op og ser, hvad Lærerforeningen regnede med sidste år, så regnede de med, at der ville ske forringelser i 57 pct. af kredsene. Der endte det med, at der blev afsat 0,5 mia. kr. ekstra til folkeskolen fra budget 2002 til budget 2003. Så det, Lærerforeningen forventede blev nedskæringer, endte med at blive en stigning. Det skal man nok tage i betragtning, når man vurderer undersøgelsen.

Så har der været lidt diskussion om, hvorvidt det er rigtigt, at der er bevilget 1,9 mia. kr. ekstra til folkeskolen siden 2001. Der er nogle, der har sat spørgsmålstegn ved, om det tal er rigtigt.

Tallet er korrekt. Det er således, at fra budget 2001 til budget 2003 er der en stigning i folkeskoleudgifterne på 1,9 mia. kr. Det er bare en kendsgerning.

Jeg kan så i øvrigt oplyse, at tallet er offentligt tilgængeligt. Man kan slå det efter, fordi kilden til tallet er Danmarks Statistiks statistikbank, som findes på www.statistikbanken.dk, så det kan man bare slå efter. Der er ingen grund til at diskutere tal, som man bare kan slå efter.

Det er ret fantastisk, at vi hele dagen har hørt, at der er tale om brutale nedskæringer i folkeskolen, når sandheden er, at budgetterne er steget med 1,9 mia. kr. Hvis jeg ikke tager meget fejl, så er det nok sådan, at regnskabstallene er steget mere end budgettallene. Sådan plejer det jo at gå.

Men lad os bare holde os til budgettallene. Der er en stigning i folkeskoleudgifterne på 1,9 mia. kr. Så kom altså ikke her og sig, at der bliver skåret brutalt ned i folkeskolen.

Sådan kunne jeg i øvrigt fortsætte, og det tillader tiden slet ikke. Lad mig bare tage det hele under et ved at sige, at oppositionen jo må bestemme sig til, hvad den vil beskyldte regeringen for. Det har været lidt svært at finde ud af, fordi der er nogle, der siger, at pengene suser ud af statskassen for nu ikke at genbruge et endnu mere kendt udtryk. Men der er andre, der siger, at der er tale om brutale nedskæringer i den offentlige service.

Og hvad er så kendsgerningen? Ja, nu kommer jeg med nogle tal, som ikke vækker lige stor glæde alle steder for nu at sige det på den måde – men det er bare nogle kendsgerninger. Det er, at hvis vi tager de seneste faktiske tal, vi har fra

2001 til 2002, er det offentlige forbrug steget med godt 2 pct., og der er blevet lidt mere end 10.000 flere offentligt ansatte.

Ikke desto mindre har vi hele dagen i dag skullet lægge ører til, at der foretages brutale nedskæringer i den offentlige sektor. Og det offentlige forbrug vokser, antallet af offentligt ansatte vokser. Det er kendsgerningen.

De ældre har været et debattema i dag. Nu tager jeg det sådan punkt for punkt, men jeg gør det kort. »Brutale nedskæringer, forringelser for de ældre« har vi hørt i dag.

Kl. 21.40

Hvad er kendsgerningen? Fra budget 2001 til budget 2003 i kommunerne er der tale om en vækst i udgifterne til ældreomsorg på 1,2 mia. kr. – 1,2 mia. kr. ekstra til ældreomsorg. Og så har der været den her debat om de 500 mio. kr., som er bevilget ekstra til hjemmehjælp, og hvad de er gået til.

Ja, vi kan jo ikke i detaljer følge, hvordan kommunerne bruger de penge, de har fået, men det ligger i hvert fald fast, at de har fået en halv milliard ekstra af staten, således som vi lovede i valgkampen.

Regnskaberne for 2002 tyder på, at en del af den halve milliard er anvendt til omstilling i forbindelse med indførelse af frit valg på ældreområdet. Det har også været fremhævet. Derfor er der nogen, der har fået det til, at det er gået til bureaukrati.

Jeg ved godt, at der har været nogle engangsudgifter til at få frit valg-ordningen til at fungere. I øvrigt kan man sige, at de engangsudgifter er udløst af, at kommunerne ikke allerede havde lavet det, som de egentlig burde have gjort, nemlig at sørge for at få gjort op, hvad omkostningerne til hjemmehjælp er i forhold til den service, de præsterer. Det burde jo egentlig have været en selvfølge, at det allerede var der. Men det var der bare ikke. O.k. så måtte man altså bruge nogle penge på at bringe det i orden. Det er nogle engangsudgifter.

Men den halve milliard er bevilget som et permanent løft – i hvert fald et flerårigt løft. Jeg ved ikke, om vi kan forpligte fremtidige generationer, men den er i hvert fald bevilget for mere end et år. Og det vil altså sige, at en engangsudgift, der har været brugt til en omstilling, udløser en permanent ekstra bevilling, der selvfølgelig går til bedre ældreomsorg. Hvad skulle den ellers gå til?

Så vil jeg så sige, at der jo også er noget menneskeligt i det her. Der er nogle, der har hæftet

sig ved, hvor mange kommuner der så har brugt frit valg-ordningen nu. Vores erfaring er, at i kommuner, som i flere år har haft frit valg-ordninger, for det er der faktisk nogle, der har haft, kom det meget langsomt i gang. Men efterhånden som kendskabet til det blev udbredt, var der flere og flere, som brugte frit valg-ordningen.

Jeg tror, at der i Søllerød Kommune, som er en af dem, der har kørt det længst – det blev indført i Søllerød i 1992 – gik et par år, før der for alvor kom gang i frit valg-ordningen. Så var den indkørt og kendt. Og nu er der, efter de oplysninger jeg har, over 40 pct. af de ældre, som har valgt en privat leverandør, ja.

Vi blander os ikke i, om de ældre vil have offentlig hjemmehjælp eller privat, men alene i muligheden for at kunne vælge frit ligger der noget – synes vi – positivt menneskeligt. Alene at muligheden eksisterer, tror vi giver mere tilfredshed.

Det er jo kun godt, hvis den offentlige hjemmehjælp er så god, at folk gerne vil have den, men hvis nu de ældre er utilfredse med den offentlige hjemmehjælp, bør de så ikke have et sted at gå hen? Det er da menneskelig værdighed, at man selv kan foretage det valg, og der er der altså nogen, der har sådan en ren materialistisk synsvinkel på det her, mens vi er nogle andre, der tager udgangspunkt i mennesket og sætter det før systemet.

Hr. Frank Jensen kunne jeg jo høre allerede nu begyndte at slå på reklametrommer for et forslag, som Socialdemokratiet har lanceret, som vistnok skal gøres sådan til en sællert, fordi det lyder vældig populært, at nu skal ingen betale mere end – er det 1.000 kr. om måneden? – for at få børnene passet.

Det er jo det, man sådan vil kalde nam-nam. Det er jo altså virkelig sådan et honningforslag. Men hvis man så kigger på forslaget, hvad er det så, det går ud på? Nu vil jeg komme med lidt almindelig folkeoplysning, som jeg tror, ikke mindst børnefamilierne skal hæfte sig ved, for det viser sig jo, at det er børnefamilierne selv, der kommer til at betale rub og stub for det der loft over betalingen i dagsinstitutionen, for hvordan skal det finansieres?

Når man graver lidt ned i Socialdemokratiets i øvrigt noget udviklede forslag, så viser det sig jo, at de der 2,5 mia. kr., som det vil koste at lægge loft over, hvad man skal betale, finansieres ved, at man beskærer børnechecken.

Det gør man på flere forskellige måder. Man fjerner den såkaldte babyudbetaling, man fjerner

småbørnsudbetalingen, og man forringer reguleringen. Jo, jo, det følger jo af, at man forhøjer bruttoskatten fra 8 til 20 pct. Det er en anden del af folkeoplysningsopgaven, at bruttoskatten bliver sat op fra 8 til 20 pct., og så følger det jo automatisk, at så nedregulerer man overførselsindkomsterne.

Kl. 21.45

Det betyder altså, at børnefamilierne simpelt hen kommer til at betale det hele. Det er ikke nogen gave til børnefamilierne; de betaler hver en krone selv. Det har jo oven i købet den meget mærkelige fordelingspolitiske konsekvens, at de svageste stillede, nemlig dem, der har fripladser, dem, som ikke betaler noget, og som derfor ikke får gavn af loftet, kommer til at betale, fordi børnefamilieudbetalingen forsvinder eller bliver forringet.

Det vil sige, at de svageste grupper kommer til at betale for Socialdemokratiets valgnummer her, for jeg tror, det er sådan, vi skal opfatte det. Nu er der jo lang tid til valget, og derfor synes jeg, jeg skylder Socialdemokratiet muligheden for at ændre forslaget, inden man skal ud og have det afprøvet, for jeg tror altså, at når det går op børnefamilierne, hvad der ligger i det her, så vil de blive bekræftet i, at når man får gaver af Socialdemokratiet, så skal man regne med selv at have tegnebogen op af lommen.

Nu har jeg været så menneskekærlig, at jeg har beskæftiget mig en hel del med, om jeg så må sige, den sådan rigtige opposition. Så har vi jo Dansk Folkeparti, som i hvert fald i dag har præsteret sådan virkelig oppositionspolitik i forhold til regeringen, når det gælder EU.

Jeg siger det i samme åndedrag, som jeg takker for et i øvrigt godt samarbejde, og jeg vil da også sige som anerkendelse af Dansk Folkepartis måde at køre på, at i al almindelighed synes jeg jo, Dansk Folkeparti kører meget driftssikkert og ikke uintelligent, og det tror jeg alle i Folketingssalen anerkender. Men jeg vil så samtidig sige, at det er ligesom, at når snakken falder på EU, så springer kæden fuldstændig af.

Det første, fru Pia Kjærsgaard sagde, var, at regeringen fifler med det retlige forbehold. Nu synes jeg altså, at fru Pia Kjærsgaard skal passe meget på, hvilke udtryk fru Pia Kjærsgaard bruger, og jeg vil gerne meget kraftigt afvise påstanden om, at der er nogen, der fifler med det retlige forbehold.

Det er tværtimod sådan, at det retlige forbehold står fuldstændig uantastet den dag, vi afslutter forhandlingerne om den nye forfatnings-

traktat. Så vil det retlige forbehold stå i en protokol til traktaten, således som det oprindeligt var hensigten forbeholdet skulle være. Sådan vil det være.

Så prøver vi ved siden af det at få indbygget, at vi danskere, når vi selv ønsker det, kan vælge en modernisering af den retlige undtagelse, som gør, at vi fra sag til sag kan tage stilling til, om vi vil deltage i et retligt samarbejde.

Men det er klart, at den mulighed kun kan udnyttes, hvis den danske befolkning siger ja til det ved en folkeafstemning, og undskyld mig, men der bliver fru Pia Kjærsgaard altså nødt til at anerkende, at det aldeles ikke er at fifle. Det er fuldstændig regulært, det er fuldstændig åbent. Det er den danske befolkning, der beslutter det. Det kan kun sættes i kraft efter beslutning ved en folkeafstemning. Der er ikke noget at komme efter; der er ikke tale om fifleri.

Så var der jo sådan en interessant debat om konsekvenserne af et nej til den nye EU-traktat. Se, Dansk Folkeparti har i dag ønsket regeringens svar på, hvad der nu sker, hvis den danske befolkning stemmer nej til den nye traktat. Se, jeg ved ikke, hvem der kan give et svar på det, men jeg kan i hvert fald give en redegørelse for, skal vi sige den mere juridiske side af sagen.

Det står selvfølgelig klart, at hvis det bliver et nej, kan Danmark ikke ratificere traktaten. Så kan traktaten ikke træde i kraft, men derefter er det jo op til de øvrige medlemslande at beslutte, hvad de vil gøre. Ud fra tidligere erfaringer må det være formodningen, at de andre vil gå videre med deres ratifikation. Det hverken kan eller vil vi forhindre, går jeg ud fra, men de vil selvfølgelig nok spørge Danmark: Hvad ønsker Danmark i den situation? Det ville jo være meget naturligt at spørge om det.

Kl. 21.50

Se, det har fru Pia Kjærsgaard jo faktisk givet et svar på allerede, nemlig i forbindelse med Dansk Folkepartis landsmøde. Jeg står her med de udtalelser, som fru Pia Kjærsgaard kom med før, under, efter landsmødet. Jeg har faktisk en hel stak. Fru Pia Kjærsgaard siger et sted, Politiken den 21. september: Et nej betyder, at vi skal melde os ud af det bestående og have en helt anden aftale.

Den 22. september siger fru Pia Kjærsgaard til B.T.: Vi skal ud af EU, have en løs tilknytning ligesom Norge har. Et Ritzautelegram fra den 21. september, hvor fru Pia Kjærsgaard siger: Vores bud er, at det er en udmeldelse.

Så fru Pia Kjærsgaard har været meget klar i sin beskrivelse af, hvad Dansk Folkepartis vision er med et nej, nemlig at vi skal bede om en udmeldelse af EU og have et arrangement ligesom Norge.

Det har jeg tilladt mig at sige er en befriende, klar fremstilling af, hvad Dansk Folkeparti mener må være konsekvensen af et nej. Derfor må jeg også sige til Dansk Folkeparti, at det må altså være den rigtige form, at jasiden beskriver, hvilken vision vi har med et ja, hvad det er, vi vil opnå med et ja, og det må være fru Pia Kjærsgaard og den øvrige nejside, der så beskriver, hvad nejsiden vil med et nej. Der vil jeg gerne tilbyde fru Pia Kjærsgaard, at hvis nejsiden vil formulere, hvad nejsidens vision er med nej, hvad formålet skal være med nej, hvad nejsiden vil efter et eventuelt nej, hvis det kan blive beskrevet klart og tydeligt, så vil vi naturligvis på en saglig måde gå ind og vurdere det og give vores bidrag til, om det ser realistisk ud, få fakta belyst og sådan nogle ting.

Men fru Pia Kjærsgaard må ikke komme og forlange, at vi, der er tilhængere af et ja, også sætter os ind i nejsidernes tankegang og på nejsidernes vegne beskriver deres vision med et nej. Jamen tænk, vi kunne jo komme under beskyldning for, at vi var ude på skræmmekampagne, eller at vi fuldstændig havde misforstået, hvad fru Pia Kjærsgaard eller nejsiden i øvrigt mente.

Derfor vil jeg give fru Pia Kjærsgaard det tilbud, at nejsiden kan formulere sit nej, og hvad meningen med det er, og så skal vi gerne belyse det. Så undgår vi jo misforståelser, fordi så er det nejsiden selv, der har formuleret det. Det må være det rigtige.

Lad mig runde af med endnu en gang at takke for en alt i alt konstruktiv debat. Der har lydt, som der jo vil under sådan en debat, nogle knubbede ord undervejs, men jeg synes ikke, det skal skygges for, at det alt i alt har været en meget fordragelig debat. Der har været lidt spredt fægtning fra oppositionen, synes jeg nok, når det gælder den praktiske politik, og måske har det været lidt vanskeligt sådan at øjne en fælles linje, men det skal en regering jo ikke beklage sig over, så det bidrager jo kun yderligere til min glæde.

Når vi så taler om værdidebattens begreber: frihed, ansvar, krav og konsekvens, så har det været en stor glæde at konstatere, at der jo faktisk bredt i Folketinget er en enighed på de punkter. Derfor vil jeg så også gerne tilkendegive over for Folketinget, at regeringen mener sin

opfordring til bredt samarbejde alvorligt, også så alvorligt, at hvis partierne møder op til møderne med en vis portion paratviden, ved, hvad de repræsentanter, der kommer til møder, snakker om, og i øvrigt er parate til at yde et konstruktivt bidrag til fællesskabet, så vil jeg ikke udelukke, at så kan møderne også organiseres i en rundkreds, og vi vil indlede møderne med venligt at spørge: Hvad synes I selv?

Kl. 21.55

Første næstformand (Svend Auken):

Der er fire, der har bedt om ordet for korte bemærkninger, nu fem. Den første er Kuupik Kleist, og derefter er det Lars-Emil Johansen.

(Kort bemærkning).

Kuupik Kleist (IA):

Jeg skal selvfølgelig starte med at kvittere for statsministerens fyldige om end ikke uddybende svar på nogle af de emner, som jeg rejste i mit ordførerindlæg.

Så vil jeg også sige, at jeg er fuldstændig enig i de generelle og principielle betragtninger om frihed og ansvar, have råd til, selvstændighed osv.; jeg tror ikke, vi kan skændes om det. Men jeg synes, at statsministeren skylder svar på nogle af de her centrale spørgsmål, som vi jo har fået mange timer til at gå med i Folketinget i det her kalenderår.

Mit ønske er kun et svar på ét spørgsmål ud af rækken af de spørgsmål, jeg har stillet eller krævet at få svar på: Kan statsministeren sige noget om, hvor missilskjoldsprojektet er i dag?

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Lars-Emil Johansen for en kort bemærkning og derefter hr. Frank Jensen.

(Kort bemærkning).

Lars-Emil Johansen (SIU):

Jeg siger tak for, at jeg har lov til at sige noget her i Folketinget, og jeg vil gerne med det samme sige, at det handler om Grønland, selv om jeg ikke er medlem af landsstyret og ikke taler på vegne af landsstyret. Men jeg gør brug af den ret, jeg har som folketingsmedlem til at fremsætte synspunkter.

Nu var statsministeren jo så flink, at han omtalte Grønland og Færøerne i sin åbningstale, og der gik jeg ud fra som grønlandsk folketingsmedlem, at det var passende, at jeg kommenterede det.

Jeg vil gerne sige, at jeg føler, det er en lille smule underligt, at statsministeren siger »tage slagsmålet hjemme« underforstået: Lad nu være med at forstyrre os andre her med disse synspunkter.

Jeg taler ikke på vegne af landsstyret hverken på Færøerne eller Grønland, men jeg taler som medlem af Folketinget. Det svarer vel til, at man sagde til danske folketingsmedlemmer, at ingen medlemmer af Folketinget måtte tale på en anden måde, end regeringen taler, sige andet end det, som statsministeren sagde til os.

Jeg vil gerne sige, at jeg er meget glad for, at statsministeren bekræftede, at det, han sagde om frihed og ansvar, var ærligt ment, og jeg vil gerne gentage en opfordring, en appel til statsministeren om at overveje en selvstændighedskommission. I en selvstændighedskommission kan en anstændig analyse af de økonomiske bindinger, som i dag forhindrer os i at udøve den frihed, som statsministeren taler om, finde sted.

Omsæt de gode og positive signaler i konkret handling!

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det hr. Frank Jensen, og derefter er det statsministeren.

(Kort bemærkning).

Frank Jensen (S):

Statsministeren var meget kort inde på den debat, vi har haft om folkeskolen, og statsministeren sluttede af med at sige, at det var svært at se, at der var en fælles linje hos oppositionen, og det glædede statsministeren sig over.

Jeg vil sige, at hvis jeg var statsminister, ville jeg sidde og beklage, at der er så stor splittelse mellem regeringspartierne, når det drejer sig om synet på skolen. Det er jo sådan, at oppositionen er mest enig med det ene regeringsparti, og det andet regeringsparti er det, der skoser det regeringsparti, undervisningsministeren kommer fra. Jeg synes, statsministeren skulle have reflekteret lidt over det. Det fik vi da heldigvis sat på plads undervejs, men at statsministeren ikke kan se, at der er en enig linje hos oppositionen, må være, fordi statsministeren har haft en helt særlig tilgang til debatten.

Kl. 22.00

Nuvel, til skolen vil jeg derudover sige, at statsministeren taler om æbler og pærer, ligesom Venstres ordfører gjorde, da vi debatterede, hvordan den økonomiske situation har været for folkeskolen. Statsministeren taler både om lø-

bende priser, og pludselig taler han også om faste priser. Det, vi har talt om, er, at historisk set under den nuværende regering har der været nedskæringer i de kommunale udgifter pr. elev i folkeskolen. Det fremgår her af den kommunale budgetredegørelse 2003, at der for både år 2002 og her i år 2003 vil være en nedgang i udgifterne pr. elev i folkeskolen i faste priser på 1 pct. pr. år. Og i 2001 i den aftale, der dér var med den tidligere SR-regering, var der altså en stigning i udgifterne pr. elev på plus 1 pct.

Statsministeren roder altså rundt i løbende priser og i faste priser, og derfor bør statsministeren få klarhed over, hvornår statsministeren taler om løbende og hvornår om faste priser.

Første næstformand (Svend Auken):

Så er det statsministeren. Og efter statsministeren er den første spørger fru Line Barfod.

(Kort bemærkning).

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil blot sige til hr. Kuupik Kleist, at jeg ikke har nye oplysninger at kunne videregive i dag vedrørende missilskjoldsprojektet.

Til hr. Lars-Emil Johansen: Vi afventer nu et udspil fra det grønlandske landsstyre, og det vil vi naturligvis se på med det åbne sind, som jeg annoncerede i min åbningstale. Jeg forstår, at der skal være en konference i Grønland her om kort tid med udgangspunkt i Selvstyrekommisionens betænkning. Derefter vil landstyrebehandlingen af sagen, og så går jeg ud fra, at der kommer en henvendelse fra det grønlandske landsstyre til regeringen.

Der ved jeg fra mine samtaler med landsstyreformanden, at det vil være uden vanskeligheder for os at nå en aftale om, hvordan vi skal tilrettelægge et sådant forløb. Og jeg annoncerede allerede i min åbningstale velvillighed til at kigge på nedsættelse af en sådan grønlandsk-dansk kommission. Jeg venter nu blot på et udspil fra det grønlandske landsstyre.

Så til hr. Frank Jensen: Det med tal er jo så dejligt på den måde, at man kan slå det op. For det første vil jeg bare slå fast, og jeg vil gentage, at budgettallet for udgifterne til folkeskolen fra 2001 til 2003 er vokset med 1,9 mia. kr. Det er ikke en nedskæring, det er en stigning. Det anerker hr. Frank Jensen så for så vidt også, men siger så, at hvis man kigger på udgiften pr. elev, så er der tale om et beskedent fald.

Men se, der er det sådan, at her har den nuværende regering bare – jeg tror, det her er en

meget vigtig oplysning, så hvis jeg måtte bede fru Pia Gjellerup om at lade hr. Frank Jensen koncentrere sig om mit indlæg – fulgt den aftale, som den daværende regering indgik med Kommunernes Landsforening. Det er nemlig således, at tilbage i juni 1999 aftalte SR-regeringen og kommunerne, at det under ét frem mod 2005 er muligt for kommunerne at reducere udgiften pr. elev. Jeg kan oven i købet læse op her, hvad der står i kommuneaftalen for 2000. Man kan finde det på side 17. Der står:

»Parterne bekræfter tilkendegivelsen i sidste års aftale om, at der er et potentiale for at forbedre ressourceudnyttelsen, som gør det muligt for kommunerne under ét at nedbringe ressourceforbruget pr. elev frem til 2005.«

Vi har blot fulgt den aftale, den tidligere regering indgik.

(Kort bemærkning).

Line Barfod (EL):

Statsministeren må have været meget optaget af at forsøge at indpasse ethvert synspunkt og vende og dreje det, så det kunne komme til på en eller anden måde at passe ind i statsministerens verdensbillede. Statsministeren siger jo, at man ikke både kan beskyldte ham for at lade pengene fosse ud af statskassen og for at skære ned. Hvis nu statsministeren hørte en lille smule efter debatten, så beskylder vi ham jo for det, der rent faktisk foregår, nemlig at pengene fosser ud af statskassen til statsministerens og regeringens venner.

Kl. 22.05

De, der har, får mere. De rigeste får mere. A.P. Møller har olien, så han får olien endnu længere. Når så man har ladet pengene fosse ud af statskassen, så siger man: Nu er der ikke så mange flere penge, så derfor må vi skære ned, og så skærer man ned på dem, der har mindst i samfundet. Så hr. statsminister, er det ikke fuldstændig korrekt, at det godt kan hænge sammen, at man lader pengene fosse ud af statskassen til dem, der har mest, og så skærer man samtidig på dem, der har mindst?

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg sad faktisk og tænkte på, da statsministeren sådan svang sig op omkring hele EU-spørgsmålet, at det jo lidt er ligesom, når Dansk Folkeparti siger til statsministeren: Statsministeren er landets statsminister og bør selvfølgelig derfor i den funktion have et klart svar på: Hvad nu,

hvis danskerne stemmer nej? Hvad, hvis der er en lang række andre lande, som stemmer nej? Og hvor statsministeren så siger: Hvad synes du selv? Det er fuldstændig det samme, statsministeren gør, som det han skosede andre for i sin åbningstale. Og det er ikke et svar, vi er tilfredse med.

Må jeg så spørge statsministeren: Hvis vi nu virkelig skulle tage til efterretning, hvad statsministeren sagde, at nejpartierne kunne formulere et eller andet, så ville statsministeren se positivt på det. Betyder det, at statsministeren så ville drøfte med vores EU-partnere, hvad nejpartierne er kommet frem til? Eller skal vi selv gøre det? Eller hvordan kan det egentlig hænge sammen?

Der er jo slet, slet ingen tvivl om, at det er statsministerens opgave. Statsministeren er også statsminister for de danskere, der stemmer nej og ikke bare for dem, der stemmer ja. Det er sådan, statsministeren lægger det op, og det synes jeg ikke er fair play, statsminister. Vi trænger til et andet svar. Det er nødvendigt.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg tror sådan set, at man med fordel kan stoppe den diskussion om, hvad der vil ske efter et nej på nuværende tidspunkt, for der vil i den situation være mange muligheder, som den danske befolkning kan vælge imellem. Derfor vil det nok være klogest på det tidspunkt at afholde et folketingsvalg, hvor befolkningen så får lejlighed til at diskutere de mange muligheder. Så lad nu det ligge, indtil vi får det nej.

Men det vi jo skal tage stilling til her og nu, hr. statsminister, er, hvad vi dybest set skal stemme om. Der synes jeg altså, det er bekymrende, at statsministeren har præsenteret os for et kinesisk æske-system af forskellige afstemninger, der følger efter hinanden, som vi skal tage stilling til, når vi skal hen at stemme. Det er altså ikke særlig klogt, og jeg tror, det vil sprede meget forvirring.

Det er ikke godt, at man udskriver en folkeafstemning, hvor temaet ikke er klart. Vil statsministeren ikke godt være enig med mig i, at det faktisk ville være betydelig meget klogere, hvis nejsiden og jasiden i det mindste kunne være enige om, hvad vi stemmer om? Det har statsministeren jo ikke ønsket at indgå en aftale med os om. Der må vi ligesom begynde forfra, og jeg vil opfordre statsministeren til at indbyde til en drøftelse af, hvad selve afstemningstemaet skal

være. Hvad det er vi stemmer om, når vi skal til folkeafstemning. Vi må ligesom begynde forfra, hr. statsminister.

(Kort bemærkning).

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Ja, det er jo meget tydeligt, at nejsiden har svært ved at finde et fælles fodslag. Hr. Keld Albrechtsen er tydeligvis ikke så begejstret for fru Pia Kjærsgaards udtalelser om, hvad et nej kan føre til. Ikke fordi jeg tror, at hr. Keld Albrechtsen dybest set er så uenig i det, fru Pia Kjærsgaard har sagt, men hr. Keld Albrechtsen er af den opfattelse, at det er uheldigt, at det bliver sagt så klart og så tydeligt. Det er nok mest det, det drejer sig om. Så for hr. Keld Albrechtsen er det mest et spørgsmål om strategi, mere end det er et spørgsmål om indhold.

Jeg giver gerne hr. Keld Albrechtsen den lille forbrugervejledning, at det er så simpelt, hvad det er, der skal stemmes om. Det er meget enkelt. Der skal stemmes ja eller nej til den nye forfatningstraktat. Det er det, det handler om. Så er der ved siden af det en diskussion om, om vi på et eller andet tidspunkt skal tage stilling til de danske undtagelser. Det er en selvstændig diskussion. Men det, der skal tages stilling til, er et ja eller nej til den nye forfatningstraktat, og det er da meget enkelt og overskueligt.

Kl. 22.10

Jeg må så sige til fru Pia Kjærsgaard, at det jo er rigtigt, at enhver regering og enhver statsminister da har et ansvar for hele samfundet og også et ansvar i en situation, hvor udfaldet af en folkeafstemning bliver anderledes end det, man havde ønsket. Det er fuldstændig korrekt.

Det er også derfor, at jeg giver fru Pia Kjærsgaard det enestående tilbud, at nejsiden kan formulere sin vision med nej, således at vi kan få en belysning af det, så vi kan få en saglig debat om det. For jeg bryder mig da heller ikke om, at vi skal beskyldes for at føre skræmmekampagne, hvis vi kommer til at lægge noget andet i nej end det, der er fru Pia Kjærsgaards opfattelse, eller hvis vi bliver beskyldt for at have misforstået det, fru Pia Kjærsgaard eller den øvrige nejside står for.

Derfor giver det jo færrest misforståelser og den mest regulære behandling af dette her, hvis fru Pia Kjærsgaard vil tage imod tilbuddet om at præsentere os for, hvad Dansk Folkeparti og måske den øvrige nejside vil med nej. Så kan vi få det belyst, og så har vi et godt grundlag for debatten.

Så jeg synes, at fru Pia Kjærsgaard skulle tage imod tilbuddet. Fru Pia Kjærsgaard har udtalt sig på sit landsmøde om, hvad Dansk Folkepartis holdning er i den situation, men vi ser det gerne beskrevet fyldigere med henblik på en besyning, og jeg synes, fru Pia Kjærsgaard skulle tage imod tilbuddet.

Tredje næstformand (Kaj Ikkast):

Ja tak. De tre næste er hr. Anders Samuelson, hr. Martin Lidegaard og hr. Frank Jensen

(Kort bemærkning).

Anders Samuelson (RV):

Jeg har et par gange i dag forsøgt at få noget klarhed over, hvad regeringen vil med Velfærdskommissionens anbefalinger. Det har været svært at få et klart svar, så nu håber jeg, at jeg kan få det af statsministeren: Hvordan vil regeringen forholde sig til Velfærdskommissionen, hvis den går ud med en anbefaling om at afskaffe skattestoppet, så vi kan få en regulær skattereform og få en markant nedsættelse af skatten på arbejde?

Vil den afvise en sådan indstilling, eller vil den bakke op om den? Hvis den afviser, må man sige, at man kan sætte spørgsmålstegn ved, hvad man overhovedet skal med Velfærdskommissionen. Hvis man vil bakke op om det, må man sige, at det er nybrud i forhold til, hvad regeringen har stået for indtil nu.

På samme måde med hensyn til efterlønnen. Regeringen kom i høj grad til magten ved at udstede et løfte om, at efterlønnen var i trygge hænder også hos en borgerlig regering eller måske specielt hos en borgerlig regering.

Hvad nu, hvis Velfærdskommissionen anbefaler, at man laver om på efterlønnen, måske ligefrem direkte fjerner den? Vil regeringen så bakke op om den indstilling, eller vil man ignorere indstillingen? Igen: Hvis man bakker op, må man sige, at der er et markant nybrud. Hvis man ignorerer, hvad skal vi så med Velfærdskommissionen?

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Statsministeren brugte jo en meget stor del af sin tale på at tilbagevise de konsekvenser, som skattestoppet har haft i form af besparelser på diverse områder, men der var ét område, som statsministeren behændigt undgik at komme ind på – ganske som hans ordfører ikke var i stand til at svare på det, nemlig miljøområdet.

Derfor synes jeg, det vil være befriende for befolkningen, hvis statsministeren kunne bekræfte, at på det område er der sket besparelser i størrelsesordenen 2-3 mia. kr.

Dels Mifresta-rammen på 1,5 mia. kr., der bare er blevet fjernet stik imod alle forlig. Jeg ved godt, at det ikke er under ulandsrammen, men den er også faldet, så der er faktisk fjernet 1,5 mia. kr. på den internationale miljøindsats. Dels derudover 800 mio. kr. på nationale miljøindsatser ud over barberingen af vedvarende energi, kollektiv trafik osv.

Det vil være befriende at få en bekræftelse af, at det altså er en af de konsekvenser, som skattestoppet har haft, og en helt konkret besparelse, som man ikke kan løbe fra eller forklare sig ud af.

Dertil kunne jeg også godt tænke mig at høre, om det er noget, som slet ikke rører statsministeren, om regeringen er helt ligeglade med miljøet, for det er det indtryk, man godt kan få, når man oven i de besparelser deler tilladelser ud til udvidelse af svinebrug og alle mulige andre tiltag til ulempe for miljøet. Jeg synes, man skylder at stå ved den politik, man fører, så kan man nemlig diskutere på fair præmisser.

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg var egentlig overrasket over, at statsministeren slet ikke havde nogen bemærkninger til spørgsmålet om Strukturkommissionens arbejde, og det arbejde, der dermed venter os alle sammen.

Kl. 22.15

Nu skal man være forsigtig med at spå, men hvis man sådan forsøger at kigge ind i den folketingsssamling, vi er startet på her, så er der vel to spørgsmål, som kan blive mest betydende for, hvordan vores danske samfund kommer til at udvikle sig.

Det ene er det europæiske spørgsmål, som statsministeren har været inde på, og det andet kan meget vel blive, hvordan vi får tilrettelagt en kommende ny struktur i forhold til de enkelte borgere, mulighederne for at give en god betjening, spørgsmålet om, om vi kan fastholde Danmark som et vigtigt decentralt samfund.

Derfor synes jeg, det er bemærkelsesværdigt, at statsministeren ikke ville komme med bare en erklæring om, at vi skal holde fast i det, vi nu går i gang med, nemlig et direkte folkevalgt demokrati, som har ansvaret for de vigtige velfærdsområder, så befolkningen har mulighed

for også at forholde sig til det. Det er en tilkendegivelse, som jeg tror ville være meget, meget vigtig i forbindelse med det arbejde, vi skal i gang med.

(Kort bemærkning).

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen): Jeg skal sige til hr. Anders Samuelsen, at nu skal Velfærdskommissionen altså have lov til at arbejde. Det er en uafhængig kommission, der har frihed til nu at arbejde. Forhåbentlig kommer den med delrapporter og skaber en løbende debat. Jeg vil altså ikke foregribe kommissionens arbejde, men forbeholde mig ret til at se fordomsfrit på, hvad den kommer med, og derfor agter jeg altså ikke i dag at gå ind i en hvis og hvis og hvis hypotetisk diskussion. Så vi venter og ser, hvad Velfærdskommissionen kommer med, og den kommer formodentlig med ting undervejs. Det venter ikke til udgangen af 2005, så jeg tror bestemt, at hr. Anders Samuelsen får sin lyst styret undervejs.

Til hr. Martin Lidegaard kan jeg kun sige: Jeg kan ikke bekræfte hr. Martin Lidegaards tal og slet ikke hr. Martin Lidegaards forskellige konklusioner og analyser af, hvad der måtte være regeringens miljøpolitik. Det forholder sig helt anderledes.

Og til hr. Ole Stavad: I den brede form, som hr. Ole Stavad formulerer sig, vil jeg spørge: Hvem i alverden kan være uenig i, at vi skal have folkevalgt ledelse af vitale velfærdsområder? Men inden for den meget brede beskrivelse kan man altså tilrettelægge strukturen på utrolig mange måder. Også her gælder, at jeg synes, vi nu skal lade Strukturkommissionen arbejde. Der er jo kun få måneder tilbage, til den er færdig med sit produkt, og når den så er kommet med sin betænkning, bliver der tid til en debat, og vi må så her i Folketinget tage os sammen til at indgå politiske aftaler. Heller ikke på det punkt vil jeg foregribe kommissionens arbejde.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

De næste tre spørgere er hr. Søren Søndergaard, hr. Keld Albrechtsen og fru Pia Kjærsgaard.

(Kort bemærkning).

Søren Søndergaard (EL):

Først vil jeg godt sige til statsministeren, at jeg ikke synes, man skal forlange noget af andre, som man ikke selv har gjort, så jeg synes, at statsministeren passende kan starte med, at jasi-den formulerer deres perspektiv ved et ja. F.eks.

ser jeg meget frem til, at statsministeren sammen med Det Radikale Venstre formulerer deres perspektiv for et ja på flygtningeområdet. Det ser jeg utrolig meget frem til, og når det så er sket, kan vi jo på nejsiden lave den samme øvelse.

Derudover vil jeg godt sige til statsministeren, at jeg forstår, at statsministeren er blevet overbevist om, at et nej ved den kommende folkeafstemning betyder et nej til EU. Det er jo et synspunkt, og jeg har forstået, at det insisterer statsministeren på. Men det betyder vel så, at statsministeren i den situation kun har to muligheder: Den ene er at forhandle Danmarks udmeldelse af EU, og den anden er at gå af. Er statsministeren ikke enig i det?

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Statsministeren forsøgte at forklare, at det afstemningstema, som vi skal have ved folkeafstemningen om forfatningstraktaten, skulle være til at forstå. Men så må jeg bare spørge statsministeren: Vi får jo to debatter i én, en debat, som handler om forfatningstraktaten, og en debat, der handler om, hvordan undtagelsen på det retlige område egentlig skal se ud.

Der vil jeg minde statsministeren om, at jeg på et tidspunkt havde et andet forslag til en ændring af den retlige undtagelse. Det var der ikke nogen, der ville støtte, men det var dog et forslag, og det gik i den modsatte retning af det; statsministeren kom med. Hvorfor skulle dét så ikke indgå i debatten?

Kl. 22.20

Så vi får simpelt hen to debatter, en om forfatningstraktaten og en om, hvordan den retlige undtagelse skal ændres, hvis den skal ændres. Jeg ved, at f.eks. fru Ritt Bjerregaard og fru Marianne Jelved gerne vil have den ændret på en helt anden måde, nemlig ved at have den helt ophævet; det var også en mulighed. Og den debat kommer så til at køre samtidig med debatten om forfatningen.

Det er jo noget værre rod, hr. statsminister. Jeg bliver altså nødt til at insistere på, at vi får en ny drøftelse af det, for det bliver to folkeafstemninger i én; og vi ved ikke, hvad vi stemmer om. Og hvis man går ind for det ene og ikke for det andet, hvordan skal man så løse det problem? Det duer simpelt hen ikke, og derfor må de forhandlinger med partierne gå om. Det er bare det, jeg så mindeligt beder om.

(Kort bemærkning).

Pia Kjærsgaard (DF):

Jeg tror også, at det bliver velgørende, når vi kan begynde en diskussion om, hvad der i virkeligheden står i den nye forfatning. Statsministeren siger hele tiden traktat, men glemmer at tilføje, at det er en traktat om indførelse af en forfatning for Europa. Det er det jo; det er jo ikke bare en traktat. Det er indførelse af en forfatning i Europa. Og det er jo sådan, må vi sige, rent teoretisk, at hvis et land siger nej, så skal det hele gå om.

Jeg tror ikke, at det er en realistisk løsning; jeg tror ikke, at det er en mulighed. Jeg tror ikke, at EU vil finde sig i det. Det har vi set før. Derfor er det da selvfølgelig formålstjenligt at spørge:

Hvad så? Og der burde statsministeren jo allerede på regeringskonferencen have en alternativ mulighed, ikke bagefter – det bliver vi så nødt til, kan jeg forstå på statsministeren – for at forhandle en plan B samtidig med at få forhandlet den forfatning, som statsministeren er interesseret i skal blive indført.

Jeg synes ikke, det er rimeligt, at statsministeren ikke vil svare reelt på det her spørgsmål. Jeg står hundrede procent ved, hvad jeg har sagt. Og jeg skal erkende, at i valget mellem en forbundsstat i Europa og et selvstændigt land vælger jeg klart det sidste. Men det burde være muligt for statsministeren at samle danskerne omkring det her. Det er statsministerens opgave.

(Kort bemærkning).

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg tror ikke, det er muligt at føje ret meget nyt til den her debat. I øvrigt skal der jo i morgen være en stor debat om den forestående regeringskonference, og den synes jeg ikke vi skal tage forskud på her i aften. Jeg konstaterer blot, at fru Pia Kjærsgaard altså nu har bekræftet, at hun står helt fast på de udtalelser, der er kommet i forbindelse med Dansk Folkepartis landsmøde, nemlig at Dansk Folkepartis opfattelse er, at den reelle konsekvens af et nej er, at Danmark så må bede om at melde sig ud af EU eller få en løsere tilknytning til EU eller noget lignende.

Men mit tilbud står stadig ved magt, at kommer der en fyldig beskrivelse af, hvordan Dansk Folkeparti ser konsekvenserne af et nej, så skal vi også gerne deltage i et sagligt udredningsarbejde om det.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

De tre næste spørgere er hr. Anders Samuelsen, hr. Ole Stavad og hr. Martin Lidegaard.

(Kort bemærkning).

Anders Samuelsen (RV):

Jeg mener, at der faktisk med statsministerens svar blev bragt klarhed over de spørgsmål, som jeg har stillet tidligere. Det har været sådan, må man sige, at jeg på nuværende tidspunkt har spurgt tre repræsentanter for regeringen om regeringens forhold til Velfærdskommissionen, og jeg har fået stort set tre forskellige svar. Dog er det vel sådan, at statsministerens svar ligger tættere på fru Pia Christmas-Møllers svar end på hr. Rohdes svar.

Fru Pia Christmas-Møller gjorde det klart, at der ikke skulle udstedes nogen efterlønsgarantier og heller ikke nogen garantier for et eviggyldigt skattestop. Sådan hørte jeg også statsministerens svar, nemlig at der skulle være rum for en god debat, og at man ikke skulle konkludere på forhånd.

Det er jeg faktisk godt tilfreds med. Det tager jeg til indtægt for, at vi ikke vil opleve en regering gå til valg på næste gang at udstede en garanti for en fortsat urørlig efterløn og heller ikke en garanti for et urørligt skattestop, for hvis man gør det, bryder man jo lige netop med det, som statsministeren har lagt op til her, nemlig at vi skal kunne have en åben debat, lytte til kommissionen og så drage konklusioner på baggrund af de anbefalinger. Så kan man ikke tage stilling på forhånd.

Er det ikke rigtigt forstået?

Kl. 22.25

(Kort bemærkning).

Ole Stavad (S):

Jeg vil nu godt takke statsministeren. Hvis jeg må sige det på godt dansk, så var jeg sådan set svært tilfreds med det svar, jeg fik, for jeg går jo ud fra, at statsministeren og jeg er enige om, at vi vel ikke kommer uden om, at sygehuse og sundhedsområdet er et af vores vigtigste velfærdsområder.

Med det svar, som statsministeren har givet her, er vi nu ude over enhver tvivl om, at statsministeren også er enig i, at ansvaret for sygehuse og sundhedsområdet også efter en ny struktur skal ligge hos direkte folkevalgte, som borgerne kan tage stilling til, om de mener skal fortsætte, eller der skal andre til.

Derfor kan jeg ikke lade være med at sige, at jeg synes, det har været en rigtig god konklusion på den her debat, og den der overraskelse, der lød i statsministerens stemme over, at man overhovedet kunne rejse et spørgsmål, som vi alle

sammen var enige om – hvem kan være uenig i det? spurgte statsministeren – understreger endnu mere, at statsministeren og jeg er fuldstændig enige i det spørgsmål. Det takker jeg for.

(Kort bemærkning).

Martin Lidegaard (RV):

Jeg fornemmede en vis irritation i statsministerens svar på mit spørgsmål om miljø. Jeg kunne mærke, at statsministeren følte, jeg skød regeringen nogle intentioner på dette område i skoene, som ikke var retfærdige. Det beklager jeg.

Men jeg forstod slet ikke statsministerens afvisning af de tal, jeg bragte frem, for statsministeren lægger meget vægt på fakta, og fakta er, at Mifresta-rammen er væk. Den ville ifølge forslaget have været på små 1,5 mia. – 1,435, hvis ikke jeg husker helt forkert.

Faktum er også, at der er skåret sammenlagt 800 mio. kr. på Miljøministeriet og dertil hørende områder. Faktum er også, at alle puljer om vedvarende energi er skåret væk. Det er slet ikke til diskussion i og for sig. Jeg synes bare, at det ville være rart at få det bekræftet af statsministeren, fordi der er blevet sået tvivl om det i dag. Men det er fakta.

Så vil jeg slet ikke blive rodet ud i store diskussioner om, hvad intentionerne bag det har været. Jeg tror gerne, at statsministerens hjerte bløder for miljøet, men det er lidt svært at få til at hænge sammen med den politik, som faktisk bliver ført. Derfor: Mener statsministeren alvorligt, at han ikke vil benægte fakta?

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Nu får statsministeren ordet, og derefter går vi i gang med anden runde. Første taler i anden runde er hr. Frank Jensen.

(Kort bemærkning).

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg føler alene trang til at sige til hr. Ole Stavad – og jeg gør det uden på nogen måde at ville ødelægge hr. Ole Stavads gode humør – at hr. Ole Stavad altså nu prøver at lægge mig en hel masse i munden, som jeg ikke på noget tidspunkt har sagt eller ment.

Jeg vil bare gøre det kort ved at sige til hr. Ole Stavad, at jeg altså ikke på nogen måde vil foregribe den betænkning, der nu kommer fra Strukturkommissionen. Hr. Ole Stavad sagde, at han følte, at vi var fuldstændig enige, men nu er jeg ikke fuldstændig klar over, hvad hr. Ole Stavads holdninger egentlig dybest set er, eller om

Socialdemokratiet har taget stilling til, hvad strukturen fremover skal være på det kommunale område, så alene af den grund tør jeg altså ikke skrive under på sådan en blankocheck.

Jeg ville sætte stor pris på, om det kunne lade sig gøre at få en bred enighed om den kommende struktur, bestemt. Men det er altså min klare opfattelse, at hr. Ole Stavad her har prøvet at tage mig til indtægt for synspunkter, som ligger ud over bæreevnen.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Frank Jensen og derefter hr. Holger K. Nielsen.

Frank Jensen (S):

Statsministeren har nu også fået kigget på tallene, og vi er enige om, at der er forskel på løbende og faste priser, så lad os lægge det der historiske forløb om folkeskolen bag os. Jeg kan forstå, at statsministeren har været nede i arkiverne helt tilbage til KL-aftaler fra 1999 for at finde formuleringer, der kan bruges til at rive os noget i næsen her i dag.

Jeg vil bare sige for Socialdemokratiets vedkommende, uanset gamle KL-aftaler med sidebilag fra 1999, til det, som finansministeren har formuleret om, at vi kan proppe 30.000 ekstra børn ind i eksisterende klasser uden ekstra lærere, fordi børnene har godt af at få nogle flere legekammerater, at det er vi ikke enige i. De 30.000 ekstra børn i folkeskolen frem til 2008 mener vi bør udløse ekstra lærere. Så er det sagt. Det er Socialdemokratiets klare opfattelse.

KL 22.30

Når det så er sagt, skal jeg vende mig til det afsnit, statsministeren havde i sin replik til os, vedrørende børneområdet og ikke mindst børnefamilieydelsen koblet over til vores forslag om at lave en maksimal takst for pasning af børn i daginstitutioner.

Nu er tiden så fremskreden, at jeg tror, det vil være utidigt over for resten af Tinget, at vi står her og gennemgår konkrete familieeksempler på vindere og tabere i en omlægning af skattesystemet over til daginstitutionstakster og over til børnefamilieydelsen. Så vi vil simpelt hen foreslå statsministeren, at vi forelægger en række konkrete familieeksempler, som regeringens medarbejdere får lov at regne igennem, og så kan vi se, hvordan det falder ud.

Men jeg skal sige til statsministeren, at de forudsætninger, statsministeren lagde til grund for vores forslag om en maksimal takst på 1.000 kr.

om måneden pr. barn, er forkerte. Det er nemlig ikke fuldt finansieret. Det er det kun for 1 mia. kr.s vedkommende. Det, det løber op i samlet set, 2,5 mia. kr., var såmænd rigtigt nok, men det er ikke finansieret af omlægningen af børnefamilieydelsen. I øvrigt er der også i vores finanslovsforslag, som vi har lagt frem for regeringen og Tinget, taget højde for dem, der i dag får friplads. Der foreslår vi nemlig en forhøjelse af deres børnefamilieydelse.

Men vi lægger en række konkrete familieeksempler frem. Så er regeringen forberedt i god tid forud for valgkampen til at imødegå de argumenter, vi har for at indføre en maksimal takst på 1.000 kr.

Så skal jeg slutte af med at sige, at vi da er glade for, at statsministeren er glad for debatten, og statsministeren kom så langt op i sin replik, at han nærmest erklærede sig som tilhænger af frihed, lighed og fællesskab, og det må være et udtryk for den nye sprælskhed og den frodige fantasi, som statsministeren appellerede så kraftigt til i sin åbningstale i tirsdags.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Hr. Holger K. Nielsen og derefter fru Marianne Jelved.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes jo, det var en interessant tale, vi hørte fra statsministeren her til sidst. Det var sådan nærmest en venuesæl og mild statsminister, vi hørte, og når man nu sådan tænker på, hvordan han startede den her kultur- og værdidebat, er det jo ikke uinteressant, hvad det var for et tonefald her i dag.

Den blev jo startet på Venstres sommerstævne i Fredericia i starten af august. Jeg var selv med sammen med fru Pia Kjærsgaard og hr. Mogens Lykketoft, og det kan jo nok være, der var andre boller på suppen dengang. Da fik vi jo virkelig et oplæg, der gik på et frådende angreb på P. Munchs udenrigspolitik, på samarbejdspolitikken, på kulturradikalismen og hele den bevægelse, der lå i det, og så var clouet: Dette var nu blevet stoppet af den nuværende borgerlige regering, fordi man var gået med i Irakkrigen. Det var et frådende angreb på alt det der; det var noget andet, må man sige.

Da jeg så tillod mig at sige, om man ikke skulle se fremad i stedet for måske at kigge tilbage, kan det nok være, jeg fik et gok i hovedet. Jeg turde jo ikke diskutere historien, fordi venstrefløjen virkelig havde dårlig samvittighed, så det

turde vi jo ikke. Ja, det var virkelig grove løjer der på Venstres sommerstævne, må jeg sige.

Så sker der jo efterfølgende det, at det her løber helt ud af kontrol for partiet Venstre. Kulturministeren tager over og giver sin særlige version af kulturkampen. Den er jo interessant. Vi, der så ham i Profilen i sidste uge, kunne jo bevidne, hvordan den blev fortolket af kulturministeren. Vi kunne høre Ulla Dahlerup give sin version af kulturkampen, også meget interessant i forlængelse af statsministerens tale i Fredericia. Så kom der en række meningsmålinger, som viste, at man har taget fuldstændig fejl der. Man har taget fuldstændig fejl. Befolkningen er fuldstændig ligeglad med P. Munchs udenrigspolitik. De er fuldstændig ligeglade med samarbejdspolitikken under besættelsen. De er fuldstændig ligeglade med det der kæmpe opgør med kulturradikalisme, og jeg ved ikke hvad. Der er faktisk andre ting; de er mere optaget af.

Som jeg har sagt tidligere, er befolkningen altså klogere end både statsministeren og kulturministeren tilsammen. Det siger ikke så meget, men det kunne man i hvert fald konstatere i den meningsmåling.

Kl. 22.35

Så i dag får vi at vide, at vi jo alle sammen er enige. Vi er alle sammen enige, der er ikke noget med opgør med kulturen, fordi vi på venstrefløjen jo alle sammen er enige. Det er jo dejligt, siger statsministeren.

Jeg må sige, at det virkelig er nye toner, vi hører fra statsministeren om det her, og jeg vil da godt høre, om det er udtryk for, at han ligesom har fortrudt det frådende angreb, han startede i sin tid. Har Venstre fortrudt det? Vil man nu sige: Nu glemmer vi alle de her angreb på P. Munch, på samarbejdspolitik, på venstrefløjen, på kulturradikalismen, på Klaus Rifbjerg, på Gyldendal, på Danmarks Radio og siger, at det var en fejltagelse? Nu ser vi fremad, nu skal vi have noget for noget, og som jeg ganske rigtigt sagde: Det er vi da enige om.

Så siger statsministeren, at det da er dejligt, at jeg nu mener det. Jamen det har jeg ment altid, må jeg sige til statsministeren. Det var en del af min opdragelse. Det har jeg opdraget mine børn med, og jeg tror da, det er almindeligt i danske familier, at man opdrager sine børn med noget for noget. Hvordan det kan være politisk kontroversielt, forstår jeg simpelt hen ikke. Jeg forstår det helt ærligt ikke, og derfor vil jeg da opfordre til, at hvis vi skal fortsætte denne her kulturdebat, så må vi gå ud over banaliteterne, for

så er det ligesom sjovere at diskutere kulturradikalismen og diskutere venstrefløjen, selv om det ikke var så fremadrettet, men der var dog nogle spændinger der. Men det der konsensushalløj, nej, det synes jeg altså ikke vi kan bruge til ret meget, må jeg sige. Der skal andre boller på suppen, må jeg sige til statsministeren.

Så nævner statsministeren noget med, at jeg havde sagt, at vi prioriterer mennesker højere end svin. Det er sådan set en korrekt beskrivelse af vores menneskesyn og sådan set også af vores svinesyn, vil jeg da sige. Så siger statsministeren, at det har han ikke sagt noget om i sin tale.

Nu er det tit, at når man bliver statsminister, bliver man sådan lidt ophøjet ligesom Napoleon osv., man tror alt handler om statsministeren selv. Jamen der foregår da meget ude i samfundet, som ikke har noget at gøre med statsministerens tale i tirsdags. Man kan da godt omtale andre ting. Det synes jeg da. Der vil jeg så nævne, at jeg var på Fyn her for nylig, og der har man jo det problem med, at svinefarmene breder sig, så jeg ved ikke hvad. Det er forfærdeligt, som svinefarmene breder sig, ikke mindst fordi Venstre jo ligesom giver mulighed for det. Det er jo en del af Venstres politik, at svinefarmene skal brede sig overalt i landet.

Så var det, at jeg hørte det derovre, fordi det var et problem, at en havde sagt, at nu måtte fynboerne vælge, om de helst ville have københavnerne eller svin til Fyn. Det spørgsmål blev ikke besvaret helt klart, så derfor syntes jeg, det var bedre at sige, at vi foretrækker mennesker frem for svin. Jeg tror egentlig, det er anderledes i Venstre. Jeg tror egentlig, at svine har en højere prioritet, hvis jeg skal være helt ærlig, og derfor var det vigtigt for mig at få understreget, at når vi taler om miljø, så mener vi det alvorligt modsat Venstre, der jo hele tiden lader erhvervsinteresser komme ind; det være sig skove, der skal ejes af private, det være sig strandområder, det være sig planlægningslovgivning, det være sig svinefarme. Hver gang man kommer til konkrete ting omkring miljø, så varetager partiet Venstre erhvervsinteresser, herunder også svinefarmernes interesse. Så det var såmænd bare det.

Så var der en ting, som jeg slet ikke hørte en kommentar til, og det var Irakkriegen. Det forstår jeg egentlig godt, for der har regeringen jo et problem. Vi har i USA og i Storbritannien kunnet se en voldsom debat om hele grundlaget for Irakkriegen. Vi har her i Danmark på det seneste fået dokumenteret, hvordan den danske rege-

ring konsekvent har brugt fejlagtige argumenter, da man gik i krig i sin tid. Der var en radioudsendelse – jeg tør ikke sige, hvor den var henne, det var på Danmarks Radio, det er dér, jeg tænker radioen, så det var på DR den var – og for mig var den uhyre veldokumenteret om grundlaget for krigsdeltagelsen. Ekstra Bladet havde en hvidbog her i søndags. Jeg vil anbefale alle her i Folketinget at læse den hvidbog. Det var en fremragende beskrivelse af, hvordan der var fusk og løjet også her i Danmark omkring krigsdeltagelsen.

Kl. 22.40

Så spørger vi: Er det ikke noget, som skal diskuteres? Jeg mener, når et land går i krig for første gang i flere hundrede år, og det så viser sig, at der er fusk med grundlaget for krigsdeltagelsen, bør det så ikke diskuteres på en ordentlig måde, så vi kan undgå det fremover, så vi får et mere klart grundlag for den danske udenrigspolitik også med hensyn til de her ting?

Der er svaret fra regeringen: Nej, vi vil ikke diskutere noget som helst. Det var vel også derfor, at statsministeren ikke ville kommentere Irakspørgsmålet overhovedet.

Vi kunne i går konstatere, hvordan et lille bitte flertal i dette Folketing bestående af Venstre, De Konservative og Dansk Folkeparti nægter at tage enhver diskussion om Irakkriegen. De kortslutter demokratiet, de giver ikke mulighed for, at vi kan få en ordentlig debat om det.

Jeg synes, det er beskæmmende, at vi ikke har en demokratisk kultur som i USA, som i Storbritannien, som i Australien, som i andre civiliserede lande, hvor en så alvorlig beslutning kan blive underlagt en demokratisk samtale på et ordentligt grundlag. Man ville ikke nogen høring. Man vil kvæle debatten, og statsministerens tavshed her i dag er udtryk for det samme. Regeringen ønsker at kvæle debatten om det fuskede grundlag for den danske krigsdeltagelse. Det er beskæmmende, og jeg garanterer, at vi fortsætter presset på at få de her ting frem i lyset.

Marianne Jelved (RV):

Jeg vil gerne takke statsministeren for reaktionen på debatten og kommentarerne til indlæggene. Det giver mig anledning til lige at tilføje lidt til mit eget indlæg.

Statsministeren vil gerne konkludere eller gøre det i hvert fald, at det lyder, som om vi stort set alle sammen er enige med statsministeren i de

mere værdiprægede tilkendegivelser, der er kommet fra ordførerne.

Der, hvor statsministeren antyder, der kan være en lille smule uenighed, siger statsministeren: Jamen det skal ikke skille os ad.

Det er jo smukt, men det kunne jo også være, at det var, fordi statsministerens eget oplæg i virkeligheden var præget af mindre indhold og mere form, mindre rugbrød og mere flødeskum, eller som de siger i ugebladene tomme kalorier, for så er det klart, at så kan statsministeren jo erklære sig enig med hvem som helst.

Det illustrerer måske også, at statsministerens såkaldte værdidebat eller kulturkamp, hvis det skal være fint, svæver i den blå luft, fordi den mangler at blive konkretiseret, fordi statsministeren mener, at værdidebatten handler om noget andet end lovgivning. Det har jeg erklæret mig dybt uenig med statsministeren i gang på gang, for det er nemlig gennem handlinger, at det viser sig, hvad ordene betyder.

Hvad betyder i virkeligheden frihed og ansvar, som statsministeren mener at alle herinde tillægger den samme betydning? Er det udtryk for frihed og ansvar, når myndigheder skal granske i en families indre anliggender og finde ud af, hvilke sprog der tales i familien, før den kan lukkes ind i dette land? Er det udtryk for frihed og ansvar? Eller når lærerens undervisning skal reguleres og kontrolleres på Frederiksholms Kanal? Eller kommunerne får at vide ikke, at de *kan* løse opgaver, men hvordan de *skal* løse opgaver? Så er det bedøvende ligegyldigt, om der vælges SF'ere, Venstrefolk, socialdemokrater eller for den sags skyld radikale, for herindefra har regeringen og statsmagten bestemt, hvordan man løser opgaven.

Er det frihed og ansvar, når sygehusvæsenet tvinges ud i kassetænkninger for at få del i den såkaldte Løkkepose, så de medicinske gamle patienter lades i stikken?

Nej, må jeg sige til statsministeren, når vi får at vide, at det vigtigste stort set er, om det er rundkredspædagogik, eller det er paratviden, der er vigtige i folkeskolen, så er det også tomme ord uden indhold.

Kl. 22.45

Når statsministeren mener, at en femtedel af elevernes læsefærdighed er for dårlig og vi må oppe os, er det også letkøbt snak. Jeg vil anbefale statsministeren meget varmt at læse den PISA-rapport, for den giver faktisk meget gode anvisninger på, hvad det er, der er galt i det danske skolevæsen, og meget gode svar på, hvad

det er, der skal gøres for at løfte niveauet. Det er nemlig ikke et spørgsmål om flere timer, det er ikke et spørgsmål om nationale mål og kontrol af dem, det er ikke et spørgsmål, om man skal ændre læreruddannelsen. Det er helt andre ting, og jeg skal bare give et eksempel til statsministerens overvejelse.

Det er beskrevet, hvor Danmark adskiller sig meget, meget markant fra Sverige og Finland, og det drejer sig om tosprogede børn. Man taler om førstegenerationsindvandrere, hvor forældre og børn er født uden for landets grænser; man taler om anden generation, hvor forældrene er født uden for, men børnene inden for landets grænser; og så taler man om tredje generation, hvor både forældre og børn er født inden for landets grænser.

Se, i Sverige og Finland er andengenerationsindvandrerne, hvor børnene altså er født i Sverige henholdsvis Finland, dygtigere end førstegenerationsindvandrerne. I Danmark er de lige så dårlige som førstegenerationsindvandrerne. Vi har et kæmpekæmpestort problem i den danske folkeskole i undervisningen af tosprogede børn. I Sverige og Finland tager de faktisk udgangspunkt i tosprogede børns modersmål for at lære dem matematik og andre fag. Derfor har regeringen virkelig en stor opgave, når vi taler om at løfte niveauet i folkeskolen, for niveauet præges også af tosprogede børn.

Jeg anbefaler PISA-rapporten, for man kan faktisk blive klog af den, og så kunne det være, vi kunne tale om noget, der var indholdsmæssigt vigtigt.

Til allersidst skal jeg sige til statsministeren, at statsministeren ikke skal forvente en fælles opposition herinde i Folketinget, partierne har delt opgaven imellem sig. Det er bl.a. min og Det Radikale Venstres opgave at hente anstændige borgerlige stemmer ovre hos Venstre og De Konservative, og det går det ganske godt med. Så statsministeren skal bare blive ved med at følge meningsmålingerne og levere de tomme kalorier og så vente med valget tilpas længe, så skal vi nok få has på det.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslag til vedtagelse nr. V 1 af hr. Keld Albrechtsen (se side 211) forkastedes, idet 2 (EL)

stemte for, 99 (V, S, DF, KF, RV og KRF) imod; 7 (SF) hverken for eller imod.

Hermed sluttede åbningsdebatten.

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Inden medlemmerne forlader salen, skal jeg gøre opmærksom på, at der må forventes afstemning i morgen tidlig kl. 8.00. Der er dispensation fra forretningsordenen, da betænkningen fra Forsvarsudvalget ikke foreligger inden fristens udløb.

Den sidste sag på dagsordenen var:

5) Første behandling af lovforslag nr. L 1:

Forslag til finanslov for finansåret 2004.

Af finansministeren (Thor Pedersen). (Fremsat 7/10 2003).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget overgik herefter til anden behandling.

Afstemning

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Finansudvalget. Hvis ingen gør indsigelse, betragter jeg det som vedtaget. (*Ophold*). Det er vedtaget.

Meddelelser fra formanden

Tredje næstformand (Kaj Ikast):

Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, fredag den 10. oktober 2003, kl. 8.00.

Angående dagsordenen skal jeg henvise til den dagsorden, der er opslået i salen.

Mødet hævet kl. 22.49